

İller ve

BELEDİYELER

Dergisi

ISSN 1308-6707

Türkiye Belediyeler Birliğinin ücretsiz yayınıdır.

■ Kasım-Aralık 2011 / Sayı: 763-764

OKULLAR HAYAT OLUYOR HALKLA BÜTÜNLEŞİYOR

BİRLİĞİMİZDEN
VAN ve ERCİŞ BELEDİYELERİNE
DEPREM
DESTEĞİ

UCLG
DÜNYA TEŞKİLATI
FLORANSA'DA
TOPLANDI

Türkiye Belediyeler Birliği
adına sahibi

Dr. Kadir TOPBAŞ

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

•

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

•

Yayın Kurulu

Hayrettin GÜNGÖR

Prof. Dr. Adem ESEN

Ali GÜNEY

Ayşe ÜNAL

Cevdet SÖKMEN

Dr. Kasım TURGUT

Fuat UZUN

Mahmut ÇOLAK

Tahir TEKİN

Yasemin GÜNGÖR

•

Genel Yayın Yönetmeni

Burcu KULAÇ

•

Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No: 229, 06680

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

www.tbb.gov.tr

•

Tasarım

Gizem AŞÇIOĞLU

•

Baskı

Semih Ofset

Büyük Sanayi 1. Cadde

No:74 06060 İskitler - ANKARA

Tel: (0312) 341 40 75

Faks: (0312) 341 98 98

•

ISSN 1308-6707

•

Yayın Türü

Dergimiz ayda

bir yayımlanan yaygın

sürelili yayındır.

Kasım-Aralık, Sayı: 763-764

birleştirilmiş sayıdır.

Basım tarihi: 23.01.2012

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği ve
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Bir yılı daha geride bıraktık. Geride bıraktığımız her ay, her hafta, her gün belediyelerimiz için yürüttüğümüz çalışmalar, etkinliklerle dolu...

Takvimlerimiz yaptıklarımızın, hafızalarımız yapacaklarımızın izini taşıyor. Yine belediyelerimiz için çok çalışacak ve yine onlar için var olacağız.

Uluslararası alandaki temsilimiz, lobi faaliyetlerindeki başarımız, eğitim etkinliklerimiz ve daha nice hizmetlerimizle belediyelerimizin yolunu aydınlatmaya devam edeceğiz.

Bu kapsamda sürdürdüğümüz çalışmalarımıza örnek olarak Kasım Aralık aylarında; okulları hayatla bütünleştirmeyi amaçlayan dev projeye Milli Eğitim Bakanımız Sayın Ömer Dinçer ve Orman ve Su İşleri Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu ile birlikte imza attık.

Birliğimizce yürütülen engellilere yönelik yapılan çalışmalar nedeniyle ödüllendirildik. "Herkes İçin Ulaşılabilir Türkiye Eğitim Programı Teşvik Ödülleri" kapsamında ödülümüzü, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Sayın Fatma Şahin'in elinden aldık.

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının yanı sıra yürüttüğüm, Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) Başkanlığı nedeniyle Floransa ve Beyrut'ta yapılan toplantılarda ülkemizi temsil ettik.

Van ve Erciş Belediyelerine verdiğimiz sözü yerine getirdik. Bu çerçevede Birliğimiz Encümen kararıyla aldığımız 1,5 milyon lira değerindeki 2 iş makinesi ve 6 kamyonu, Ankara'da düzenlediğimiz törenle Van ve Erciş Belediyelerine teslim ettik.

Kasım ayında yine Ankara'da düzenlenen "Yerel Yönetimler Arasında Uluslararası İşbirlikleri" temalı toplantıda Büyükelçilerle bir araya geldik.

TBB Belediye Akademisi olarak Kasım Aralık ayında düzenlenen 4000'i aşkın belediye personelinin katıldığı yaklaşık 40 seminer ile eğitim çalışmalarımıza devam ettik.

Lobi faaliyetlerimiz kapsamında yasal düzenlemelerin takipçisi ve belediyelerimizin sesi olduk.

Yeni takvim yılında da çalışmalarımız süratle devam edecek. Esen kalın...

İÇİNDEKİLER

MANŞET

04 OKULLARI HALKA AÇAN PROJEDE
"BİRLİK"TEYİZ

HABER

08 ENGELLİLERE DESTEK
ÇALIŞMALARIMIZA BAKAN ŞAHİN'DEN
ÖDÜL

10 BAŞKAN TOPBAŞ'IN BEYRUT
TEMASLARI

12 UCLG DÜNYA TEŞKİLATI KADİR TOPBAŞ
BAŞKANLIĞINDA FLORANSA'DA
TOPLANDI

14 CEMR BRÜKSEL BULUŞMASI;
"ORTAKLIKLARLA YÖNETİM"

15 BÜYÜKELÇİLER BULUŞMASINA
BİRLİĞİMİZ EV SAHİPLİĞİ YAPTI

17 BAŞKAN TOPBAŞ'A ONUR ÖDÜLÜ
TBB ENCÜMENİ TOPLANDI

18 VAN VE ERCİŞ BELEDİYELERİNE
BİRLİĞİMİZDEN İŞ MAKİNESİ DESTEĞİ

DOSYA

20 AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTINDA
TÜRKİYE'NİN ÇEKİNCE KOYDUĞU MADDELERİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

UZMAN GÖZÜYLE

30 KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ
KORUNMASI VE YEREL YÖNETİMLER

34 BELEDİYELERİN ULUSLARARASI
İLİŞKİLERİNE İLİŞKİN TEMEL HUSUSLAR

42 2012 YILINDA MAHALLİ İDARELERDE PERSONEL
İSTİHDAMINA YÖNELİK BÜTÇE KANUNU
DÜZENLEMELERİ

İLLER VE BELEDİYELER DERGİSİ YAYIM VE YAZIM İLKELERİ

İller ve Belediyeler Dergisi Türkiye Belediyeler Birliğinin aylık süreli yayın organıdır.

Dergide, yerel yönetimleri ilgilendiren her türlü çalışmaya ve Birlik faaliyetlerine ilişkin haberlere yer verilmektedir.

YAYIM İLKELERİ

1. Derginin yazı dili Türkçe'dir.
2. Dergiye gönderilen makale ve diğer çalışmalar, daha önce başka bir yerde yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.
3. Yayın kurulu tarafından şekil, içerik, yayım ve yazım kuralları yönünden değerlendirilen çalışmalar sonucunda, makalenin yayımlanmasına, yazardan düzeltme, ek bilgi ve kısaltma istenmesine ya da yayımlanmamasına karar verilir. Bu karar yazara bildirilir, düzeltme için yazara 3 takvim günü süre tanınır.
4. Makalelerde, makalenin özünü bozmayacak şekilde yapılacak değişiklikler yazara bildirilmeksizin yayın kurulunca yapılır.
5. Dergide yayımlanan makale ve diğer çalışmaların yazılı ve elektronik ortamda tüm yayın hakları Dergiye aittir.
6. Dergide yayımlanan yazıların her hakkı saklı olup, kaynak gösterilmeksizin, alıntı yapılamaz ve çoğaltılamaz.
7. Dergide yayımlanan çalışmalardaki fikirler ve görüşler tamamıyla yazara ait olup, Dergiyi bağlamaz.
8. Her makalenin başına konu edilen çalışmanın amacının açıklandığı spot olarak kullanılmak üzere kısa bir özet eklenmelidir. Bu kısa özet en az 40 en fazla 70 kelime olmalıdır. Ayrıca gerekli durumlarda kullanılmak üzere en az iki, en çok dört adet makalenin önemli ve çarpıcı bölümlerini içeren en az 20, en fazla 50 kelimeden oluşan spot cümleler hazırlanmalıdır.

9. Mevzuat ve yargı kararlarının kullanılması halinde, bunlara aynen yer verilmemeli, kısa ve özet bir biçimde yazarın da görüşünü kapsayacak şekilde yorumlanmalıdır.
10. Dergide yayımlanacak eserlerde, belli bir kurum, kuruluş veya şahıs olumlu ya da olumsuz bir şekilde işaret edilmemesine özen gösterilmelidir.

YAZIM İLKELERİ

1. Makaleler ve diğer çalışmalara ilişkin fotoğraf, şekil, tablo vb. dokümanlarını ve yazara ait fotoğrafın yüksek çözünürlükte jpg formatında dergi@tbb.gov.tr adresine veya Atatürk Bulvarı No:229 Kavaklıdere/Ankara adresine CD ile gönderilmelidir.
2. Yazarın adı, soyadı, unvanı, görevi, e-posta adresi, çalıştığı kurum/kuruluş bilgisi yazının ilk sayfasında, başlığın altında yer alacak biçimde gönderilmelidir.
3. Yazılar; Microsoft Windows Word ortamında; A4 boyutunda, kenar boşlukları iki buçuk (2,5) cm. ve satır aralığı bir buçuk (1,5) cm, Times New Roman karakterinde, 12 punto, dipnotlar 10 punto ile ve toplam 6 sayfayı geçmeyecek şekilde kaleme alınmalıdır.

48 YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI ÇERÇEVESİNDE BELEDİYELERDE İŞ MAKİNESİ ALIMLARINA TEŞVİK BELGESİ İLE SAĞLANABİLECEK DESTEK UNSURLARI

54 MEMURLARIN EMEKLİYE SEVKİNDE ÖNEMLİ BİR AYRINTI

KENT ve YAŞAM

60 DEĞERLERİMİZ / ŞEHİRLERİMİZ VE MEDENİYETİMİZ

HABERLER

72 BEŞİNCİ ULUSAL YEREL YÖNETİMLER SEMPOZYUMU

74 IV. YEREL YÖNETİMLERİN MALİ YÖNETİMİ FORUMU

78 TBMM KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

79 UCLG-MEWA ORTAK KONSEY TOPLANTISI TAHRAN'DA GERÇEKLEŞTİ
İRAN HEYETİN BİRLİĞİMİZE ZİYARETİ

TBB EĞİTİM

80 KASIM-ARALIK AYLARINDA 4000 BELEDİYE PERSONELİNE EĞİTİM VERİLDİ

LOBİ FAALİYETLERİ

84 KASIM-ARALIK 2011 DÖNEMİNDE BELEDİYELERİMİZİ İLGİLENDİREN GELİŞMELER

MEVZUAT

90 SORU-CEVAP HATTI
ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

112 RESMİ GAZETE'DEN
SEÇTİKLERİMİZ

118 GENELGELER

126 DUYURULAR

4. Makalenin ana başlığı mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır. Makalelerde kullanılacak bölüm başlıkları büyük harf ve bold yazı karakteri ile yazılmalıdır. Bölüm başlıklarının altında en fazla ikili alt başlık sistemi kullanılacaktır. İlk alt başlık küçük harf ve bold, ikinci alt başlık küçük harf, bold ve italik yazı karakteri ile ve tüm başlıklar sayısal sistem ile yazılmalıdır.
5. Tablo ve şekillere başlık ve numara verilmelidir. Tablolardaki bilgilere yapılan atıflar, tablo numarası da belirtilerek belirgin hale getirilmelidir. Mevzuattan ve başka kaynaklardan doğrudan yapılan alıntılar, tırnak işareti ("...") içinde ve yatık (italik) yazılmalıdır.
6. Tırnak içinde verilen metinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü belirtmek için "... '....'" şeklinde tek tırnak kullanılmalıdır.
7. Sıra sayıları ekle gösterildiğinde rakamdan sonra sadece kesme işareti ve ek yazılmalı ayrıca nokta konmamalıdır. Örneğin; 5'inci, 7'nci
8. Belli bir Kanun ve Yönetmelik adından söz edildiği durumlarda ekler kesme işareti ile ayrılmalıdır. Örneğin; ... Kanunu'nun, ... Kanun'a, ... Yönetmeliği'nin vb.
9. Dipnotlar ilgili sayfanın altında gösterilecektir. Dipnot gösterimi:
- Kitaplar için: Yazar adı, yayın adı, yer adı, yayınevi adı, yayın yılı, s. ...
- Dergiler için: Yazar adı, makale adı, dergi adı, cilt ..., no ..., yayın yılı, s...

- Yazarsız yayın gösterim: Kurum adı, yayın adı, yer adı, yayın yılı, s. ...
10. Kaynaklara çalışmanın sonunda yer verilmelidir. Kaynakça gösterimi:
- Kitaplar için: Yazar soyadı-adı, yayın adı, yer adı, yayınevi adı, yayın yılı.
- Dergiler için: Yazar soyadı-adı, makale adı, dergi adı, cilt ..., no ..., yayın yılı.
- Yazarsız yayın gösterim: Kurum adı, yayın adı, yer adı, yayın yılı.
- İnternet erişim gösterim: www....., erişim tarihi.

DİĞER HUSUSLAR

1. Dergide yayımlanan makale ve diğer çalışmalara, çalışmanın dergide yayımından sonra telif ücreti ödenir. Telif ücreti ödemesinde, 23.01.2007 tarih ve 26412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Ödenecek Telif ve İşlenme Ücretleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri dikkate alınır.
2. Telif ücretinin havale edileceği banka ile IBAN numarası ve derginin gönderileceği posta adresi yazının en sonunda belirtilmelidir.
3. Yazısı yayımlanan yazarın posta adresine, ilgili dergi sayısından iki adet gönderilir.

OKULLARI HALKA AÇAN PROJEDE “BİRLİK”TEYİZ

Okulların eğitim dışındaki zamanlarda belediyelerle işbirliği içinde toplumsal hizmet sunan merkezler haline dönüştürülmesi ve devletin kaynaklarını en etkin kullanarak halka hizmet sunmayı amaçlayan “Okullar Hayat Olsun” projesi, Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu ile Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı Dr. Kadir Topbaş tarafından imzalandı.

“Okullar Hayat Olsun” projesi protokolü, Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu ile Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) ve İstanbul Büyükşehir Başkanı Kadir Topbaş arasında MEB Başöğretmen Salonu'nda imzalandı. Proje, okulların örgün eğitim dışındaki zamanlarda belediyelerle işbirliği içinde toplumsal hizmet sunan merkezler haline dönüştürülmesi ve gerek merkezi gerekse yerel idarenin kaynak ve imkanları işbirliğinde halka hizmet sunmasını kapsıyor.

Okul binalarının, eklentilerinin ve bahçelerinin, okul saatleri dışında belediye hizmetlerinde kullanılmasına imkân sağlayacak protokole dâhil olmak isteyen gönüllü belediyelerimizin il/ilçe milli eğitim müdürlükleri, il/ilçe orman ve su işleri müdürlükleri ile görüşmeleri ve protokolü uygulamaya gönüllü olmaları halinde bu kararın Birliğimizle paylaşılması hususu da bütün belediyelerimize duyuruldu.

Okullar hayat boyu öğrenme merkezi olacak

Törende konuşan Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer, okullardan okul saatleri dışında da yararlanılmasına imkan sağlayan ve Milli Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği ile katılımcı beledi-

yeler işbirliğinde gerçekleştirilen “Okullar Hayat Olsun” Projesi ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren tüm okulların eğitim-öğretim saatleri dışında, hafta sonlarında ve yaz aylarında derslik, kütüphane, çeşitli salon, spor alanı ve bahçelerin belediyelerle işbirliği yapılarak velilerin, mahallelinin ve çevrenin hizmetine açılacağını söyledi.

Okulların öğrenciler ve yetişkinler için birer “hayat boyu öğrenme merkezi”, eğlenme ve dinlenme aktivitelerine imkan veren “yaşayan güvenli alanlar” haline dönüştürülmesinin amaçlandığını vurgulayan Bakan Ömer Dinçer, “Projeyle ayrıca okul bahçelerinin fiziki yapılarına uygun projelere göre yeniden düzenlenerek Orman ve Su İşleri Bakanlığı, belediyeler ve ilgili sivil toplum kuruluşları işbirliğinde peyzaj ve tasarımının yapılması, ağaçlandırılması, ekolojik okul bahçelerinin oluşturularak çevrenin yararlanabileceği alanlar haline getirilmesi hedefleniyor” diye konuştu.

“Heyecan verici bu projenin sonuçlarını düşündüğümüzde bizleri harekete geçmek konusunda sabırsızlandırın girişimde Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliği gibi iki değerli kurumla bilgi, birikim ve kaynaklarımızı birleştirerek bir hayalimizi daha hayata geçireceğiz” diyen Dinçer, sözlerini şöyle sürdürdü;

“Bu hayal, okullarımızın bahçesinin öğrencilerimizin oynamaktan mutluluk duyacağı şekilde düzenlendi-

ği, kültür, sanat ve sportif etkinliklere açık; genç yaşlı, kadın erkek, herkesin hayat boyu öğrenme merkezi gibi kullanacağı ortak yaşam alanlarına dönüşmesidir. Okul binalarının ve bahçelerinin tasarımı konusunda estetik, çevre düzenlemesi ve fiziksel alanını kalitesi gibi alanlarda eksikliklerimizin olduğu açık yüreklilikle söylememiz gerekir. Or-

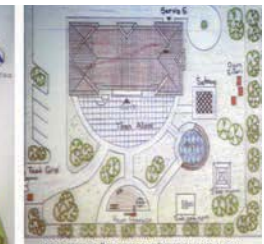
tak işbirliği ve çaba ile çocuklarımızın hayallerindeki bahçeleri, oyun ve spor alanlarını hayalden gerçeğe taşıyacağız.

Okullarımızın sadece öğrenciler için değil yetişkinler içinde hayat boyu öğrenme merkezine dönüşmesini ve yaşayan güvenli yapılar haline gelmesini amaçlıyoruz.

Okul bahçelerimizin ağaçlandırılması için gerekli fi-danlar Orman ve Su İşleri Bakanlığından temin edilecek ve 3 yıl süreyle bakım hizmeti sunulacaktır. Türkiye Belediyeler Birliği de finansal olarak destek sağlayacaktır.”

Kamu kaynakları etkin ve verimli kullanılacak

Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu da projeyi çok beğendiğini belirterek, emeği geçenlere teşekkür etti. Projenin Türkiye için faydalarının saymakla bitmeyeceğini ifade eden Bakan Eroğlu, “En başta kamu kaynakları etkin ve verimli şekilde kullanılacak. Okullar hayat merkezine haline gelerek hayat merkezine dönüşüyor. Bir de sosyolojik faydası var ki; örneğin aile okula geldiği zaman çocuğunun okuldaki durumuyla da

ilgilenecektir. İnsanları bir araya getirerek çok önemli sosyolojik faydalar sağlayacak bu projenin bir de çevrecilik açısından psikolojik faydaları vardır. İnsanların beş dakika bile bir ağaca bakması antidepresan ilaç almış etkisi yapıyor” diye konuştu.

Böyle bir çalışmanın kendisinde geçmişten kalma bir ukde olduğunun altını çizen Eroğlu, “O nedenle arkadaşlarıma buradan söylüyorum. Bu proje bakanlığımızın en önemli projesidir. Milli Eğitim Bakanlığımıza her türlü desteği vermeye hazırız. Okulların bahçelerine dikilecek ağaçları biz vereceğiz ve kamelyaları da biz yapacağız. Dört dörtlük düşünülmüş bu proje için söylenecek çok şey var. Sadece şunu söyleyeyim. Yatırımın en faydalısı insana yapılındır. Bu projeyi bu nedenle çok önemsiyoruz” dedi ve toplantıdaki genel müdürlerine Milli Eğitim Bakanlığı’na her türlü desteğin verilmesi talimatını verdi.

Proje yerel yönetimlerin önünü açacak

Törende konuşan Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş ise böyle önemli bir projeye

paydaş olmaktan TBB Başkanı olarak çok mutlu olduğunu ifade ederek, plansız gelişmenin sonucunda şehirlerde ciddi problemler oluştuğunu, sadece barınma ve işyerleri düşünüldüğü için sosyal donatı alanlarının metropollerde çok yetersiz kaldığını söyledi. “Gelişmekte olan toplumlarda ve şehirlerde ortak mekan sayısını ne kadar arttırırsanız barış, sevgi ve hoşgörü o kadar çok gelişir” diyen Başkan Topbaş, şöyle devam etti;

“Batı meydanları ve ortak bir araya gelen mekanları demokrasi alanları diye tanımlıyor. Bir mahallede yaşayan insanlarda mahalleye yönelik aidiyet duygusunu oluşturmak için bir araya gelinecek

ortak mekanlar oluşturmak gerekir. Okullarla öğrenciyi ve mahalleliyi daha sık irtibatlı hale getirmek de çok önemli. Geçmişte ecdadımız Selçuklu ve Osmanlı bir bölgeyi yerleşime açarken oranın merkezine küliyesini, medresesini, camisini, aşevini, kütüphanesini, bedestenini ve hastanesini merkeze yerleştiriyor, şehir bunun etrafında geliyordu. Temel ihtiyaç alanları insanların ortak buluşma alanlarını oluşturmaktaydı. Bugün sonradan eğitim, kültür ve spor aktivite alanları oluşturmakta zorlandığımız için bunlardan yoksun şehirler oluşturmuşuz. Bilim adamları insanın yetişirken yüzde 80 oranında çevresinden etkilendiğini tespit etmişler. O çevre ne kadar düzgün olursa insanın davranış biçimleri de ona göre şekillenir. Herkesin bir buluşma noktası olacak bu proje mahalleli kavramını yeniden ortaya çıkaracak ve insanlar kaynaşarak daha çok bir arada yaşayacaklardır. Bu da toplumsal gücümüz açısından çok önemli."

Topbaş: "Yerel yönetimlerimizi devreye sokarak bu projeyi daha da geliştireceğiz"

Yerel yönetimlerin hizmet vermek için yaptıkları binalara çok ciddi bedeller ödediklerini ve kamulaştırma

sorunları yaşadıklarını hatırlatan Kadir Topbaş, "Okulların bir takım kurslar başta olmak üzere kültür, sanat ve spor alanında daha çok kullanılması devletin ciddi bir tasarruf sağlamasına vesile olacaktır. Biz İSMEK'lerde geçen yıl 190 bin bu yıl 200 bin insanımıza 160 ayrı branşta eğitimler veriyoruz. Ancak bu alanların bir kısmı kira ve ciddi bedeller ödemek zorunda kalıyoruz. Bu tür kursları mahalledeki eğitim kurumlarında verme imkanı ortaya çıkacağı için bu projeyi çok önemsiyorum" diye konuştu.

Atılan adımı yerel yönetimler açısından çok güzel olarak değerlendiren Topbaş, "Bu proje, dünyada her alanda çok ciddi bir rekabetin yaşandığı böyle bir dönemde bu kadar kapsamlı eğitim, kültür ve spor hizmetlerinin bir arada aynı mekanda sunulması açısından da çok önemli. TBB Başkanı olarak yerel yönetimlerimizi devreye sokarak bu projeyi daha da geliştireceğimizi düşünüyoruz. Bir mimar olarak bundan sonraki eğitim kurumlarının bu projeye uygun olarak inşa edilmesini de ayrıca önemsiyorum. Projeye emeği geçen herkese TBB adına çok teşekkür ediyorum" dedi.

ENGELLİLERE DESTEK ÇALIŞMALARIMIZA BAKAN ŞAHİN'DEN ÖDÜL

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi işbirliğinde, 3 Aralık Dünya Özürlüler Günü nedeniyle İstanbul'da bir etkinlik düzenlendi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ile Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş'ın katılımıyla gerçekleşen etkinlikte İstanbul Valisi Hüseyin Avni Mutlu, Milletvekilleri Gürsoy Erol ve Burhan Kuzu, belediye başkanları, çok sayıda engelli ve aileleri de hazır bulundu.

Ödül, Birlik Başkanımız Topbaş'a takdim edildi

"Herkes için Ulaşılabilir Türkiye Eğitim Programı Teşvik Ödülleri"nin dağıtıldığı etkinlikte Birliğimizce yürütülen engelli çalışmaları da ödüllendirildi. **Ödülümüz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin tarafından Birlik Başkanımız Dr. Kadir Topbaş'a takdim edildi.**

Programın açılış konuşmasını da yapan Başkan Topbaş, bir şehrin medeniyet ölçüsünün o şehirde yaşayan tüm dezavantajlı insanlar dahil herkesin kenti rahatlıkla kullanabilmesi olduğunu belirtti.

Teşvik Ödülü alan diğer kurumlar şöyle; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Anadolu Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Konya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Valiliği, Beykoz Kaymakamlığı, Ankara Keçiören Belediyesi, Ankara Çankaya Belediyesi, Ümraniye Belediyesi, Küçükçekmece Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, Alanya Belediyesi, Sakarya Hendek Belediyesi, TRT Genel Müdürlüğü, Yükseköğretim Kurulu ve Marmara Belediyeler Birliği.

Başbakan Erdoğan; "Önce İnsan"

Başbakan Erdoğan'ın mesaj gönderdiği programda, Türkiye'nin ve İstanbul'un dezavantajlı vatandaşlara uygun hale getirildiği vurgulandı.

Engellilerin günlük yaşama katılabilmeleri, toplumla bütünleşebilmeleri, fırsat eşitliğine sahip olarak toplum için katma değer üretecek bir konuma gelebilmeleri için tüm imkanlarını seferber ettiklerini kaydeden Erdoğan, mesajına şöyle devam etti; "Cumhuriyet tarihimizde ilk defa engellilik alanında yaşanan sorunlar için Özürlüler Kanununu çıkardık. Toplumsal alandaki duyarlılığın artması için söz konusu kanunun çıktığı 2005 yılını özürlüler yılı ilan ettik. Başlattığımız farklı sosyal sorumluluk kampanyalarıyla engelli kardeşlerimize dönük eğitim alt yapısının ve kalitesinin zenginleşmesinin artmasını sağladık. Engellilerimizin iş hayatında da etkin şekilde yer alması için özürlü istihdamını teşvik edici, hatta zorlayıcı düzenlemeler yaptık. Bu hizmet politikalarının temelini-

rum. Bu düşüncelerle Dünya Özürlüler Gününün engelli vatandaşlarımız ve tüm dünyadaki engelliler için hayırlara vesile olmasını diliyorum.”

Bakan Fatma Şahin; “Çözüm için buradayız”

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin’de, 74 milyonun birinci sınıf vatandaş olması için, kadın erkek, engelli engelsiz, yaşlı genç ayrımı yapmadan bir yolculuğa çıktıklarını kaydettiği konuşmasında “Erişilebilirliğin ne kadar önemli olduğunu, ulaşılabilirliğin, kaldırımların, kapalı mekanların, açık mekanların, yapması bizim için çok kolay olan şeylerin onlar için ne kadar zor olduğunu gördük. Empati yapmamız, kendimizi onların yerine koymamız ve işi kolaylaştırmamız gerekiyor. Biz çözüm makamıyız, çözüm için buradayız” dedi.

Bakan Yıldırım; “Zihinlerdeki engelleri kaldırmalıyız”

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım ise engelliler gününde engellilerin bütün sorunlarının çözülmediğini, ancak bugünün farkındalığın topluma yayılması açısından önemli bir fırsat olduğunu belirterek, engellilere sadece sosyal sorumluluk projeleri kapsamında hizmet verilmediğini, yarım milyondan fazla engelliye evlerinde hizmet edildiğini söyledi.

Birliğimizce engellilere yönelik yürütülen çalışmalar

Engelli kişilerin sosyal hayata daha aktif katılımı için kamusal alanların ulaşılabilir duruma getirilmesi, Türkiye’nin turizm potansiyelinin tanıtılması ve seyahat edebilen engelli kişilerin ülkemiz turizminden yararlanabilmelerine olanak sağlayacak alt yapı düzenlemelerinin gerçekleştirilmesi amacıyla Mart 2011 tarihinde Birliğimiz, İçişleri Bakanlığı ve Özürlüler İdaresi Başkanlığının Ortak Hizmet Projeleri Gerçekleştirmelerine İlişkin bir Protokol imzalandı.

Bu kapsamda Birliğimiz ve Özürlüler İdaresi Başkanlığı işbirliğinde 15-19 Mayıs 2011 tarihlerinde Antalya’da “Engelsiz Kent-Engelsiz Turizm Sempozyumu” düzenlendi. Sempozyum 500 belediye personelinin katılımı ile gerçekleşti. Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan “Yerel Yönetimler İçin Ulaşılabilirlik Temel Bilgiler Teknik El Kitabı” Birliğimizce 5000 adet bastırıldı ve ilgili mercilere dağıtıldı.

Ayrıca Birliğimiz internet televizyonu olan “Belediye TV” ekranlarında yayımlanan Engelli Olmak, Engellinin Eğitimi, Çalışma Hayatı ve Belediyeci Penceresinden Engellinin Dünyası adlı programlar ile konu belediyelerimizin gündemine taşınmaya devam ediyor.

de ‘önce insan’ ilkesi vardır ve feda edebilecek bir tek bile ferdimiz yoktur. Bizler hükümet olarak tek tek bir düzen gelene kadar gayret göstermeye devam edeceğiz. Yalnız unutmamak gerekir ki, özürlülük alanındaki sorunlar engellilerimiz kadar toplumun tümünü ilgilendirmektedir. Dolayısıyla bu alandaki sorunların çözümü için devletimiz imkan ve kaynaklarının yanında milletimizin tümünün el birliği ve iş birliği ve katılımı da elzemdir. Dünya özürlüler günü vesilesiyle tüm toplumumuzu, bu alanda daha sorumlu davranmaya, daha yüksek bir hassasiyet göstermeye ve özürlülük sorununun çözümüne katkıda bulunmaya çağırıyorum.

BAŞKAN TOPBAŞ'IN BEYRUT TEMASLARI

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş, Başkanlığını yürüttüğü Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) Başkanlığı sıfatıyla “Lübnan Uluslararası Yerinden Yönetimde İşbirliği” Forumu'nun açılışını yaptı.

Lübnan Uluslararası Yerinden Yönetimde İşbirliği Forumu'na katılmak üzere 24-25 Kasım 2011 tarihlerinde Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta bulunan Başkan Topbaş, üst düzey resmi temaslar gerçekleştirdi.

Başkan Topbaş'ın Beyrut temaslarına AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi, Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu, Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan ve Sultanbeyli Belediye Başkanı Hüseyin Keskin, UCLG-MeWa Genel Sekreteri Mehmet Duman ile Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör eşlik etti.

Lübnan Uluslararası Yerinden Yönetimde İşbirliği Forumunun açılışında konuşan Topbaş, farklılığı, çeşitliliği değer gören, kültürel birlikteliği en iyi anlayanın halklar olduğunu belirterek şunları söyledi: "Beyrut'un yeri benim için kardeş şehirlerimizden biri olduğu için ayrıdır. Türkiye ile Lübnan arasında siyasi, ekonomik ve kültürel işbirliğimiz artarak devam etmektedir. Stratejik müttefikimiz olan Lübnan halkıyla olan kültürel bütünlüğümüzün daim olacağına inanıyorum. Bu nedenle Lübnan'a her türlü desteği vermeye hazırız."

Günümüzde başarılı ülkelere bakıldığında hepsinin ortak bir noktasının olduğunu belirten Topbaş, hepsinin marka kentler olduğunu ifade ederek, kentler ve yerel yönetimlerin ülkelerin başarısına en önemli katkısı sağladığını söyledi. Topbaş, şöyle devam etti:

"Sayın Başbakan Erdoğan, yerel yönetimden geldiği için, çok büyük yerel reformlar yaptı. Günümüzde Türkiye'de yapılan yatırımların dörtte biri İstanbul Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Yerel diplomasiyi de çok önemsiyoruz. Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunların çözümünde, şu anki siyasi yöneticilerin yerel yönetimden gelmesinin önemi çok büyük. Şehirlerin gelişmesi ülkelerin gelişmesi demektir."

Belediye yönetimine geldiği dönemde İstanbul'a 2 milyon 800 bin turist geldiğini, bu yıl ise 13 milyon turist beklediklerini söyleyen Topbaş, "Bunu yerel yönetimler olarak biz geliştirdik. Konferansların İstanbul'da yapılması yönünden daha önce 49. sıradayken şimdi yedinci sıradayız. Hükümetten ciddi destek ve yetki aldık. Artık bilgi çağındayız. Bilgi paylaşıldığı zaman, kültürler ve ülkeler gelişir" dedi.

Başkan Topbaş Lübnan Cumhurbaşkanı ile görüştü

Beyrut temasları çerçevesinde Cumhurbaşkanı Mişel Süleyman tarafından Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda kabul edilen Başkan Topbaş, Cumhurbaşkanı Süleyman'a, Başbakan Erdoğan'ın selamını ilettili.

Başkan Topbaş ve beraberindeki heyet daha sonra Lübnan Meclis Başkanı Nebih Berri ile meclis rezidansında bir araya geldi. Görüşmede Topbaş'a İstanbul özelinde belediyecilik ve şehircilik uygulamaları ile yerel idarenin niteliğine ilişkin bir çok soru yönelten Berri, yakın-komşu ülkeler arasında ilişkilerin daha verimli geliştiğini anlattı. Berri dünyanın en güzel şehrinin belediye başkanını ağırlamaktan memnun olduğunu da sözlerine ekledi.

Beyrut Belediyesinde toplantı

Topbaş, görüşmelerin ardından Beyrut Belediye Başkanlığı binasında, Beyrut Belediye Başkanı Bilal Hamad ile görüştü. Beyrut Belediyesinde şehrin mimarı yapısı hakkında brifing alan Başkan Topbaş, Beyrut Belediye Meclisi ile yapılan görüşmeye de katıldı. Ziyarette konuşan Hamad, İstanbul'un Beyrut'un kardeş şehri olduğunu ve birçok konuda iki şehir arasında aktif işbirliği istediklerini belirterek, şunları söyledi: "Beyrut'un master planını oluşturmada İstanbul'un deneyimlerinden faydalanmak istiyoruz. Genel ulaşım konusunda yıllar önce Beyrut'ta toplu taşıma varken şimdi korsan sistemler var. İstanbul'un bu konudaki deneyiminden de faydalanmak istiyoruz. Ayrıca, park ve bahçeler konusunda da bilgi paylaşımı istiyoruz."

Başkan Topbaş ise Beyrut ile İstanbul'un hem kültürel hem de şehir olarak birbirine benzediğini dile getirerek, "İstanbul 8 bin, Beyrut ise 5 bin yıllık iki eski şehir. Birçok değerimiz ortak. İki şehir arasında her türlü iş-

birliğine açığız. Beyrut'un belediye ekipleri İstanbul'a gelip bizim deneyimlerimizden faydalanabilirler. Bu konuda yardımcı oluruz. Belediye meclis üyelerinin Türkiye'nin yaşadığı deprem sorununun, Beyrut'un da ana sorunlarından biri olduğunu belirterek, İstanbul Belediyesi'nin deneyimlerinden faydalanmak istediklerini söylemeleri üzerine Topbaş, her bölgenin farklı doğal afetleri olduğunu vurguladı. "Van'da meydana gelen depremde, 500 yıllık bina ayakta duruyor ama 5 yıllık bina yıkıldı. Bu da gösteriyor ki, her zeminde bina yapılır ama bunun maliyetinin karşılanması lazım" diyen Topbaş, şöyle dedi:

"Depremde insanlara yardım etmek mümkün ama önemli olan depremde yıkılmayacak bina yapmak. Tedbirin önceden alınması lazım. İstanbul'da bir deprem olursa 1 milyon 50 bin kişiyi barındırabilecek çadır kent kurabiliyoruz. Aynı anda 200 bin kişiye yemek, 2 milyon kişiye ekmek çıkarabilecek hazırlığımız var. Ama her şeyden önemlisi sağlam binalar yapmak."

Ziyaretin ikinci gününde ilk olarak Ekonomi ve Ticaret Bakanı Nicolas Nahas ile görüştüktan sonra Başbakanlığa hareket eden Başkan Topbaş, burada da Başbakan Najib Mikati ile bir araya geldi. Başkan Topbaş'ın Beyrut temasları Beyrut Ticaret ve Sanayi Odası'nda Yönetim Kurulu ile yapılan görüşmeyle sona erdi.

UCLG DÜNYA TEŞKİLATI KADİR TOPBAŞ BAŞKANLIĞINDA FLORANSA'DA TOPLANDI

Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş, Başkanlığını yürüttüğü Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı'nın (UCLG) 9-11 Aralık 2011 tarihlerinde Floransa'da yapılan toplantısına Başkanlık etmek ve bazı temaslarda bulunmak üzere İtalya'ya gitti.

Floransa'da gerçekleşen ve 40 ülkeden yaklaşık 400 yerel ve bölgesel temsilciden oluşan tüm UCLG Dünya Teşkilatı üyelerinin katılımının beklendiği UCLG Dünya Teşkilatı Toplantısı'nda UCLG'nin önümüzdeki 6 yıllık stratejisi ve Rio+20 ile ilgili olarak yerel ve bölgesel yönetimlerin uluslararası arenadaki sürdürülebilir katkıları ele alındı. Bu kapsamda gündemde UCLG ile Dünya Su Konseyi arasında "ortaklık anlaşması" imzalanması da yer aldı.

Başkan Topbaş, UCLG Ana Tüzük Toplantısı'nı yönetti

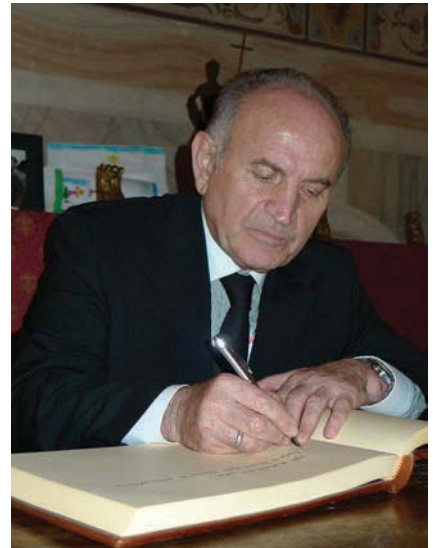
9 Aralık tarihinde Mali Yönetim Komitesi toplantısıyla başlayan programda Birlik Başkanımız Topbaş, Ana tüzük

Komitesi toplantısına UCLG Başkanı olarak Başkanlık etti.

Toplantı sonrası Floransa Belediye Başkanı Matteo Renzi ile görüşen Başkan Topbaş UCLG üyeleri onuruna verilen resepsiyona katıldı. Daha sonra Sinyora Meydanı'nda ışık gösterisini izledi.

10 Aralık Cumartesi günü gerçekleşen toplantılar ise Dünya İş Konseyi Açılış Töreni ile başladı. Törende; İtalya Çevre Bakanı Gulio Terzi di Sant'agata, UCLG Kurucu Başkanı ve Bölgeler Komitesi Başkanı Mercedes Bresso, Floransa Belediye Başkanı Matteo Renzi ile Birliğimiz ve UCLG Başkanı Kadir Topbaş konuşma yaptılar.

Açılış öncesinde güne ikili görüşmelerle başlayan UCLG Başkanı Kadir Topbaş, sabahın erken saatlerinde Kazan Belediye Başkanı Ilsur Metshin ve Harare Belediye Başkanı Muvhadayi Masunda arasında imzalanan işbirliği anlaşmasına katıldı.

Daha sonra açılış töreni için kongre sarayına geçen Başkan Topbaş, burada da Paris Belediye Başkanı Bertrand Delanoe ve İspanya Belediyeler Birliği başkanı Seville Belediye Başkanı Juan Zoido ile bir araya geldi.

UCLG'nin en üst karar organı niteliğindeki Dünya Konseyi toplantısının açılışında konuşan Başkan Topbaş, şehirlerin daha yenilikçi ve UCLG'nin ilişkilerde daha aktif olması gerektiğini söyledi. Dünya teşkilatının farklı fıkirlere açık olması gerektiğini, önemli olanın görüşlerin ifade edilmesine imkan sağlamak olduğunu belirten Topbaş, belediye başkanlarını Habitat III gündemine katkı sunmaya çağırdı.

Öğleden sonra yapılan "Sürdürülebilir Bir Geleceğe Doğru Rio+20" başlıklı 1. Oturumda ise Dünya Su Konseyi ile bir "Ortaklık Anlaşması" imzalandı. Anlaşmayı, Dakar Belediye Başkanının oturum başkanlığında, Dünya Su Konseyi Başkanı sıfatıyla Loïc Fouchon ve UCLG Başkanı sıfatıyla Başkan Topbaş imzaladı.

Başkan Topbaş'ın, daha sonra UCLG Stratejisi Genel Oturumu'nda bir konuşma yaptığı toplantıda genel oturumların yanı sıra paralel oturumlar ve yuvarlak masa toplantılarıyla birlikte 30 çalışma grubu yer aldı.

Başkan Topbaş'ın Floransa Temasları

11 Aralık Pazar günü ise ikili görüşmeler yapan Topbaş, Eş-Başkan Masunda'nın oturum başkanlığındaki İdari Büro'nun İş Oturumu ile Eş-Başkan Costa'nın oturum başkanlığındaki Dünya Konseyi İş Oturumu'na katıldı.

Başkan Topbaş ve beraberindeki heyet, Pazar akşamı İstanbul'a döndü. Floransa dönüşü Atatürk Havalimanı'nda gazetecilere açıklama yapan Başkan Topbaş, Hükümetin ve yerel yönetimlerin başarılarının dünyada çok farklı algılandığını ve takdir edildiğini kaydederek "3,5 milyar insanı yöneten teşkilatın başında olan biri olarak milletimi temsil etmekten duyduğum gururu ifade etmek istiyorum. Katıldığım toplantılarda bir çok kent belediye konferanslarından davetler aldım. Bu milletimizin başarısıdır, İstanbul'un başarısıdır" dedi.

Başta ana komite olmak üzere genel kurulda görüşlerini dile getirerek diğer kentlerden gelen belediye başkanlarının görüşlerini aldıklarını belirten Başkan Topbaş, "Günümüz dünyasında yerel yönetimlerin gücü giderek artmakta. Merkezi yönetimlerin bunu çok önemseydiğini görmekten mutluluk duymaktayım. Orada yapılan konuşmalarda benim başkanlığım döneminde UCLG'nin önemli mesafeler aldığını söylediler. İkili görüşme talepleri geldi. Bu görüşmelerde Barselona İl Yönetimi Başkanıyla, Paris Belediye Başkanıyla, Floransa Belediye Başkanıyla, Köln Belediyeler Birliği Başkanıyla ve diğer birçok yetkiliyle ikili görüşmeler yaptık" dedi.

Yaptıkları özel görüşmelerde belediye yöneticilerinin özellikle İstanbul'la daha da yakın ilişkiler kurmak istedikleri yönünde istekler aldığını ifade eden Başkan Topbaş şöyle devam etti: "Diğer taraftan da UCLG'nin başarılı çalışmalarını teyit ettiler. Özellikle İsveç Belediyeler Birliği bizim **Türkiye Belediyeler Birliği'ndeki çalışmalarımızı yakından takip etmek istediklerini dile getirdiler.** Dünyadaki ekonomik krizin aşılmasında yerel yönetimlerin önemli bir rolü olduğu, özellikle cinsiyet ayrımcılığı başta olmak üzere küresel bir takım sıkıntıları aşmada yerel yönetimlere büyük görevler düştüğü konusu toplantılarda dile getirildi. Özellikle de yakın temaslarda bulunduğumuz BM Genel Sekreteri Ban ki Mun ile olan ilişkilerin daha da geliştirilmesi konusunda görüşler ifade edildi. Birleşmiş Milletler'den bir gözlemcinin bizim toplantılarda yer alması gerektiğini gündeme getirdim. Diğer arkadaşlarımız da 60 yıllık mazisi olan Avrupa Belediyeler Birliği toplantısına katılmak için Brüksel'e geçtiler."

CEMR BRÜKSEL BULUŞMASI; "ORTAKLIKLARLA YÖNETİM"

Birliğimizin 2010 Haziran tarihinden bu yana üyesi olduğu Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) 'Ortaklıklarla Yönetim' temalı toplantı ile Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi (CoR), Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi (Kongre) Avrupa Bölgeler Meclisi (AER), Eurocities ve Denize Kıyısı olan Bölgeler Konferansı (CPMR) ile beraber üyesi olan 39 ülke Ulusal Belediye Birliğini 12 Aralık 2011 tarihinde Brüksel'de bir araya getirdi.

Avrupa'daki mevcut ekonomik ve toplumsal istikrar-sızlık ve beraberinde ulusal ve Avrupa yönetim birimlerine olan güvensizlik sürecinde yerel ve bölgesel yönetimler ve liderlere Avrupa politikalarına daha fazla dahil olmak ve 'ortaklıklarla yönetim' anlayışı çerçevesinde yerel boyutun dahil edilmesini zorunlu kılıyor. Bu yaklaşım Avrupa'da yerel ve bölgesel yönetimleri temsil eden dört büyük organizasyon tarafından 12 Aralık 2011 tarihinde Brüksel'de öne çıkarıldı. Avrupa 2020 stratejisi ve AB uyum politikasının 'ortaklıklarla yönetim' teması çerçevesinde geniş katılımı üst düzey tartışıldığı toplantıda Türkiye Belediyeler Birliği temsilcileri ile CEMR Delegasyonu üyeleri katıldı.

Yerel ve bölgesel yönetimlerin tam katılımı sağlanmadan Avrupa 2020 stratejisine ulaşılamayacağını vurgulayan CEMR Başkanı ve Stuttgart Belediye Başkanı Wolfgang Schuster somut sonuçlar ve gerçekten бүтүнleşmiş bir Avrupa için yatay ve dikey ağlar aracılığıyla beraber çalışmak zorunda olduklarını vurguladı.

Avrupa Komisyonu Başkanı José-Manuel Barroso'nun da katıldığı toplantıda 'ortaklıklarla yönetim' teması etrafında vatandaşlar, iş dünyası, sivil toplum ve ilgili paydaşlar da dahil olmak üzere tüm yönetim birimlerini içeren yeni Avrupa yönetim modeli tartışıldı. Barroso bugün yaşanan zor durumla yüzleşmek gerektiğini ve ortak siyasi iradeye her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulduğunu ifade etti.

Bölgesel Politika Avrupa Komisyoneri, Johannes Hahn, ortaklık sözleşmelerinin önemine ve özellikle

ulusal hükümetler ile yerel ve bölgesel yönetimlerin iyi tanımlanmış işbirliğine ve ortak çalışmaya olan ihtiyaçlarını vurguladı. Mevcut krizin aşılmasında yenilik ve vatandaşların demokratik karar alma süreçlerine katılımının temel teşkil ettiğini ifade eden Kongre Başkanı Keith Withmore, katılımın artması ve halkın yerel yönetim süreçlerine daha fazla dahil olması vatandaşları güçlendirecek, güven ortamının yeniden oluşmasını sağlayacak ve demokrasiyi güçlendireceğinin altını çizdi.

Avrupa 2020 stratejisi ve AB uyum politikasının 'ortaklıklarla yönetim' teması çerçevesinde geniş katılımı üst düzey tartışıldığı toplantıda, Avrupa Bölgeler Komitesi Başkanı Mercedes Bresso, stratejide ortaklıklar anlamında hala bir boşluk yaşandığını, yerel ve bölgesel yönetimlere sadece danışıldığını ancak ulusal reform programlarının geliştirilmesi ve uygulanmasında onların dahil edilmediğini belirtti. Ortaklıklarda yaşanan bu boşluğun kapatılması gerektiğini ve aslında bunun yeni uyum politikasının da temelini oluşturduğunu vurgulayan Bresso, daha yakın ortaklıklar kurulmasını istediklerini, tüm ortak hedefler doğrultusunda farklı siyasi düzeylerde tüm paydaşlar tarafından sahıplenmenin sağlanması gerektiğini söyledi.

Toplantının ardından, Türkiye Belediyeler Birliği Delegasyonunun da katıldığı CEMR Siyasi Komite toplantısı gerçekleştirildi. CEMR 2012 çalışma programı ile yeni logonun onaylandığı toplantıda ayrıca Arnavutluk Beldeler Birliği ile Gürcistan Belediyeler Birliği oybirliği ile CEMR üyeliğine kabul edildi.

BÜYÜKELÇİLER BULUŞMASINA BİRLİĞİMİZ EV SAHİPLİĞİ YAPTI

Ankara’da büyükelçilerle bir araya gelen UCLG ve TBB Başkanı Kadir Topbaş, "Birliğimizin demokratik yerel yönetim anlayışının gelişip güçlenmesinde, yerel yönetimler arasında işbirliğinin artmasında katkısı büyük olmuştur.

Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve aynı zamanda Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatının da (UCLG) Başkanlığını yürüten Dr. Kadir Topbaş ile TBB Encümen Üyesi Belediye Başkanları 28 Kasım’da Ankara’da düzenlenen “Yerel Yönetimler Arasında Uluslararası İşbirlikleri” temalı toplantıda Büyükelçilerle bir araya geldi.

Toplantıya ABD, Fransa, Japonya büyükelçilerinin yanı sıra, Türk Cumhuriyetleri ile Arap ve Güney Amerika ülkelerinden 35 kadar büyükelçi katıldı.

Başkan Topbaş: “Kent Diplomasisi kavramı ekseninde belediyelerimizin uluslararası ilişkilerinin artmasına ayrı bir önem veriyoruz”

Toplantıda büyükelçilere hitap eden Başkan Kadir Topbaş, konuklarını Türkiye’deki bütün belediyelerin doğal üyesi olduğu Türkiye Belediyeler Birliği’nin (TBB) başkanı olarak ağırlamaktan büyük mutluluk duyduğunu belirterek, “Birliğimizin demokratik yerel yönetim anlayışının gelişip güçlenmesinde, yerel yönetimler arasında işbirliğinin artmasında katkısı büyük olmuştur. TBB, aynı zamanda belediyelerimizin uluslararası yerel yönetim kuruluşlarında temsil edilmesi

gibi konularda öncü olmuştur. ‘Kent Diplomasisi’ kavramı ekseninde belediyelerimizin uluslararası ilişkilerinin artmasına ayrı bir önem veriyoruz” diye konuştu.

Dünyanın son yıllarda dev küresel sorunlarla mücadele

ettiğini, süregelen çatışmaların, yoksulluğun, susuzluğun, açlık, çevre sorunlarının çözümünde kentlere ve yerel yönetimlerin önemli roller düştüğünü hatırlatan Kadir Topbaş, sözlerini şöyle sürdürdü;

“Çünkü dünya nüfusunun yarısı kentlerde yaşıyor. Daha da önemlisi bu yönelim hızla devam ediyor. Artık bir kent ve kentli çağında yaşadığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Sorunlar tarihte hiç olmadığı kadar yoğun bir şekilde kentlerde görülüyor. Bu sebeple çözüm çabaları da kentlerde yoğunlaşıyor. Yerel yönetimler bu süreçte sorun çözücü olarak hızla öne çıkıyor. Çünkü yerel yönetimler, vatandaşla birebir temas kuran kamu idarelerdir. Konfüçyüs’ün meşhur bir ifadesi var. ‘Yakın kolay, uzak zor yönetilir’. Yani bölgesel problemleri orada yaşayan insanlar daha iyi bilir. Yerel yöneticiler olarak halkımızın isteklerine cevap vermek zorundayız. Onların rahatı, refahı ve sağlığı bizlerin sorumluluğunda. Onların günlük ve sosyal ihtiyaçlarını temin edebileceği altyapıyı hazırlamalıyız.”

Bilgi ve deneyim paylaşımı için elçilerden destek sözü

Demokratikleşme adına da önemli bir misyonu olan yerel yönetimlerin küresel sorunların çözümünde işbirliğinin artırılması gerektiğini, kentler arasındaki bilgi ve deneyim paylaşımı arttıkça sorunların çözümünün de daha hızlanacağını vurgulayan Başkan Topbaş, büyükelçilerden ülkeleriyle bilgi ve deneyim paylaşımı konusunda destek istedi.

İstanbul'un birçok konuda önemli bir noktaya geldiğine dikkat çeken Topbaş, "UCLG olarak Afrika'daki ve Asya'daki gelişmeler bizi çok yakından ilgilendiriyor. UCLG dünyadaki 3,5 milyar insanın temsil edildiği çok önemli bir yerel birlik ve artık dünya barışını yerel yönetimler ile işadamları gerçekleştirecek. Birçok konuda dünyadan örnekler aldık ve şimdi çok daha ileri geldik. TBB ve İBB olarak bu bilgi ve deneyimlerimizi başka şehirlerle de paylaşmak konusunda çok istekliyiz. İstanbul yerel yönetim çalışmalarında önemli bir noktayı yakaladı. Bunu dünya şehirleriyle paylaşmak konusunda asla cimrilik yapmayız. Bu toplantıyı geleceksel hale getirmek istiyoruz. Her daim sizlerin derin tecrübelerinizden istifade etmek isteriz" şeklinde konuştu.

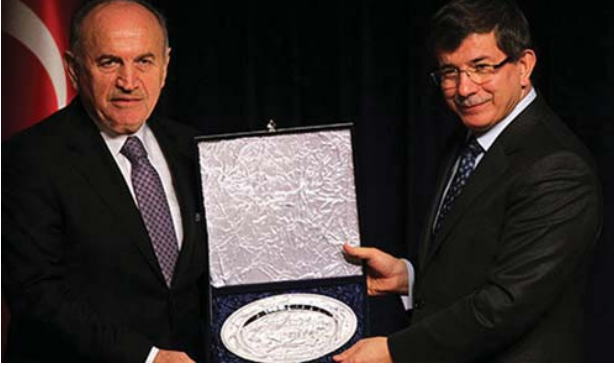
Kentler arasındaki işbirliğinin gelişmesine toplantıya katılan büyükelçilerin de önemli katkılarda bulunacağına inandığını dile getiren Topbaş, "Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Birliği UCLG'nin, Birleşmiş Milletler Teşkilatının Yerel danışma Komitesi UNACLA'nın ve Türkiye Belediyeler Birliğinin Başkanı olarak konuyu sizlerin gündemine taşımak istedim. Çözüm sürecinin kolaylaşması dünyada refahın hızla yayılması sonucunu doğurur. Refah düzeyi artan bir dünyada ise haklı olarak küresel istikrardan bahsedebiliriz. Artık savaşları, ülkesel ve kurumsal taassupları bir yana bırakarak hep birlikte dünyanın kalkınması için çalışmalıyız" dedi.

Yunanistan'ın ekonomik sıkıntıya düşmesinin Türkiye'yi ve İstanbul'u da çok endişelendirdiğinin altını çizen Topbaş, şunları kaydetti; "Kapı komşumuz Yunanistan mutlaka bu krizi atlatalmalı. Euro bölgesindeki kriz Türkiye'yi de yakından ilgilendiriyor. Globalleşen dünyada özellikle komşularımızla kaderlerimiz bir yazılmış ve bütün çevremizdeki ülkelerin ve dünya ülkelerinin iyi olmasını isteriz. Bu amaçla Atina Belediye Başkanı ile görüşerek Yunanistan'ın bu krizden çıkması için neler yapabiliriz, bunu konuşacağız."

Kadir Topbaş'ın konuşmasının ardından söz alan büyükelçiler de toplantıya davet edilmekten duydukları memnuniyeti dile getirerek, ülkelerinin Türkiye ve İstanbul ile ilişkilerinin gelişmesi için her türlü desteği vermeye hazır olduklarını belirttiler. Büyükelçiler ayrıca, UCLG'nin 3,5 milyar insanı kapsayan faaliyet alanında Başkan Topbaş'a destek verilmesi için çaba içinde olduklarını da kaydettiler.

BAŞKAN TOPBAŞ'A ONUR ÖDÜLÜ

Dışişleri Bakanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi arasında mevcut işbirliğinin daha ileri götürülmesi amacıyla İşbirliği Protokolü imzalandı.

23-30 Aralık 2011 tarihleri arasında "Türk Dış Politikasının Temel Dayanakları: Demokratik Değerler ve Ulusal Çıkarlar" temasıyla gerçekleşen 4. Büyükelçiler Konferansı çerçevesinde Dışişleri Bakanlığı'nda düzenlenen törende protokole, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile Birliğimiz ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş imza attı. Davutoğlu, imza töreninin ardından Başkan Topbaş'a plaket verdi.

Bakan Davutoğlu, törende yaptığı konuşmada, Başkan Topbaş'a birçok nedenden ötürü teşekkür ettiğini söyleyerek, bu protokolün hem anlamı hem de uygulamaları açısından son derece önemli olduğunu belirtti. Gelenekselleşen büyükelçiler konferansında

her yıl önemli bir devlet adamını Türk diplomasisine yaptığı katkılardan dolayı ödüllendireceklerini söyleyen Davutoğlu, ilk ödülü Kadir Topbaş'a vermekten gurur duyduğunu bildirdi.

Bakan Davutoğlu, ödülün neden Topbaş'a ve neden İstanbul belediye başkanına verildiğini anlatarak, İstanbul'un hangi açıdan bakılırsa bakılsın dünyanın en önemli şehirlerinden birisi olduğunu, şimdi dünya başkenti yapmaya çalıştıkları İstanbul'un yükselen, küresel bir şehir olduğunu anlatarak, "Sayın Topbaş bizim için fahri büyükelçimizdir" dedi.

Bakan Davutoğlu, İstanbul'u 3 açıdan merkezi bir şehir yapacaklarını söyleyerek, ilk olarak siyasi ve diplomatik açıdan şehri bir BM şehri haline dönüştürmek istediklerini, bunun için temas ve çalışmaların sürdüğünü, İstanbul'un kadın, nüfus, barış ve arabuluculuk gibi insanlığın geleceğini ilgilendiren konularda BM merkezi haline gelmesini amaçladıklarını belirtti.

İkinci olarak İstanbul'u bir finans merkezi haline getirmek istediklerini anlatan Davutoğlu, üçüncü olarak da İstanbul'un insanlık kültürünün baş şehirlerinden biri olduğunu söyledi.

Başkan Topbaş ise konuşmasında İstanbul'un artık küresel bir aktör rolünde olduğunu belirterek bundan sonra daha aktif olmayı hedeflediklerini ve BM merkezi olma yolunda her türlü desteği vermeye hazır olduklarını kaydetti.

TBB ENCÜMENİ TOPLANDI

Ankara'da düzenlenen "Yerel Yönetimler Arasında Uluslararası İşbirlikleri" temalı toplantı kapsamında büyükelçilerle bir araya gelen Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) Başkan ve Encümen Üyeleri; "Van ve Erciş Belediyeleri iş makineleri devir teslim töreninin" ardından Kasım ayı Encümen Toplantısını Ankara'da gerçekleştirdi.

TBB ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş başkanlığında toplanan Encümen Üyesi Belediye Başkanları gündemde yer alan Yeni Kurulacak Büyükşehirler, Deprem Dönüşüm/Geçici İskan Belgesi ve Bilirkişilik Müessesesi konularını görüştüler. Toplantıda ayrıca TBB Deprem Koordinasyon Merkezi yapılanma ve planlama çalışmalarına ilişkin bilgilendirme yapıldı. Başkanlar ayrıca belediyecilikle ilgili çeşitli konularda fikir alışverişinde bulundu.

VAN VE ERCİŞ BELEDİYELERİNE BİRLİĞİMİZDEN İŞ MAKİNESİ DESTEĞİ

TBB Encümen kararıyla alınan 1,5 milyon lira değerindeki 2 iş makinesi ve 6 kamyon Ankara’da düzenlenen törenle Birlik Başkanımız Dr. Kadir Topbaş tarafından Van ve Erciş Belediyelerine teslim edildi.

Türkiye Belediyeler Birliğinin (TBB) geçtiğimiz ay yapılan encümen toplantısında alınan, “**Van depremi nedeniyle enkaz kaldırma ve altyapı çalışmalarına destek olmak amacıyla gerekli iş makineleri ve diğer ihtiyaçları bölge belediyelerine gönderme**” kararı yerine getirildi.

Törende konuşan Birlik Başkanımız Topbaş, “Van ve Erciş depremlerinde yaşanan sıkıntılara bir nebze katkıda bulunmak amacıyla böyle bir karar aldık. Belediyelerin koordinasyonu konusunda oluşturduğumuz ekipte çalışmalara başladı. Bir daha böyle acıların yaşanmaması diliyoruz. Hükümetin hazırladığı yasal düzenlemeyle artık şehirler daha güvenli yerler hale gelecek” dedi.

Bu kapsamda Birliğimiz tarafından temin edilen **2 adet iş makinesi ve 6 adet kamyon** TBB ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Dr. Kadir Topbaş** ile birlikte TBB Encümen Üyesi belediye başkanlarımızın da katıldığı törenle **Van Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Selim Bozyiğit ve Erciş Belediye Başkanı Zülfikar Arapoğlu’na** teslim edildi.

Yıkılanları değil ayakta duranları örnek almalı

Başkan Kadir Topbaş, dünyada son yıllarda sel ve tsunamiler yaşandığını, Türkiye’de de deprem ağırlıklı afetlerle karşı karşıya kalındığını hatırlattı. “Depreme dayanıksız şehirler ölümcül deprem felaketleri yaşıyor ve sayılarını unutacağımız kadar çok deprem yaşanan bir ülkedeyiz” diyen Kadir Topbaş, Van depreminde ülke olarak büyük bir acı ve sıkıntı hissettiklerine işaret ederek, şöyle konuştu;

“Milletimiz 74 milyon büyük bir aile olarak gücü yettiğinde Van ve Erciş’e el uzattı. Dünyadan da ciddi yardımlar geldi. Ölen her vatandaşımızın şahsında bütün milletimiz kendisini hissetti ve onlardan kendini ayrı tutmadı. Yollara düşen binlerce tır yardım ve belediye başkanlarımızın bölgeyi ziyaret ederek dertleri dert edinmeleri bunun en güzel göstergesidir. Dileriz ki böyle büyük bir acıyı bir daha yaşamayalım. Özellikle belediye başkanları olarak Türkiye’de bundan sonra yapılacak bütün yapıların depreme dayanıklı olması gerektiğini özellikle vurguluyoruz. Geçmişin yanlışları geçmişte kaldı, bundan dönmeliyiz. Bina yapılırken bilime saygı gösterilmezse sonuç felaketle sonuçlanmakta. Bu topraklarda binlerce yıllık eserler ayakta duruyorsa, dün yapılan yapılar yıkılınca bunun hesabı sorulmalıdır. Bir yerlerde yanlışlar yapılıyor. Bir insan birkaç kuruşluk takısını bile en iyi yerlerde korurken, niçin canını emanet ettiği evlerinde bu güvenilirliği aramıyor.”

Şehirler depreme karşı yenilenecek

Afetlerin ülkemizin ekonomisine nelere mal olduğunu da bildiklerini ifade eden Başkan Topbaş, Van'da kaybettiğimiz 650 civarındaki vatandaşımızı rahmetle anıyoruz ve ailelerine sabırlar diledi. Hükümetin yasal düzenlemeyle İstanbul başta olmak üzere afet riski taşıyan bölgelerdeki yapılar depreme karşı yenileneceğini vurgulayan Topbaş, şunları kaydetti;

"Ama dileğimiz odur ki bu acıların bir daha yaşanmayacağı ortamları kurabilelim. Bunun için İstanbul'da 39 ilçe belediyemiz ile birlikte siyaset üstü bir Deprem Çalışma Grubu kurduk. Ankara'daki yasal düzenlemelere de katkı sunuyoruz. Devlet ve vatandaş kol kola girerek bu acıları bir daha yaşamamak üzere gerekli adımları atacağız. Çünkü uzmanlar olası bir İstanbul depreminde Türkiye'nin birkaç on yıl geriye gidebileceğinden bahsediyor. Bu nedenle artık bu ezber bozulmalı, yanlışlar tekrar edilmemeli. Vatandaşlarımızın da bizlere vereceği destekle bunu başarabileceğimize inanıyoruz. Çünkü çok kısa zamanda büyük kavşaklar ve yollar inşa edebiliyoruz. Yaşam alanlarıyla ilgili de böyle büyük bir dönüşüm çalışmasını yapabiliriz."

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak Van'a çok önemli yardımlar ve hizmetler götürdüklerini, bu çalışmaların hala da sürdüğünü aktaran Topbaş, "TBB olarak da Van ve Erciş'in en büyük ihtiyacı olan iş makinelerini bölgeye vermek istedik. Yüreğimizin beraber attığını göstermek adına çam sakızı çoban armağanı bu makineler, dilerim ki kötü değil hep iyi günlerde kullanılır" diye konuştu.

Kadir Topbaş, konuşmasının ardından iş makinesi ile kamyonların anahtarlarını Van Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Selim Bozyiğit ve Erciş Belediye Başkanı Zülfikar Arapoğlu'na teslim etti. Topbaş araçları basın mensuplarına tanıttı ve TBB Meclis Üyeleri birlikte araçların önünde fotoğraf çekti.

VAN VE ERCİŞ BELEDİYELERİNE TESLİM EDİLEN İŞ MAKİNELERİ ŞÖYLE:

Türü	Modeli	Adedi
İş Makinesi	Hidromek HMK200	1 Adet
İş Makinesi	Hidromek HMK300	1 Adet
Kamyon	Ford Cargo (18x26)	2 Adet
Kamyon	Ford Cargo (25x26)	4 Adet

AVRUPA YEREL YÖNETİMLER ÖZERKLİK ŞARTINDA TÜRKİYE’NİN ÇEKİNCE KOYDUĞU MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Adem ESEN*

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü

Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkele-ri ile çalışan Avrupa Konseyi’nin kurucu üyeleri arasın-da yer alan Türkiye, yerel yönetimler alanında Avrupa Konseyi ve Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi’nin aktif bir üyesi ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şar-tının büyük bir kısmını kabul etmiş ve ulusal mevzu-atını uyumlu hale getirmiştir. Şartın Ek Protokolünü daha onaylamamakla beraber, bunun da önemli öl-çüde yerine getirildiğini söylemek mümkündür.

Son yıllarda Şart öne sürülerek, adeta bunun siyasi bir bağımsızlık belgesi olduğu çağırısı yapılmaktadır. Oysa Şart, tüm Avrupa ülkelerinde ulusal birlik düşüncesi içinde değerlendirilmekte ve uygulanmaktadır.

Türkiye, Şart’ı 1991 yılında imzaladıktan sonra kabul ettiği hususları uygulama çabasına girmiştir. Bunun-la ilgili yasal düzenlemeler yapılmıştır. Hatta çekince koyduğu maddelerin de yerine getirildiğini görüyo-ruz.

Kongrenin Türkiye’yi izleme raporları diğer ülkelere göre daha fazladır. Bu durum, yerel demokrasinin hızlı geliştiğini göstermekle beraber, bazı yerel yönetimle-rin şikayetlerinin de etkili olduğu bilinmektedir. Bütün aksaklıklara ve eksikliklere rağmen ülkemizdeki yerel demokrasi gelişmesinin, gelişmiş Batı ülkeleri deneyi-minin gerisinde olmadığını iddia edebiliriz.

1. TARİHSEL GELİŞİM

İlk Avrupa Belediyeleri Meclisi 1953 yılında Versay’da bir “Belediye Özgürlükleri Avrupa Şartı”nı (European

Charter of Municipal Liberties) onaylamıştır. Buradan hareket ederek 1968 yılında CLRAE (The Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Eu-rope, CLRAE), “Prensipler Deklarasyonu” ile sağlanan yerel özerkliği garanti altına almak istemiş, ancak çok genel olan bu proje gerçekleşmemiştir. Bu yüzden 1981 yılında CLRAE, bir “şart” fikrini ortaya atmıştır. Bu-rada yerel özerkliği tehdit etmesi mümkün olan, üye ülkelerin yönetim ve siyasi yapıları da hesaba katılmış-tır. Daha sonra Bölgesel ve Belediye İşleri kurucular kurulu uzmanları metin hazırlamaya başlamış, CLRAE görüş bildirmiş ve taslak 1984 yılı Kasım’ında Roma’da-ki Yerel yönetimlerden Sorumlu Avrupa bakanlar top-lantisına sunulurak kabul edilmiştir. Birkaç ay sonra sı-rayla Bakanlar Komitesi taslak şartı benimsemiştir. Bu, bir Konvansiyonun yasal çerçevesi olmuştur.

Yerel yönetimlerin haklarını ve görevlerini tanımla-yıp, onları diğer merkezi kararlara ve özellikle devlet otoritelerine karşı bağımsızlığını sağlayan Avrupa Ye-rel Yönetimler Özerklik Şartı, CLRAE tarafından ortaya konulan tartışmasız en önemli belgedir. Günümüzde 47 üye ülkenin 42’si imzalamış ve onaylamıştır. Bunlar Şartın kendi ülkelerinde yürürlüğünü kabul etmiştir. Ayrıca 1994 yılından beri Kongre, bunun uygulanma-sını denetlemekte ve yürürlükte olduğu tüm ülkeler-deki neredeyse tüm üye ülkeler onaylamıştır, gözlem yapmaktadır (Avrupa Konseyi, 2007, s. 38-43).

Şart, yerel idarelerin haklarını tanımlayan ve koruyan ilk Avrupa belgesidir. Böylece hakların meşruluğu, yerel seçilmiş temsilciler ve vatandaşlar arasındaki yakınlıktan alan haklar güvence altına alınacaktır: ger-

* Konya-Selçuklu Belediyesi eski Başkanı (1999-2009)

çekten, yerel demokrasi olmadan gerçek demokrasi olamaz ve Şart bunu açıkça betimlemektedir. Şart, yerel özerk yönetimin dikkat çeken prensiplerini ileri sürmekte ve hatırlatmakta, yerel yönetimlerin konumu ve yetkisinin sınırlarını belirlemektedir. Şart, yerel yönetimlerin faaliyetlerini basitleştirerek ve diledikleri gibi hareket etme imkanı tanıyarak bunlar üzerindeki “vesayet makamları”nın denetimini düzenlemekte ve sınırlamaktadır. Bazı görevlerini yerine getirmek hakkının, yerel yönetimlerin bunları yapabilecek mali kaynaklardan yoksun iseler anlamsız olduğunu vurgulayarak Şart, yerel yönetimlere geniş mali özerklik vermektedir. Son olarak Şart, diğer hükümet otoritelerinin ön izni olmadan kendi aralarında etkili bir işbirliği yapabilmek için yerel yönetimlere yetki vermekte ve yerel, bölgesel ve sınır ötesi seviyelerinde yerel yönetimlerin birlikler veya konsorsiyumlar oluşturmalarına imkan tanımaktadır.

1 Eylül 1988’de, Avrupa’nın siyasal görünümünde yeni bir aktör olarak bölgesel topluluğun tanınmasını müjdeleyen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten beri, CLRAE tüm kıta çapında, 47 Avrupa Konseyi üyesi ülkede Şartın uygulanmasını izlemekle görevli tek Avrupa organıdır. Böl-

gesel demokrasinin gelişimini ve devletleri izlemek, yerel ve bölgesel düzeyde demokratik süreçleri pekiştirmek ve güçlendirmek ve toplulukların hakları ile yönetimlerini müdafaa etmek Kongre’nin en önemli önceliği, varlık nedeni olmaya devam etmektedir.

Yerel Yönetimlerin Faaliyetlerine Katılma Hakkına İlişkin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Ek Protokolü ile (Utrecht, 16.XI.2009) yedi madde Şart’a eklenmiştir. Avrupa Konseyi Anlaşma Serisi No:207 (Council of Europe Treaty Series No.207) (www.conventions.coe.int/Treaty) Ek protokolü 11 ülke imzalamış ve 3 ülke tasdik etmiştir.

Ülkemiz Şartı 8.5.1991 tarihinde kabul etmiş, Ek Protokolü henüz imzalamamıştır. Şartın birinci maddesinde taraf devletlerin bu Şart’ın 12’nci maddesinde belirtilen şekil ve ölçüde kendilerini kabul ettikleri maddelerle bağlı kalacaklarını taahhüt ettikleri hükmünü taşımaktadır. İkinci maddede, “Özerk yerel yönetimler ilkesi ulusal mevzuatla ve uygun olduğu durumlarda anayasa ile tanınacaktır.” hükmü gereğince Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 3723 sayılı Kanun’la Özerklik Şartının 12’nci maddesinin 1 numaralı fıkrasına göre (Her Akit Taraf, Şart’ın I’inci Bölümündeki paragraflardan en az 10 tanesi aşağıdakilerin arasından seçilmek üzere en az 20 paragrafı ile kendisini bağlı kabul etmeyi taahhüt edecektir) ve usulüne uygun olarak Kongreye bildirmiştir¹. Buna göre çekince konulan maddelerin kabulü Bakanlar Kurulu yetkisindedir.

Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir.” Buna göre Şart, iç hukuk açısından da bağlayıcıdır.

2. İZLEME KOMİTESİ RAPORLARI

Kongre’nin 1996 tarihinde ve 31 nolu kararı ve daha sonra Bakanlar Komitesinin 2000 tarih ve 1 nolu kararı ile CLRAE, Avrupa Konseyine üye devletlerde yerel ve bölgesel demokrasilerin durumu hakkında sistematik izleme (monitoring) raporları hazırlamaktadır. Bu izlemenin normal prosedürü, bir raportörler grubu tarafından ya da Kongrenin veya Yerel veya Bölgesel Meclislerin Kurumsal Komiteleri tarafından atanan raportörlerce yapılmasıdır. Araştırma raporu meclis-

1) Kabul edilmeyen diğer fıkralar için de aynı Kanunda şu hükümler yer almaktadır: Madde 2- Avrupa Yerel Yönetimler Şartının 12’nci maddesinin 3 numaralı fıkrası gereğince bu şartın diğer maddelerinin veya fıkralarının bilahare kabulünü beyana Bakanlar Kurulu yetkilidir.

sin genel oturumunda veya öneri yapılan meclisce görüşülür ve tavsiyeler yapılır. Bu nedenle Kongrenin tavsiye kararları bir dayatma veya teftiş olmayıp işbirliği demektir.

Türkiye'deki yerel ve bölgesel demokrasinin durumu konusunda Kongre tarafından hazırlanan izleme raporları²:

1-1997 tarihli ve 29 sayılı Rapor (Report) ve Tavsiye Kararı (Recommendation),

2-1997 (29) Tavsiye Kararını izleyen 2001 Bilgi Raporu (Information Report);

3-2005 (176) Rapor ve Tavsiye Kararı. Güneydoğu Anadolu ile ilgili olup, 1997 raporunu, geniş anlamda, Bilgi Raporunu CG/INST (8) 27 2001.

4-2007 (229)Diyarbakır/Sur ziyaretinin arkasından 229 sayılı rapor.

5- 2009 İzleme raporu taslağı, 2010 izlemesi.

6- Kongrenin son, 301 (2011) sayılı Tavsiyesi.

Bu son Tavsiyede genel olarak şu konularda eleştiriler belirtilmiştir:

- 2004-2009 yılları arasında hızlı bir yere demokrasi ile ilgili yasal düzenlemeden sonra reform çalışmalarının yavaşlaması,

- Anayasa'nın 127'nci maddesinde ve diğer yasalarda idari vesayetinin bulunması,

- Ceza ve terörle mücadele yasaları uygulamasında yerel ve bölgesel demokrasi ve yerel ve bölgesel seçilmiş temsilcilerinin insan haklarında orantısız yıkıcı etkisi oluşması,

- 229 (2007) Kongre Tavsiyesiyle kamu hizmetlerinde Türkçeden başka dil kullanılması, belediye başkanları ve belediye meclislerinin "siyasi" karar almalarının önünün açılması ve Azınlık Diller Şartının imzalanması,

- Yeni Köy Kanunu'nun çıkarılmaması ve 2008 tarihinde çıkarılan 5747 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye sınırlarını tespiti ile ilgili kanunla bazı bazı belediyelerin statülerinin kaybetmeleri,

- Belediye Gelirleri Kanunu yenilenmemiş ve 5779 sayılı Yasa ile merkezi bütçeden yerel yönetimlere verilen gelir yerel yönetimlere çözüm getirmemektedir, il özel idarelerinin kendi gelir kaynakları değişiktir,

- Valilerin il genel meclisinin başkanlıklarından ayrılmalarına rağmen, encümenin başkanı olarak aktifliklerini sürdürmeleri,

İzleme komitesi eleştirilerinde Şartın maddelerine atıf yapılmadan genel ifadeler kullanıldığı dikkati çekmektedir.

Kongrenin tavsiyelerinden bazıları şöyle sıralanabilir;

- Anayasal reformun yapılması, adem-i merkezîyetin güçlendirilmesi, kamu hizmetlerinde dil kullanma tercihlerinde büyük bir özgürlük sağlanması, anayasa ve diğer yasalarda mevcut olan idari vesayetinin kaldırılması,

-Ceza ve terörle mücadele yasalarında yerel demokrasi sistemini zedeleyen unsurların, yerel seçilmişler üzerinde insan hakları daralmalarının kaldırılması,

-Yeni Köy Kanunu çıkarılması,

-Yeni bir yerel yönetim gelirleri kanunu çıkarılması,

-Valilerin il özel idareleri çalışmalarındaki yetkilerinin azaltılması (buna il özel idareleri birliğindeki yetkilerinin azaltılması dahildir),

-Yerel yönetimlerin yurtdışı ilişkilerinin geliştirilmesi için Bakanlık kısıtının kaldırılması,

-Yerel Yönetimler Özerlik Şartının birçok maddesine uymakla beraber çekince konulan hususların kaldırılması ile Türkiye'nin yükümlülüklerinin yeniden değerlendirilmesi,

2) Raporlar www.coe.int Kongre ile ilgili "monitoring" bölümünden elde edilebilir; Esen. Adem. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Türkiye İzleme Raporları. Türk Kamu Yönetimi Kongresi. Selçuk Üniversitesi, Konya- 2009.

-Yerel yönetim faaliyetlerine katılma hakkı konusunda Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Ek Protokolünün imzalanması ve onaylanması,

-Ulusal Azınlıklar Koruma Çerçeve Konvansiyonun (CETS No:157) ve Yerel ve Bölgesel Azınlık Dilleri Avrupa Şartının (CETS No: 148) imzalanması ve onaylanması,

-Eğitim programları ve diğer araçlarla yerelleşme programının desteklenmesi ve teşvik edilmesi,

-Türkiye Belediyeler Birliğine zorunlu üyelikle ilgili yasa maddesinin kaldırılması.

Ayrıca Türkiye Belediyeler Birliğinin üyelerinin Şartta garanti edilen haklarıyla ilgili olarak bilinç yükseltmekte rol almasını Kongre önermektedir. Yine Türkiye'nin üstlendiği taahhütlerin yerine getirildiğini izlemeye Parlamenterler Asamblesinin önceki gözlemleri ve önerilerinin dikkate alınması Kongre tarafından önerilmektedir.

3. ÇEKİNCE KONULAN MADDELERİN ANALİZİ

Türkiye, üye ülke olarak Şartın ilkelerini uygulamakla beraber kabul etmediği yani çekince koyduğu hükümlerin büyük bir kısmını da fiilen uygulamaktadır.

Bunları sıra ile ele alırsak;

1. Şartın 4/6 maddesi – “Özerk yerel yönetimin kapsamı; Yerel makamları doğrudan ilgilendiren tüm konulara ilişkin planlama ve karar alma süreçleri içinde, kendileriyle olanaklar ölçüsünde zamanında ve uygun biçimde danışılacaktır.”

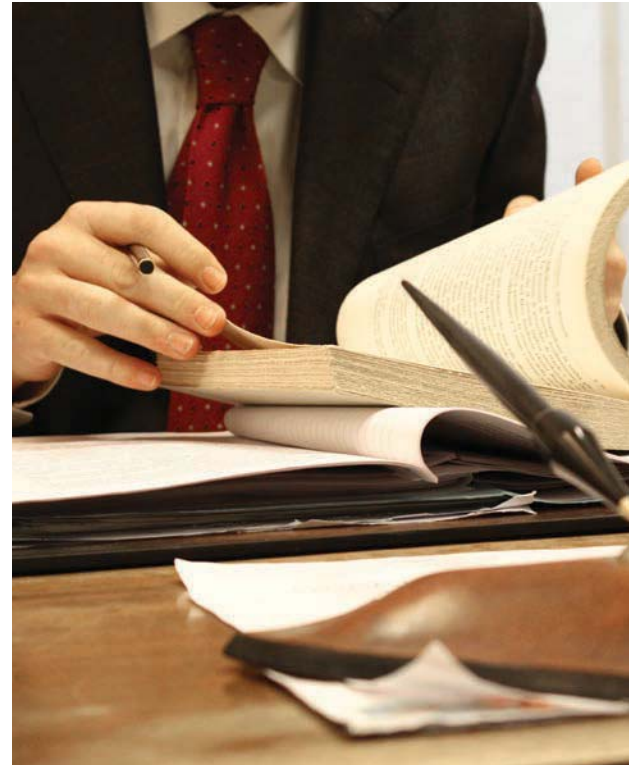
5355 sayılı Birlik Kanunu'nun 20'nci maddesi ve Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği'ne³ göre bu çekince konulan madde hükmü kabul edilmiştir.

Türkiye Belediyeler Birliği belediyeleri ilgilendiren güncel kanunları takip ederek öneriler geliştirmekte, ayrıca sorun alanları ile ilgili mevzuat taslakları önerileri hazırlayarak gündem oluşturmayı sürdürmektedir. Bu kapsamda belediyelerin mali ve yönetim yapılarının, görev, yetki ve sorumluluklarının yükseltilmesi için belediye gelirleri kanunu çalışma, belediye ve

büyükşehir belediye kanunları, mahalli idare birlikleri kanunu çalışma grupları oluşturulmuştur. Ayrıca mevzuat hazırlık ve danışma toplantıları sürdürülmekte ve belediyelere hukuki destek ve rehberlik hizmetleri verilmektedir⁴. Bunun bir örneği de Torba Kanunu olarak adlandırılan 6111 sayılı Kanun hazırlığında ortaya çıkmış ve kapsamda yer alması gereken hususlar için öneriler hazırlanmıştır. Bu öneriler kanuna yansımakla beraber, TBB gündeminde yer almayı sürdürmektedir⁵.

Ancak uygulamada bazen yerel yönetimler veya temsil eden birliklerden görüş alınmadığı olmaktadır. Bir örnek olarak; Resmi Gazete'nin 16 Eylül 2011 tarihli sayısında, İçişleri Bakanlığı Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 2011/1) yer almaktadır. Burada nüfusları ile sosyal ve ekonomik gelişme durumlarına göre, belediyeler birtakım gruplara ayrılmıştır. Birinci maddede görüşleri alınan kurumlar olarak Maliye ve Kalkınma Bakanlıkları sayılmakta, ancak yerel yönetimler veya birlikleri yer almamaktadır.

2. Şartın 6/1 maddesi - “Yerel makamların görevleri için gereken uygun idarî örgütlenme ve kaynaklar: Kanunla düzenlenmiş daha genel hükümlere hâlel getirmemek koşuluyla, yerel makamlar kendi iç idarî örgütlenmelerini, bunları yerel ihtiyaçlarla uyumlu

4) TBB. 2010 Faaliyet Raporu. s. 41-44.

5) TBB. 2010 Faaliyet Raporu. s. 36.

3) R.G. 17.2.2006 tarih ve 26083 sayı. “Yönetmeliğin amacı, Başbakanlık, bakanlıklar, bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanacak kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, Bakanlar Kurulu kararı eki kararlar ve diğer düzenleyici işlemlerin taslak metinlerinin hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir”. Yönetmeliğe göre, “Taslaqlar hakkında konuyla ilgili mahallî idareler, üniversiteler, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinden de faydalanılır.” Madde, 6/2.

kılmak ve etkin idare sağlamak amacıyla, kendileri kararlaştırabileceklerdir.”

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun belediye teşkilatı ve norm kadro ve personel istihdamını düzenleyen 48-49’uncu maddelerinde yukarıdaki hüküm kabul edilmiştir.

3.Şartın 7/3 maddesi –“Yerel düzeydeki sorumlulukların kullanılma koşulları: Yerel olarak seçilmiş kişilerin görevleriyle bağdaşmayacak işlev veya faaliyetler kanunla veya temel hukuki ilkelere göre belirlenir”.

5393 sayılı Belediye Kanunu, başkan ve meclis üyelerinin yükümlülüklerini düzenleyen 28’inci maddesi ile bu koşul sağlanmaktadır.

4.Şartın 8/3 maddesi –“Yerel makamların faaliyetlerinin idarî denetimi: Yerel makamların idarî denetimi, denetleyen makamın müdahalesinin korunması amaçlanan çıkarların önemiyle orantılı olarak sınırlandırılmasını sağlayacak biçimde yapılmalıdır”.

Özerklikte en çok tartışılan konu, vesayet denetimidir. Yerel yönetimlerin özerkliğinin merkezi yönetimin hiçbir denetimi ya da müdahalesi olmayacak şekilde anlaşılması düşünülemez. Aslında Şart’ın genelinde

merkez ile yerel arasında makul bir ilişki üzerinde durulmakta ve ulusal anayasa ve yasalara atıflar yapılmaktadır. Şart’ın 8/1’inci maddesi şöyledir: "Yerel makamların her türlü idari denetimi ancak kanunla veya anayasa ile belirlenmiş durumlarda ve yöntemlerle gerçekleştirilebilir." Bunun için merkezi yönetimin yerel yönetimleri denetlemesi Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’na aykırı değildir. Kaldı ki benzer denetimler Batı ülkelerinde de vardır. Ancak bu denetimin hukuka uygunluk denetimi olup yerindelik denetimi yani, yapılan işlerin uygun olup olmadığı ile ilgili olmayacağı açıktır. Yani merkezi yönetim yapılan işlerin yalnızca mevcut yasal mevzuata uygun olup olmadığını denetleyebilir. Yerel yönetimlerin rahatsızlığı da daha çok idari vesayetin yerindelik denetimine dönüşmesidir⁶. Oysa “ülkemizde idari vesayet denetimi, hem hukuka uygunluğu, hem de yerindelik denetimini kapsamaktadır. Bu denetim, merkezi yönetim bakımından, yerel yönetim

birimlerinin işleyişini gözetmek, hukuka aykırı gördüğü karar ve işlemler aleyhine yargı organlarına başvurmakla sınırlandırılmalıdır. Yerindelik denetimi, dünyadaki gelişmelere uygun olarak seçilmiş organlar ile yerel halka bırakılmalıdır”⁷.

Şartın 8/2’nci maddesinde idari denetimde “üst makamlar yerel makamları yetkili kıldıkları işlerin gereğine göre yapılıp yapılmadığını idari denetime tabi tutabileceklerdir”. 5393 sayılı Kanun’un hizmetlerde aksama başlığındaki 57’nci maddesinde yukarıdaki hükme uygun düzenleme getirilmiştir.

Yerel yönetimler üzerinde merkezi idarenin idari vesaleti olması, yerel yönetimler veya birliklerinin merkezi idarenin kararlarına karşı yargı yoluna başvurmaya engel oluşturmamaktadır. (Nitekim bu satırların yazarı da yerel yönetici olduğu dönemlerde Bakanlar Kurulu kararlarına aleyhine yargı yoluna başvurmuş ve davayı kazanmıştır. Ancak o günkü hükümet gereğini yerine

6) Çelebi, Talat. *Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye’de İdari Vesayet Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi SBE, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi yüksek lisans tezi. Ankara, 2003. S. 129. (<http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/538/842.pdf?show>)

7) Çolak, Hikmet. “Yerel Yönetimlerde İdari Vesayet Denetimi ve Yerel Yönetimlerin Özerkliği”, Ankara Üniversitesi Sbe, Kamu Yönetimi (Yönetim Bilimi) Yüksek Lisans Tezi. Ankara, 2004. S. 117 (<http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/2388/3069.pdf?show>)

getirmemiştir. Tabii ki, arkasından Mülkiye müfettişleri de gözük müştür. . .)

5. Şartın 9/4 maddesi – Yerel makamların mali kaynaklarını düzenlemektedir: “Yerel makamlara sağlanan kaynakların dayandığı malî sistemler, görevin yürütülmesi için gereken harcamalardaki gerçek artışların mümkün olduğunca izlenebilmesine olanak tanımayaya yetecek ölçüde çeşitlilik arz etmeli ve esneklik taşımalıdır.”

Yerel yönetimlerin gelirlerini yeniden düzenlenmesi gereği İzleme Komitesi raporlarında sürekli yer almaktadır. Bu konuda hükümetin birkaç defa kanun tasarısı taslağı hazırlama girişimleri de sonuç vermemiştir. Ancak mevcut kanunlar ve düzenlemeler çerçevesinde Türkiye Belediyeler Birliğinin girişimleriyle belediyelerin kaynaklarını artırıcı gelişmeler olmuştur.

6. Şartın 9/6 maddesine göre, “Yeniden dağıtılan kaynakların yerel makamlara tahsisinin nasıl yapılacağı konusunda, kendilerine uygun bir biçimde danışılacaktır”. Bu konu yukarıdaki madde ile ilgilidir.

7. Şartın 9/7 maddesine göre, “Mümkün olduğu ölçüde, yerel makamlara yapılan hibeler belli projelerin finansmanına tahsis edilme koşulu taşımayacaktır. Hibe verilmesi yerel makamların kendi yetki alanları içinde kendi politikalarına ilişkin olarak takdir hakkı kullanmadaki temel özgürlüklerine hâlel getirmeyecektir”.

8. Şartın 10/2 maddesi- “Yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı: Her Devlet, yerel makamların ortak çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için birliklere üye olma ve uluslararası yerel makamlar birliklerine katılma hakkını tanıyacaktır.”

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun yurt dışı ilişkileri ve diğer kuruluşlarla ilişkileri düzenleyen 74 ve 75’nci maddelerinde bu konu düzenlenmektedir.

9. Şartın 10/3 maddesine göre, “Yerel makamlar, kanunla muhtemelen öngörülen şartlar dahilinde, başka Devletlerin yerel makamlarıyla işbirliği yapabilirler”.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 74’üncü maddesi bu hususu düzenlemektedir.

10. Şartın 11’inci maddesinde – “Özerk yerel yönetimlerin yasal korunması

Yerel yönetimler kendi yetkilerinin serbestçe kullanımı ile anayasa veya ulusal mevzuat tarafından belirtilmiş olan özerk yönetim ilkelerine riayetin sağlanması

amacıyla yargı yoluna başvurmak hakkına sahip olacaklardır.”

Bu madde fiilen uygulanmaktadır. Nitekim Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bütün belediyeler adına Bakanlıkların kararları aleyhine açılan bazı davalar mevcuttur⁸. Danıştayda açılan bu davalar şöyledir;

a. Vıp Salonlarından il belediye başkanlarının yararlanmaları talebine karşı Başbakanlık Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğünün ret cevabına karşı dava,

b. Ulaştırma Bakanlığının 11 Mart 2009 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanan Karayolu Yolcu Taşımacılığında Kullanılan terminallere ilişkin Tavan Ücret Tarifeleri Hakkındaki 55 Nolu Tebliğin iptali ile ilgili dava,

c. Maliye Bakanlığının 12.08.2009 tarihli resmi Gazete’de yayımlanan 37 seri nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinin iptali ve yürütmesinin durdurulmasıyla ilgili dava,

d. Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığına karşı 31.05.2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Norm Kadro Yönetmeliği’ndeki bazı maddelerin iptali ve yürütmesinin durdurulması hakkında dava,

e. Maliye Bakanlığının 15.01.2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan elektrik ve havagazı tüketimi vergisi ile ilgili Belediye Gelirleri Genel Tebliğinin (36 seri nolu) iptali ve yürütmesinin durdurulması ile ilgili dava,

f. Ulaştırma Bakanlığının 16.03.2010 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolu Yolcu Taşımacılığında Kullanılan Terminallere ilişkin Tavan Ücret Tarifeleri Hakkında 60 nolu tebliğin ve ekindeki ücret tarifesinin iptali ve yürütmesinin durdurulması hakkında dava,

g. Sosyal Güvenlik Kurumunun 28.09.2008 ve 21.04.2010 tarihli Resmi Gazeteler’de yer alan tebliğleriyle ilgili dava,

h. Sosyal Güvenlik Kurumunun 05.04.2010 tarihli Resmi Gazete’de yer alan 2010/46 sayılı genelgesinin iptali ve yürütmesinin durdurulmasıyla ilgili dava,

i. İçişleri Bakanlığınca çıkarılan 08.03.2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliğinin yürütmesinin durdurulması ve iptali davasıdır.

11. Ek Protokolün ilk maddesinde yerel yönetim faaliyetlerine katılma hakkı güvence altına alınmış, bunun kanunla sağlanması belirtilmiştir.

8) TBB. 2010 Yılı Faaliyet Raporu. s. 39.

Türkiye, 5393 ve 5216 sayılı Yasalar'da tüm vatandaşlarına, ülkenin tümünde yerel yönetimlerin faaliyetlerine katılım konusundaki bazı düzenlemeler getirilmiştir. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun mahalle ve yönetimini düzenleyen 9'uncu maddesi,
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun hemşehri hukukunu düzenleyen 13'üncü maddesi,
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun kent konseyini düzenleyen 76'ncı maddesi,
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun belediye hizmetlerine gönüllü katılımı düzenleyen 77'nci maddesi.

Benzer düzenlemeler 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda da vardır. Ancak ülkemizde bir yerel yönetim birimi olarak köy, işlevini yitirmiştir.

Ek Protokolün 4/2 maddesinde Taraf devletin kendi yurttaşları dışındaki "...diğer kişilerin de bu seçimlere katılma hakkını tanıyacaktı" ibaresi yer almaktadır. Ülkemizde bulunan Türk vatandaşı olmayanlar yerel demokrasi haklarından yararlanamamaktadır.

Yerel yönetimlerin faaliyetlerine katılımı işlevsel hale getirmek için yetkilendirilmeleri ve halkın katılımını sağlayan süreçlerin ve insanların en yakın düzeyde katılımını sağlayan tedbirlerin alınması, resmi belgelere erişim süreci ve şikayet ve önerilerin değerlendirilmesi ve cevaplandırılması gibi katılma hakkına ilişkin tedbirlerin uygulanması Ek Protokolün ikinci maddesinde düzenlenmiştir.

Belediye Kanunu'ndaki düzenlemelere ek olarak, 2004 yılında yürürlüğü giren 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nda yerel yönetimler dahil kamu kurumlarından bilgi alma hakkı ve usulleri düzenlenmiştir. Dolayısıyla Ek Protokolün ikinci maddesinin de gerekleri yerine getirilmektedir.

4. SON YILLARDA YEREL YÖNETİMLERDEN ALINAN YETKİLER

Ülkemizde yerel demokrasi yolunda ciddi adımlar atıldığı, yasal düzenlemeler yapıldığı halde bazı uygulamalara ve düzenlemelere tanık oluyoruz. Şartın gereklerini yerine getirmek ve yerel demokrasiyi güçlendirmek bakımından bunların irdelenerek gerekli düzeltmelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yerel yönetimlere son yıllarda verilen ve akabinde alınan mali ve idari haklar ve yetkiler şöyledir:

a. 7.12.2004 tarihli 5272 sayılı Kanun'un Geçici 1'inci maddesi hazine arazilerinin belediyelere devrini öngörmekte iken, bu yetki 30.12.2004 tarihli 5281 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesiyle belediyelerden alınmıştır.

b. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesi ile getirilen KDV ve ÖTV istisnası 4.6.2008 tarihli 5766 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesi ile geri alınmıştır.

c. 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na son anda konan hükümle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 34'üncü maddesi gereği belediyeler tarafından 27 yıldan beri tahsil edilen ve bir yerel gelir olan "Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi" (yaklaşık 750 milyon TL) belediyelerden alınmıştır.

d. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesi ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre yerel yönetimlerin münhasır yetkisinde olan çevre düzeni planı yapma yetkisi belediyelerden alınarak 4856 sayılı Kanun'la Çevre Bakanlığına verilmiştir.

e. Anayasa'nın 127'nci maddesinde yer alan idari ve sayet kapsamında belediyelerin denetiminin hangi kurumlar tarafından yapılacağı 5393 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde düzenlenmiştir. Kanun'da açık bir düzenleme olmasına rağmen Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesi ile vali ve kaymakamlara zabıta ve dolayısı ile belediyeyi denetleme yetkisi verilmiştir.

f. Anayasa'nın 127'nci maddesinde yer alan idari ve sayet kapsamında belediyelerin denetiminin hangi kurumlar tarafından yapılacağı 5393 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde düzenlenmiştir. Kanun'da açık bir düzenleme olmasına rağmen Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin 32'nci maddesi ile vali ve kaymakamlara itfaiyeyi ve dolayısı ile belediyeyi denetleme yetkisi verilmiştir.

g. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 78'inci maddesine göre belediyelere bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışma yetkisi verilmişken Bakanlığın 2006/75 sayılı genelgesi ile kısmen kaymakam ve valiler aracılığı ile yazışma öngörülmüştür. Benzer düzenleme 24.11.2005 tarih 46479 sayılı Bakanlık yazısında da yer almaktadır.

h. 2008/31 sayılı Genelge ile 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 26'ncı maddesinde yer almayan bedelsiz şirket edinimleri için Bakanlar Kurulu izni alınacağı bildirilmiştir.(Genelge hakkında Danıştay'ca yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.)

i. 5393 sayılı Belediye Kanunu 55'inci madde ile belediyelerin denetimi konusunda bir standart oluşturulmuş iken, bu Kanun'un yürürlüğünden sonra 5018 sayılı Kanun'da geçici madde 18 ile yapılan değişiklikte Maliye Bakanlığının da belediyeler üzerinde denetim konusunda yetkilendirilmesi sağlanmıştır.

j. 5393 sayılı Belediye Kanunu 18'inci maddesinde meclis kararını gerektirecek işlemler belirtilmiş ve kurum personelinin yurtiçi ve yurt dışı görevlendirmelerinde meclis kararına atıfta bulunulmamış iken, 20.05.2005 tarihli ve 62 sayılı Genelge ile yasal düzenlemelerde bulunmayan ve başkanlık yetkisinde olan

belediye başkanı ve personelinin yurtdışı görevlendirilmelerinde yetki meclise yönlendirilmiştir.

k. Önceki 552 sayılı Hal Kanunu'na göre rüsumu belediye meclisinin belirleyeceğini ve bunun malın satış bedelinin yüzde 2'sini geçmeyeceğini düzenlemiş iken, yeni 5957 sayılı Hal Kanunu'nun 8'inci maddesi ile belediye meclisinin bu yetkisi geri alınmış, ayrıca hal rüsumu yüzde 1'e indirilmiştir. Önceki Hal Yasası'nda (madde 17) hal rüsumunu malın satışa sunulduğu yer belediyesinin tahsil etmesi düzenlenmiş iken yeni kanunda (madde 8) tahsili malın üretildiği yer belediyesinin yapacağı ve hal rüsumunun yüzde 25'inin bu belediyede kalacağı düzenlenmiştir.

l. Belediyelerin, kanunlarıyla (5393 sayılı Kanun madde:15, 5216 sayılı Kanun madde:7) sahip olduğu ruhsat verme ve denetim yetkileri, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu bakımından daraltılmıştır (madde:48).

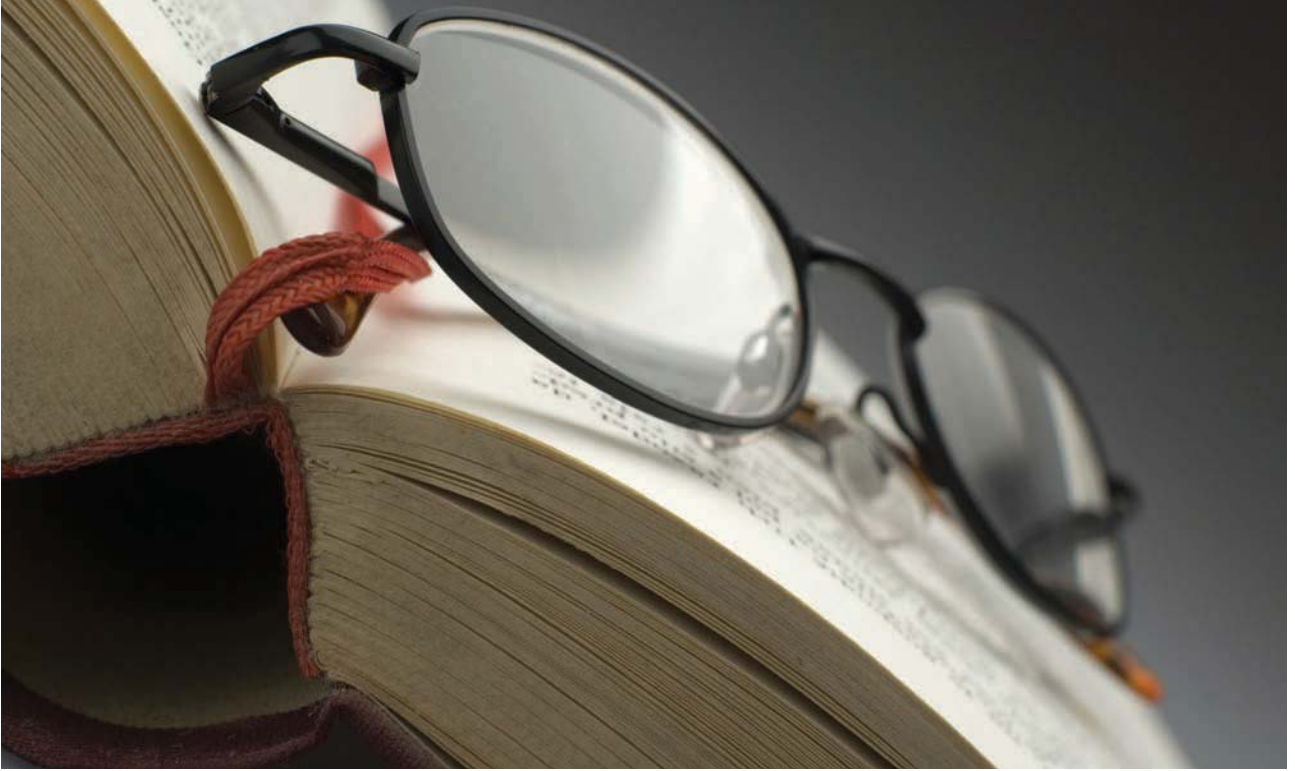
m. 5995 sayılı Maden Kanunu'nda ve Bazı Kanunlarda değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Komisyon görüşmeleri sırasında Türkiye Belediyeler Birliğinin itirazları dikkate alınarak İl Özel İdarelerinin vereceği ruhsat harçlarının yüzde 50'sinin belediyelere ödenmesine karar verilmiştir.

n. Belediye sınırlarında açılacak işyerlerine ruhsat verme yetkisi 5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi ve 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine göre belediyelere ait iken, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3'üncü maddesine 2010 yılında eklenen fıkra ile Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiştir.

o. Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanun tasarısı 9'uncu maddesi ile çevre düzeni planlarından sonra tabiat ve biyolojik çeşitlilik nedeniyle korunan alanlardaki planlama yetkisi de Çevre ve Orman Bakanlığına geçmektedir. Aynı tasarının 15'inci maddesinde korunan alanlarda verilecek izinler, tesis edilecek intifa ve irtifak hakları net olmadığından işyeri açma ruhsatları, inşaat ruhsatlarını kapsayıp kapsamadığı açık değildir.

p. İmar Kanunu'nda 9'uncu maddede yapılması öngörülen değişiklik tasarısı ile belediyelerin planlama yetkileri daraltılarak, tasarı kapsamındaki alanlarda planlama yetkisi bakanlığa verilmektedir.

r. 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun taslağı ile belediyelerce açılan yapı denetimi hesapları bakanlıkça açılması öngörülmektedir.

s. 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarı Taslağı 2'nci ve 4'üncü maddeleriyle kapsamda bulunan yerlerde 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarla verilmiş ruhsat ve denetim yetkileri Bayındırlık ve İskan Bakanlığına verilmektedir.

Yukarıdaki sıralamadan görüldüğü gibi yerel yönetimlerden yasalarla veya idari tasarruflarla bazı yetkiler, haklar veya mali imkanlar geri alınmıştır. Bunların bir kısmı teknolojik gelişme, konunun bir veya birkaç belediyenin sınırlarını aşarak bölgesel bir nitelik kazanması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Ancak Şart'taki ilkelerin buradaki önemini hatırlamak gerekir. Yani, yerel yönetimleri ilgilendiren düzenleme yapılırken onların görüşleri alınmalıdır ve gerektiğinde yargı yoluna gidebilmelidirler. Burada yerel yönetimlerin lobi faaliyetleri ve kendilerini koruma mekanizmalarını geliştirmeleri gerektiği de unutulmamalıdır. Nitekim her türlü eğlenceden alınacak Eğlence Vergisinin yüzde 75'inin Kültür ve Turizm Bakanlığına ödenmesine dair tasarının komisyon görüşmeleri sırasında Türkiye Belediyeler Birliğinin itirazı üzerine tasarıdaki hüküm 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile uyumlu hale getirilerek belediye gelirlerinin azaltılmasının önüne geçilmiştir.

Yine Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin yeniden belediyelere döndürülmesi, İller Bankası ortaklık payının düşürülmesi, Sosyal Güvenlik Kurumu idari para

cezalarının silinmesi, genel aydınlatma borçlarının silinmesi, ihtiyaç fazlası işçilerin nakli, trafik para cezalarından belediye ödeme ve BELDES ödeneklerinden toplam 4.983 milyon TL sağlanmıştır. 2010 yılında Genel Bütçeden vergi gelirinden belediyelere aktarılan payın 18.486 milyon TL olduğu hatırlanırsa, ek kaynağın yüzde 26.9'u oluşturduğu görülmektedir.

5. SONUÇ

Halkın yönetime katılma veya yönetim hakkı en iyi yerel düzeyde gerçekleşebilir. Bunun için demokratik kültürün en önemli özelliği olan katılım için en uygun ölçek, yerel alandır. Ülkemizde özerk yerel yönetim ilkesi Anayasa ve 5393, 5216, 5302 sayılı Yasalarla diğer normlarla tanınmıştır.

Şartın üçüncü maddesinde "özerk yerel yönetimi" tanımına göre "yerel yönetimler kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde kamu hizmetlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları ve yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yürütme hakkı ve imkanı anlamı taşır."

Şart'ın dördüncü maddesine göre, kamu hizmetleri yerellik (subsidiarity, adem-i merkeziyet) ilkesi gereği vatandaşa en yakın yönetim birimi tarafından yerine getirilir. Yerel yönetimler yasayla başka herhangi bir kuruma bırakılmayan bütün görevleri yapabilir-

ler. Yani, yasayla başka kurum ve kuruluşlara bırakılmayan alanlarda yerel yönetimler genel yetkilidir. Bu yetki imkanlar ölçüsünde kullanılır. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin son iki fıkrasında bu hususlar şöyle belirtilir: "Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir. Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna göre yöntemler uygulanır."

Özerklikte en çok tartışılan konu, vesayet denetimidir. Yerel yönetimlerin özerkliğinin merkezi yönetimin hiçbir denetimi ya da müdahalesi olmayacak şekilde anlaşılması düşünülemez. Aslında Şart'ın genelinde merkez ile yerel arasında makul bir ilişki üzerinde durulmakta ve ulusal anayasa ve yasalara atıflar yapılmaktadır. Şart'ın 8/1'inci maddesi şöyledir: "Yerel makamların her türlü idari denetimi ancak kanunla veya anayasa ile belirlenmiş durumlarda ve yöntemlerle gerçekleştirilebilir." Bunun için merkezi yönetimin yerel yönetimleri denetlemesi Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na aykırı değildir. Kaldı ki benzer denetimler Batı ülkelerinde de vardır. Ancak bu denetimin hukuka uygunluk denetimi olup yerindelik denetimi yani, yapılan işlerin uygun olup olmadığı ile ilgili olmayacağı açıktır. Yani merkezi yönetim yapılan işlerin yalnızca mevcut yasal mevzuata uygun olup olmadığını denetleyebilir. Yerel yönetimlerin rahatsızlığı da daha çok idari vesayetin yerindelik denetimine dönüşmesidir. Oysa ülkemizde idari vesayet denetimi, hem hukuka uygunluğu, hem de yerindelik denetimini kapsamaktadır.

Şartın 8/2'nci maddesinde idari denetimde "üst makamlar yerel makamları yetkili kıldıkları işlerin gereğine göre yapılıp yapılmadığını idari denetime tabi tutabileceklerdir". 5393 sayılı Kanun'un hizmetlerde aksama başlığındaki 57'nci maddesinde yukarıdaki hükme uygun düzenleme getirilmiştir.

Kongre'nin izleme raporları ülkemizdeki yerel yönetim sorunları açısından yol gösterici olmakla beraber, bazı eleştirilerde siyasallaştığı görülmektedir. Nitekim yerel yönetimlerin yetkileri ve kaynaklarının artırılmasının önündeki en büyük engel, terördür.

Yerel yönetim, devlet egemenliğinin olmadığı siyasi anlamda özerk bir kurum anlamı taşımaz. Şartın hiçbir maddesinin siyasi özerklikle ilgisi yoktur.

Bazı belediyeler kanalizasyon ve sağlıklı su temini gibi temel yerel yönetim fonksiyonlarını yerine getirememektedirler. Bunların birçoğunun ideolojik olarak "devlet karşıtlığı" içinde bulunarak temel medeni hizmetleri sağlamadıklarını görülmektedir. Ayrıca terör bağlantılı olarak merkezi idarenin çalışmalarını baltalamak üzere hizmetlerin engellendiği, devlet kurumlarına ait araçların yakıldığına sıkça rastlanmaktadır.

Ülkemizde Şart'ın, hatta Ek Protokolün yasal gereklerinin çoğunun yerine getirildiğini söylemek gerekir. Hatta Şart'ın gereklerini yerine getirmekte Kongre'nin pek çok üyesine örnek gösterilebilir. Temel sorun, uygulamadır. Ülkemizde yönetim kültürü yeterince gelişemediğinden sorunlar ortaya çıkmaktadır. Yine yerel yönetimler kendi bünyelerinde özerk olmanın gerektirdiği yeteneği, kurumsal kapasiteyi ve kültürü geliştirmelidir. Nitekim yerel yönetimlerin kurumsal kapasitelerin yeterli olmayıp genellikle zayıf kaldığı görülmektedir.

Yerel yönetimler siyasi nitelikli yönetimlerdir. Hükümete yakın olanlar genellikle fazla şikayet etmemekle beraber muhalefette olanların şikayetleri ön plana çıkmaktadır

KAYNAKÇA:

- Avrupa Konseyi. Yerel ve Bölgesel Demokrasinin 50 Yılı. (çeviren: Adem Esen) Türkiye Belediyeler Birliği yayını.
- www.coe.int
- Esen, Adem. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Türkiye İzleme Raporları. Türk Kamu Yönetimi Kongresi. Selçuk Üniversitesi, Kon-ya- 2009.
- Türkiye Belediyeler Birliği. 2010 Yılı Faaliyet Raporu.
- Çelebi, Talat. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye'de İdari Vesayet Uygulamasının Değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi SBE, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi yüksek lisans tezi. Ankara, 2003. S. 129. (<http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/538/842.pdf?show>)
- Çolak, Hikmet. "Yerel Yönetimlerde İdari Vesayet Denetimi ve Yerel Yönetimlerin Özerkliği", Ankara Üniversitesi Sbe, Kamu Yönetimi (Yönetim Bilimi) Yüksek Lisans Tezi. Ankara, 2004. S. 117 (<http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/2388/3069.pdf?show>)

KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ KORUNMASI VE YEREL YÖNETİMLER

Zekeriya ŞARBAK
Emekli Vali

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 21/7/1983 tarihinde kabul edilmiştir. Ara dönemde kabul edilmiş bulunan bu Yasa'nın "yerinden yönetim" anlayışı ile yapılmış olması ve yerel yönetimlere görev ve yetki vermesi beklenemez. Ancak demokrasiye geçildikten sonra da, bazı değişiklikler yapılmasına rağmen, Kanun'un özü değişmemiştir. Dolayısıyla yerel yönetimlere ve halk tarafından doğrudan seçilmiş temsilcilere hiçbir şekilde söz hakkı tanımayan, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasını tamamen bürokratik anlayışa bırakan bir düzenlemedir.

Kültür ve tabiat varlıklarının kullanılarak korunması ve yaşatılması gibi bir anlayışı barındırmayan bu Yasa ile yerel yönetimlere sadece vazifeler verilmiştir. Örneğin doğal sit alanları, bulunduğu kentin veya ilin belediyesini veya il özel idaresini çok yakından ilgilendirmesine rağmen bu yerlerle ilgili belirlemelerin ve kullanıma ilişkin kararların alınmasında yerel yönetimler yoktur.

Kanun'un 7'nci maddesinde, "Korunması gerekli taşınma kültür ve tabiat varlıklarının ve doğal sit alanlarının tespiti; Kültür ve Turizm Bakanlığının koordinesinde ilgili faaliyetleri etkilenen kurum ve kuruluşların görüşü alınarak yapılır." hükmü, ilgili yerel yönetimin kararlarda söz sahibi olması için yeterli değildir.

Kentleri ve alanı yönetmek üzere doğrudan halk tarafından seçilen yerel yönetim organlarına, koruma bölge kurullarınca tespit edilen alanların koruma amaçlı imar planlarını yapma ve bunları koruma kurullarının onayına sunma görevi düşmektedir. Hatta Kanun'un 17'nci maddesinde, "Planlar koruma bölge kurulunun uygun gördüğü şekliyle ilgili idarelerce altmış gün içinde onaylanmak zorundadır. Bu süre içinde görüşülmeyen ya da onaylanmayan planlar kesinleşerek yürürlüğe girer." hükmü

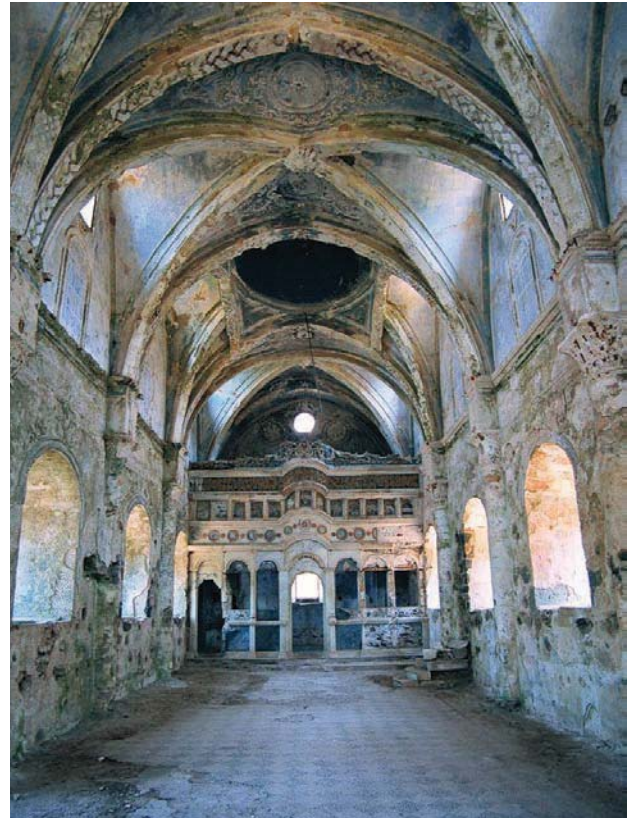
bulunmaktadır. Bu hükme göre belediye meclislerine yetki değil vazife verilmektedir. Koruma bölge kurulunun uygun gördüğü şekliyle, hem de altmış gün içinde, onaylanmak zorunda olan planı belediyelere onaylatmanın ne anlamı vardır? Planı, koruma kurulu yapmakta, göstermelik olarak belediye meclisinden geçirilmektedir.

Bu düzenleme bürokratik açığözlülük değil midir? Koruma planını belediye meclisine onaylatarak, plana karşı açılacak davalarda hasımın belediye olması sağlanmaktadır. Yetki koruma kurullarında sorumluluk belediyelerde. Halkına ve merkezi idareye sürekli hesap veren kurum yetkili değil, ama kimseye hesap vermeyen ve kararlarına itiraz dahi edilemeyen bir kurul tam yetkili. Bu düzenlemeler, hukukun temel ilkeleriyle çelişkilidir. Aslında kültür ve tabiat varlıklarını yerel yönetimden koruma anlayışı vardır.

Hesap vermeyen ve hesap sorulmayan koruma kurulları, bir çok kültür ve tabiat varlığının yaşatılmasını veya korunmasını sağlayamamış, yıkılmasına, yıkılmasına ve tahrip edilmesine yol açmıştır. Çünkü halka ve yerel yönetimlere rağmen koruma anlayışı gerçekçi değildir. Koruma kararları çoğu zaman rasyonellikten uzak olduğu gibi değişen durumlara ve anlayışa göre gözden geçirilememektedir.

Başta yerel yönetimler olmak üzere kamu kuruluşlarının başvuruları zamanında sonuçlandırılmamış, bir çok proje ya gerçekleştirilememiş ya da gecikmiştir.

Koruma kararları tescil ile sonuç doğurmasına rağmen genel nitelikli kararlar alınarak insanlar çaresiz bırakılmıştır. Neyse ki, 8/8/2011 tarih ve 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle bölge kurullarının kararlarına karşı Yüksek Kurula itiraz yolu açılmış ve hiç değilse kararı beğenmiyorsan git mahkemeye anlayışı kırılmıştır. Aksi takdirde Yüksek Kurulca alınan ilke

kararlarına uyum ve bölge koruma kurulları arasında uygulama birliği başka türlü nasıl sağlanabilir?

Koruma kararlarını hangi otorite uygulayacak? Kanun'a göre yerel yönetimler. Yetki ve sorumluluğuna ortak olmadığı kararı yerel yönetim niçin uygulasin? Kentin altı yapı ihtiyacı ve çevre sorunları dururken bir belediyenin bütçesine bu alanlar için kamulaştırma bedeli koymasını beklemek gerçekçi mi? Belediye hiçbir şekilde yetkisine sahip olmadığı, gerekçesini bilmediği ve ikna edilmediği alanda niçin koruma planı yapsın? Hemşehrilerinin haklarını niçin kısıtlasın? Fakat Kanun'un cezai müeyyideleri ağır olduğu için, zamanında koruma planlarının yapılamaması nedeniyle, kısıtlı yapılaşma ve restorasyon haklarını da kullanamadıkları için vatandaşlar ağır bedel ödemiştir.

Belirtilen irrasyonellik ve hukuksuzluk, yapılanma hakkının kısıtlanması nedeniyle, yıllarca mülkiyet hakkının ihlaline yol açmıştır. Öbür taraftan kentlrimizin eski bölümlerinde çirkin görüntüler, hatta metruk kent merkezleri ortaya çıkmıştır. Kültür ve tabiat varlıklarının gereği gibi korunamamasının nedeni Kanun'un, "insanlardan ve belediyelerden bu varlıkları koruma" veya "insana rağmen koruma" anlayışıdır. Bu varlıkları insanlarımız ve insanlık için koruma anlayışına ihtiyaç vardır.

Koruma kararlarını alan ve bu konularda uygulamayı belirleyen bölge koruma kurulları, arkeoloji, sanat tarihi, hukuk, mimari ve şehir plancılığı konularında uzmanlaşmış kişiler arasından Kültür ve Turizm Bakanlığınca seçilecek yedi kişiden oluşmaktadır. Görüşülecek konu hangi idareyi ilgilendiriyorsa o idareden bir temsilci toplantılara katılmaktadır. Ancak bu kurumların temsilcilerinin kurullarda hiçbir ağırlığı veya belirleyiciliği yoktur. Bakanlıkça atanan uzmanların bölgeyi tanıma ve kültür ve tabiat varlıklarının korunması konusunda deneyim sahibi olması zorunluluğu yoktur. Bu yapıda kenti, kentteki yapılaşmayı, hatta yaşamı derinden etkileyen kararlarda o kenti yönetenlere niçin söz hakkı verilmez?

Öte yandan korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve restorasyonu ile ilgili işlerde uygulanacak ilkeleri belirlemek ve bölge kurulları arasında koordinasyonu sağlamak üzere yetkili Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu bakanlık müsteşarının başkanlığında, bakanlık bürokratlarından, orman ve vakıf idarelerinin temsilcilerinden oluşmaktadır.

Yüksek kurulun da yapısı görüldüğü gibi katılımcı ve demokratik olmadığı gibi uzmanlığa dayalı da değildir. Yüksek Kurulda uzmanlık ihtiyacı bölge kurulları üyelerinden Bakanlıkça seçilecek altı üye ile sağlan-

maktadır. Aynı kişiler hem ilke kararlarını alacak hem de uygulama yapacak. Bu durum da yönetim ilkele-riyle bağdaşmamaktadır. Yüksek kurulda yerel yö-ne-timleri veya yerel yönetim anlayışını temsil edecek bir kişi dahi bulunmaz mı?

Kültür ve tabiat varlıklarımızın korunması ve gelişti-rilmesi hususunda 8/8/2011 tarih ve 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Çevre ve Şehircilik Bakan-lığına bazı yetkiler verilmiştir. Buna göre, taşınır ta-biat varlıkları hariç tabiat varlıkları, doğal sit alanları ve bunlara ilişkin koruma alanları ile ilgili olarak bu Kanun'da öngörülen iş, işlem ve kararlar bakımından görevli ve yetkili bakanlık Çevre ve Şehircilik Bakan-lığı olmuştur. Dolayısıyla bu alanda artık iki Bakanlık yetkili hale gelmiştir. Artık yerel yönetimlerimiz bazı konularda Kültür ve Turizm Bakanlığı ve onun yö-ne-timindeki koruma kurullarıyla, bazı konularda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile muhatap olacaktır.

Tabiat varlıkları ve sit alanlarının korunmasıyla ilgili kararları almak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde, müsteşarın başkanlığında bakanlıkça uygun görülecek uzmanlardan Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez Komisyonu ve taşrada Tabiat Varlık-larını Koruma Bölge Komisyonu kurulacaktır. Maale-sef, bürokratik ve merkezci anlayış sürdürülerek bu

kurullarda, yerel yönetimlere 1983 yılındaki kadar da yer verilmemiştir. Bu durum, hükümetin yerel yö-ne-timleri güçlendirme politikasına tezat teşkil etmek-tedir.

Şeffaflık, katılımcılık ve hesap verme çağımızın baş-lıca yönetim ilkeleridir. Kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve müzeler bir çok ülkede yerel yö-ne-timlerin başlıca sorumluluk alanlarındandır. 2011 yılı Türkiye'sinde sorumluluklarının tartışmasız olduğu bir konuda yerel yönetimlerin hiçbir şekilde kararla-dahil edilmemesi anlaşılabilir bir yaklaşım değildir. Belirtilen Kanun Hükmünde Kararnamede yerel yö-netimler yok sayılmıştır. Bu yaklaşım sürdüğü sürece yetkinin hangi bakanlığa geçtiği önemli değildir.

Gerek Kültür ve Turizm Bakanlığının sorumluluğun-daki gerekse Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sorum-luluğundaki kurullarda yerel yönetim temsilcilerinin, (sembolik değil) anlamlı ve ağırlıklı bir katılımı zorun-ludur. Aslında, insanı merkezine almayan, tamamen merkezci ve bürokratik anlayışı temsil eden 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, çağımızın saydamlık, katılımcılık, hesap verebilirlik ve yerinden yönetim anlayışına göre tamamen ye-nilenmelidir.

BELEDİYELERİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERİNE İLİŞKİN TEMEL HUSUSLAR

Ali Tamer ÖZDEMİR
Sayıştay Başkanlığı

Küreselleşme sürecinin son dönemlerde kazandığı yoğun ivme; uluslararası dolaşımın gerek ekonomik olanaklardaki ve gerekse de teknik imkanlardaki gelişmelerle birlikte oldukça kolaylaşması; sonuçta ulusal sınırların giderek sembolik bir hal almasına yol açmıştır. Bu durumun yol açtığı dış dünyaya ilişkin yeni bakış açısı; merkezi yönetimle birlikte kuşkusuz yerel yönetimlere de yansımış ve belediyelerin uluslararası ilişkilerinin yoğunluğu bariz bir şekilde artış göstermiştir. Kuşkusuz bu artışta küresel sermayenin bütün sınırları aşarak yerel nitelikteki hizmetlere talip olması da önemli rol oynamıştır.

Yerel yönetimler açısından temel önem ve öncelikte düzenlemelerden olan ve Türkiye'nin de yasalaştırmak suretiyle onaylamış bulunduğu; "Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı"nda da yerel yönetimlere ulusal ya da uluslararası boyutlarda başka yerel yönetimlerle işbirliği yapma ya da birlikler kurabilme hakkı tanınmış bulunmaktadır.¹ Belediyeler bakımından ele alındığında bu ilişkiler; kültür ve sanat etkinlikleri, kentlere ilişkin kurtuluş yıldönümleri, çeşitli davetler, karşılıklı ziyaretler, çeşitli fuar ve festivaller, uluslararası önemli günler, çalışma toplantıları, kurs veya konferanslar, belediyeler arasında uluslararası işbirliği ya da özellikle de "kardeş şehir" gibi uygulamalar şeklinde olabilmektedir. Bu makalede belediyelerin yurt dışı ilişkilerine ilişkin mevzuatımızda yer alan hükümler ile yurtdışı ilişkilerin yürütülmesine ilişkin öne çıkan hususlar incelenecektir.

1) Keleş, Ruşen (1998), "Yerinden Yönetim ve Siyaset", (s.52), Cem/Kültür Yayınları, Ankara.

1. BELEDİYELER AÇISINDAN BAŞLICA ULUSLARARASI İLİŞKİ BİÇİMLERİ

Ülkemizde ve dünyada belediyelerin yurt dışı ilişkileri başlıca şu şekillerde gerçekleştirilmektedir:

1.1. Kardeş Şehir İlişkileri

Belediyelerin yurt dışı ilişkilerinde kardeş şehir ilişkileri kuşkusuz en önemli yeri tutmaktadır. Kardeş Şehir kavramı; belediyelerin yerel toplumlar arasındaki ilişkileri ilerletmek amacıyla kolaylaştırıcı olduğu, sivil toplum, iş dünyası, eğitim ve belediyeleri de içine alan; kültürel alışverişlerden, ekonomik kalkınmaya kadar pek çok konuyu içeren ilişkiler bütünü olarak ifade edilebilir.

Kardeş Şehir (Sister City) kavramı 1950lerden itibaren ABD'nin kendi şehirleri ile dünyanın geri kalan ülkelerindeki şehirler arasında barış ve karşılıklı anlayışın gelişmesi için ortaya çıkmıştır. Avrupa'da da aynı tarihlerde ve benzer şekilde özellikle Fransız ve Alman şehirleri arasında dostluğun geliştirilmesi amacıyla "Twinning" adı verilen eşleştirme veya kardeşlik ilişkileri kurulmaya başlanmıştır. Zaman ilerledikçe yerel yönetimlerin desantralizasyonu sonucu kurumsal gelişmelerini tamamlamalarıyla kardeş şehir ilişkileri daha çok kültürel, ekonomik ve ticari boyutuyla öne çıkmaya başlamıştır. Özellikle batı ülkeleri kardeş şehirlerine yerel ticaret ve sanayi odaları ile sivil toplum kuruluşlarını örgütleyerek ticaret ve kültür heyetleri düzenlemektedirler.

Ülkemizde kardeş şehir ilişkileri kurulmasına ilişkin henüz belirlenmiş net kriterler bulunmamasına karşın

gelişmiş ülkelerin belediyeleri, kardeş şehir ilişkisi kurarken aşağıdaki kriterlere dikkat etmektedirler:

- a) Şehirlerinde o ülkeden veya şehirden göçmen bir toplum olması,
- b) Kardeş şehir ilişkisi kurulması düşünülen şehirle mevcut ilişkiler,
- c) Ayırabilecekleri kaynaklar ve finansal sürdürülebilirlik,
- d) Yabancı şehrin büyüklüğü,
- e) Yabancı şehrin gayrı-safı kentsel hâsılası,
- f) Yabancı şehrin diğer kardeş şehirleri ve belediyenin dış ilişkiler kapasitesi,
- g) Dış ticaretten sorumlu bakanlık veya müsteşarlığın karşılıklı ticaret ve yatırımın düzeyi ve sunduğu olanaklar hakkındaki raporu,
- h) Bağlı oldukları belediyeler birliğinin tavsiyesi,
- ı) Dışişleri Bakanlığı'nın tavsiyesi.²

Belediyelerin yurtdışındaki belediyelerle kardeş şehir ilişkisi ile ilgili işlemler, 1173 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmaktadır. Kardeş şehir ilişkisinde süreç ilgi-

2) Ünsal, Hüseyin Özgür (2010), "Türkiye Yerel Yönetimlerinin, Kardeş Şehir ilişkilerinde istenilen düzeye gelmesi için neler yapılmalı?", İBB İstanbul ve Uluslararası Kent Gündemi Bülteni, Ocak 2010, Sayı:3.

li belediyenin talebi, yabancı belediyenin talebi veya Dışişleri Bakanlığının teklifi üzerine başlatılabilmektedir. Kardeş şehir ilişkisine dair teklif ilgili belediye başkanlığından gelmiş ise Dışişleri Bakanlığının görüşü, teklif Dışişleri Bakanlığında gelmiş ise ilgili belediyenin görüşü alındıktan sonra belediye meclis kararı ve ilgili Valinin görüşü alındıktan sonra kardeş şehir ilişkisinin İçişleri Bakanlığı'na uygun görüldüğüne dair bir yazı ile Dışişleri Bakanlığı'na ve ilgili valiliğe bilgi verilmektedir.

Mevzuatımızdaki konuya ilişkin düzenlemelere bakıldığında; bir belediyenin yurt dışından aynı ülkeden veya farklı ülkelere birden fazla şehir ile kardeş şehir ilişkisi kurmasını engelleyen herhangi bir hukuki düzenleme bulunmadığı görülmektedir. Buna karşın bazı ülkeler bir şehrin birden fazla şehir ile kardeş şehir ilişkisi kurmasına izin vermemektedir.

Türkiye'de kardeş-şehirlerin durumuna ve öngörülen amaçlarına ilişkin yapılan araştırmalar ışığında; kardeş-şehir ilişkilerinin kültürel faaliyetler ve protokol ziyaretleri şeklinde ağırlıklı olarak geliştiği tespit edilmektedir. Ancak ilişkiler yararlılık düzeyi, süreklilik ve verimlilik açısından değerlendirildiğinde istenilen düzeyde olmadığı araştırmalarla tespit edilmiştir.³

1.2. Belediyeler Arası Uluslararası İşbirliği (Municipal International Cooperation)

Bu şekilde gerçekleşen yerel yönetimlerin yurt dışı ilişkileri genel olarak; belediyelerin uluslararası ilişkilerine tekabül etmekte ve iki veya daha fazla belediye arasında bilgi ve deneyim paylaşımı yoluyla teknik işbirliği kurulmasını ifade etmektedir.

1.3. Uluslararası Festivaller

Genel anlamda çeşitli kültürel etkinlikleri içeren toplu gösterilere festival denilmektedir. Türk Dil Kurumu tarafından festival; "Belli bir sanat dalında oyun ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda ödül, derece verilmesi biçiminde düzenlenen ulusal veya uluslararası gösteri dizisi, şenlik."⁴ şeklinde ifade edilmektedir. Geleneksel kent festivallerinin yanında, geçici festivaller de olduğu gibi; kapsamı ulusal ya da uluslararası boyutta olabilmektedir.

Festival düzenlemek isteyen belediyenin Valilik aracılığı ile İçişleri Bakanlığı'na teklifte bulunması gerek-

3) Türkiye Belediyeler Birliği (2011), Uluslararası İlişkiler Hakkında Genel Bilgi, http://www.tbb.gov.tr/KD39_genel-bilgi.html, (Erişim Tarihi: 18.11.2011).

4) TDK (2011), Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, Festival, <http://tdkterim.gov.tr/bts/>, (Erişim Tarihi: 01.12.2011).

mekte olup, Dışişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın olumlu görüşleri alındıktan sonra festival düzenlenmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı ilgili belediyeye bildirilmekte; süreç ancak bu aşamalardan sonra sonlandırılabilir.

1.4. Ziyaret ve Davetler

Yurt dışından belediyelere veya belediyelerden yurt dışına yapılacak davet ve ziyaretler şeklinde gerçekleşebilmektedir. Belediyelerce gerçekleştirilen bu tarzdaki iki yönlü uluslararası nitelikteki ziyaret ve davetler; Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile ilgili yerlere bildirilmektedir.

1.5. Finansmanı Uluslararası kuruluşlarca Sağlanan Projeler

Finansmanı Avrupa Birliği, Avrupa Komisyonu, Dünya Bankası, IMF gibi uluslararası kuruluşlarca karşılanan ve yerel yönetimlerce ya da mahalli idareleri ilgilendiren konularda bizzat İçişleri Bakanlığı'nca yürütülen projeler şeklinde gerçekleşen yurt dışı faaliyetleri de bulunmaktadır.

2. ULUSLARARASI İLİŞKİLERE DAİR MEVZUAT

Belediyelerimizin yurtdışı ilişkilerinin hukuki dayanağını, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun, 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun ve 6091 sayılı 2011 Yılı

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu oluşturmaktadır.

2.1. 5393 Sayılı Belediye Kanunu⁵

Büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyeler açısından temel kanun hüviyetindeki 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 74'üncü maddesi bu konuyu ele almıştır. 5393 sayılı Kanun'un "Yurt dışı ilişkiler" başlıklı 74'üncü maddesine göre;

"Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

Belediye bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahalli idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş kent ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur."

Buna göre belediyeler belediye meclislerinin kararına bağlı olarak görev alanı ile ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara kurucu üye veya üye olmada veya yabancı belediyelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirmede veya yabancı ülke kentleri ile kardeş kent ilişkisi kurmak istemeleri halinde; yapılacak faaliyetlerin dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunluluğu bulunmaktadır.

5393 sayılı Kanun'da yer alan konuya ilişkin bir diğer hükümde; kanunun Meclisin görev ve yetkilerini düzenleyen 18'inci maddesinin p bendinde:

"p) Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş şehir ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptıрма, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek" şeklinde düzenlenmiştir.

Buna göre Belediyelerin genel karar organı olan belediye meclisi; yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş

5) 13/7/2005 tarih ve 25874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

şehir ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla faaliyet ve projelerin yürütülmesine karar verecektir. Yani belediyelerin uluslararası alanda faaliyet yürütebilmesi için öncelikle bu kararın alınması gerekmektedir.

2.2. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu⁶

5216 Sayılı Kanun'da büyükşehir, büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyelerinin yurt dışı ilişkileri ile ilgili herhangi bir hüküm bulunmamakla birlikte, 5216 sayılı Kanun'un "Diğer Hükümler" başlıklı 28'inci maddesindeki; "Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu Kanun'a aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre Büyükşehir, Büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyeleri hakkında da uygulanır." hükmü gereği, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yurt dışı ilişkilerle ilgili 74'üncü maddesi büyükşehir, büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyeleri hakkında da aynen uygulanmaktadır.

2.3. 1173 Sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun⁷

1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun'un milletlerarası temas, müzakere, akit yetkisini düzenleyen 1'inci maddesinin birinci bendinde;

Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletlerle, bunların temsilcilikleri ve temsilcileri ile, milletlerarası kurullarla, bunların temsilcilikleri ve temsilcileri ile temas ve

müzakereleri Dışişleri Bakanlığı eliyle ve ilgili bakanlıklarla işbirliği yapılmak suretiyle yürütüleceği belirtilmiştir.

Kanun'un 1'inci maddesinin 6'ncı bendinde ise; "Genel ve katma bütçeli bakanlık daire ve kuruluşların, mahalli idarelerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, özel kanunla kurulmuş olan bankaların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve kamu yararına çalışan derneklerden özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış olanların, yabancı devlet büyükelçilik, elçilik, başkonsolosluk, konsolosluk, fahri başkonsolosluk ve fahri konsoloslukları ve sair misyonları ile ve milletlerarası kurullar temsilcilikleri ve misyonları ile ve bunlara bağlı müşavirlik, ataşelik, büro ve sair mercilerle temasları milletlerarası hukuk kurallarına ve usullerine uygun olarak yapılır. Bu temaslardan Dışişleri Bakanlığına bilgi verilir.

Yukarıdaki fıkrada yazılı bakanlık, daire, kuruluş, idare, teşebbüs, banka ve derneklerin dış temaslar için Türkiye Cumhuriyetini temsil yetkisine sahip olmaksızın resmi görevle 1 inci bende yazılı antlaşmalar dışında kalan sözleşmeleri Türk Devleti adına yapmak üzere Türkiye dışına çıkacak mensupları, Türkiye dışına çıkmadan önce Dışişleri Bakanlığı ile temas ederler, dışarıdaki görevleri süresince en yakın Türk diplomatik temsilciliği veya konsolosluk heyeti ile irtibatlarını muhafaza ederler ve bu gibi dış temasların cereyan ve sonucu hakkında Dışişleri Bakanlığına bilgi verilir." hükmü bulunmaktadır.

Bu itibarla belediyelerin yabancı ülke mahalli idareleri ile temaslarda bulunmaları ve ortak organizasyon yapma ya da kardeş şehir gibi ilişkiler kurma faaliyetlerinin Dışişleri Bakanlığı kanalı ile ya da bakanlığın bilgisi dahilinde yürütülmesi gerekmektedir.⁸

2.4. 3335 sayılı Uluslararası Nitelikteki Teşekküllerin Kurulması Hakkında Kanun⁹

3335 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; Uluslararası alanda beraberlik ve işbirliği yapılmasında fayda görülen hallerde hükmi şahısların (Kamu Kurum ve Kuruluşları da dahil olmak üzere) kazanç paylaşma amacı dışında ve kanunlarla yasaklanmamış olmak kaydıyla ekonomik ve teknik alanlarda işbirliğini geliştirmek, bu konularda bilgi, görgü ve karşılıklı teknolojilerinden yararlanmak maksadıyla

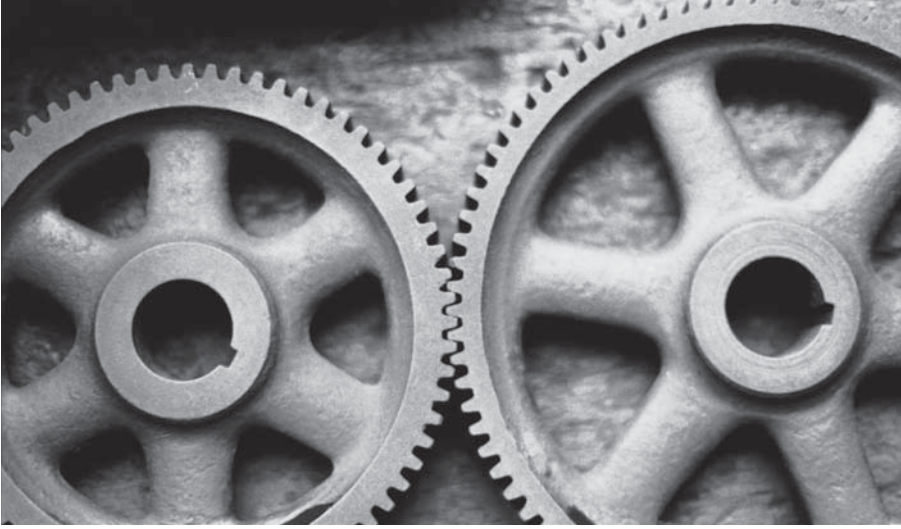
6) 23/7/2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

7) 17/05/1969 tarih ve 13201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

8) Türk Belediyecilik Derneği ve Konrad Adenauer Vakfı (1997), Yerel Yönetimler ve Yurt Dışı Kuruluşlarla İlişkiler, Ankara.

9) 07.04.1987 tarih ve 19424 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Türkiye’de veya yurt dışında

a)En az yedisinin uluslararası nitelikte birlik, federasyon veya benzeri teşekküller

kurmaları veya kurulmuş bu gibi teşekküllerin şubelerini açmaları,

b)Uluslararası faaliyette bulunmaları,

c)Mevcut kurulmuş ve benzeri derneklere katılmaları veya bunlarla işbirliğinde

bulunmaları, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun iznine tabi kılınmıştır. Ancak 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 74’üncü maddesi ile Bakanlar Kurulundan izin alınma zorunluluğu kaldırılmış olup, bunun yerine İçişleri Bakanlığı’ndan izin alınma zorunluluğu getirilmiştir.

Anılan Kanun’un birinci fıkrasının (a) bendine göre kurulan uluslararası teşekküller, kuruluş bildirisini ve eklerini, merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazancaklardır.

Buna göre; Belediyelerin uluslararası nitelikte birlik, federasyon veya benzeri teşekküllerin şubelerini açmaları ve benzeri derneklere katılmaları veya bunlarla işbirliğinde bulunmaları mümkündür.

2. 5. 6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu¹⁰

6091 sayılı 2011 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun “Uluslararası kuruluşlara üyelik” başlıklı 25’inci maddesinde; “Genel bütçe kapsamındaki

kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından kanun, kararname ve uluslararası anlaşmalar gereği üye olunan uluslararası kuruluşlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadan üye olunmaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıklarının uluslararası anlaşmalar, kanun ve kararnamelerle

Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dahil) bu madde hükmü uygulanmaz.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm her yıl çıkarılan bütçe kanunlarında benzer şekillerde yinelenmektedir.

Maliye Bakanlığının 26.03.2002 tarih ve 390 sayılı görüşüne göre; mahalli idarelerin söz konusu uluslararası nitelikteki teşekküller kurma ve bu kuruluşlara üye olma taleplerinin, üyelik tekliflerinin değerlendirilebilmesi için aşağıdaki belgeler gereklidir.

1-Konuyla ilgili meclis kararının

2-İlgili mahalli idarenin halen üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar, bunların faaliyet alanları ve bunlara ödenen aidatlar ile toplantılara katılmalar nedeniyle yapılan yolluk ve sair giderleri içeren maliyet bilgilerinin,

3-Üye olunmak istenen uluslararası kuruluşun varsa sözleşmesinin ve bu kuruluşu ait mevcut diğer bilgilerin,

4-Söz konusu kuruluşu üye olunduğu takdirde sağlanacak faydanın,

5-Bu kuruluşu diğer ülke üyeliklerinin tek tek il özel idareleri veya belediyeler bazında mı yoksa tüm mahalli idareler adına başka seviyede mi gerçekleştirilerek temsil edildiği,

6-İlgili yerel yönetimin birkaç yıllık ayrıntılı gelir gider durumunu gösteren mali tabloların,

7-Anılan kuruluşun ana statüsünün İngilizce metni ve Türkçe çevirisinin bizzat Vali görüşünün gönderilmesi gerekmektedir.

¹⁰) 31 Aralık 2010 tarih ve 27802 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Yukarıda sayılan belge ve bilgiler tamamlandıktan sonra uluslar arası kuruluşlara üyelik ile ilgili dosya Maliye Bakanlığına gönderilecektir.¹¹

2.6. İçişleri Bakanlığı Tarafından Yayınlanan Genelgeler¹²

İçişleri Bakanlığının konuya ilişkin genelgeleri doğrultusunda;

1) Belediyelerce yurt dışındaki bir belediye ile kardeş-şehir ilişkisi kurulmak istenilmesi durumunda;

a) Kardeş-şehir ilişkisi kurulmasına ilişkin Belediye Meclisinin Kararı alınması,

b) Kardeş-şehir ilişkisi kurulacak olan şehir hakkında bilgilerin derlenmesi,

c) Kardeş-şehir ilişkisinden beklenen faydaların neler olduğunun açıklanması,

d) Kardeş-şehir protokolü metninin (imzalanıyor ise) hazırlanması;

ve bunlara ilişkin hazırlanan belgelerin belediyenin resmi yazısının ekinde İçişleri Bakanlığına izin alınmak üzere gönderilmesi gerekmektedir.

2) Belediyelerce uluslararası kuruluşlara üye olunmak istenilmesi durumunda;

a) İlgili uluslar arası kuruluşla üye olmaya dair Belediye Meclisinin Kararının,

b) Üye olunacak uluslararası kuruluşun ana statüsünün tam metni ile tasdikli Türkçe çevirisinin,

c) Üyelikten beklenen faydaların açıklandığı yazının,

d) Üyelikte bir katılım payı veya aidat ödenecek ise miktarının,

e) Ve son olarak da Belediyenin en son kesin hesap özeti, İçişleri Bakanlığı'na gönderilmesi gerekmektedir.

3) Uluslararası kuruluşlarla birlikte eğitim ve kültür faaliyetleri yürütülmesi ve festivaller düzenlenmesi halinde ise;

a) Uluslararası kuruluş hakkında bilgi ve belediyenin meclis kararının İçişleri Bakanlığı'na gönderilmesi,

b) Ayrıca Belediye başkanları ve belediyeyi temsil eden heyetlerin, yurt dışındaki faaliyetlerini devletin dış politikasına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütmeleri gerekmektedir. Belediye başkanları ve belediyeyi temsil eden heyetler, yurt dışındaki faaliyetlerini devletin dış politikasına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürüteceklerdir. Ayrıca yurtdışına çıkış amacı, süresi ve program hakkında İçişleri Bakanlığına iletilmek üzere önceden ilgili valiliğe bilgi verilmesi gerekmektedir.

Yurt içindeki belediyeler arasında kardeş kent ilişkisi ilgili belediyelerin karşılıklı belediye meclis kararları ile kurulabilecektir.¹³

Konuya ilişkin olarak ayrıntılı düzenlemeler getiren bir diğer düzenlemede Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce "Yurt dışı ilişkiler" başlıklı olarak yayınlanmış olan 20.06.2006 tarihli ve 2005/62 sayılı genelgedir.

¹⁴ Bu genelge uyarınca; yurtdışı görevlendirmelerde hangi esaslara uyma zorunluluğunun getirildiğini maddeler halinde sıralayacak olursak;

1) Belediyeler bütçelerinden kendi görev ve hizmet konuları dışında harcama yapılamayacağından, görev ve hizmetle ilişkisi olmayan konular için yurtdışı görevlendirme yapılmayacaktır.

2) Görevlendirmeler; azami tasarruf ilkelerine uygun olarak, asgari sayıda personel ve asgari süreler için yapılacaktır.

3) Görevlendirmeler için belediye meclisinden karar alınacaktır.

4) Toplantı, kongre, seminer, panel vb. organizasyonlara katılmak için görevlendirilen personelde katılım için gerekli olan, yabancı dil bilgisi ve nitelikler aranacaktır.

5) Kamu kurum ve kuruluşları, Belediye birlikleri ve "kamuya yararlı dernek" statüsünde bulunan mahalli idare dernekleri dışındaki kişi, denek, şirket, vakıf vb. kuruluşlar tarafından kurs, seminer, inceleme gezisi vb. adlarla yurtdışında düzenlenen programlar için personel görevlendirilmeyecek, harcırah ödenmeyecektir.

11) BULDAŞ, Halil İbrahim, Belediyelerin Uluslar arası İlişkileri, http://ideyonetisim.com.tr/makaleler/h_i_buldas_byi.html#_ftn4, (Erişim Tarihi: 07.12.2011).

12) İçişleri Bakanlığı'nın Konuya İlişkin Genelge ve Yazıları : 1)20.05.1996 gün ve B050MAH0400000/756-22 sayılı genelge; 2)25.09.1997 gün ve B050MAH0760000/50569 sayılı genelge; 3) 20.09.2000 gün ve B050MAH0760000/328 sayılı genelge; 4) 24.04.2001 gün ve B050MAH0760000/806 sayılı genelge; 5) 16.02.2005 gün ve B050MAH0760000/597-50137 sayılı yazı, 6) 07.04.2005 gün ve B050MAH0650002/86-80970 (2005/36) sayılı genelge, 7) 20.06.2005 gün ve B050MAH0760000/5003-50520 (2005/62) sayılı genelge.

13) İçişleri Bakanlığı'nın konuyu düzenleyen "07.04.2005 gün ve B050MAH0650002/86-80970 (2005/36) sayılı genelgesi."

14) Mahalli idarelerin yurtdışı ilişkileri ile ilgili olarak uygulamada karşılaşılan bazı farklılıkların ve tereddütlerin giderilmesi, yurtdışı ilişkilerde göz önüne alınması gereken hususlar ve istenilen belgeler hakkında bilgilendirilmesi amacıyla Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce "Yurt dışı ilişkiler" başlıklı olarak yayınlanmış olan 20.06.2006 tarihli ve 2005/62 sayılı genelge.

6) Toplantı, kongre, seminer, panel vb. organizasyonlar ile kardeş şehir ilişkileri nedeniyle görevlendirmelerde, organizasyonu düzenleyen kuruluş (Belediye, belediye birliği veya uluslararası kuruluş vb.) veya resmi makamlar tarafından yapılmış davet yazıları aranacaktır.

7) Yurtdışı görevlendirmeler ve temaslar hakkında belediye meclisine ilk toplantıda bilgi verilecektir.

8) Görevlendirilen personele 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre harcırah (yol+yevmiye) giderleri dışında herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.

9) Organizasyonu düzenleyen kuruluşa (var ise) herhangi bir ad altında (eğitim gideri, hizmet satın alınması, konaklama ücreti, rehberlik ücreti vb.) ödeme yapılması mümkün değildir.

10) Görevlendirilen personelle birlikte yurtdışına çıkan eş ve çocuklar için Belediye bütçesinden herhangi bir ödeme yapılması mümkün değildir.

11) Belediye bütçesinden ödeme gerektiren veya gerektirmeyen her türlü yurtdışı görevlendirmelerde yukarıda sayılan usul ve esaslara uyulacak ve yurtdışına çıkışın amacı, süresi ve program hakkında İçişleri Bakanlığı'na iletilmek üzere önceden ilgili valiliğe bilgi verilecektir.

12) Belediye başkanı ve diğer personelin görev dışında yurt dışına çıkışlarında da ilgili valiliğe bilgi verilecektir.

13) Yabancı devletlerle, bunların temsilcilikleri ve temsilcileri ile, milletlerarası kuruluşlarla, bunların temsilcilikleri ve temsilcileri ile temas ve müzakerelerde mutlaka İçişleri Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı'nın uygun görüşleri alınması gerekmektedir.

14) Yurtdışından heyet davet etmede de aynı şekilde önceden İçişleri Bakanlığı'ndan izin alınması gerekmektedir.¹⁵

3. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Globalleşme sürecinin doğal sonucu olarak; gerek belediyelerin ve gerekse de belediyelerin oluşturduğu birliklerin uluslararası alandaki faaliyet ve girişimleri son dönemlerde büyük artış göstermektedir. Bunda ülkemizin ekonomik olanaklarındaki artışın etkisi yanında; son dönemde küresel çapta gerçekleşen iletişimdeki, ulaşımdaki, teknik imkanlardaki büyük

¹⁵ Dalgıç, Duygu (2007), "Belediyelerin Uluslararası İlişkileri", Ayşegül Sabuktay (Ed.), *Yerel Yönetimlerde İşbirliği ve Katılım* içinde, TODAİE.

gelişmelerin de önemli etkileri olmuştur. Bu gelişmelerin neden olduğu dış dünyaya ve uluslar arası arenaya ilişkin yeni bakış açısı; merkezi yönetimle birlikte kuşkusuz belediyelerimize ve bunların oluşturduğu birliklere de yansımış ve uluslararası ilişkilerin yoğunluğu dikkat çekici bir şekilde artış göstermiştir. Kuşkusuz bu artışta, küresel sermayenin bütün sınırları aşarak ülke genelindekiler yanında yerel ve bölgesel nitelikteki hizmetlere de talip olmasının önemli rolü olmuştur. Küreselleşme süreci ile birlikte belediyeler küresel sermaye değişkeni ile birlikte açıklanabilecek bir boyuta dönüşmektedir.¹⁶

Belediyeler bakımından ele alındığında bu ilişkiler, yazımızda da ele aldığımız gibi; kültür ve sanat etkinlikleri, kentlere ilişkin kurtuluş yıldönümleri, çeşitli davetler, karşılıklı ziyaretler, çeşitli fuar ve festivaller, uluslararası önemli günler, çalışma toplantıları, kurs veya konferanslar, belediyeler arasında uluslararası işbirliği ya da özellikle de "kardeş şehir" gibi uygulamalar şeklinde olabilmektedir. Bu şekildeki uluslararası ilişki

¹⁶ Güler, Birgül Ayman (2006), "Yerel Yönetimler", (s.220) İmge Yayınları, Ankara.

biçimleri bir açıdan belediye sınırları içerisinde yaşayan halkın yararlandığı hizmetlerin kalitesine olumlu etkide bulunabileceği ve yaşam kalitesine katkı sağlayabileceği gibi; büyük ölçekte düşünüldüğünde gerek ülke tanıtımına sağlayacağı katkı ve gerekse de medeniyetler arası kaynaşma gibi ikincil faydalar da sağlayabilecektir.

Ancak bu ilişkilerin çerçevesi bugün için net şekilde belirlenebilmiş değildir. Yeni gelişen bir durum olan belediyelerin uluslararası ilişkilerindeki olağanüstü artış hususu mevzuatımızda tam olarak karşılığını bulamamıştır. Merkezi yönetimin bir an önce mahalli idarelerin uluslararası ilişkilerini; tüm unsurları kapsayıcı bir mevzuat düzenlemesiyle açıklığa kavuşturması ve çerçevelerini belirlemesi gerekmektedir. Son olarak belediyelerin ve belediye birliklerinin de uluslararası ilişkiler alanında başarılı olması için bu alanda uzmanlaşmış kişilere istihdam olanağı sağlamaları veya uzman kişiler yetiştirmeleri; ayrıca ülkemiz belediyelerinin kendi aralarında uluslararası ilişkiler alanında bilgi alışverişinde bulunarak strateji belirlemeleri kaynak israfının önlenmesi ve bu alanda azami verimliliğin sağlanması bakımından yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Buldaş, Halil İbrahim, Belediyelerin Uluslar arası İlişkileri, http://ideyonetisim.com.tr/makaleler/h_i_buldas_byi.html#_ftn4, (Erişim Tarihi: 07.12.2011).
- Dalgıç, Duygu (2007), "Belediyelerin Uluslararası İlişkileri", Ayşegül Sabuktay (Ed.), Yerel Yönetimlerde İşbirliği ve Katılım içinde, TODAİE.
- Güler, Birgül Ayman (2006), "Yerel Yönetimler", İmge Yayınları, Ankara.
- Keleş, Ruşen (1998), "Yerinden Yönetim ve Siyaset", Cem/Kültür Yayınları, Ankara.
- Ünsal , Hüseyin Özgür (2010), "Türkiye Yerel Yönetimlerinin, Kardeş Şehir İlişkilerinde İstenilen düzeye gelinmesi için neler yapılmalı?", İBB İstanbul ve Uluslararası Kent Gündemi Bülteni, Sayı:3.
- TDK (2011), Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, Festival, <http://tdkterim.gov.tr/bts/> , (Erişim Tarihi: 01.12.2011).
- Türk Belediyecilik Derneği ve Konrad Adenauer Vakfı (1997), Yerel Yönetimler ve Yurt Dışı Kuruluşlarla İlişkiler, Ankara.
- Türkiye Belediyeler Birliği, Uluslararası İlişkiler Hakkında Genel Bilgi, http://www.tbb.gov.tr/KD39_genel-bilgi.html, (Erişim Tarihi: 18.11.2011).

2012 YILINDA MAHALLİ İDARELERDE PERSONEL İSTİHDAMINA YÖNELİK BÜTÇE KANUNU DÜZENLEMELERİ

Mustafa ÇOLAK
Maliye Bakanlığı Daire Başkanı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri; merkezî yönetim bütçesi, sosyal güvenlik kurumları bütçeleri ve mahallî idareler bütçeleri olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bu bütçe türlerinden Merkezî yönetim bütçesi, 5018 sayılı Kanun'a ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçelerinden oluşmaktadır.

Merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur.

Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, mali yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak ve kısmen veya tamamen uygulanmayacak hükümler yer almaktadır.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir.

Merkezi yönetim bütçesinin kapsamı, bütçelerinin düzenlendiği idarelerle sınırlı olmakla beraber, kapsama girmeyen idarelere yönelik bu idarelerin gelir ve

gider düzenlemeleri ile ilgili sınırlayıcı, dengeleyici ve mali kontrol içeren bazı düzenlemelerin de yer alabileceği görülmektedir.

Bu bağlamda, mahallî idarelerin personel harcamaları ve istihdam politikalarına dönük 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile getirilen düzenlemelere ilerleyen bölümlerde yer vermeye çalışılacaktır. Öncesinde ise mevcut durum genel hatları ile ortaya konulacaktır.

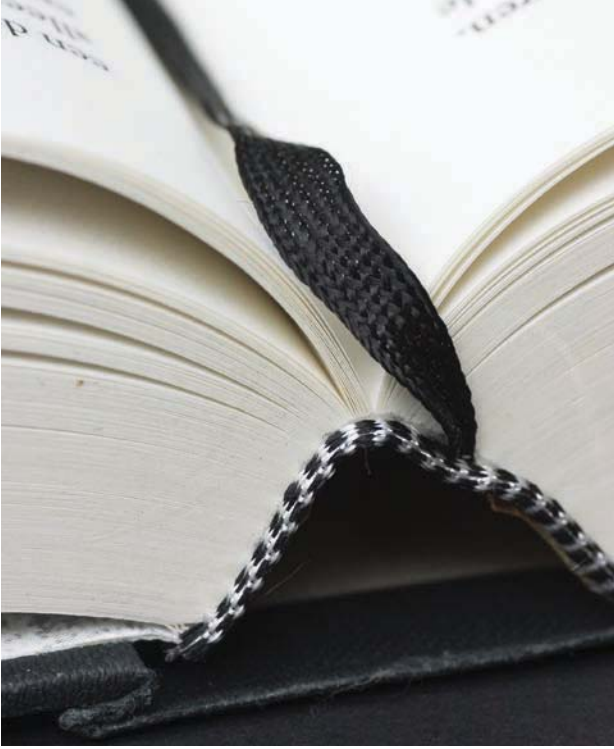
1. MAHALLİ İDARELERDE KADROLU PERSONEL İSTİHDAMI

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 21 ve 28'inci maddeleri ile 5355 sayılı Mahallî İdare Birlikleri Kanunu'nun 17 ve 22'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan, "Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahallî İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" ile belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahallî idare birliklerinde istihdam edilen memur, sözleşmeli personel, sürekli işçi ve geçici iş pozisyonlarında çalıştırılanlara ilişkin norm ilke ve standartları tespit edilmiştir.

Sözkonusu yönetmelik hükümlerine göre, belediyeler ve mahallî idare birliklerinde kadro ihdası, değişikliği ve kullanımına ilişkin temel ilkeler belirlenmiştir.

1.1. Kadro Kütükleri

Mahallî idarelerdeki memur kadroları, Yönetmeliğin ekinde yer Belediye ve Belediye Bağlı Kuruluşları ile Mahallî İdare Birlikleri Memur Kadro Kütüğünde belir-

tilen unvan kodu, kadro unvanı, sınıflar ile belirlenen en alt ve üst derecelere uygun olarak kullanılır. İptal, ihdas ve kadro değişikliklerinde bu kütükler esas alınır.

Sürekli işçi kadrolarının iptal/ihdas ve değişiklikleri, Yönetmeliğin ekinde yer alan Belediye ve Belediye Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri İşçi Kadro Kütüğü esas alınarak gerçekleştirilir.

1.2. Memur Kadrolarının İhdası

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memur kadroları ile sürekli işçi kadroları Yönetmeliğe uygun olarak büyükşehir belediye meclisi, belediye meclisi ve mahalli idare birliği meclisi tarafından ihdas edilir.

Kadroların iptali de aynı usul uygun olarak büyükşehir belediye meclisi, belediye meclisi ve mahalli idare birliği meclisi tarafından gerçekleştirilir.

1.3. Memur Kadrolarında Değişiklik

Boş memur kadrolarında sınıf, unvan ve derece değişikliği ile boş memur kadrolarının iptali ve dolu kadrolarda derece değişikliği değişiklik gerekçeleriyle birlikte büyükşehir belediye meclisi, belediye meclisi ve mahalli idare birliği meclisine sunulur ve meclis kararı ile yapılır.

Kadroları değiştirilenlerin özlük hakları, değiştirilen yeni kadrolara atanma işlemleri tamamlanıncaya kadar eski kadro dereceleri esas alınarak ödenir. Yeni

kadrolara atanma tarihi meclis karar tarihini takip eden aybaşını geçemez.

1.4. Sürekli İşçi Kadroları

Yönetmelik ekinde gösterilen sürekli işçi kadroları norm kadro standardı çerçevesinde Belediyeler ile bağlı kuruluşları ve mahalli idare birlikleri kendi alt grupları için tespit edilen sayıyı aşamaz.

Sürekli işçi kadrolarını, Kadro Kütüğünde belirtilen unvanlardan olmak şartıyla başka unvanlı işçi kadroları ile değiştirmeye ve boş sürekli işçi kadrolarını iptal etmeye büyükşehir belediye meclisi, belediye meclisi ve mahalli idare birliği meclisi yetkilidir.

Ancak, dolu kadrolarda personelin mali ve hukuki haklarında kayba neden olacak unvan değişikliği yapılamaz.

1.5. Özürlü, Eski Hükümlü ve Terör Mağduru İstihdamı

Kapsama dahil belediyeler ve bağlı kuruluşları ile belediye ve il özel idarelerinin üye oldukları mahalli idare birlikleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesi ve bu maddeye istinaden çıkarılan "Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Merkezi Sınav ve Kura Usulü Hakkında Yönetmelik", 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında "Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu hükümlerinden doğan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla kendileri için tespit edilen norm içerisinde yeterli sayıda boş kadroyu tahsis ederler.

Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte toplam dolu memur ve sürekli işçi sayısı kendisi için tespit edilen normdan fazla ya da norma eşit olan kapsama dahil kurum ve kuruluşlar, söz konusu mevzuatlara uygun olarak belirleyecekleri sayıda özürlü, eski hükümlü ve terör mağduru personeli bir defaya mahsus olmak üzere; atanacak personelin niteliklerini de dikkate alarak ihdas edecekleri kadrolara atarlar. Bu şekilde ihdas edilecek kadrolar aynı sınıf veya unvandan olmak üzere sayı itibarıyla tespit edilen norma uygun kadroların boşalması halinde yeni kadrolarla değiştirilir.

1.6. Kadroların Kullanımı

Belediye ve mahalli idare birlikleri, Yönetmeliğe uygun olarak ihdas edilecek kadro ve pozisyonların kullanımında, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu

maddesinin sekizinci fıkrasını göz önünde bulundurmak zorundadırlar.

Anılan maddenin sekizinci fıkrasına göre, belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir.

Diğer taraftan 5393 sayılı Kanun'un geçici birinci maddesinde ise bu Kanun'un yayımı tarihinde personel giderlerine ilişkin belirtilen oranları aşmış olan belediyelerde bu oranların altına ininceye kadar, boş kadro ve pozisyon bulunması ve bütçe imkânlarının yeterli olması kaydıyla 1.1.2005 tarihinde mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izin dışında ilâve personel istihdam edilemeyeceği, geçici iş pozisyon-

ları için önceki yıldan fazla olacak şekilde vize yapılamayacağı hükme bağlanmıştır.

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci maddesinde, köylere hizmet götürme birlikleri, ihtiyaca göre hizmet akdiyle personel istihdam edebilir. Ancak, köylere hizmet götürme birliklerinin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin Vergi Usul Kanunu'nda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde 10'unu aşamaz. Vali ve kaymakamlar birlik hizmetlerini yürütmek üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarından personel görevlendirebilir.

Bu şekilde görevlendirilenlere birlik

bütçesinden karşılanmak üzere, (5000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarda aylık ödeme yapılır. Görevlendirmelerde otuz günden kısa süreler için kıst hesaplama yapılır.

Mahalli idarelerde, personel istihdamı konusunda sayı sınırlamasından ziyade bütçe kısıtlaması getirilmiştir. Böylelikle mahalli idarelerin bütçe gelirleri performanslarına bağlı olarak istihdam edebilecekleri personel sayısının da artırılmasına imkân veren bir politika öngörülmüştür.

2012 yılı merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22'nci maddesinin 9 numaralı bendinde ise belediyeler ve mahalli idare birliklerinin personel giderlerine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Anılan bentte,

"1/1/2012 tarihi itibarıyla, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belirtilen oranları aşmış olan belediyeler ve bunların kurdukları müessese ve işletmeler ile 26/5/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18'inci

maddesinde belirtilen oranı aşmış olan mahalli idare birliklerinin boş memur ve sürekli işçi kadrolarına yapılacak atamalar hakkında 5393 sayılı Kanun'un geçici 1'inci maddesi hükümleri uygulanır."

Hükmüne yer verilmektedir.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde, 1.1.2012 tarihi itibarıyla,

1- Personel gideri konusunda belirlenmiş en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu, nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde ise yüzde kırkını geçemez şeklindeki ana kuralı aşmış olan belediyeler, boş memur ve sürekli işçi kadrolarına, mevcut memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığınca zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izinle atama yapılabilecek, bu hal dışında ilâve personel istihdam edilemeyecek ve geçici iş pozisyonları önceki yıl vizeleri ile aynı olacak şekilde sınırlı tutulacaktır.

2- Köylere hizmet götürme birliklerinde ise durum biraz karışıktır. Zira köylere hizmet götürme birliklerinde, ihtiyaca göre hizmet akdiyle personel istihdam edebileceği öngörülmüş, kadroya bağlı bir istihdam yönteminden bahsedilmemiştir. Bu durumda, bütçe kanunu ile verilen yetkinin işlemesi açısından anlaşılması ve uygulanması gereken, birliklerden birlikte yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin Vergi Usul Kanunu'nda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde 10'unu aşanlar için de mevcut personel sayısının yüzde onunu geçmemek üzere İçişleri Bakanlığının onayı ile ilave zorunlu hâllere münhasır olacak şekilde verilecek izinle hizmet akdiyle personel istihdam edebilecektir.

2. MAHALLİ İDARELERDE SÖZLEŞMELİ PERSONEL İSTİHDAMI

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında,

"Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık

sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usule göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığınca unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir.

Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz. Bunlara ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere belediye meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli personel olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluşta çalıştırılmaz."

Hükmüne yer verilmiştir.

Anılan maddenin beşinci fıkrasında ise "Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdî menfaat temin edilmez. Bu personel hakkında bu Kanun'la düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır." denilmektedir.

22/02/2005 tarih ve 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 36'ncı maddesi ile de il özel idarelerinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin yukarıda belirtilen hükümleri çerçevesinde sözleşmeli personel istihdamına imkân sağlanmıştır.

Diğer taraftan, 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 23'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında, belediyeler, il özel idareleri ve mahalli idare birlikleri ile bunların müessese ve işletmelerinde, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel istihdamı mümkün olan hizmetlerde (anılan maddenin dördüncü fıkrasında sayılan unvanların dışında olmak ve o hizmet için ihdas edilmiş kadro bulunmamak kaydıyla kısmi süreli olarak çalıştırılacak sözleşmeli personel hariç) 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre ayrıca sözleşmeli personel istihdam edilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

"Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" düzenlemelerine göre, belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan unvanlardaki personel yıllık sözleşme ile çalıştırılması mümkündür.

Yıllık sözleşme ile çalıştırılacak sözleşmeli personel istihdamında uyulması gereken diğer usuller şöyle sıralanabilir:

1- 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamına girmeyen alan ve kadro unvanlarında tam zamanlı sözleşmeli personel istihdamına gidilmeyecektir.

2- Sözleşmeli personel olarak istihdam edilmek isteyen kişilerin mesleki unvanlarına uygun boş kadro unvanı bulunmayan kurumlar, tam zamanlı sözleşmeli personel istihdam etmeyeceklerdir.

3- İl Özel İdareleri, belediyeler ile il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler, 657 sayılı Kanun'un kapsamına girmesine ve bunların 4-B maddesine göre sözleşmeli personel istihdam edilmesine herhangi bir unvan ve hizmet alanı sınırlaması getirilmemesine rağmen, kısıtlama merkezi yönetim bütçe kanunu ile yapılmaktadır. Dolayısı ile mahalli idarelerde 657 sayılı Kanun'un 4-B maddesine göre sözleşmeli personel istihdamı ise ancak;

a- Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 23'üncü maddesinde hükme bağlandığı üzere çevre, sağlık,

veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık hizmet alanlarına münhasır olmak üzere 5393 sayılı Kanun'un (4) numaralı fıkrasında belirtilen avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner unvanları dışında olmak,

b- Bu hizmet alanlarında ihdas edilmiş kadro bulunmamak şartlarının sağlanması durumunda sadece **kısmi zamanlı** olarak uygulanabilecektir.

4- 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi 4'üncü fıkrası hükümlerine göre, kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdamı sadece avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi veya harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadro unvanları ile sınırlanmış olduğundan, bu kadro unvanları dışında kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdamı yapılmayacaktır.

Bu kadro unvanlarında ise sadece birer adet kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdam edilebilecektir.

Belediyelerde tam zamanlı veya kısmi zamanlı sözleşmeli personel istihdamı mümkündür. Bununla beraber 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesine göre sözleşmeli personel istihdamı avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner unvanları dışında olabilmektedir.

5- Sözleşmeli personele ödenecek ücret, ilgili kurumların meclisi tarafından ve 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasındaki hükümler dikkate alınarak net tutar olarak tespit olunacaktır. Kurumların yetkili meclisleri tarafından ücret tespiti yapılmaksızın sözleşme imzalanmayacak ve sözleşmelerin başlangıç tarihi yukarıda belirtilen Büyükşehir belediye meclisi veya belediye meclisi kararından daha önceki bir tarih olarak belirlenmeyecektir.

İlgililere sözleşmenin başlangıç tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak herhangi bir ücret veya başka bir mali hak verilmeyecektir.

6- Ücretler, sözleşmede mutlaka net tutar olarak belirtilecek ve her ayın başında peşin olarak ödenecektir.

7- 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin beşinci fıkrasında, sözleşmeli personel hakkında bu Kanun'la düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edileceklerle ilişkin esas ve usulleri düzenleyen 06.06.1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre sözleşmeli personelin 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine göre sigortalı işlemleri yerine getirilecektir.

8- Sözleşmelerde, sözleşmeli personelin işçi sendikalarına üye olmasına imkan tanıyacak herhangi bir düzenlemeye yer verilmeyecektir.

9- Başka bir kurumda kısmi zamanlı sözleşmeli personel olarak istihdam edilenlerle sözleşme yapılmayacaktır.

10- Sözleşmeler bir bütçe yılı ile sınırlı olduğundan, sözleşmelerde sözleşmenin sona erme tarihi olarak bütçe yılını (takvim yılı) bitimini aşacak şekilde tarih belirlenmeyecektir.

11- Kurumlar, işin yürütümünden kaynaklanacak hususlara ilişkin özel nitelikli hükümleri, sözleşmenin diğer esaslarına aykırı olmamak kaydıyla boş bırakılan madde içerisinde düzenleyeceklerdir.

12- Sözleşme süresinin bitmesine rağmen; tam zamanlı olarak istihdam edilenler için hastalık ve analık izni, kısmi zamanlı olarak istihdam edilenler için ise hastalık izni dolayısıyla ücret ödenmeye devam olunanların yerine bu süre içinde başka bir kişi kadrolu veya sözleşmeli olarak istihdam edilmeyecektir.

13- Sözleşmeli personel istihdamı ve uygulamasında dikkate alınacak esas ve usuller açısından 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde belirtilen hükümler cari olmakla beraber bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanacaktır. Sonuç itibari ile 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hüküm olmayan hallerde tatbik edilecektir. Bu Kararda belirtilen sınav şartı ise yine anılan esasların Ek-2 maddesinde yer alan özel

düzenleme nedeniyle belediye ve bağlı kuruluşlarında geçerli olmayacaktır.

Mahalli idarelerde sözleşmeli personel istihdamında, ücret, vize ve sınav hükümleri gibi özel düzenlemeleri hariç olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümleri uygulanacaktır.

14- Yeni yılda da çalıştırılmaya devam edilmesi uygun görülenler için yeni yıl itibariyle hesaplanacak ücret tavanı aşılmamak kaydıyla, ücret tespitine ilişkin Büyükşehir belediye meclisi veya belediye meclisi kararı mutlaka Ocak ayı içinde alınacak ve sözleşmelerin yenileme işlemleri de yine Ocak ayı içerisinde tamamlanacaktır.¹

3. SONUÇ

Mahalli idarelerin hiç kuşkusuz kendilerine kanunlarla verilen görevleri yerine getirirken gerekli mali kaynaklarla donatılmaları önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu mali kaynakların tahsis edileceği temel fonksiyonlardan biri işgücü istihdamı alanında, gerek ilgili mevzuatlarında ve gerekse merkezi yönetim bütçe kanunları ile belirli düzenleme ve kısıtlamaların getirildiği görülmektedir.

İlerleyen dönemlerde, merkezi idare kuruluşlarında olduğu gibi kaliteli ve nitelikli istihdamın önünü açarak vatandaşlara daha etkin ve kaliteli hizmet sunumu noktasında ciddi bir personel reformuna ihtiyaç duyulacağı açıktır.

Bu anlamda başlangıç olarak müfettişlik, denetçilik, mahalli idareler uzmanlığı, kontrolörlük gibi kariyer meslek alanlarında mahalli idarelerin de ciddi anlamda istifade edebilmesi için mevzuat yapılarının gözden geçirilmesinde büyük fayda olacaktır. Bu sayede bir yandan sunulan hizmetlerin kalitesini proaktif takip edecek denetim sistemi yanında sunulacak hizmetlerde politika tespitinde yardımcı olmak üzere özel ihtisas ve bilgilerine sahip değişik meslek ve eğitim gruplarından uzman memurların da katkısı sağlanabilecektir.

Mahalli idarelerin, sundukları hizmet kalitesinin artırılması ve niteliğinin iyileştirilmesi için mutlaka istihdam politikasının gözden geçirilmesi ve bu süreçte kariyer mesleklerin mali haklarının merkezi idareye paralel düzenlenmesi ve yaygınlaştırılması gereklidir.

1) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 31.10.2005 tarih ve B050MAH0710001/11493 sayılı Genelgesi.

YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI ÇERÇEVESİNDE BELEDİYELERDE İŞ MAKİNESİ ALIMLARINA TEŞVİK BELGESİ İLE SAĞLANABİLECEK DESTEK UNSURLARI

Nurcan AYDIN
İç Denetçi

Yatırımcının yatırım yapması, istihdam yaratması mak-sadiyla devlet desteklerinden yararlanması için verilir. Tasarrufları yatırıma yönlendirmek suretiyle, katma değeri yüksek, ileri ve uygun teknolojileri kullanarak bölgeler arası dengesizlikleri gidermek, istihdam yaratmak ve uluslar arası rekabet gücü sağlamak için yatırımların devlet tarafından desteklenmesi amacıyla Yatırım Teşvik Belgesi verilmektedir.

Yatırım teşvik uygulamalarına ilişkin iş ve işlemleri-nin nasıl yürütüleceğine ilişkin mevzuat "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar " ve alt mevzuatla belirlenmiştir.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, teşvik belgesi kapsamında uygun görülen makine ve teçhi-zatın ithali ve yerli teslimleri katma değer vergisinden istisna edilmiştir.¹

Yine 4369 Sayılı Kanun'un 59'uncu maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanunu'nun² 13'üncü maddesine ekle-nen ve 01.08.1998 tarihinden itibaren yürürlüğe giren d bendi ve yatırımlarda devlet yardımları hakkında

1) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar Madde 7 / Katma Değer Vergisi İstisnası

2) Madde 13 - Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları İle Ulusal Güvenlik Har-camaları ve Yatırımlarda İstisna

Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır.

d) (Ek bent: 22/07/1998 - 4369/59 md.) Yatırım Teşvik Belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri (Şu kadar ki, yatırım teşvik belge-sinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcının, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zama-nında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarihini veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar).

kararın uygulanmasına ilişkin 2009/1 tebliğ³ madde 4 uyarınca yatırım teşvik belgesi sahibi Belediyelerin belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri Katma Değer Vergisinden istisna edilmektedir.

1. YATIRIM TEŞVİK BELGESİ NEDİR ?

Dediğimizde ise⁴ "teşvik belgesi yatırımın karakteristik değerlerini ifade eden, bu değer ve tespit edilen şart-lara uygun olarak yatırımın gerçekleştirilmesi halinde üzerinde yazılı bulunan desteklerden istifade imkânı sağlayan, Kalkınma Planına uygun ve ülke ekonomisi için faydalı olduğu Müsteşarlıkça kabul edilen yatırımlar için yatırımcılara verilen bir belgedir." şeklinde ta-nımlanmıştır. Tanımdan anlaşıldığı üzere yatırım teşvik belgesi gerekli koşulları sağlayan yatırımlar için Hazi-ne Müsteşarlığı tarafından verilir⁵.

Yatırım Teşvik Mevzuatı çerçevesinde, teşvik belge-sine bağlanan yatırımlara sağlanabilecek destek un-surları genel teşvik sistemi ve bölgesel-sektörel teşvik sistemi olarak iki farklı şekilde isimlendirilmekte ve uygulanmaktadır.

Genel Teşvik Sistemi destekleri asgari sabit yatırım tutarının üzerindeki yatırımlar bölge ayırımı yapılmaksızın gümrük vergisi muafiyeti ile katma değer

3) Müracaat edebilecek gerçek ve tüzel kişiler

Madde 4- (1) Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için gerçek kişiler, adi ortaklıklar, ser-maye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışın-daki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri müracaat edebilir.

4) 30 Temmuz 2002 tarih ve 24831 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 95/2 no.lu Tebliğ

5) KHK ile yapılan değişiklikle Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Ser-maye Genel Müdürlüğü Ekonomi Bakanlığına bağlanmıştır.

vergisi (KDV) istisnasını içerirken; bölgesel ve sektörel yatırım destekleri olarak ise gümrük vergisi muafiyeti, yatırım indirimi, KDV istisnası, vergi indirimi, yatırım yeri tahsis, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği olarak⁶ tespit edilmiştir.

2. GENEL TEŞVİK KAPSAMINDA KDV İSTİSNASININ UYGULANMA KOŞULLARI VE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR NELERDİR?

1. Yatırım teşvik belgesi alabilmek için yatırımın genel teşvikler kapsamında; en az I.ve II. bölge şehirlerin de asgari 1 milyon Türk Lirası, III. ve IV. bölge vilayetlerindeki yatırımlar için 500 bin Türk Lirası olması gerekir.⁷ Ayrıca genel teşviklerden yararlanmada sektörel asgari tutar/kapasite şartları da dikkate alınır.

2. Teşvik Belgesine istinaden yerli ve ithal listelerde yer alan, yerli listeler için yeni olarak temin edilen yurtiçinde imal edilmiş olan makine ve teçhizattan Müsteşarlıkça uygun görülenlerin Katma Değer Vergileri makine alımı esnasında ödenmeyecektir.

KDV mevzuatına baktığımızda;

6) 20009/ 1 sayılı tebliğ 10'uncu madde

7) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kararın Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 5)

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine-teçhizat teslimleri vergiden müstesnadır.

Ancak belgeyi alacak yatırımcıların KDV mükellefi olması esastır.

İstisna kapsamında mal satın almak isteyen alıcılar, bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak,

a.Katma Değer Vergisi mükellefiyetlerinin bulunduğu ve

b. Makine-teçhizatı indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanacaklarına dair

bir yazı alarak, noter veya YMM onaylı örneklerini gümrük idarelerine veya yurt içindeki satıcılara ibraz edeceklerdir.⁸ Gümrük idareleri ve yurt içindeki satıcılar mevzuattaki diğer şartlar yerine gelmeden ve bu belge ibraz edilmeden istisna kapsamında işlem yapmayacaklardır.⁹ Belediyeler bağlı bulundukları vergi dairesinden ilgili yazıyı alarak yatırım bilgi formlarına ekleyeceklerdir.

Belediyeler indirim hakkı bulunan ve bulunmayan işlemleri bir arada yapan mükellef kurumlardır. Burada kritik nokta alınacak makine teçhizatın verginin konusuna giren indirim hakkı doğuran faaliyetlerde kullanılmasıdır. Örneğin teşvik belgesinde ekli listelerde yer alsa bile asfalt dökümü, kanalizasyon inşası gibi KDV'nin konusuna girmeyen iş ve işlemler için kullanılacak makine ve teçhizata ait KDV indirimi yapılamayacağı tebliğde ifade edilmiştir.

Maliye Bakanlığı tarafından teşvik belgelerinde yer alan makine ve teçhizatın hangi amaçla kullanılacağı incelenmektedir. Katma Değer Vergisi mükellefiyeti olmayan veya makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak olanlara yapılacak teslimlerde ve bu malların ithalinde, yatırım teşvik belgesinde yer alsa bile, istisnadan yararlanmasına imkân tanıyan yazı verilmemekte ya da beyana aykırı bildirimin tespiti halinde sorumluluğun ve doğacak KDV, vergi zıyaı, faizin mükellef kuruma ait olduğu şerhi düşülerek verilmektedir.

3.Sabit kıymetin belgede istisna kapsamına giren mallar arasında yer alıp almadığı tespit edilmelidir. Yatırım

8) KDV si 87 Seri No Genel Tebliği

9) 69 sayılı KDV tebliği

teşvik belgesine ekli listede yer alan mallardan makine ve teçhizat niteliği taşıyanların, yurtiçi teslimleri ile ithalinde katma değer vergisi uygulanmayacaktır.

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde makine ve cihazlar, *üretimde kullanılan her türlü makine ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre makine ve teçhizat, amortismanı tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetlerdir* olarak tanımlanmıştır. Bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makine teçhizat niteliğinde olması gerekmektedir.¹⁰ Hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makine ve teçhizat kapsamına girmediğinden istisnadan yararlanamayacaktır.

4. Teşvik konusu makine ve teçhizatın mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekmektedir. Üretim faaliyetinin yanı sıra idare ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda kullanılan aynı cins sabit kıymetler ise bu kapsama girmeyecektir.

Yüklü ağırlığı 45 tonu geçen off road truck tipi kamyonlar ile karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, frigorifik kamyonlar, forkliftler, iş makineleri (paletli ve lastik tekerlekli), vinçler, tarım makinaları ve benzerlerinin teslim ve ithalinde istisna kapsamında işlem yapılacaktır.¹¹

10) 69 sayılı KDV tebliğinin 1.1.1. bölümü

11) 69 sayılı KDV tebliğinin bölüm 1.1.1.

5. Sarf malzemesi ve yedek parçalar KDV istisnası dışındadır.

6. Kullanılmış yerli makine ve teçhizat teşvik belgesi kapsamı dışındadır.

7. Taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs (toplu taşıma hariç)¹² minibüs, damperli kamyon, kasalı kamyon, treyler ve çekici (Euro I ve euro II normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç) gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamayacaktır.

8. Hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Ancak Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde bu araçların teslim ve ithalinde, teşvik kapsamında olmasalar da sözü edilen 13'üncü maddede düzenlenen araçlara ilişkin istisna hükümleri çerçevesinde KDV istisnası uygulanabilecektir.

9. Yatırım Teşvik belgesi çıkmadan önce ve süre bitiminden sonra harcama faturalarının alınmaması gerekmektedir.¹³

10. Tüm teşvik işlemleri kapsamında harcama belgelerinin ve diğer evrakların saklanması gerekmektedir. Teşvik belgesi, eki ithal veya yerli makine ve teçhizat listesi ile döviz ve kredi kullanım formundan herhangi

12) 97 nolu KDV tebliği bölüm 6

13) 7 Teşvik belgesi düzenlenmesine yönelik müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamına alınmaz. Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1 sayılı tebliğ (madde 31) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Madde 15 ve Uyg. İlişkin 2009/1 sayılı tebliğ (madde 30)

Taşınır Mal Yönetmeliği 1 nolu tebliğ (madde 3,4)

birinin zayi olması nedeniyle yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda, tasdiki istenilen her bir belge için muhasebe birimi hesabına üçyüz Türk Lirası yatırılır. Söz konusu meblağ hiçbir surette iade edilmez.¹⁴

11. Yatırım Teşvik Belgesi genellikle iki yıl için verilir. Yatırım tamamlanamadığı takdirde yatırım yüzde 50'si kadar ek süre alınabilir.

12. Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip beş yılı doldurmuş olması hâlinde serbesttir.¹⁵

Belediyelerin taşınır mal yönetmeliği ve ilgili mevzuatı gereğince kurumlara hizmet görmek üzere alınan taşınırın 5 yıl boyunca gerekli koşulları sağlamadan devrinin söz konusu olmadığı, taşıt ve iş makinelerinin ise ihtiyaç fazlasına konu olmadığı unutulmamalıdır.¹⁶

Diğer taraftan; tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın değişik şekillerde devri işlemleri ise Hazine Müsteşarlığının iznine tabidir.

13. Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın çeşitli nedenlerle teşvik belgesinin iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destek unsurlarından 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/d maddesi uyarınca alınması gereken gecikme faizi ve vergi zıya cezası tatbik edilir ve Katma Değer Vergisi ilgili mevzuatı çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.¹⁷

14. Belediyeler KDV ödemeksizin aldıkları iş makinelerini KDV içermeyen bir yevmiye kaydı ile kayıt altına alacaklardır. Teşvik belgesinin eki listedeki onaylanmış malın ismi ile alış faturasındaki malın isminin aynı olmasına ve listedeki isimleri ile kendi amortisman listelerine girilmesine dikkat edilmelidir.

15. Teşvik belgesi almak üzere müracaat edilmiş, ancak teşvik belgesine bağlanmamış yatırımlara ilişkin makine ve teçhizatın ithaline, Müsteşarlığın görüşüne istinaden Gümrük Müsteşarlığınca gümrük vergisi ile katma değer vergisinin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir.¹⁸

14) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 31)

15) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Madde 15 ve Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 30)

16) Taşınır Mal Yönetmeliği 1 nolu tebliğ (madde 3,4)

17) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Madde 15, 358 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

18) Gümrük Genel Tebliği (Yatırım Teşvik) (Seri No: 9)

16. İhtiyacınız olan makineleri belgenize sonradan ekleyebilir ve değişiklik yapabilirsiniz. Böylece aynı belge ile yeni alımlar yapmanız mümkün olmaktadır.

17. Makineler, istenilen firma ve marka olmak üzere, günün gerçek fiyatları ile yerli alımlarda (+) / (-) yüzde 30 değerleri içinde listede değişiklik yapılmaksızın satın alınabilir.¹⁹

18. Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yatırımınızı tamamladıktan sonra belgenin kapatılması "Tamamlama Vizesi" ile zorunludur. Tamamlama vizesinin yapılamaması, aldığınız devlet yardımlarını cezaları ile birlikte geri ödemenize sebep olacaktır.²⁰

19. Belge çıkarma sırasında talep edilen makinelerin tamamının alınması zorunlu değildir.

20. Yatırım Teşvik belgesi düzenlenmesi için Hazine Müsteşarlığı tarafından müracaatta aranacak belgeler şöyledir:²¹

a-Belediyeyi temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı müracaat dilekçesi,²²

b-Belediye Encümenince²³ alınacak Teşvik belgesi alma kararı,

c-Belediyeyi temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri,

d-Tebliğin Ek-1'deki örneğine uygun olarak hazırlanmış her sayfası Belediyeyi temsil ve ilzama yetkili kişilerce imzalı ve kaşeli bir nüsha Yatırım Bilgi Formu,

19) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 24)

20) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 34)

21) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1sayılı tebliğ (madde 7)

22) 5393 sayılı Kanun'un 37'nci maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu

23) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34'ncü maddesi

e-Dört yüz Türk Lirası tutarındaki meblağın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki muhasebe birimi hesabına yatırıldığına dair makbuzun ikinci nüshası,

f-Belediyenin bağlı olduğu ilgili vergi dairesinden alınmış, KDV mükellefiyeti olduğuna dair ilgili belge.

g-Yatırım bilgi formunda ibraz edilen bilgi ve belgelerin varlığı ile muhteviyatı itibarıyla doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Müsteşarlıkça teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi kısmi müeyyideler de uygulanabilir. Bu maddelerdeki kontrolleri sağlamak üzere Belediye Başkanı ve Encümen üyelerince imzalanmış beyan ve taahhüt yazısı alınır.

h-Yurt içi ve yurt dışından temin edilecek makine ve teçhizata ilişkin olarak belediye tarafından düzenlenmiş ve imzalı kaşeli listeler.

ı-İş ve işlemleri müsteşarlık bünyesinde takip etmek üzere görevlendirilecek kişiler varsa onlara ait görevlendirme yazısı (Vekaletname)

i-CED raporu (olumlu yada gerek olmadığına dair yazı)²⁴

f-Gerektiğinde Müsteşarlıkça istenecek diğer bilgi ve belgeler.

Belediyeler yukarıda ifade edilen belgeleri hazırladıktan sonra Müsteşarlığa başvurarak gerekli inceleme, izin ve onay sürelerinden sonra yatırım teşvik belgelerini alırlar.

Alınan yatırım teşvik belgesi ile onaylı listenin aslını satıcılara veya gümrük idarelerine ibraz ederek istisna uygulamasını talep edeceklerdir.

Satıcılar ve gümrük idareleri istisna kapsamında teslim veya ithal edilen mal için teşvik belgesi eki listeye şerh koyacaklar ve belirtilen esaslara göre istisna uygulayarak işlem yapacaklardır.

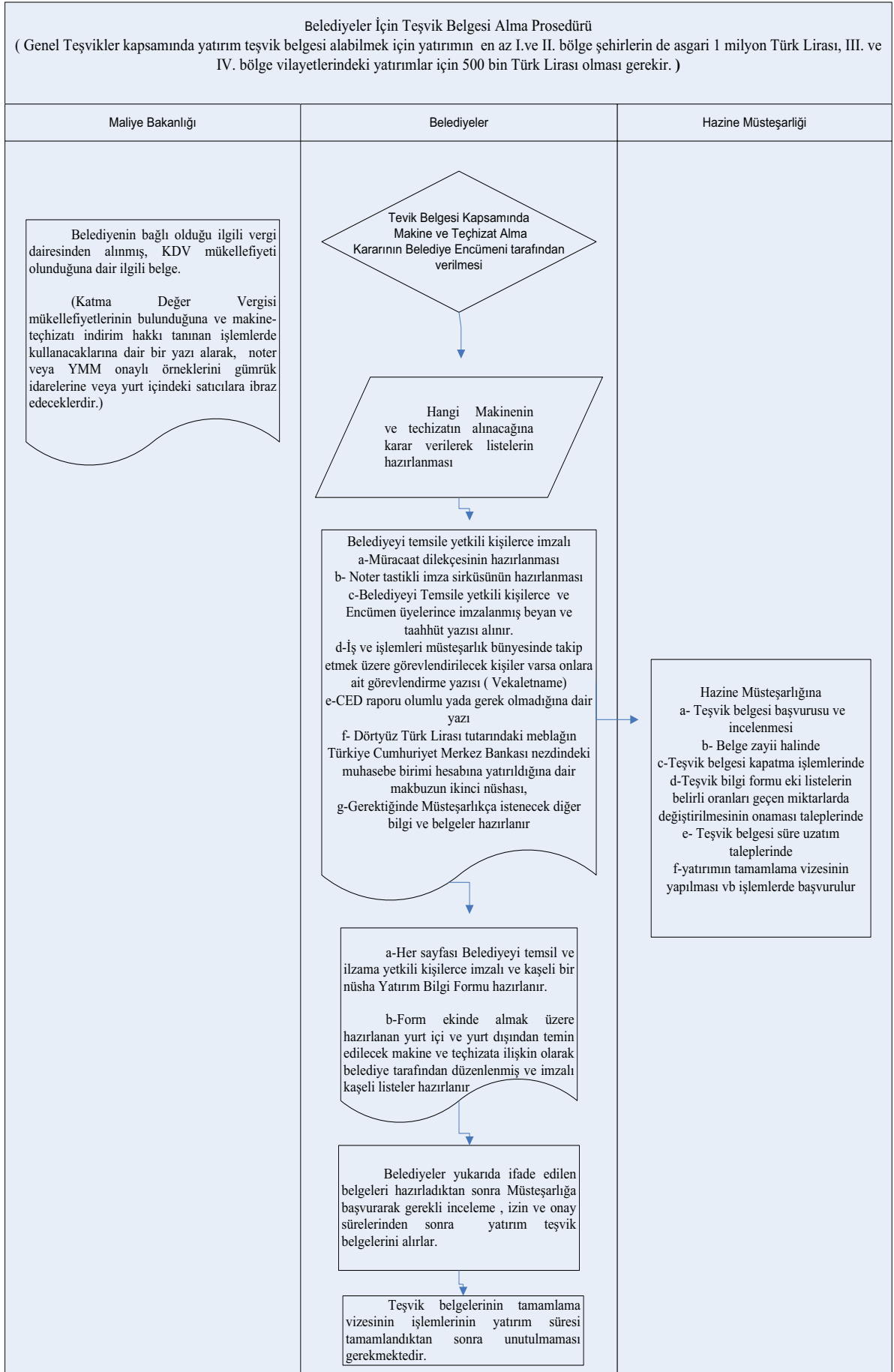
Hazine Müsteşarlığı, Belediyeler ve Maliye Bakanlığı ilgili Vergi Dairesi Müdürlüğü arasında teşvik belgesi almak üzere süregelen iş akışı ise yazımız ekinde tespit edilmiştir.

3. SONUÇ

KDV'sinin doğması ve indirim mekanizmasından yararlanma süreleri zaman alan bir süreçtir. Teşvik belgesine bağlanan yatırımlara sağlanabilecek genel destek unsurlarından özellikle belediyelerin iş makinesi alımlarına ilişkin olarak KDV muafiyeti;

Muhasebe kayıt sistemlerini mevzuat hükümlerine uygun şekilde düzenlemiş olan belediyelerin tespit edilen iş makineleri alımlarında mali açıdan kolaylık sağlanması amacıyla sağlanmış bir destek unsurudur.

24) Yatırımlarda Devlet Yrd. Hak. Kar. Uyg. İlişkin 2009/1 sayılı tebliğ (madde 5)

MEMURLARIN EMEKLİYE SEVKİNDE ÖNEMLİ BİR AYRINTI

Akın ŞİMŞEK

*Kamu Yönetimi Uzmanı
E. Emekli Sandığı Personeli*

Kurumlarca çalışanlarının emekliye sevk edilmeleri sonrasında gerek aylık bağlanmış olsun gerekse aylık bağlanma aşamasında olsun özellikle memurlar açısından bu arada ne kadar süre geçmiş olursa olsun yanlış emekliye sevk edilen devlet memurlarının emeklilikleri iptal ediliyordu. Bu kapsamda da durum emekliliği iptal edilenlerin kurumlarına da bildirilerek eski görevlerine iade ediliyorlar ve tekrar emeklilik haklarını sağlamaları halinde yeniden emeklilik talebinde bulunabiliyorlardı.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 2006 yılında Anayasa Mahkemesince iptal sürecinden sonra birçok hükümlerinin 5754 sayılı Kanun'la değiştirilerek ve yeni hükümler de eklenerek Ekim 2008 de yürürlüğe girmesiyle birlikte özellikle memurlar açısından yeni bir takım düzenlemeleri de beraberinde getirdi. Bu kapsamda 5754 sayılı Kanun'la 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen ek 83'üncü madde ile de yanlış emekliye sevk edilen memurların eski görevlerine iade edilmemesi için hükümler getirilmiştir. Kamu kurumlarında işçi olarak çalışanlardan SSK sigortalısı olarak bilinen ve 5510 sayılı Kanun'a göre 4/1-a sigortalısı sayılan sigortalıların yaşlılık aylığı talepleri sonrasında aylık bağlanmadan veya aylık bağlandıktan sonra yeterli prim ödeme gün sayısına sahip olmadığı veya yaş şartını taşımadığı anlaşılanlar hakkında yapılacak işlemler de memurlara göre farklılık arz etmektedir.

Bu makalede kamu kurumlarında memur veya işçi olarak çalışanların emeklilik talepleri neticesinde görevlerinden ayrılmalari sonrasında emeklilik için yaş

ve hizmet veya prim ödeme gün sayısına haiz olmadıkları anlaşılanlar hakkında kurumlarınca yapılacak işlemler ilgili 5510 sayılı Kanun, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun 2011/58 sayılı Genelgesi ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile birlikte açıklanacaktır.

1. MEMURLAR AÇISINDAN YANLIŞ EMEKLİLİĞE SEVK SONRASI YAPILACAK İŞLEMLER

Memurlar açısından emekliye sevk edilmesine rağmen emekli aylığı bağlanmadan veya emeklilik aylığı bağlandıktan sonra yaş veya hizmet süresi açısından emekliye sevk şartlarını taşımadığı anlaşılanların durumları 2008 yılı Ekim ayı başından önce doğrudan göreve iade edilmelerini gerektirmekteydi. Bu tarihten sonra ise memurların göreve iade edilmeleri veya iade edilmemeleri emekliye sevk edildikleri tarihten yanlışlığın fark edildiği tarihe kadar geçen süreye göre değişmektedir. Öncelikle bu konuda Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (Devredilen Emekli Sandığı'nın) emeklilik işlemlerinin kontrolünde Kanun'la verilen yetkilerine bakmak gerekmektedir.

1.1. Memurların Emeklilik İşlemlerinin Kontrolü

Memurların çalışma hayatına başlaması ile birlikte bütün özlük işlemleri kurumlarınca taraflarına açılan memur sicil dosyaları üzerinden yapılmaktadır. Emekliliği etkileyecek hizmet süresi, gerekli yaşın doldurulması, emeklilik keseneğine esas aylık, kazanılmış hak aylığı, ek gösterge, makam, görev veya temsil tazminatları gibi emekli aylığının ve ikramiyenin hesabında dikkate alınacak süre ve etkenler, çalışma hayatı boyunca intibak denilen işlemlerle sürekli olarak değerlendirilmektedir.

1) 08.05.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İşte bu aşamalarda yapılan iş ve işlemler hizmet belgesinde gösterilmekte ve emeklilik talebinde Sosyal Güvenlik Kurumundan buna göre emeklilik aylığı bağlanması ve emeklilik ikramiyesi ödenmesi istenilmektedir. Memurların emekliliğe sevk onayları 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 26'ncı maddesi hükümleri gereğince alınmakta iken, Ekim 2008 sonrasında 5510 sayılı Kanun'un 48'inci maddesine göre alınmaya başlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilen emeklilik onayı ve diğer emeklilik evrakı incelemeye tabi tutulmakta ve kurumlarınca yapılan işlemlerde bir yanlışlık yoksa kurumun işlemlerine uyulmakta, kurumlarınca işlemler yanlış yapılmış ise emeklilik için yaş ve hizmet şartlarını taşıyanların aylıkları tespit edilen dereceler ve kademeler üzerinden bağlanmaktadır. Ancak emeklilik için gerekli hizmet ve yaş şartlarını taşımadıkları tespit edilenlerin ise göreve iade edilmelerine karar verilerek evrakları bir işlem yapılmadan Kurumlarına iade edilmektedir.

1.2. Memurların Yanlış Emekliliğe Sevk Edildiğinin Fark Edilmesinde Yapılacak İşlemlere İlişkin Mevzuat

Memurlardan kurumlarınca emekliye sevk edilenlere genel kural olarak emekliye sevk evrakının Sosyal Güvenlik Kurumu'na(SGK) gönderilmesini müteakip yapılan inceleme neticesinde emekliliğe hak kazanıp kazanmadığı incelendikten sonra emekli aylığı bağlanmaktadır. Yapılan incelemede emekliye sevk edilen memurun emeklilik işlemlerinde yaş, hizmet veya diğer sebeplerle hata yapıldığının tespit edilmesi halinde hakkında emeklilik hükümleri uygulanmayarak görevlerine iade edilmeleri için kurumlarına ve kişiye bilgi verilmektedir.

Burada en büyük problem ise SGK tarafından yapılan incelemede emekliliği uygun görülerek tarafına emekli aylığı bağlanan memurun aylık almaya başladıktan aylar hatta 1-2 yıl geçtikten sonra emeklilik işlemlerinde yanlışlık yapıldığının herhangi bir şekilde tespit edilmesi halinde emeklilik işlemlerinin geçmişe yönelik olarak iptal edilerek haklarında göreve iade işlemi yapılmasıdır. Bu karmaşa ve memurların mağduriyetleri karşısında çözüm arayışları neticesinde 5754 sayılı Kanun'un²⁾ 75'inci maddesi ile 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'na eklenen Ek 83'üncü madde ile yanlış emekliye sevk edilenlerden herkesin göreve iade edilmemesi için ayrı bir düzenleme getirilerek

²⁾ Şimşek Akın, "Yaş veya Hizmet Yönünden Yanlış Emekliye Sevk Edilen Memurun Göreve İadesi ve İade Edilmeme İçin Getirilen Çözüm", Mali Hukuk, Sayı 143, Eylül-Ekim, 2009

³⁾ 8.5.2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

anılan madde hükmünde, "Kendi isteği ile emekliye ayrılan, ancak daha sonra Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya gerekli yaş şartını henüz haiz olmadığı tespit olunanlardan; emeklilik veya malûllük aylığı alınan süresi, eksik hizmet süresinden veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süreden fazla olanların emeklilik işlemi iptal edilmez. Bunların en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süre kadar geriye gidilerek, bu dönemde kendilerine ödenen emeklilik veya yaşlılık aylıkları borç çıkarılır. Çıkarılan borç ve bu borca ilişkin faiz ile borç çıkarılan süreye ait kesenek ve kurum karşılıkları, ilgili kurum bütçesinin personel ödeneklerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir. Bu şekilde ilave olarak kesenek ve kurum karşılığı ödenen süreler için ilgililere ikramiye farkı ödenmez, ödenmiş olan ikramiyenin eksik hizmet süresine ilişkin kısmı geri alınmaz. Borç çıkarılan döneme ilişkin olarak ilgililer adına Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından karşılanmış olan tedavi ve ilaç bedelleri de kurumları bütçelerinden Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına ödenir." denilmek suretiyle konu hüküm altına alınmıştır.

1.3. Memura Emeklilik Aylığı Bağlanmadan Yanlışlığın Fark Edilmesi

Memurlardan emekliye sevk edilenlerin emekli evrakı SGK'ya gönderildikten sonra yapılan inceleme neticesinde tarafına aylık bağlanmadan SGK tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya gerekli yaş şartını henüz haiz olmadığı tespit edilenlerin işlemleri derhal yapılmaktadır.

Bu şekilde göreve iadesi isteneceklerin öncelikle kurumlarına sonra kendilerine de bilgi verilerek yaş veya hizmet yönünden tespit edilen eksik hususlar açıkça belirtmek suretiyle emeklilik onayının iptal edilerek eski kurumunda görevine tekrar başlatılması istenmektedir. Bu kişinin daha sonra emeklilik için gerekli şartları taşıdığı zaman tekrar hakkında emeklilik hükümleri uygulanır ve emeklilik aylığı bağlanır.

Burada yeni düzenlemede dikkat çekici husus emeklilik şartlarını taşımayanların durumlarının hemen fark edilmeden taraflarına aylık bağlandıktan belirli bir süre emekli aylığı almakta iken durumlarının fark edilmesidir.

1.4. Memura Emeklilik Aylığı Bağlandıktan Sonra Yanlışlığın Fark Edilmesi

Bu aşamada memurlardan emekliye sevk edilenlerin emekli aylığı SGK tarafından bağlandıktan sonra hizmet süresi eksik olduğu veya emeklilik için gerekli yaş

şartını taşımadığı tespit edilenlerin durumu önem arz etmektedir. Bu durumda emeklilik işlemi iptal edilecekler hakkında yapılacak işlemlerin tespiti için öncelikle eksik hizmet veya gerekli yaşın dolumu için kalan süresi ile görevden ayrı kalınan sürenin karşılaştırılması gerekmektedir.

1.4.1. Yanlışlık Tespit Edildiğinde Emekli Aylığı Ödenen Sürenin Eksik Hizmet Süresinden veya Gerekli Yaş Süresinden Fazla Olması

Öncelikle kendi isteği üzerine emekliye sevk edilen ancak daha sonra SGK tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya emekli olması için gerekli yaş şartını taşımadığı tespit edilenlerden emekli aylığı aldığı süresi, eksik hizmet süresinden veya gerekli yaş süresinden fazla olanların emeklilik işlemleri iptal edilmeyecek ve göreve iadeleri istenmeyecektir.

Bu şekilde yanlış emekliye sevk edildiği tespit edilenlerin tespit tarihinde en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi veya yaş şartının yerine getirilmesi için tamamlanması gereken süre kadar geriye gidilecek, bu dönemde kendilerine ödenen emeklilik veya yaşlılık aylıkları borç çıkarılacaktır. Çıkarılan borç ve bu borca ilişkin faiz ile borç çıkarılan süreye ait emeklilik keseneği ve kurum karşılıkları, ilgili kurum bütçesinin personel ödeneklerinden kadro tasarrufundan SGK'ya ödenecektir.

Emekli ikramiyesi ile ilgili olarak ise ilave olarak emeklilik keseneği ve kurum karşılığı ödenen süreler için bu kişilere emekli ikramiyesi farkı ödenmeyecektir. Ödenmiş olan emeklilik ikramiyesinin eksik hizmet süresine ilişkin kısmı geri alınmayacaktır.

Yanlış emekli aylığı ödendiği süre içerisinde karşılanan sağlık hizmetleri ile ilgili olarak ise eksik hizmet veya kalan yaş süresi için borç çıkarılan döneme ilişkin olarak emekliler adına karşılanmış olan tedavi ve ilaç bedelleri de kurumları bütçelerinden SGK'ya ödenecektir.

Bu durumda olanlar hakkında yapılacak işlemler ile ilgili olarak uygulamaya açıklık getirmek üzere Maliye Bakanlığınca da kanuni düzenlemeye paralel olarak öncelikle emeklilik işlemlerinin iptal edilmemesinin ayrıca;

- SGK tarafından en son aylık ödenen tarihten eksik hizmet süresi kadar geriye gidilerek bu dönemde ödenen aylıkların ilgili adına borç çıkarılmasının,
- İlgiliye, emekliye ayrıldığı tarihteki kadro unvanı esas alınmak suretiyle SGK tarafından borç çıkarılan

döneme ait aylık ve diğer mali haklarının kadro tasarrufundan tahakkuk ettirilmesi ve bu miktardan SGK tarafından borç çıkarılan miktar ile varsa bu miktara ilişkin faizin mahsup edilmesinin,

- Yukarıda belirtildiği şekilde tahakkuk ettirilen miktarın SGK tarafından çıkarılan borç ile bu borca ilişkin faiz toplamından fazla olması halinde kalan kısmın ilgiliye, eksik olması halinde ise aradaki farkın kurumlar tarafından SGK'ya ödenmesinin,

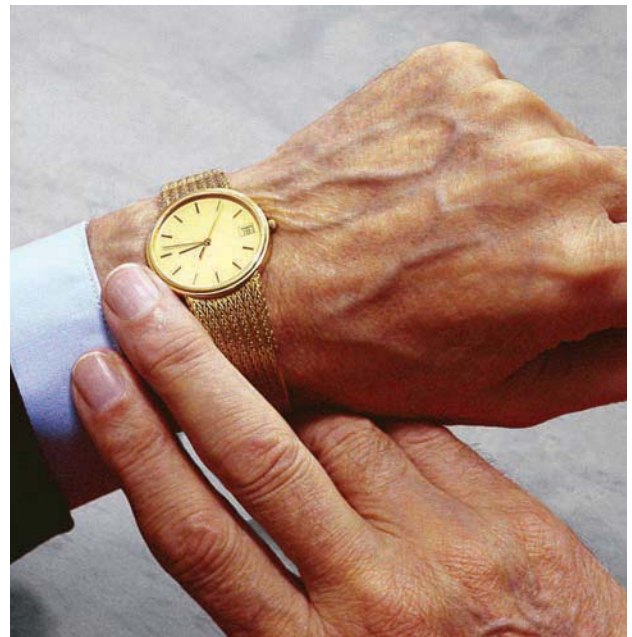
Uygun olacağı açıkça belirtilmiştir.

1.4.2. Yanlışlık Tespit Edildiğinde Emekli Aylığı Ödenen Sürenin Eksik Hizmet Süresinden veya Gerekli Yaş Süresinden Az Olması

Kurumlarınca kendi isteği üzerine emekliye sevk edilen ancak daha sonra SGK tarafından hizmet süresinin eksik olduğu veya emekli olması için gerekli yaş şartını taşımadığı tespit edilenlerden emekli aylığı aldığı süresi, eksik hizmet süresinden veya gerekli yaş süresinden az olanların emeklilik işlemleri iptal edilecek ve göreve yeniden başlatılmaları istenecektir.

Daha sonra SGK tarafından ödenen aylıkların tamamı kişiler adına borç çıkarılacaktır. Kişiyi emekliye ayrıldığı tarihteki kadro unvanı esas alınmak suretiyle SGK tarafından borç çıkarılan döneme ait aylık ve diğer mali hakları kadro tasarrufundan tahakkuk ettirilecek ve bu miktardan SGK tarafından borç çıkarılan miktar ile varsa bu miktara ilişkin faiz mahsup edilecektir.

Bu şekilde tahakkuk ettirilen miktar SGK tarafından çıkarılan borç ile bu borca ilişkin faiz toplamından fazla ise kalan kısım kişiye, eksik olması halinde ise aradaki

fark memurun kurumu tarafından SGK'ya ödenecektir. Memurun emekli olduğu dönemde SGK tarafından borç çıkarılan döneme ilişkin olan ve ilgili adına ödenen muayene ve tedavi giderlerinin de borç çıkarılması halinde, bu borç tutarı da memurun kurumu tarafından SGK'ya ödenecektir. Daha sonra memurun kurumunca eksik hizmet süresinden görevden ayrı kaldığı süresi düşülecek, kalan süre kadar çalışacak ve bu süreye ilişkin aylık ücret ve diğer mali hakları ödenecektir.

Bütün bu işlemlerden sonra emeklilik için eksik olan hizmet süresini veya gerekli yaş şartını tamamlayarak emeklilik hakkını kazanan memurların emekliye ayrılma talepleri tekrar işleme konularak yeniden emekliye sevk edilecektir.

2. İŞÇİLER AÇISINDAN YANLIŞ EMEKLİLİĞE SEVK SONRASI YAPILACAK İŞLEMLER

Memurlar haricinde kamu kurumlarında çalışan 4/1-a sigortalılarının emeklilik işlemleri sonrası yaşlılık aylığı bağlandıktan önce veya sonra haklarında yapılacak işlemler ile yanlış emeklilik sonrası yanlışlığın fark edildiği tarihe kadar kişilere ödenmiş olan yaşlılık aylıklarının tahsili yanlışlığın kişilerden veya SGK'dan kaynaklanıp kaynaklanmadığına göre farklılık arz etmektedir. Bu konuda yapılacak işlemler Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü'nün "Kanun'a Göre 4/1-(a) ve 4/1-(b) Kapsamındaki Sigortalıların Tahsis İşlemleri" konulu 22.07.2011 tarih ve 2011/58 sayılı Genelgesinde açıklanmıştır.

2.1. Sigortalının Aylığa Hak Kazanma Şartlarına Haiz Olmadığının Yaşlılık Aylığı Bağlanmadan Önce Tespit Edilmesi

Sosyal Güvenlik Kurumu'na emeklilik talebinde bulunan 4/1-a sigortalılarının yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin talep tarihleri itibariyle yaş ve prim ödeme gün sayısı yönünden emeklilik şartlarını yerine getirip getirmediikleri incelenmekte ve bu koşulların oluşmadığı aylık bağlanmadan önce fark edilirse memurlar gibi aradan geçen süreye bakılmaksızın talepleri reddedilmektedir. Daha sonra yaş veya prim ödeme gün sayısı şartlarını sağlamaları halinde tekrar talepte bulunmaları halinde taraflarına yaşlılık aylığı bağlanmaktadır.

2.2. Sigortalının Aylığa Hak Kazanma Şartlarına Haiz Olmadığının Yaşlılık Aylığı Bağlandıktan Sonra Tespit Edilmesi

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tarafına yaşlılık aylığı bağlanan 4/1-a sigortalılarından emeklilik için

gerekli yaş veya prim ödeme gün sayısını taşımadığı sonradan anlaşılanlara ödenen yaşlılık aylıkları başlangıç tarihi itibariyle iptal edilmekte ve bu nedenlerle yersiz olarak ödenmiş olan yaşlılık aylıkları tahsil edilmektedir. Bu kapsamda emeklilikleri iptal edilenlere gerekli şartları sağladıktan sonra başvurmaları halinde başvurularını takip eden takip eden aybaşından itibaren yeniden yaşlılık aylığı bağlanmaktadır.

Ancak bu durumda gerek sigortalıların tekrar emeklilik işlemlerinin yapılmasında başvuru şartının aranıp aranmayacağı gerekse yapılan yersiz ödemelerde kaç yıl geriye gidilerek tahsilat yapılacağı ve faiz uygulanıp uygulanmayacağı yanlış emekliliğin kişinin mi yoksa Sosyal Güvenlik Kurumunun mu hatasından kaynaklandığına göre değişmektedir.

Öncelikle belirtelim ki yaş veya prim ödeme gün sayısı yönünden emekliliğe hak kazanma şartları yerine gelmediği halde kişilerin kendilerinden kaynaklanmayan nedenlerden değil de Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan kaynaklanan sebeplerden dolayı yanlışlıkla yaşlılık aylığı bağlandığının sonradan anlaşılması durumunda sigortalılara yersiz ödenen aylıkları tahsil edilmekte ancak kişi sonradan aylığa hak kazanma şartlarını sağlayınca şartları sağladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren yeniden emeklilik talebi beklenmeden Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından resen kişilere yaşlılık aylığı bağlanmaktadır.

2.2.1. Yanlış Emekliliğin Kişi Kusurundan Kaynaklanması

Tarafına yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan sigortalılara gelir veya aylıklarının bağlanmasında;

Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen veya ibraz edilen belgelerle gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması,

5510, 506 sayılı veya diğer ilgili kanunlarda öngörülen şartlar yerine gelmediği halde, sahte bilgi ve belgelerle gelir veya aylık bağlatılması,

Sahte hizmet kazandırılmak suretiyle, gelir veya aylık bağlatılması,

Sebeplerinden kaynaklanan yersiz ödemeler kasıt ve kusurlu davranışlarından doğan yersiz ödeme olarak kabul edilmektedir.

Bu kapsamda fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen aylık ödemeleri ilgililerin kasıt veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru on yıllık sürede yapılan ödemeler tutarı, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden itibaren

hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte tahsil edilmektedir.

Bu nedenle on yıllık süre belirlenirken, fazla veya yersiz ödemenin tespit tarihinden geriye doğru on yıllık süreye ilişkin yapılan ödemeler değil, on yıllık sürede yapılan ödemeler dikkate alınacaktır. Yersiz ödemenin tespit tarihinden sonra yapılan fazla ödemeler de borca dahil edilecektir.

Örnek: Sigortalının

İlk işe giriş tarihi	: 17.5.1980
Ayrılış tarihi	: 30.4.2008
Tahsis talep tarihi	: 3.5.2008
Aylık başlangıç tarihi	: 1.6.2008
Yersiz ödeme tespit tarihi	: 6.12.2021
Aylığın kesilme tarihi	: 2022/Ocak
Tahsis no. son rakamı	: 9

1.6.2008 tarihinden itibaren Sosyal Güvenlik Kurumundan yaşlılık aylığı alan sigortalının 1.1.2002-30.4.2008 süresindeki hizmetlerinin sahte hizmet olduğu tespit edilmiş ve söz konusu süreye ilişkin hizmetlerin iptal edilmesi nedeniyle sigortalıya bağlanan aylığın başlangıç tarihi itibarıyla iptali söz konusu olmuştur.

Sigortalıya yersiz yapılan ödemeler, sigortalının kasıtlı veya kusurlu davranışından doğduğundan, hatalı işlemin tespit tarihinden (6.12.2021) geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler tutarı, kanuni faizi ile birlikte geri alınacaktır.

2.2.2. Yanlış Emekliliğin Sosyal Güvenlik Kurumu Kusurundan Kaynaklanması

Sosyal Güvenlik Kurumunun 2011/58 sayılı Genelgesinde de belirtildiği üzere kişilerin kasıtlı veya kusurlu davranışları dışında kalan sebepler olarak sayılan;

- Kurumun çalışma sistemi,
- Uygulama değişiklikleri,
- Kurum çalışanlarının kasıtlı veya kusurlu davranışları, ihmali, dikkatsizliği ve bilgisizliği,

Gibi sebeplerden kaynaklanarak kişilere hatalı olarak yaşlılık aylığı bağlanması yani yanlış yaşlılık aylığı bağlanmasında kişilerin veya üçüncü kişilerin kastı veya kusurunun bulunmaması halinde hatalı işlemin tespit edildiği tarihten geriye doğru en fazla beş yıllık sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmi dört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, yirmi dört aylık sürenin dolduğu ta-

rihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan itibaren hesaplanacak olan kanuni faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilecek, alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınacaktır. Bu kapsamda yersiz ödemenin tespit edildiği tarihten sonra yapılan fazla ödemeler de borca dahil edilerek tahsili yoluna gidilecektir.

2.3. Yanlış Emeklilik Nedeniyle Yapılan Yersiz Ödemelere Faiz Uygulanması

Yersiz ödemelere ilişkin faiz ve temerrüt faizi uygulamasında, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı "Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun" hükümleri uygulanacaktır⁵. Söz konusu Kanun'un yürürlük tarihinden önceki sürelerde geçerli olan faiz oranları ile Kanun'un yürürlük tarihinden sonra geçerli olan faiz oranları aşağıdadır.

DÖNEMİ	FAİZ ORANI (%)
01.01.1998 tarihi öncesi	30
01.01.1998-31.12.1999	50
01.01.2000-30.06.2002	60
01.07.2002-30.06.2003	55
01.07.2003-31.12.2003	50
01.01.2004-30.06.2004	43
01.07.2004-30.04.2005	38
01.05.2005-31.12.2005	12
01.01.2006-.....	9

Kişilerin kasıtlı veya kusurlu davranışı sebebiyle yapılan fazla veya yersiz ödemelerin her biri için, ödemenin yapıldığı tarihten hatalı işlemin tespit edildiği tarihe kadar kanuni faiz hesaplanması şeklinde olacaktır. Bu şekilde tahakkuk ettirilecek borçlarda daha sonra hesaplanacak faizler için faiz başlangıç tarihi borcun tespit edildiği tarih olacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun hatalı işlemlerinden kaynaklanan fazla veya yersiz ödemeler için borcun tahakkuk ettirilmesi sırasında herhangi bir faiz hesaplanmayacak olup bu şekilde tahakkuk ettirilen borçlar için faiz başlangıç tarihi, borcun ilgiliye tebliğ edildiği tarihi takip eden yirmi dördüncü ayın bittiği tarih olarak dikkate alınacaktır. Sigortalı veya hak sahiplerinin borcunu yirmi dört ay içinde ödememesi halinde, ay-

5) Kanuni faiz, Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'na göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktar sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme yıllık yüzde oniki oranı üzerinden yapılır. Bakanlar Kurulu, bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir 3095 SK. Md.1). (Kanuni faiz oranının, 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık yüzde 12'den yüzde 9'a indirilmesi 19/12/2005 tarihli ve 2005/9831 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kararlaştırılmıştır.)

4) SGK, 2011/58 sayılı Genelge.

lıklardan yirmi dört ay süresince kesilen tutarlar borcundan mahsup edilmek suretiyle kalan borca yirmi dört aylık sürenin sonu itibariyle kanuni faiz hesaplanacaktır.

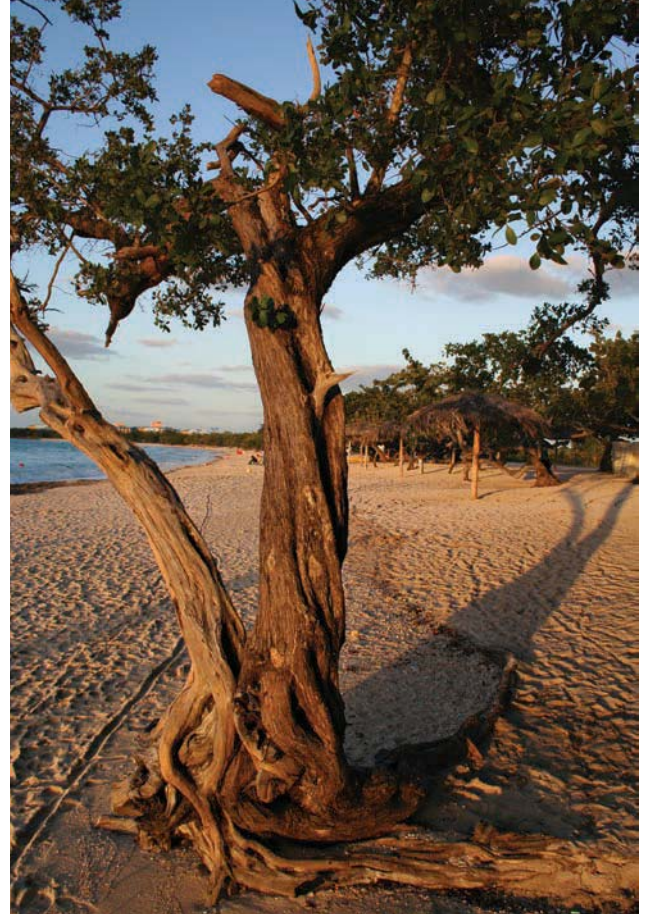
2.4. Yanlış Emeklilik Nedeniyle Yapılan Yersiz Ödemelerin Taksitlendirilmesi

Sosyal Güvenlik Kurumundan alacağı bulunmayan borçlu ve borçlunun kanuni varisleri ile borcu kabul eden şahıslar, borç miktarını bir defada ödeyebilecekleri gibi taksitlendirme talebinde de bulunabileceklerdir.

Yaş veya prim ödeme gününün tamamlanmamasından dolayı kişilerin kusuru olmaksızın Sosyal Güvenlik Kurumundan kaynaklanan sebeplerle yanlış emekli aylığı bağlanması neticesinde yapılan yersiz ödemeler ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmi dört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz, yirmi dört aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan itibaren hesaplanacak olan kanuni faizi ile birlikte tahsil edilmektedir. Diğer durumlarda taksitlendirme işlemleri 27.9.2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 16'ncı maddesi hükmüne göre yapılacaktır. Bu kapsamda alacakların, borcun miktarı ve borçlunun ödeme gücü gibi hususlar göz önünde bulundurularak, taksitlendirmeye yetkili birimce uygun görülmesi halinde ve 5 yılı (60 ayı) geçmeyecek şekilde taksitle ödenmesi kabul edilmektedir. Kanuni faiz, fazla veya yersiz olarak yapıldığı tespit edilen ödemelerin yapıldığı tarihlerden itibaren ilgililer tarafından ödendiği tarihe kadar taksitlendirme süresince hesaplanmaktadır. Gelir ve aylıklardan yapılan kesintilerde olduğu gibi, genel hükümlere göre yapılacak tahsilâtlarda da kesinti yapmak suretiyle geri alma süresinin beş yılı aşacağıının anlaşılması durumunda, Sosyal Güvenlik Kurumunun hatalı işlemlerinden doğan fazla veya yersiz ödemeler hariç olmak üzere, ayrıca icra takibine de geçilmektedir.

3. SONUÇ

Özellikle memurlar açısından yaş veya hizmet yönünden yetersiz olmasına rağmen yanlışlıkla emekliye sevk edilenlerin göreve iade edilmemesi için 5434 sayılı Kanun'un ek 83'üncü maddesi ile getirilen çözüm kurumların uygulayıcıları ile memurun kendisi açısından bürokrasi, emek ve zaman kaybının engellenmesi nedeniyle çok önemli ve olumludur.

Ancak yaş veya hizmet yönünden yeterli olmadan yanlışlıkla erken emekliye sevk edilen memurun göreve iade edilerek yeniden çalışmaya başlatılması halinde emeklilik şartlarını yaş ve hizmet olarak karşıladığı zaman emekliye sevk edilmesi için isteği aranacak mı yoksa işçilerde de olduğu gibi kurumlarınca resen mi emekliye sevk edileceği hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Özellikle 4/1-a sigortalıları açısından yanlış emekliliğe sebebiyet verilmemesi için 2008 yılı Ekim ayı başından önce çalışmaya başlayan ve SSK ve Bağ-Kur sigortalılığı bulunanlar açısından 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'a göre yapılması gereken işlemlere dikkat edilmesi gerekmektedir. Ayrıca 2008 yılı Ekim ayı başından sonra çalışmaya başlayan ve ilk defa 5510 sayılı Kanun'a göre sigortalı olanlardan da farklı statülerde çalışması olanların da bu konuda 5510 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesine dikkat etmeleri gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus 4/1-a sigortalısı olarak çalışanlardan özellikle 5510 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinin 6111 sayılı Kanun'la değiştirildiği 25.2.2011 tarihinden önce aynı zamanda şirket ortaklığı bulunanların sigortalılıklarıdır.

DEĞERLERİMİZ / ŞEHİRLERİMİZ VE MEDENİYETİMİZ

Prof. Dr. Ertuğrul YAMAN

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

İnsan ve mekân ilişkisi, tarihin en eski ve en ilginç konularından birisidir. İnsan ve mekân ikilisine, bunları kaynaştıran bir etken olarak “zaman” kavramını da eklemek gerekir. İnsanlar, güzel ve huzurlu zamanlar yaşamak için güzel ve güvenilir mekânlar inşa etmişlerdir. Bir zamanlar insanlar, mekânları insanca yaşamak için inşa ederlermiş. Oysa bu doğal olgu, günümüzde sanki tersine dönmeye başlamış gibi görünüyor.

Bu yazıda; genel anlamda toplumuzca kabul gören Türk-İslam medeniyetinin ortak temel değerleri, bunlar ışığında şehirlerimiz ve kent yönetimi, en önemlisi de medeniyet dünyamıza bir bakış atılacaktır. Yazının temel amacı; özellikle yerel yöneticilerimize bu başlıklarda yeni ufuklar açabilmektir.

Bu yazıdaki temel bakış açımız ise, insana ve topluma hizmetin esas alınmasıdır. Değerler, insanı ve toplumu “değerli” kılan özelliklerdir. Şehirler ise, insanlar tarafından insanlar için kurulan yaşama alanlarıdır. Şehirler, aynı zamanda medeniyetlerin ortaya çıktığı mekânlardır. Yazımızda bu bağlantılar dikkate alınarak yerel yönetimlerde insan ve toplum unsurlarının değeri, önemi ve önceliği vurgulanacaktır.

1. DEĞERLERİMİZ

Günümüzde küresel ölçekli önemli insanlık sorunlarından birisi de değerler yitimidir. Teknolojinin zirvesine tırmanan insanoğlu, huzur ve mutluluğa ulaşmada henüz dağın eteklerine dahi ulaşamamıştır. Oysa; insanların değerlerini hızla yitirdiği, kendilerini yerkü-

re adı verilen uçsuz bucaksız ummanda başıboş bir yelkenli gibi yapayalnız hissettikleri çağımızda tüm insanlığa yeniden bir mutluluk iksiri sunabilmek, her türlü takdirin üzerindedir. Çünkü, bireylerin duygusal ve sosyal açılardan tatmin edilmesi, en az biyolojik ihtiyaçları kadar önceliklidir. Bir insana değer vermek, ona değer katmak ve en önemlisi onu önemsemek; ruhsal gelişim açısından da son derece önemlidir.

İnsanın insanlığını yaşayabilmesi ve hayattan tat alabilmesi için, kendine özgü birtakım değer, ilke ve kurallara sahip olması gerekir. Değer yargıları olmayan insan ve toplumların değeri de olmaz. İnsanları, hayvanlardan ayıran en baskın özelliklerden birisi de sınırlarının olmasıdır. Sınırsızlık ve haddi aşmak, insanı hayvanların da altında bir dereceye indirebilir.

İnsan, yaratılışı itibarıyla mükemmel bir varlıktır. Ancak, kendini bilmeyen ve kendine hâkim olamayan bir birey, yeterli bilgiyle donatılsa da insanlık açısından sıkıntılar yaşayabilir. Bireyin, insanlık makamına ulaşabilmesi için yapması gereken ilk iş, kendini tanıması, düşüncelerini düzene sokması, sağlam bir iradeye sahip olması ve bir hedefe bağlanmasıdır. Bütün bunları başarabilmenin yolu ise; gelişim, değişim, kısacası eğitimden geçmektedir. İnsana değer katan, insanın dış dünya ile ilişkilerini belirleyen duyarlıkları kazanmasını sağlayan değerler; aile, okul, iş yeri ve çevre ekseninde yürütülecek değerler eğitimi sayesinde kazandırılabilir.

Toplumun temel taşları kabul edilen bireyler, değer yargılarını çocukluk çağlarında kazanırlar. Bu bağlam-

da ilk ve en önemli eğitim kurumu ailedir. İlk ve en etkili eğitimciler ise anne ve babalardır. Bu süreçte yakın akrabaların ve komşuların da etkili olduğu bir gerçektir. Kısacası bireyin temel değerleri aile eksenli olarak biçimlenir.

İyi yetişen her çocuk, ailenin ve toplumun güvencesidir. Bireyleri her açıdan donanımlı yetiştirmek ve aileyi en temel kurum kabul ederek toplumu biçimlendirmek bir devlet için en emin yol ve en asli işidir. Zira, aile bütün bireyler için, en güvenli sığınak; huzur, mutluluk ve refah için en güçlü kaynaktır. Bir toplumun inşası veya tahribinde ele alınacak ilk kurum yine ailedir. Çünkü aile, bireyin yetişme alanı ve toplumun temel taşıdır. Aileyi sağlamlaştırmak geleceğe sahip çıkmaktır.

Huzurlu, mutlu bireyler ve gelişmiş bir toplum için en güvenli liman ailedir. Bu bağlamda aileye özel bir önem ve öncelik verilmeli; ailenin sağlıklı kurulması ve yürütülmesi için özel sosyal projeler üretilmelidir. Evlenecek çiftlerin evlilik öncesinde, belli sürelerde “Evlilik Okulu”, “Anne-Baba Okulu” gibi ortamlarda eğitimlerden geçirilmesi gerekir.

Aile aynı zamanda dayanışma ve yardımlaşmanın da temel zeminidir. Bu bağlamda ailelerin “çekirdek aile” yerine olabildiğince geniş yapılandırılmasında büyük yararlar vardır. Yalnızca anne-baba ve çocuk(lar) dan oluşan ailelerde yetişen çocuklar, aile ve akraba sıcaklığını tam olarak hissedememektedir. “Değerler Eğitimi”nin gerçekleşebilmesi ve kültürel aktarımın sağlanabilmesi için, ailenin geniş tutulması; bu mümkün olamazsa, en başta dede/nine ve en yakın akrabalarla yakın evlerde yaşamak çocuklar açısından önem arz etmektedir. Çocuk, yalnızca anne-babasıyla baş başa kaldığında aile sıcaklığını yeterince hissedemeyebilir. Nitekim dede/nine ve en yakın akrabalar (amca, dayı, hala, teyze, yeğen), çocuğa hem öz güven duygusu kazanmada hem de hayatı tanımada önemli katkılar sağlamaktadır.

Kalabalık ailelerde yaşayan veya yakın akrabaları ile birlikte büyüyen çocuklar, birçok konuda daha hızlı sosyalleşmekte, öz güven kazanmakta ve duygusal doyuma ulaşmaktadır. Geniş aile çocukları; sevgi, saygı, paylaşma, yardımlaşma ve dayanışma gibi duyguları çekirdek aile çocuklarına oranla daha fazla kazanmaktadır. Nitekim, çekirdek ailede yetişen çocuklar, yalnızlaşmakta, bencilleşmekte ve hırçınlaşmaktadır. Atamadıkları enerjileri ve tatmin edemedikleri duyguları yüzünden sosyal hayattan kopmakta, içine

kapanık bir ruh hâline bürünmektedirler. Bu tip çocuklar, geleceğin toplumunda sorunlu birey olmaya hazır adaylardır! Bu işin özünde aileye inanmak yatmaktadır. Çünkü, aile topluma hizmet eden, onun temelini oluşturan en sağlam, en önemli kurumdur. Bu kurumun kalitesi, toplumun da devletin de milletin de geleceği demektir!

Ailenin oluşması, yalnızca iki farklı cinsin bir araya gelmesi olarak algılanırsa, daha baştan büyük bir hata yapılmış olur. Biyolojik olarak aynı evi paylaşmaktan çok daha önemlisi ruhların kaynaşmasıdır. Duygu, düşünce ve değerler bağlamında sağlanan birliktelik ailenin sağlamlığı ve sürdürülebilirliği açısından çok önemli bir güvencedir. Özellikle değer yargıları açısından birliktelikler sağlanamazsa, bu tür aileler daha kurulma aşamasında sarsıntılar yaşamakta, ne yazık ki çoğu zaman da felaketle sonuçlanmaktadır. Aile sarayının sağlam kurulabilmesi için, sarayın sütunlarının da o kadar sağlam ve mümkün ölçüde ortaklaşa inşa edilmesi gerekir.

Diğer milletlerden alâmeti farikası, üstün bir medeniyete, köklü bir devlet geleneğine sahip olmak; insanî değerleri önemseyen ve bütün insanlığın ihtiyaç duyduğu “yardımseverlik, hamiyetperverlik, dürüstlük, kahramanlık, vatanseverlik, mertlik, dindarlık, kanaatkârlık, tutumluluk, konukseverlik, muhabbet, hürmet, hayırseverlik, hoşgörülülük, namus-şeref, ciddiyet ve ağırbaşlılık, çalışkanlık, sıcakkanlılık, vefa, diğergamlık, cömertlik, alçakgönüllülük ve iç temizliği” gibi üstün hasletler, milletimizin geleneksel değerleri kabul edilir.

Belli başlı değerlerimiz şunlardır;

1.1. Sevgi

Toplumumuzda genel kabul gören temel değerlerin başında sevgi gelir. Çünkü sevgi; her derdin ilacı, insanlığın miracı, gönüllerin huzuru, kalplerin süruru, dertlerin devası, ruhların sevdasıdır. Sevgi, insan olbilmenin ta kendisidir. Sevgisiz bireyler, ne kendi dünyalarında mutlu olabilirler ne de sağlıklı aileler kurabilirler. Ailenin kurulması kadar sürdürülmesi, huzurlu ve mutlu bir hayatın yakalanabilmesi ve de sağlıklı çocukların yetiştirilmesi için ailenin sevgi gökkuşağıyla sarmalanması gerekir.

Gönüllerini sevgi pınarlarına bağlayanların ağızlarından da bal damlar. Bu doyumsuz, doğal sözler, ağızlardan çıkarak bir buhurdan misali gönüllere ulaşır ve oradaki muhabbet tomurcuklarını uyandırır. Gönül-

lerdeki muhabbet seli, gönülden gönüle çağlayarak akarken konuşan da dinleyen de mest olur. Ne mutlu gönlünü ve dilini muhabbetle bezeyenlere! Ne mutlu muhabbet değerini dilinden gönlüne indirenlere!

Ve asıl ne mutlu onlara ki kendilerine bahşedilen hayat gülşenini sevgiyle bezeyip sevgi dolu günler yaşayanlara. Sevgi tomurcukları misali sevgi topağı yavrular yetiştirerek sağlıklı toplumun kurulmasına hizmet edenlere. Sevgiyi insan olmanın en önemli değeri sayanlara...

1.2. Saygı

İnsanoğlunun temel ihtiyaçlarını listeleyen 21. yüzyıl tasarımcıları, bireyin ve toplumun asli gereksinimleri olarak genellikle maddi gıdaları ve lüks teknolojik araçları ilk sıralara yerleştirmektedirler. Oysa, günümüz insanının en temel ihtiyacı sağlık, huzur ve mutluluktur. Bu yoldaki en besleyici gıdalar ise, -sarıldığı gibi- maddi gıdalar değil; daha öncelikli olarak olumlu duygu, düşünce ve davranışlardır.

İnsanın biyolojik varlığını sürdürebilmesi için, hiç şüphesiz yiyip içmesi gerekir. Ancak; sağlık, huzur, mutluluk ve hatta başarının en önemli güvencesi duygusal ve düşünsel doyuma bağlıdır. Bireyin sağlık, huzur ve mutluluk içinde yaşayarak hayatı anlamlı kılabilmesi için, öncelikle bir yandan ruhundaki güzellikleri uyandırması diğer yandan da ruhunu sıkıştıran o süflî, adî ve faydasız duyguları söküp atması gerekir. Kalbin baş düşmanları olan kibir, ihtiras, açgözlülük, vurdumduymazlık, kabalık, yalancılık, sahtekârlık, cehalet, fesatlık gibi fena duygulardan kurtarılması maddi beslenmeden çok daha önemlidir.

Etrafımızdaki insanlara saygı göstermenin ilk adımı selamlaşmadır. İnsanlara vereceğimiz içten, güleryüzlü bir selam onlarla iletişim kurmak için önümüze altın yaldızlı, ışık dolu, çift kanatlı kapılar açacaktır. Selam, gönül ufuklarına atılan bir kulaçtır. Sonrası size kalmış. Gönül kapıları bir kez açıldı mı gir girebildiğince...

Samimî, içten, candan tavırlar, güzel sözle birleşmeli ve birtakım zararlı bitkiler gibi fena duygularla kuşatılmış gönül kalelerine güller, çiçekler atılmalıdır. Her güzel davranış ve söz, her türlü zırhla kaplanmış gönül kalelerinin kapılarını er veya geç açacaktır. Ağızdan çıkan iyi veya kötü her söz, sahibine aittir. Muhatap bunu duyar veya duymaz; hak eder veya etmez. Bundan daha önemlisi bizim ağızımızdan çıkan sözün, bizim iç dünyamızı yansımasıdır. Nitekim, atalar "Kötü

söz sahibine aittir" demekle bu gerçeği vurgulamışlardır. Asla unutmayalım ki ağızımızdan çıkan sözler muhatapın değerini belirlemez. Gerçekte bu sözler, konuşanın kişiliğini, kimliğini ortaya koyar.

Yine, ecdadımız, "Kibarın kelamı, kelamın kibarıdır" demekle muazzam ölçüyü koymuştur. Siz konuşurken kendinize olan saygıyı hiç kaybetmeyiniz. Karşınızdakine de hak etsin etmesin saygınızı esirgemeyiniz. Zira, sizin saygınız onu yüceltmediği gibi; saygısız, tavır ve sözleriniz de onu küçültmez.

Saygı dolu her davranış ve her söz, karşımızdakileri mutlaka bir şekilde etkileyecektir. Sözlerin en güzelini, ifadelerin en güçlüsünü, sözlerin en parlağını söylemek, davranışların en sıcağını cömertçe sergilemek, iyi bir insan ve ideal bir yönetici olarak en doğal niteliğimiz olmalıdır. Asla unutmayalım ki saygı gösterenler, saygı da görürler.

1.3. Hoşgörü

İnsanlığın gittikçe mekanikleştiği bir zamanda, hem birey hem aile kurumu hem de iş ortamları açısından en fazla ihtiyaç duyduğumuz duygulardan birisi de hoş görülmek ve hoş görebilmektir. Yüreklerin her geçen gün daha da katılaştığı, ruhların ayırık otlarında boğulduğu bir zamanda, hoşgörü duygusu en önemli ihtiyaçlarımızdan birisidir.

Ne yazık ki günümüzde bireyler; birbirlerini hoş görmek, yanlışları affetmek şöyle dursun, âdeta hata arayıcısı rolünü oynamaktadırlar. Güzel görmek, güzel düşünmek, güzel yaşamak yerine çirkinin, yanlışın, kabanın, hatanın etrafında toplanmak marifet kabul edilir oldu. Affetmek varken yargılıyoruz; hoş görmek varken suçluyoruz. Sarılmak, kucaklamak varken itekliyor, tekmiyoruz...

Gözümüz üstünde insanların. Birisi bir hata yapmaya görsün. Derhâl saldırıya geçiyor; eşleştiriyor, suçluyor bunlar yetmezmiş gibi ifşa etmeye başlıyoruz. Sonrasında yaşanan pişmanlıklar da pek fayda getirmiyor. Unutmayalım ki;

"Dal, rüzgârı affetse bile,

Dal, kırılmıştır bir kere"

İster bireysel isterse toplumsal planda olsun, esas olan bireylerin olumlu duygu ve davranışlarla beslenmesidir. Beslenmeyi yalnızca biyolojik açıdan ele alanlar, obez Dünya kültürüne hizmet etmekten başka bir katkı sağlamıyorlar. Oysa, çocuklar başta

olmak üzere bütün bireylerinin duygusal yönden, kişilik ve karakter açısından beslenmesi çok daha önceliklidir.

Hata yapmak, kusur işlemek her insan için olağan durumlardır. Bir kişi, bilerek veya bil(e)meden bir hata yaparsa; onun hatasını ve eksiğini yüzüne çarpmak, ne bize ne de muhababımıza bir fayda sağlar. Oysa; hatalar, kusurlar ve eksiklikler karşısında sabır ve hoşgörü gösterebilmek, tarafların hepsine de yarar sağlar. Her hata ve kusur düzeltilebilir; kırılanlar onarılabilir ama kırılan kalpler ve incinen duygular hiçbir zaman onarılamaz. Öfkeyle ve düşünmeden yapılan hareketler, söylenen sözler muhababımızı sonsuza kadar rahatsız eder, belki de aramıza aşılmaz setler çekebilir. Hayat felsefemiz, insanî hata ve kusurları affetmek, hoş görmek olmalı! Hoş gören, hoş görülür!

Bireyler, üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirirken istemeden hata ve kusur işlerlerse, bu davranışlarını hoş görmek huzur ve mutluluğa ciddi katkılar da sağlayabilir. İstemeden yaptığı yanlış davranışları hoş görülen ve yanlışlığı uygun bir biçimde kendisine anlatılan birey, diğerlerinin yapacağı kusurları hoş görmeyi de öğrenmiş olur. Kasıtlı olmayan ve kötü alışkanlığa dönüşmeyen kusurları hoş görmek, küçük hataları affetmek, bireyler arasındaki muhabbet duygularını da artırır.

Ancak; hoşgörü her yapılan yanlışlığı görmezden gelmek, kötü alışkanlığa dönüşecek kusurları affetmek şekline de dönüşmemelidir. Eğer; tekrarlanan hata ve kusurlar sürekli hoş görülürse, bu defa da yanlış

alışkanlıklara zemin hazırlanmış olunur. Hata ve kusurları uygun zamanda, uygun bir lisanla söylemek ve en önemlisi doğru davranışları ortaya koyarak örnek olabilmek de hoşgörü kapsamı içinde değerlendirilmelidir.

1.4. Anlayış

Birey, aile ve toplum için önem arz eden ve mutlaka kazanılması gereken bir değer olan anlayış değerinin gerçek zeminini bulabilmesi, ancak ve ancak bireyin kendini tanıması ile mümkün olabilir. Çünkü; bireyin kendini tanıması, aynı zamanda kendini ve çevresini anlamaya başlaması yolunda önemli bir adımdır. Kişi, evvela kendini ve haddini bilmeyi başarır, diğer insanlarla da sağlıklı bir iletişim kurmaya da başlar. Bu işin sırrı, bireyin kendini anlamasıdır.

Anlayış, bireylerinin birbirlerini olduğu gibi kabullenmeleridir. Genelde bütün insanları doğal hâliyle kabullenmek anlayışın başlangıç noktasıdır. Bu bağlamda unutulması gereken en önemli gerçek şudur: Her insan, ayrı bir bireydir. Yaratılış özellikleri, kişilik ve karakteri, alışkanlıkları, zevkleri, mizaçları, eğitimleri ve beklentileri farklı olabilir. Bu farklılıklar doğaldır ve anlayışla karşılanmalıdır.

Yaratılış gereği her yaşın farklı bakış açıları, alışkanlıkları ve davranışları vardır. Her birey, özünde yaşına, konumuna, makamına ve çevresine uygun davranmak durumundadır. Zaman zaman istisnalar ve sapmalar olması da yine fitratın gereğidir. Burada esas olan, her bireyin karşısındakini anlamaya çalışmasıdır.

İnsan ne kadar zeki ve anlayışlı olursa olsun dinlemeyi alışkanlık hâline getirmese söyledikleri yanında kalır. Çünkü, diğer insanlar da onu dinlemezler: Anlayış göstermeyen, anlayış göremez. Sabır ve metanet, samimiyet, ilgilenme, sükûnet, değer verme... anlayışın en sağlam sütunlarından.

1.5. Sorumluluk

Sorumluluk, her bireyde bulunması gereken üstün duygulardan birisidir. Bu duygu, yüce ve yüksek bir bilinç gerektirir. Bu duygunun gereğini yerine getirmek, hem bizi hem de çevremizdekileri rahatlatır. Görev ve sorumluluk bilincine sahip olmakla kişi, kendini başkaları nezdinde ve kendi içinde rahat hisseder. Mutlu olmanın yollarından birisi de görev ve sorumluluklarımızı zamanında ve en güzel şekilde tamamlamaktır. Bilhassa yönetici konumunda olanlar, örnek tutum ve davranışlarıyla sorumlulukları hususunda son derece

titiz olmalıdırlar. Anne ve babalar, eşler, arkadaşlar bu konuda son derece hassas olmak zorundadırlar.

Sorumsuzluk, fena bir duygu ve davranıştır. Bu duygu ve davranışın sahibi, hem başkaları önünde zelil ve zayıf düşürür hem de özgüvenimize büyük zarar verir. Sorumsuzluk, işlerimizi aksatır, zamanımızı israf eder. Bizi, sık sık iletişim kazalarına sürükler. İnsanlarla aramıza gereksiz mesafeler koyar.

Hem hayatta hem de iletişim ve insan ilişkilerinde huzurlu, mutlu ve başarılı olmak istiyorsak, işe bu duygu ve davranışımızı en üst noktaya çıkartarak başlayabiliriz. Üstlendiğimiz görev ve sorumluluklarımızı, zamanında ve başarıyla yapmayı alışkanlık hâline getirmek, çok önemli bir başlangıç olabilir. Kendimize, ailemize, çevremize, işimize ve zamana karşı sorumlu olduğumuzu, bu sorumlulukların zincirleme birbirine bağlı olduğunu asla unutmayalım!

1.6.Sükûnet

Zaman, dayanılmaz bir hızla akıp gitmekte... Hayat, kimseyi beklemiyor. Bu doğal sürece bir de biz insanların anlamsız hız, hırs ve ihtirası karışınca ruh dünyamız hallaç pamuğu gibi atılmaya başlandı. İnanılmaz bir koşturmaca, hep telaş, hep sıkıntı... Herkesin acelesi var. "Acele işe şeytan karışır" düsturunca işlerimiz bunca aceleye rağmen, rast gitmiyor. Sıkıntı ve stres çağın hastalığı hâline geldi.

Ne kendimize ne de başkalarına zaman ayırabiliyoruz. Âdeta, zaman fukarası hâline geldik. Çok düşünmek yerine, çok koşturmayı, nefes nefese kalmayı yeğler olduk. Oysa; olaylar, insanlar, durumlar karşısında sükûnete ihtiyacımız var. Yanlış anlamalar, kırılan kalpler, bozulan ilişkiler... Enerjimizin önemli bir kısmı, koşturma ve telaş yüzünden bozulan ilişkileri tamir etmekle geçiyor. Hataları düzeltmekten yeni ilişkiler kurmaya zaman bulamıyoruz çoğu zaman...

Oysa en önemli ihtiyacımız sakinlik... Soğukkanlı ve sağduyulu olabilmek... Bakış açımızı bir kez bunlar üzerine odaklanabilirsek, gerisi çok kolay olacak. Duymadan, dinlemeden ve anlamadan hemen sonuca gidiyoruz. Çok çabuk ön yargıya kapılıyor ve sinirleniyoruz. Bu duygular bizi bitiriyor, sağlıklı kararlar veremiyoruz. Kime güvenip kime güvenemeyeceğimizi ayırt edemiyoruz.

Çabuk öfkelenmek, bağırıp çağırmak sorunları çözmediği gibi, iletişim kapılarını da yüzümüze kapatıyor. Hemen dışlanıyoruz. İnsanlar, size mesafeli

durmaya başlıyor. Negatif enerji yayan bakışlara muhatap oluyor ve yalnızlığa mahkûm ediliyorsunuz.

Her türlü iletişiminde sakin, soğukkanlı ve sağduyulu insanlar, daha mutlu, huzurlu ve başarılı oluyorlar. Çünkü, bu insanlar, karşıdakilere sevgiyle, saygıyla, sükûnetle yaklaşıyorlar. Karşıdakiler de ona aynı tavrı yansıtıyorlar. Doğru olan iletişim tarzı da budur. Kıscası, sükûnet, kazanılması gereken en temel değerlerimizdendir.

1.7. Basiret

Olgun insanların en önemli ve öncelikli değerlerinden birisi olan basiret, görülmeyeni görmek, duyulmayanı duymak, eşyayı bütün hakikatiyle bilmek, görülen ve görülmeyen taraflarıyla bihakkın hikmet nazarıyla görebilmek demektir. İnsanın, eşyanın, olayların ve hayatın gerçeğine vasil olmaktır basiret. Olacağı, sezmek; geleceği görmek; ötelere ötesine ulaşabilmektir basiret...

Basiret, bütün evreni ve insanlığı gönül gözüyle görebilmektir. Geleceği görebilmek, kendine yön çizebilmektir. Genel prensipleri özel durumlara uygulayabilmek, tercih edilen bir amaç için ortayı bulmak, tehlikeyi sezmek, hatayı fark etmek, güzelliği keşfetmek, iyiliğin peşine takılmaktır.

Basiretimiz açıldığında, insanların iç dünyalarını duymas ve gizemli perdelerin arkasını da görebiliriz. Çıplak gözle herkesin görebildiğini görmek, herkesin yaptığını yapabilmek marifet değil! İnebiliyor musunuz insanların yüreklerindeki en derin kıvrımlara? Hâlleriyle hâllenebiliyor musunuz? Evet, işte o zaman insanların gerçek değeri, durumu, istek ve arzuları, beklentileri sana ayan beyan olur? Böylesi bir değere kim ihtiyaç duymaz ki!..

1.8. Adalet

İnsan ilişkilerinde adaletli olmak, iletişimin kalıcılığı bakımından son derece önemlidir. Adalet kavramı gönüllerde yerini bulmadan insanların birbirlerine hoş nazarla bakmaları mümkün olmaz. Her işinde, her sözünde ve her davranışında adaleti ilke edinen kişiler, insanlar arasında itibar kazanır. En büyük servet itibardır. İnsanların güvenini kazanmak, adil davranmakla gerçekleşir. Adaleti esas almayan yaklaşımlar, insanı zayıf düşürür, itibarsız kılar. İnsanlar arasındaki güveni zedeler.

Yeri geldiğinde kendimize zarar verecek dahi olsa adalet ve doğruluktan şaşmamak gerekir. Atalar "Düz

duvar uçmaz." demekle hayatî bir gerçekliği vurgulamışlardır. Adalet, bir değer olmaktan öte evrensel bir erdemdir. Çünkü; adaletin olmadığı yerde yaşamak zordur; insani tavırlar yerine başka kurallar devreye girer.

1.9. Cesaret

Yüreğimizdeki temiz duygular, zihnimizdeki halis niyetler kişiliğimizdeki öz güvenle birleşirse, kişilik ve karakterimize büyük bir güç katar. Öz güven ve cesaret, yetişme tarzı ve bilgi birikimiyle doğrudan ilgilidir. Kendini yeterli ve güvende hisseden insanlar, toplu ortamlarda kendilerini ifade etmekten, düşüncelerini ortaya koymaktan ve sorumluluk almaktan kaçınmazlar.

O hâlde içimizdeki öz güven ve cesareti uyandıralım! Yalnız, cesaretimiz "kör" değil, "basiretli" olmalıdır. Cesaret, korkulacak ve korkulmayacak iki şey arasında aklın hükmüdür. Güçlü olmayı değil haklı olmayı arzu edelim. Bazen haklı olduğumuz hâllerde dahi boynumuzu bükebilmek bizi zayıf kılmaz. Yeter ki vakur davranalım ve haysiyetten uzaklaşmayalım. Herkesin içinde, bazen derinliklerde de olsa, mutlaka öz güven ve cesaret vardır. Ara sıra onlara seslenin ve dışarıya davet edin. Hayır, bende öz güven ve cesaret

yok diyorsanız, o zaman iyilik edip unutun, iyi ilişkiler kurun ve sayısız dost edinin! Öz güven ve cesaret kapınızı çalacaktır! Biraz da sabırlı olunuz!

1.10. Kanaat

İnsanı insan yapan özellikleri et ve kemik gibi koruyucu bir muhafaza içinde olması değil; bu yapıyı sevk ve idare eden akli ve duygularıdır. İnsanın en üstün özelliklerinden birisi akıllı olmasıdır. Ancak, insanı yönlendiren de duygulardır. Duygusuz insan ne anlam ifade eder? Akıl ve mantık da birtakım duygularla karar verir.

Son yıllarda başta ABD olmak üzere kimi Batılı toplumlarda, akıl zekâsı (IQ) yerine duygusal zekâ (EQ) öne çıkmaya başladı. Her işi akla ve bilime havale edenler, bazı konularda çaresiz kalınca akıl ve bilim ötesi yönelişlere girdiler. İnsanın en üstün yönlerinin duygularında gizlendiğini fark ettiler. İnsanın kendini, sinir sistemini kontrol etmeden insanca yaşayamayacağı gerçeğini kavradılar. Modern dünyaya yeni bir buluşmuş gibi takdim edilen NLP(Sinir Dili Programlaması)nin aslında zaman ötesinden beri bilinen ve evren ötesi kapsama alanına sahip olan kültürümüzün "nefis terbiyesi"den başka bir şey olmadığını biraz geç de olsa anladılar.

Biz, insanları yönlendiren duygulardan birisi de “kanaat”tır. Var olanla yetinmek, şükretmek, sabretmek; ama sürekli çalışmak ve tahsisi edilmiş olan rızığımızı aramaya çıkmak insanî erdemlerin en yüce lerindendir. Azla yetinmeyen çoğu bulamaz. Paylaşmaya pay verilmez. Nefse dur demeden, hür olunmaz!

Kanaat öylesine yüce bir duygudur ki hangi yürekte çiçek açsa orasını gülşene çevirir. Sahibini huzur ve sürura kavuşturur. Dünya cehennemini cennete dönüştürür. İnsanlara hoş nazarla bakmaya teşvik eder. Dağ başındaki total bir karıncanın rızığını dahi düşünüp tasarlayan o muazzam sistemi daha iyi anlamamızı sağlar.

Ya bir de yüreğinde “kanaat” çiçeği yerine “ihtiras” çukuru açılmışsa vay hâline o insanın! Ruhu, yüreği, gönlü doymaz ki doysun. Dibi delik kova gibi, doldurursun doldurursun ama bir türlü dolmaz. Her şeyden önce gözleri açıtır. Bir türlü ihtirasına gem vuramaz, hep “isterim isterim” türküsünü söyler. Kimseyi de umursamaz. Merkez de kendisi ve tatminsiz duyguları vardır. Her zaman mutsuz ve huzursuzdur. Her işini kendi yapmak zorunda kalır. İşini sağlam yapıp tevek-kül de etmez. Korku, kuruntu ve kaprisleri sırtına pek yaman abanmıştır. Hayatın ve ihtiraslarının kurbanı olarak tatminsiz bir ömür sürer...

Ne mutlu yüreğini “kanaat” çiçeğiyle bezeyenlere, ne mutlu mutluluğu başkalarının yüzünde ve gözlerinde arayanlara... Asla unutmayalım ki “Mutluluğun yolu, başkalarını mutlu etmekten geçer”.

1.11. Belagat

İnsan, konuşan bir varlıktır. Konuşma yeteneği, insanı, diğer canlılardan ayırmakta ve onlara hakim kılmaktadır. Yaratıcı, “yaratılmışların en şerefli” diye nitelendirdiği insanoğluna “konuşma” gibi üstün bir meziyeti de bahşetmiştir. Bahşedilen bu üstünlüğü güzel ve faydalı bir şekilde kullanmak zorundayız. Ataların dilince “**Dilin kemiği yoktur**” biçiminde ifade edilen gerçeklik, hayatın en önemli uyarısını da dile getirilmiştir: Dil her sözü söyleyebilir. Dikkatli konuşmak gerektir!

Halk içinde muteber olmanın, huzur ve başarının en önemli önceliklerinden birisi de dile ve söze hakimiyettir. İnsanlık kadar eski bu hakikat, bizim için çok önemli bir mürşittir. Saadetimiz de felaketimiz de dilimizin altında gizlidir. Her ikisini de arayan bulur!

Konuşmak, sözlerin en güzelini söylemek eskiden beri, üstün bir sanat olarak kabul edilmiştir. Belagat adı verilen bu sanat, en eski kültürlerden itibaren apayrı bir maharet ve saygınlık alanı kabul edilmiştir. Dünyayı yönlendirenlerin çoğu, aynı zamanda iyi birer hatiptir. Gönüllere giden yol, kitaplardan çok hitaplardan geçmektedir.

Karşısındaki insanlarla diyalog kuran bir insan, dikkatli davranır, onlara önem verir; onları ciddiye alır ve dinleyip anlamaya çalışır. İnsanların birbirlerini anlaması ise, mutluluk, huzur ve başarıyı doğurur. Sağlam bir iletişim kuranlar arasında anlayış, sevgi ve saygı coşkun ırmaklar gibi akar. Bu akış son derece dinamiktir, sürekli değişir, gelişir.

Güzel konuşmak, bir sanattır! İnsanlarla bir arada yaşamak, güzel ve olumlu ilişkiler kurmak takdire şayan bir erdemdir. Söz cevherdir; kıymetini bilene! Hayat sözle başlar, sözle biter. Söze gerekli kıymeti vermek aslında hayata kıymet vermektir. Hayatın kıymetini bilmek ise, sanatların en güzelidir. Çok yaşamak mı, güzel yaşamak mı? Tercih sizin!

Hiç kimse sözün gücünü hafife almamalıdır. **Söze itibar insana itibardır.** İnsan, her türlü sanatın üzerindedir. O sebeple evrenin en güzel yaratılmışı olan insana ulaşmak, sanatların en yücesi olmalıdır. Konuşmak, satranç oynamak gibidir. Konuşan ağzından çıkacak olan sözlerin önünü, sonunu ve hatta birkaç cümle ötesini görebilmelidir. Tıpkı satrançta taşları büyük bir dikkat ve özenle yerinden oynattığımız gibi. Sözün nelere kadir olduğunu bilmeli ve sözlerimizi ona göre, daha çıkmadan düşünerek seçmeliyiz!

1.12. Güven

İnsan ilişkilerinde ve iletişimde karşılıklı güveninin özel bir yeri ve önemi vardır. Güven olmadan sevgi de saygı da havada kalacaktır. Güven duygusundan yoksun bir hayat çekilmez olur. Güven yoksa; kuruntu, vehim ve vesvese vardır. Bu duygular da insanı yer bitirir.

Bir halkın huzur bulması, mutlu yaşaması için her bireyin dürüst olması gerekir. Çünkü dürüst insan güvenilir olur. Güven de bir arada yaşamının ilk ve vazgeçilmez şartıdır. Dürüstlük ahlâkî değerlerin en başında gelir. Dürüst ve ahlâklı kişinin yalandan kaçınması gerekir. Doğruluk deyince akla özde ve sözde doğruluk gelmelidir.

Dürüst ve ahlâklı kişinin her şeyden önce özü doğru olur. İçi nasılsa dışı da öyledir, kalbinde kimseye karşı

kin ve haset yoktur. Aynı zamanda dürüst ve ahlâklı kişinin sözü ve işi de doğrudur. Dürüst kişi yalandan kaçınır. Kimseyi aldatmaz, hile yapmaz.

Yalan söylemek, kandırmak demektir. İnsanı aldatmak, kandırmak insana yapılabilecek en büyük saygısızlıktır. Yalan söyleyen kişi insana saygısızlık yapmakla birlikte kendisine de zararların en büyüğünü verir. Toplum içinde itibar görmek; mutlu, huzurlu ve başarılı bir ömür sürüp alınımız ak, yüzümüz pak olarak kalmak istiyorsak, güvenilir bir insan olalım!

1.13. Kişilik ve Karakter

Şu Dünya’da biz insanlara bağışlanan birçok nimet vardır. Bu nimetlerin her biri ayrı bir özelliğe ve güzelliğe sahiptir. Bağışlanan bu nimetleri hayatımızı sürdürmek için kullanırken aynı zamanda kendimizi de biyolojik ve psikolojik olarak geliştirmeye devam ederiz. Biz, farkında olmasak da hayatımızı çevreleyen birtakım değerler sistemiyle iç içe yaşarız. Bu değerlerin en önemlisi ve değerlisi, hiç şüphesiz, kişilik ve karakterimizdir.

İnsan, düşüncelerine hâkim olur; nefsin kontrol edebilirse, sağlam bir karakter kazanabilir. Düşüncelerine hâkim olan bir insan, en zayıf zamanlarında dahi hâkimiyetini kaybetmez. Bu şuurdaki bir insan ise, varlığın kanunlarını ve kendini keşfetmekle hayatın amacı olan sonsuz huzur ve mutluluğun yolunu tutmuş olur.

İnsanın huzur ve saadeti; sağlık ve mutluluğu kendi içindedir. Dışımızdaki şartlar, esasen, iç dünyamızın şartlarına bağlıdır. İç dünyamızdaki düşünce ve duygular, bedenimizin de besin kaynağıdır. Ruhunda olumsuz duygular barındıran bir insanın hem ruh sağlığı hem de beden sağlığı kısa zamanda bozulur. O hâlde insanın dış şartları düzeltebilmesi için önce iç şartlarını düzeltmesi gerekir. İç şartlarını düzeltebilmiş bir adam, dış şartlarla mücadelede başarılı olabilir.

İnsan, kendisini idrak ettiği oranda huzura kavuşabilir. Çünkü, ancak kendisini anlayan birisi başkalarını da anlayabilir; çözebilir. Böylece bir insan, insanların birbirleri ile ve maddî hayatla sürdürdükleri bütün münasebetlerin sırlarını kolayca keşfeder hiçbir şey karşısında telaşlanmaz, rahatsız olmaz. İnsan, kendine hâkim olduğu derecede başkalarını da etkisi altına alabilir ve gönülleri fethedebilir.

Hayatımız bu en değerli hazinesi olan kişilik ve karakterimizi geliştirmek ve güzelleştirmek, her zaman

bizim elimizdedir. Kimseye bahane bulmak çözüm değildir. Ruhumuzu, beynimizi kemiren kötü duygu ve düşüncelerden kurtulmak; bizleri, adı konulmamış olan bu maddî ve manevî yüklerin altında ezilmekten de koruyacaktır.

1.14. Alçakgönüllülük

İnsanı yücelten değerlerin en başında gelenlerinden birisi alçakgönüllü olmaktır. Çünkü; alçakgönüllü olamadan diğer değerlere ulaşmak imkansız kabul edilir. İnsanı meleksi kılan alçakgönüllü tavrıdır. Meleği şeytanlaştıran ise kibir ve gururdur. İlk insandan itibaren en büyük günahının “gurur” olduğu anlaşılmaktadır.

Birçok insan, kendisinin kusurlu olamayacağı kuruntusuyla başkalarının kusurlarını da kabul etmemektedir. Yaratılmış her canlının kusurları olabilir. **Alçakgönüllülük, kusurları fark edebilme ve kabul edebilme kabiliyetidir.** Alçakgönüllü olmadan, herhangi bir şahsî gelişme sağlamak mümkün değildir. Oysaki günümüzde kusurlu olduğumuzu kabul etmemiz, -kendimizi geliştirebilmemiz için iyi bir fırsattan ziyâde- bir tehlike olarak algılanmaktadır.

Gurur, mükemmelliği ve şahsî gelişmeyi etkili bir şekilde engelleyen tam bir tuzaktır. Kişinin enerjisi, kendisinin kusursuz olduğunu savunmakla harcanır. Gururlu insanlar, genelde sevilmezler ve çevreleriyle ilişkileri çok zayıftır. Gururlu ve kibirli insanlar, kendilerini hep yalnız hissettikleri için sıra dışı ve zalimce davranırlar.

Alçakgönüllülük, sağlam karakterli olabilmenin ilk şartıdır. Bu özelliğe sahip olan bireyler, diğer bütün değerlere de davetiye çıkarmış olurlar. Unutmayalım ki kırılmaktansa, eğilmek daha yeğdir. Saygıyla eğilebilenler, toprağa daha yakın olmakla, fitrata dönmüş olurlar.

1.15. Çalışkanlık

Çalışma ve üretme kültürümüzde eskiden beri bir değer olarak görülmektedir. Çalışkanlık, gerçek ve geçerli bir değerdir. Çünkü; çalışan kişi bir yandan kendisinin ve ailesinin maişetini kazanırken diğer yandan da aynı zamanda toplumun iyiliği adına katkıda bulunmuş olur.

İnsan için en önemli görev çalışmak ve doğru dürüst bir hayat sürmektir. İnsanın en temel vazifesi çalışarak dürüst ve namuslu bir hayat sürebilmektir. Dürüst ve hakıyla çalışmakta büyük bir olgunluk ve ağırbaşlılık vardır. Dürüstçe yapılan iş ne olursa olsun ona saygı duyulmalıdır. Dürüstçe çalışarak emeklerinin karşılığını alanlar, hem geçimlerini sağlarlar hem de girişimcilik güçlerini ve kendilerine olan güvenlerini kuvvetlendirirler.

Diğer yandan da tembelliği ve miskinliği teşvik eden bir anlayış da mevcuttur. Hazır yiyiciliği kutsayan bu anlayış sağlıklı bir insan için asla kabul edilemez ve korkunç bir durumdur. Fakat bugün, iyi niyetle yapılmaya çalışılan sosyal yardım faaliyetleri "merhamet gösterme" olarak görülmektedir. Ne var ki bu iyi niyetli davranış, kimi zaman da tembelliğe giden yolu kolaylaştırılmaktadır. Oysa, insanlara balık yedirmeyi değil, balık tutmayı öğretmek gerekmiyor mu?

Sonuç olarak daha birçok değer ve erdemimiz mevcuttur. Toplumca bilinen ve yararına inanılan bu değerler ne hikmetse, toplum hayatına aktarılamamaktadır. Şehir, ilçe, kasaba, mahalle ve köylerin yönetimine seçilecek kişilerde öncelikle bu değerlerin varlığı test edilmeli; seçilen yöneticilerin de öncelikli iş olarak insana ve topluma dair yatırımlara ağırlık vermeleri gerekir. Bu noktada sözü bir Cihan Devleti'nin kurucusuna danışmanlık yapan bir bilgeye bırakalım:

ŞEYH EDEBALİ'DEN;

Bak Dostum!

Cahil ile dost olma;

İlim bilmez, irfan bilmez, söz bilmez, üzülürsün.

Saygısızla dost olma;

Usul bilmez, adap bilmez, sınır bilmez, üzülürsün.

Aç gözlü ile dost olma;

İkram bilmez, kural bilmez, doymak bilmez, üzülürsün.

Görgüsüzle dost olma;

Yol bilmez, yordam bilmez, kural bilmez, üzülürsün.

Kibirliyle dost olma;

Hal bilmez, ahval bilmez, gönül bilmez, üzülürsün.

Ukalayla dost olma;

Çok konuşur, boş konuşur, kem konuşur, üzülürsün.

Namertle dost olma;

Mertlik bilmez, yürek bilmez, dost bilmez, üzülürsün.

- İlim bil, irfan bil, söz bil

- İkram bil, kural bil, doyum bil

- Usul bil, adap bil, sınır bil

- Yol bil; yordam bil,

- Hal bil, ahval bil,

- Gönül bil

- Çok konuşma, boş konuşma, kem konuşma

- Mert ol, yürekli ol,

- Kimsenin umudunu kırma.

Sen seni bil, ömrünce yeter sana.

2. ŞEHİRLERİMİZ VE MEDENİYETİMİZ

Yerinden yönetim anlayışının bir hayli yaygınlaştığı çağımızda, yerel yöneticilere düşen görev ve sorumluluklar da hızla genişlemektedir. Türkiye'de genel kalınma algısı, çoğunlukla alt yapı yatırımlarıyla paralel geliştiği için, doğal olarak yerel yöneticiler de genellikle bu algı ve anlayış paralelinde kaynak ve enerjilerini alt yapı yatırımlarına yönlendirmektedirler. Bu anlayış, bir yönüyle doğru ve gereklidir.

Ne var ki yönetim sistemi içindeki en başta gelen unsur olan insan ve insan kitlelerini temsil eden toplum büyük oranda ihmal edilmektedir. Yönetimin ve daha da önemlisi hayatın en vazgeçilmezi olan insan, yerel yönetimlerde özne ve yüklem pozisyonunda olması gerekirken çoğu zaman göz ardı edilen bir nesne konumuna düşürülmektedir.

Oysa, en seçkin varlık olarak insan bütün hizmetlerin odağında olmak durumundadır. Şehir ve şehirciklerin kurulmasında temel bakış açısı, insanın huzur, mutluluk ve refahı olmalıdır. İnsanı var saymayan bir hizmet ve yönetim algılaması, zaten başarılı da olamaz. Bu bağlamda, yerel yöneticilerin insan ve topluma dair konularda özel olarak bilgi, beceri ve deneyime sahip olmaları gerekir.

Günümüz Türkiye'sinde şehirleşme sürecinde birçok problem olduğu aşîkârdır. Şehirlerin belki de en önemli sorunu "çarpık kentleşme" diye ifade edilen şehirlerin büyüdükçe kocaman köylere dönüşmesidir. Bu yanlışlığın kaynağında en başta insanı ve toplumu baş öge kabul etmeme yanında, siyasi ve ticari beklentiler de rol oynamıştır.

İnsan, şehir ve medeniyet kavramları, anlam alanları itibariyle kesişen kavramlardır. Nitekim, Arapçada "Medine" sözü, Türkçe "şehir" kavramının karşılığıdır. Medeniyet kavramı da "Medine" sözünden türemiştir. Algılayış olarak şehirleşme ile medeni olma arasında doğrusal bir bağ kurulmuştur. Medeniyetlerin genellikle şehirler etrafında oluşması da bunun farklı bir yansımasıdır.

2.1. Tarihte Şehirlerimiz

Türklerin tarih sahnesine çıkmasından beri, sabit yerleşim yerlerinden çok -hayat tarzları ve yaşadıkları coğrafyanın gereği olarak- konar göçer bir hayatı tercih etmişlerdir. Uygur Türklerinin toprağı işlemeye başlamasıyla birlikte yerleşik hayata da adım atılmıştır. Bu bakımdan toprağı işleyen ve yerleşik medeniyete geçen Türk boyuna uygarlaştıkları için "Uygur" adı verilmiştir. Nitekim, Çin'deki Turfan Vadisi ekseninde kurulmuş olan Urumçi, Kaşgar ve Balasagun gibi şehirler o dönemlerden beri mevcuttur.

Daha sonraki dönemlerde kurulan ve Türk-İslam medeniyetinin müşterek karakterini yansıtan birçok şehir de kurulmuştur. Otrar, Yesi, Gazne, Bağdad, Semerkant, Buhara, Hive vb. Bu şehirler içinde bilhassa Semerkant alt yapısı ve yer üstü güzellikleriyle nadide bir medeniyet incisidir.

Daha sonraki dönemlerde Selçuklu ve Osmanlı yadigârı olarak kurulan şehirlerimizin hemen tamamı bugün değişik ülkelerin sınırları içinde varlıklarını sürdürmektedirler: Merv, Erzurum, Sivas, Tokat, Niksar, Amasya, Konya, Bursa, Üsküp...

Şehir ve medeniyet gibi münhasır bir konu ele alındığında doğal olarak İstanbul'un özge bir yeri olmalıdır. İstanbul, 1453'te fethedildikten sonra Türk-İslam medeniyetinin mührünü bağrına vuran ecdadımız, iki kıtanın incisi bu şehre özel bir önem bahşetmişlerdir. Birçok şair, İstanbul sevgisini satırlarda ölümsüzleştirmişlerdir. Nitekim, Nedim, bir beyitinde:

"Bu şehri İstanbul ki bimisli behadır
Bir sengine yekpare Acem mülki fedadır"
(Bu İstanbul şehrinin değeri emsalsizdir
Bir taşına bütün Acem ülkesi fedadır)

diyerek İstanbul'a olan hayranlığını dillendirmiştir. Gerçekten de İstanbul, apayrı bir güzellik ve kendine özgü bir hayattır. İstanbul, rüyada görülen meçhul sevgili misali insanları kendine bağlamakta ve adeta alışkanlıktan öte tutkuya dönüşmektedir. Büyük şairimiz Necip Fazıl KISAKÜREK, İstanbul'u şiir tadıyla şöyle anlatır:

CANIM İSTANBUL

Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, edâ, iklim;
O benim, zaman, mekân aşır geçmiş sevgilim.

Çiçeği altın yaldız, suyu telli pulludur;
Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.
Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale,
Ve kavuşmuş rüyalar, onda, onda misâle
İstanbul benim canım;
Vatanım da vatanım...

İstanbul,
İstanbul...

Tarihin gözleri var, surlarda delik delik;
Servi, endamlı servi, ahirete perdelik...
Bulutta şaha kalkmış Fatih'ten kalma kır at;
Pırlantadan kubbeler, belki bir milyar kırat...
Şahadet parmağıdır göğe doğru minare;
Her nakışta o mâna: Öleceğiz ne çare?..
Hayattan canlı ölüm, günahattan baskın rahmet;
Beyoğlu tepinirken ağlar Karacaahmet...

O mânayı bul da bul!
İlle İstanbul'da bul!

İstanbul,
İstanbul...

Boğaz gümüş bir mangal, kaynatır serinliği;
Çamlıca'da, yerededir göklerin derinliği.
Oynak sular yalının alt katına misafir;
Yeni dünyadan mahzun, resimde eski sefir.
Her akşam camlarında yangın çıkan Üsküdar,
Perili ahşap konak, koca bir şehir kadar...
Bir ses, bilemem tanbur gibi mi, ud gibi mi?
Cumbalı odalarda inletir "Kâtibim"i...

Kadını keskin bıçak,
Taze kan gibi sıcak.

İstanbul,
İstanbul...

Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler!
Yedi renk, yedi sesten sayısız belirişler...
Eyüp öksüz, Kadıköy süslü, Moda kurumlu,
Adada rüzgâr, uçan eteklerden sorumlu.
Her şafak Hisarlarda oklar çıkar yayından
Hâlâ çığlıklar gelir Topkapı Sarayından.
Ana gibi yâr olmaz, İstanbul gibi diyar;
Güleni şöyle dursun, ağlayanı bahtiyar...

Gecesi sümbül kokan
Türkçesi bülbül kokan,
İstanbul,
İstanbul

2.2. Şehirlerin Ruhu

Kültür ve medeniyete önem veren Batılı ülkelerde insan ve şehire özel bir önem atfedilmiştir. Şehirler, insanlar için kurulur. Şehirler, yaşanası yerlerdir. Şehirlerin ruhu vardır: Çünkü orada sanat vardır; oralarda geniş mekânlar ve bulvarlar vardır; oralarda parklar ve bahçeler vardır. Şehirler gibi içindeki evlerin, sokakların, caddelerin ve hatta meydanların efsaneleri vardır. Hepsinin tarihsel bir derinliği de vardır.

Bu sayılanlar, Batılı insana tarihsel bir aidiyet ve medeni bir hafıza ikram eder. Geçmişle bugünü iç içe yaşatır o şehirler. O şehirleri köklü aileleri ve geleneksel törenleri vardır. Sakinleri sıkı sıkıya bağlıdır bu ruha. Her bir şehrin sanatkârı, şairi, yazarı ve mutlak bir kahramanı vardır.

2.3. Türkiye’de Şehirleşme

20. yüzyılın başlarından itibaren şehirleşme algımızda olumsuz bir değişim yüz gösterir. Yüzyılın ortalarından itibaren tek yönlü kalkınma anlayışı ile teknik kalkınma adına köyden şehre göçle birlikte "çarpık kentleşme" kavramı da medeniyet dünyamızın karabasanı olarak ufkumuzu kuşatır. Bir yandan köyler boşalırken şehirler kocaman köylere dönüşme temayülündedir.

Oysa, eskiden şehir evlerinin kendine özgü bir mimarisi, bu mimarinin bir estetiği vardı. Şehir evleri genellikle genişçe bir bahçe içine kurulurdu. Etrafı kapalı bir eyvanda çiçek kokuları kaplardı hülyalarımızı. Evlerin içi insanlar için düşünülmüş geniş mekânlardı. Cumbalıydı ve en fazla iki üç katlı olurdu. Binalar üst üste değil yan yana idi, tıpkı toplumsal dayanışmayı simgercesine.

Şehirlerimiz daha temiz ve güvenli idi. İnsanlarımız daha huzurlu, toplumumuz daha mutlu ve halkımız daha sükûnet içindeydi. Acaba bu sebeple mi oturanlara "sakinler" deniyordu?! Tıpkı Avrupa şehirleri gibi ruhu vardı şehirlerimizin. Meydanların, sokakların ve konakların kendine özgü bir mimarisi vardı. Betonlar yerine, konuşan taşları vardı. Yuvarlak sütunları, oval figürleri vardı. İnsana, canlıya ve tabiata değer veren insanları vardı. Değerleri vardı toplumun, insanları değerli kılan...

3. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Sonuç olarak yerel yöneticilerin tek ve en önemli işlerinin alt yapı yatırımları olduğu saplantısı artık kırılmalıdır. Hem merkezi hem de mahalli yönetimlerin en öncelikli işi "insan yetiştirme politikası"nı oluşturmak

olmalıdır. Gelecek nesillerini planlamayan ve kendince ideal insan yetiştiremeyen toplumlar ekonomik açıdan ilerleseler dahi ayakta kalamazlar. Bütün yatırımlar içinde en kıymetli olanı insana yapılan yatırımdır. Bireyi ve toplumu eğitmeden kalkınmak da mümkün değildir.

Bu bağlamda yeni bir model olarak ortaya çıkan "Değerler Eğitimi" hem eğitim sistemimizin hem de insan yetiştirme modelimizin temeli olmalıdır. Bu yeni eğitim anlayışının başarılı olabilmesi için ailenin temel eğitim kurumu kabul edilmesi, huzur ve mutluluğun aile temelli öngörülmesi gerekmektedir. Devamında okullarla aile arasında sağlam köprüler kurulması, başarı için en önemli adımlardandır. Aynı şekilde toplumu ciddi anlamda etkileyen ve yönlendiren kitle iletişim araçlarının da bu amaca uygun yayınlar yapması gerekir.

Yeni şehirler kurulurken veya şehirleşme planlanırken asli unsur olarak insanlar göz önünde bulundurulmalıdır. Şehirler insanlar için inşa edilmeli; insan şehirler için toplanmamalı! Şehirlerimize ruh katacak geniş mekânlar ve imkânlar insanın ve toplumun hizmetine sunulmalıdır. Sanata, kültüre ve medeniyete dair ne varsa öne çıkarılmalı ve toplumsal eğitime mutlak surette kaynak ayrılmalıdır. Sanat adına sürdürülen basit eğlence kültürünün sanattan farkı apaçık ortaya konmalıdır.

Yeni yerleşim yerleri planlanırken mümkün ölçüde eski sokak ve komşuluk kültürümüzü canlandıracak tarzda yan yana binalar kurulmaya dikkat edilmeli, güneşin doğuş yönüne, rüzgarın esiş istikametine dahi önem verilmelidir. Ruhumuzu boğan ve üstümüze üstümüze gelen çok katlı yeri ve göğü delen beton yığınlarından kurtulmak gerekmektedir.

Köylerimiz dahi şehirleştirmenin yolları aranarak en az 5000 nüfuslu yerleşim yerleri planlanmalı; ekonomik ve yaşanası mekânlar oluşturulmalıdır. Köylerimiz şehirleşirken, şehirlerin köyleşmesinin önüne de geçilmelidir. Yerel yöneticiler seçilirken bu yönlerine de özellikle dikkat edilmelidir.

Sonuç itibarıyla değerlerimiz yaşatılırsa, şehirlerimiz daha temiz, güvenli ve yaşanacak mekânlara dönüştürülürse, medeniyetimiz de kalıcı olacaktır. Değersiz, şehirsiz ve medeniyetsiz bir milletin kendine ve insanlığa katacağı bir yenilik de olamaz. **Özetle; şehirlerimizin inşası, insanlarımızın ihyasıyla; medeniyetimizin ikbali ve bekası ise, şehirlerimizin ikmaliyle mümkün olabilecektir.** Lider ülke Türkiye’nin ve bu aziz milletin bunları fazlasıyla hak ettiği kanaatindeyiz.

BEŞİNCİ ULUSAL YEREL YÖNETİMLER SEMPOZYUMU

Birliğimizin Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ile işbirliğinde düzenlenen “Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim İlişkileri: *Özerklik*” konulu Beşinci Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu Ankara’da gerçekleşti.

21-23 Kasım 2011 tarihleri arasında üç gün süren sempozyumun açılış konuşmaları Ankara Valisi Alâaddin Yüksel, Ankara Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Cemal Taluğ, TBB Encümen Üyesi ve Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, TBB Başkan Vekili ve Altındağ Belediye Başkanı Veyssel Tiryaki, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Celal Göle ve Kentleşme ve Çevre Sorunları Anabilimdalı Başkanı Prof.Dr. Ayşegül Mengi tarafından gerçekleştirildi.

328 kişinin katılımıyla gerçekleşen sempozyumun “*Özerklik Kavramı Üzerine Tartışmalar*” konulu açılış sunuşunu ise Prof.Dr. Ruşen Keleş yaptı.

Özerkliğin Tüzel Boyutları

Yedi farklı oturumun düzenlendiği sempozyumun Özerkliğin Tüzel Boyutları konulu birinci oturumuna Prof.Dr. Can Hamamcı başkanlık etti.

Oturumda “Anayasa Mahkemesi Kararlarında Yerel Özerklik” üzerine Prof.Dr. Ali Ülkü Azrak ve Prof. Dr. Fazıl Sağlam, “İdare Hukuku Açısından Özerklik” üzerine Doç.Dr. Onur Karahanoğulları ve “Türkiye Mahalli İdarelerinin Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına Uyumu” üzerine Dr. Hasan Hüseyin Can konuşma yaptı.

Yerel Özerkliğin Niteliği

Yerel Özerkliğin Niteliği konulu ikinci oturumun başkanlığını ise Prof.Dr. Nesrin Algan üstlendi. Prof.Dr. Algan’ın başkanlığını üstlendiği oturumda Prof.Dr. Adalet Alada Bayramoğlu “Türkiye’de Yerel Özerklik Üzerine Notlar” konusunda, Prof.Dr. Halim Kalabalık “Yerel Yönetimlerin Fonksiyonel Özerkliği” konusunda, Prof.Dr. Melih Ersoy ise “Yerelden Ulusal Düzeye Aynılan Planlama Anlayışı” konusunda sunumlarını gerçekleştirdiler.

Özerklik Üzerine Güncel Tartışmalar

Sempozyumun ikinci gününde düzenlenen üçüncü oturumun başkanlığını ise Prof.Dr. Ruşen Keleş yaptı. Özerklik Üzerine Güncel Tartışmalar konulu oturumda Prof.Dr. Ahmet Özer, Işıl Kalaycı ve Aynur Kışkır "Demokratik Özerklik Tartışmaları ve Türkiye Gerçeği", Doç.Dr. Yusuf Şahin "Yerel Yönetimlere Duyulan Güvensizlik: Anayasa Mahkemesi Kararları Örneği", Doç.Dr. Ulaş Bayraktar "Kimin İçin, Nasıl Bir Özerklik? Farklı Yerelleşme Söylemlerinde Özerklik Zaafları" ve Doç.Dr. Kivılcım Ertan, Doç.Dr. Birol Ertan "Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Yerel Özerklik" üzerine birer konuşma yaptılar.

Farklı Yerel Yönetim Birimlerinde Özerklik Uygulamaları

Dördüncü oturumda ise Farklı Yerel Yönetim Birimlerinde Özerklik Uygulamaları ele alındı. Başkanlığını Prof.Dr. Turgut Tan'ın üstlendiği oturumda "Türkiye'de İl Özel İdareleri: Melez Bir Yerel Yönetim Modeli" konusunda Prof. Dr. Mustafa Ökmen ve Yrd.Doç.Dr. Fatih Demir, "Yerel Özerklik Algılamaları: Türkiye'de İl Belediyeleri Örneği" konusunda Doç.Dr. Uğur Ömürgönülşen ve Araştırma Görevlisi Uğur Sadioğlu, "Yerel Özerklik Bağlamında Yeni Köy Kanunu Tasarısı Taslağı" konusunda ise Yrd. Doç.Dr. Hacı Kurt sunum yaptılar.

Yönetimlerarası İlişkiler ve Yerel Özerklik

Sempozyumun ikinci gününde düzenlenen beşinci ve son oturuma ise Prof.Dr. Eyyup İsbir başkanlık etti. Yönetimlerarası İlişkiler ve Yerel Özerklik konulu oturumda "Yönetimlerarası İlişkiler Boyutuyla Yerel Özerklik" üzerine Doç.Dr. Koray Karasu, "Osmanlı Devleti'nde Merkezi Yönetim-Belediye İlişkilerinde Kullanılan Meşruiyet Kavramları: Şehremaneti Örneği" üzerine Yrd.Doç.Dr. Tarkan Oktay, Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Mekânsal Ölçek Sorunu İlişkisi" üzerine Yrd.Doç.Dr. Savaş Zafer Şahin, "Büyükşehir İlçe Belediyelerinin Özerklik Sorunu" üzerine Yrd.Doç.Dr. Mithat Arman Karasu ve "Yerel Yönetimlerin İmar ve Planlama Yetkileri" üzerine ise Yrd.Doç.Dr. Menaf Turan konuşma yaptılar.

Küreselleşme ve Özerklik

Sempozyumun üçüncü gününde düzenlenen altıncı oturumda Küreselleşme ve Özerklik konusu ele alındı. Prof. Dr. Hasan Ertürk'ün başkanlık ettiği oturumda Yrd.Doç.Dr. Hasan Hüseyin Doğan "Küreselleşme Sürecinde Yerel Yönetimler Özerkliği ve Özerkliğin Türkiye'de Algılanışı" konusunda, Yrd.Doç.Dr. Nur Şat "Küreselleşen Yerel Yönetimlerde Özerklik Etkisi" konusunda ve Dr. Taylan Koç "Yerel Demokrasi Sorununa Yakından Bakmak" konusunda sunum yaptılar.

Yerel Özerkliğin Farklı Boyutları

Sempozyumun yedinci ve son oturumuna ise Prof.Dr. Atilla Göktürk başkanlık etti. Yerel Özerkliğin Farklı Boyutları konulu oturumda "Metropolitan Yönetim ve Merkez-Yerel İlişkisi: İkili Özerklik Tartışması" konusunda Doç.Dr. Arif Erençin, "Yerel Altyapı Finansmanı: Özerkleşme mi? Dışa Bağımlılık mı?" konusunda Yrd.Doç.Dr. Ferhunde H. Topçu, "Yerel Özerklik Bağlamında Türkiye'de Değişen Afet Yönetimi Yapısı" konusunda Dr. Hayriye Şengün ve "Belediyelerin Taşınmazlar Üzerindeki Yetkililerin İdari ve Mali Özerklik Açısından Değerlendirilmesi" konusunda Gülşah Eren, İlhan Yıldırım ve Feza Yılmaz Mendeş konuşma yaptılar.

Panel: "Uygulamacı Gözüyle Yerel Özerklik"

Sempozyum "Uygulamacı Gözüyle Yerel Özerklik" konulu panel ile son buldu. Prof.Dr. Cevat Geray yönetiminde gerçekleşen panelde İçişleri eski Bakanı Emekli Vali Teoman Ünüsan, Mersin Valisi Hasan Basri Güzelöğlu, Merkez Valisi Kayhan Kavas, Şanlıurfa Belediye Başkanı Dr. Ahmet Eşref Fakıbaba, Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki ve TBB Genel Sekreteri Hayrettin Güngör söz aldılar.

IV. YEREL YÖNETİMLERİN MALİ YÖNETİMİ FORUMU

Hazine Müsteşarlığı tarafından ilk kez 2008 yılında düzenlenmeye başlanan “Yerel Yönetimlerin Mali Yönetimi Forumu”nun dördüncüsü Hazine Müsteşarlığının yanı sıra Birliğimiz ve Hacettepe Üniversitesinin işbirliğinde 26-27 Kasım 2011 tarihlerinde Ankara’da gerçekleşti.

Belediyelerimizden temsilciler, kamu kurumlarından uzman personel, bürokratlar ve akademisyenlerin katılımı ile başlayan Forumun açılış konuşması Hazine Müsteşarı İbrahim H. Çanakcı tarafından yapıldı.

Hazine Müsteşarı Çanakcı, düzenlenen forumlarda yerel yönetimlerin mali yapılarını iyileştirerek yerel hizmet sunumunda kaliteyi artırmanın nihai hedef olduğuna işaret ettiği konuşmasında akademik dünyanın gösterdiği ilgiden duyulan memnuniyeti de dile getirdi.

Yerel kalkınmanın ulusal kalkınma sürecini tamamlayan en önemli unsurlar arasında yer aldığına işaret eden Müsteşar, “Yerel hizmetlerin etkin verimli ve hızlı biçimde sunulmasını sağlamak amacıyla son dönemde önemli düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Bu düzenlemeler 2010 yılında 20.4 milyar TL’ye ulaşmıştır. Ancak sadece merkezi yönetimlerden aktarılan kaynaklarla talepleri yeterli şekilde karşılamak mümkün değildir. Kalıcı ve sağlıklı öz gelirleri artırıcı çalışmalara hızla devam edilmesi gerekmektedir” diye konuştu.

Forum temalarından olan tahsil konusunun yerel mali yönetimin en önemli unsurlarından biri olduğuna işaret eden Müsteşar Çanakcı, kentsel dönüşümüne ilişkin olarak ise “Kentsel dönüşüm projeleri ile çarpık yapılaşmanın önüne geçilmektedir. Van’da yaşanan deprem sonrası kentsel dönüşüm konusu yoğun bir şekilde gündeme gelmiştir. Başta İstanbul olmak üzere riskli bölgelerde hızla dönüşüm çalışmalarına başlanması ön görülmektedir. Gerekli kaynakları hızla oluşturarak kentsel dönüşüm projelerini kısa sürede hayata geçirmek gerekmektedir. Kentsel dönüşüm, sosyal dönüşüm için de araçtır” dedi.

Forumun son oturumunda gelişmiş ülkelerdeki yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilen hizmetler ve tahsile ilişkin bilgi ve birikimler aktarılacağını hatırlatan Hazine Müsteşarı, iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasına bir zemin sağlayacağına olan inancını dile getirdi.

Forumun açılış oturumunda ayrıca Denizli Milletvekili ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği Başkanı (TDBB) Nihat Zeybekci, Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Uğur Erdener, ve Türkiye Belediyeler Birliği Başkan V. Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki'de söz aldı.

Zeybekci “Yerel yönetimler içindeki aşırı parçalanmışlık dengelenmelidir”

Denizli Milletvekili TDBB Başkanı Nihat Zeybekci, “Türkiye’de yerel yönetimlerin dünya standartlarında bir yere gelmesi için elimden gelen gayreti göstermeye devam edeceğim. Bir gün kamu harcamaların yüzde 40 mutlakaya yerel yönetimler eliyle yapılacaktır. Türkiye’de merkezi yönetim eliyle yapılan bir hizmet 100 lira ise, yerel yönetimler eliyle yapıldığında maliyet yarı yarıya düşmektedir. Halkımızın ihtiyaçlarını en ucuz, en kaliteli şekilde sağlamak yerel yönetimler eliyle olacaktır. Yerel yönetimler olarak buna hazırlanmalıyız” diye konuştu.

Türkiye’de belediyecilikle ilgili üniversitelerin hayata geçmesi gerektiğini kaydeden Zeybekci, Türkiye’de kamu harcamaları içinde yerel yönetimlerin yüzde 6 civarında paya sahip olduğuna dikkat çektiği konuşmasında Türkiye’de yerel yönetimler içindeki aşırı parçalanmışlık dengelenmelidir dedi.

Yerel yönetimlerde kalifiye personel sorununa da dikkat çeken Zeybekci, ayrıca Belediye Gelirleri Kanunu’na atıfta bulunarak “600 nüfuslu belediye ile 6 milyon nüfuslu belediyenin tabi olduğu Kanun aynı olmamalı. Çankaya ve Denizli’nin nüfusu aynı olmasına rağmen, vergi toplamında Denizli Belediyesi Çankaya Belediyesinin onda birinden az emlak vergisi topluyor” şeklinde konuştu.

Yeni dünyadaki görevler ve beklentiler doğrultusunda yerel yönetimlerinde yeniden yapılanması gerektiğini belirten Zeybekci, Türkiye Belediyeler Birliğinin önemli bir role sahip olduğunun da altını çizdi.

Prof.Dr. Erdener: “Akademik katkı vermekten mutluluk duyuyoruz”

Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Uğur Erdener, “Belediyelerimizin mali yönetim açısından güçlendirilmesini amaçlayan bu toplantılara Türkiye Belediyeler Birliğinin de katkı yapması ulaşılmak istenen amacı desteklemektedir” sözleriyle başladığı konuşmasında yerel yönetimlerin topluma hizmet alanında ilave, mevcut kaynakların etkin kullanımı açısından bazı zorluklar içerisinde olduğunu kaydetti. Forum kapsamında Türk belediyelerine ve yabancı katılımcılara akademik katkı vermekten duydukları mutluluğu dile getiren Rektör Erdener, forumun amaca yönelik değerli işlevleri olacağını vurgulayarak foruma katkı veren temsilcilere teşekkürlerini ilettili.

Başkan Tiryaki: “Belediyeler mahalle bakkalı gibi yönetilmemeli”

Türkiye Belediyeler Birliğinin kuruluşu ve görevleri hakkında katılımcıları bilgilendiren Türkiye Belediyeler Birliği Başkan V. Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki, “Dünya hızla değişerek global bir köy haline geliyor. Gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasında mesafe hızla açılıyor. Yerel idarelerin kapasitelerini daha iyi kullanabilmeleri açısından bu forumların gelecek yıllarda belediyelerin personel ve mali kapasitelerinin tematik olarak ayrıntılı olarak ele alınmasında fayda görüyorum” şeklinde konuştu.

Belediyeler mali kaynaklarını organizasyonu, teşkilatları, denetim, yönetim sistemi, performans izlemesi, stratejik yönetim, kalifiye personel, finansman yönetimi ve maliyet analizleri konusunda sıkıntı yaşadığına vurgu yapan Başkan Tiryaki, Belediyelerimiz, mahalle bakkalı gibi yönetilmemeli. 21. yüzyılda, dünyanın en büyük 20 ekonomisinde ve kamunun diğer hizmetlerine talip olan yerel yönetimler tüm bu sıkıntılar giderilerek yönetilmelidir” şeklinde konuştu.

Yerel Hizmetlerin Fiyatlandırılması, Takip ve Tahsili

Forumun, Yerel Hizmetlerin Fiyatlandırılması ile Hizmet Bedellerinin Takip ve Tahsilinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri temalı ilk oturumunun yönetimini Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör üstlendi.

Birliğimizin belediyelere rehberlik etmek ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını sağlamak görevlerinden söz eden Güngör, forumunda bu amaca aracılık edeceğini belirtti.

Belediyelerimizin öz gelirlerini artırmanın önemli bir konu olduğuna vurgu yapan Güngör, “Sadece merkezden aktarılan kaynaklar yeterli değil. Burada su, ulaşım, doğalgaz, çevre hizmetlerinden kaynaklanan bazı ücretlendirme gibi hizmetler ön plana çıkmaktadır. Belediyelerin vergi resim harç gibi gelir koyma yetkisi yoktur, sadece ürettikleri hizmetleri fiyatlandırma yetkileri vardır. Ancak bu hizmetlerin girdileri her belediye için aynı olmaya-biliyor” diye konuştu. Aynı zamanda tahsilatta da

zorluklar yaşandığını bildiren Genel Sekreter, bazı yerel hizmetlerin daha üst ölçekte bir yerel yönetim birimi tarafından yerine getirilmesi gerektiğini kaydederek “Gündemimizde yeni büyükşehirler kurulması ve mevcut büyükşehir belediyelerinin yapısının gözden geçirilmesi var. Belediyelerin ürettikleri hizmetlerin bazılarının il düzeyinde yapılmasının maliyeti azaltacağını düşünüyoruz. Belediyelerin ürettikleri hizmetlerin, hangi yerel yönetimler tarafından yerine getirilmesi gerektiğinin de tartışılması gerekir. Kapasite sorunu nedeniyle, bazı hizmetlerin kapasiteye sahip bir yerel yönetim tarafından yerine getirilmesi ihtiyacı ortaya çıkıyor” dedi.

Oturumda konuşan İstanbul Teknik Üniversitesinden Doç.Dr. İbrahim Demir belediyelerin çöp toplama maliyetleri; Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri İ. Fuat Özçerekçi yerel yönetimlerde ulaşım hizmetleri; İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Abone İşleri-Avrupa 1. Bölgesi Daire Başkanı Fatih Yıldız su ve atıksu hizmetleri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Şube Müdürü Recep Akdeniz ise Kentsel Atıksu Yönetimi, Finansal Sorunlar ve Önlemler konularına ilişkin yerel yönetimlerde üretilen hizmetlerin fiyatlandırılması, takip ve tahsili konusundaki görüş ve değerlendirmelerini aktardı.

Kentsel Dönüşüm ve Finansmanı

Öğleden sonraki ikinci oturumda; kentsel dönüşüm uygulamaları, finansman olanakları ve yerel yönetimlere düşen sorumlulukların neler olduğu ele alındı. Yönetimini Hacettepe Üniversitesinden Prof.Dr. Ahmet Burçin Yereli'nin üstlendiği Kentsel Dönüşüm Uygulamaları ve Finansmanı konulu oturumda Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay kentsel dönüşüm uygulamalarındaki finans sorunları ve çözüm önerilerinde Küçükçekmece örneği üzerine bir konuşma yaptı. Başkan Yeniay, “Afet odaklı, kentsel dönüşüm süreçlerinin başlatılacak olması ve hukuksal zemine oturtulmasından mutluluk duyuyoruz” dedi.

Oturumda ayrıca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Kentsel Yenileme Dairesi Başkanı Gürol Konyalıoğlu mevcut kentsel dönüşüm uygulamaları ve Afet Odaklı Kentsel Dönüşüm Kanun Tasarısı konularında bilgiler verdi. İstanbul Üniversitesinden Yrd.Doç.Dr. Oğuz Gündoğdu ise afete anı ve afete müdahale konularının önemine dikkat çekti.

Ülke Deneyimleri

Birinci günün son oturumu ise Yerel Hizmetlerin Finansmanında Ülke Deneyimleri temasıyla düzenlendi. Hazine Müsteşarlığı Kamu Finansmanı Genel Müdürü M. Coşkun Cangöz yönetiminde gerçekleşen oturumda Gostivar Belediye Başkanı

Rufi Osmanı, Belçika Turnhout Belediyesi Genel Sekreteri Staf Lauwerysen ve Fransa Bölgesel Sayıştay Birinci Üyesi Martin Launay yerel hizmetlerin finansmanında Makedonya, Belçika ve Fransa deneyimleri aktardılar.

Oturumun yönetimini üstlenen Genel Müdür Cangöz, "Türkiye ile Fransa arasında ilişkilerin benzer olduğu söylenegelmıştır ancak borçlanma, vergilerin yüzdesi ve bütçenin yerel yönetimlere transferler oranlarında farklılıklar var. Belçika'da Fransa'da olduğu gibi vergiler, gelirler içinde büyük bir paya sahip. Gostivar'ın da ülkemizle benzer sıkıntıları var" diye konuştu.

Forumun birinci gününün kapanış konuşmasını ise Hazine Müsteşar Yardımcısı Cavit Dağdaş tarafından gerçekleştirildi.

Paralel Oturumlar

Forumun ikinci gününde akademisyenler, bürokratlar ve uzman araştırmacılar tarafından paralel oturumlarda bildiriler sunuldu.

Prof.Dr. Ahmet Burçin Yereli yönetiminde toplanan oturumda; Mesut Ünal-Belediyelerde Bütçe Hakkı: Sorunlar ve Çözüm Önerileri konusunda, Ahmet Arslan-Mahalli İdarelerin Borç ve Harcama Yapısındaki Son Gelişmeler, Gubad Ibadoglu-Current State of Municipalities' Finance in Azerbaijan, Economic Research Center ve Prof.Dr. Ahmet Burçin Yereli & Araş.Gör. Emre Atsan-Türkiye'de Motorlu Taşıtlardan Alınan Vergi ve Harçların Yerel Yönetim Bütçeleri Açısından Değerlendirilmesi konularında sunum yaptılar.

Yönetimini Prof.Dr. Mehmet Cahit Güran'ın üstlendiği diğer oturumda Doç.Dr. Hakkı Hakan Yılmaz & Araş.Gör. Ceren Saral-Türkiye'de Belediyelerin Farklılaşmasına Göre Öz Kaynak Kapasitelerini Artırmaya Yönelik Mali Alan Yaklaşımı, Doç.Dr. Hakkı Hakan Yılmaz & M. Selim Bağlı- Karşılaştırmalı Bir Çerçeve de Türkiye'de Mali Yerelleşme Düzeyi ve Belediyelerde Özgelir Yaratma Kapasitesi Üzerinde Etkisi, Prof.Dr. Ahmet Ulusoy & Doç.Dr. Tekin Akdemir-Yerel Yönetimlerin Finansman Sorunlarının Çözümünde Motorlu Taşıtlar Vergisi Önerisi ve Dr. Erdal Karabaş-Yerel Yönetimlerde Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Finansmanı ve Yerel Yönetimlerin Sorumlulukları üzerine konuştu.

Son oturumun yönetimi ise Prof.Dr. Necmiddin Bağdadioğlu tarafından yapıldı. Bu oturumun panelistleri Prof. Dr. Kamil Mutluer & Prof.Dr. Erdoğan Öner-Mahalli İdarelerin Gelir ve Gider Yapısının İncelenmesi, Prof.Dr. Nasuh Oğuzhan Altay & Prof.Dr. Asuman Altay,-Türkiye'de İdarelerarası Gelir Bölüşümü ve İller Bankasının Rolü, Öğr.Gör.

Dr. Alparslan A. Başaran & Dr. Murat Çetinkaya & Prof.Dr. Necmiddin Bağdadioğlu-Yerel Yönetimlerde Su Hizmetinin Fiyatlandırması: Hanehalkı Su Talebi Tahmini, Yrd.Doç.Dr. Duran Bülbül-Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Kamu Kesimi Bütçesi Üzerindeki Etkileri ve Araş.Gör. Harun Kılıçaslan-Belediyelerin Merkezi İdare ve Özel Kesim ile İlişkileri Bağlamında Kentlerde Raylı Ulaşım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması konularında sunum yaparak deneyimlerini paylaştı.

TBMM KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül, Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör'ü ziyaret etti.

Komisyon Başkanı Gönül'ü, Birliğimizin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda yürüttüğü çalışmalara ilişkin bilgilendiren Genel Sekreter Güngör şöyle konuştu: "Birliğimiz 2007 yılı itibarıyla çalışmalar yürütmeye başlamıştır. Bu yeni çalışma alanında öncelikle, ilgili paydaşlarımız olan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Kadın Adayları Destekleme Derneği, Üniversitelerin Kadın Araştırma Merkezleri, Kadın Dayanışma Vakfı ve Bir-

leşmiş Milletler Kalkınma Programının toplumsal cinsiyet eşitliği alanında proje yürüten birimleri ile görüşmeler ve toplantılar yapılmıştır. Birliğimizin temel yaklaşımı, bu alanda uzman kuruluşlarla işbirliği yaparak çalışmalar yürütmektir. Bu yaklaşımımız ilgili paydaşlarımız tarafından kabul görmüş olup, bugüne değin Birliğimize desteklerini vermişlerdir. Çalışmalarımızın her aşamasında uzman kuruluşlardan bu destekleri almak, Birliğimizin toplumsal cinsiyet eşitliği alanında sağlam adımlar atmamıza yardımcı olmaktadır".

Güngör, "Biz de Varız" kampanya bildirgesine imza koydu

Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda işbirliği alanlarının da tartışıldığı ziyaret kapsamında ayrıca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu işbirliğinde başlatılan "Biz de Varız" kampanya bildirgesine Genel Sekreter Güngör'de imza koydu.

T.C.
AİLE VE
SOSYAL POLİTİKALAR
BAKANLIĞI

BİZ DE VARIZ...

TBMM
KADIN ERKEK FIRSAT
EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

"Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü"nde biz erkekler olarak:

Kadına yönelik her türlü şiddetin;

Acı ve ızdırap veren, yaşam hakkını tehdit eden, temel bir insan hakkı ihlali olduğuna,

Toplumu derinden yaralayıp zayıflattığına, aile birliğini zedeleyip, anne ve çocuk sağlığını bozan son derece **önemli bir halk sağlığı sorunu** olduğuna,

Kadına yönelik şiddetin katı töre, gelenek gibi hiçbir gerekçe ile asla **meşrulaştırılamayacağına, inanıyoruz.**

Hayat arkadaşlarımız, kardeşlerimiz, annemiz, geleceğimizi emanet ettiğimiz evlatlarımız, **kadınlar**, bu toplumun yarısını oluşturan **erkeklerle aynı haklara sahip bireylerdir.**

Bu nedenle;

Kadına yönelik şiddete **ortak olmayacağız, seyirci kalmayacağız...**

Kadına yönelik şiddete son vermek için **el ele verelim...**

Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede, erkekler olarak üzerimize düşen görevi yapmak üzere

KARARLIYIZ, BİZ DE VARIZ

UCLG-MEWA ORTAK KONSEY TOPLANTISI TAHRAN'DA GERÇEKLEŞTİ

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Ortadoğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG-MEWA) Ortak Konsey ve Yönetim Kurulu toplantısı 24-25 Aralık 2011 tarihinde Tahran Belediyesi'nin ev sahipliğinde İran'da yapıldı.

24 Aralık 2011 günü yapılan açılış oturumunun ardından yuvarlak masa toplantılarına geçildi. Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör, MEWA Bölgesinde Yerel Yönetimler adlı oturumda "Türkiye'de Yerel Yönetimler" konusunda bir sunum yaptı. Aynı oturumda Tahran Belediye Başkan Yardımcısı Dr. Mohammad Hadi Ayazi "Toplumsal ve Kültürel açıdan Tahran'da Yerel Yönetim", Meşhed Belediye Başkanı Seyed Mohammad Pezhman "İran'da Yerel Yönetim" ve UCLG-MEWA eski Genel Sekreter Yardımcısı Sadun Emrealp "MEWA Bölgesinde Yerel Yönetim Sistemleri" üzerine sunum yaptılar. Aynı gün yapılan ikinci Yuvarlak Masa Toplantısı'nda "MEWA Bölgesi'nde Kriz Yönetimi" konusu ele alındı.

25 Aralık 2011 günü yapılan Yönetim Kurulu toplantısında, Genel Sekreter Mehmet Duman tarafından 16 Aralık 2010 tarihli UCLG-MEWA Olağanüstü Kongresi'nden sonrasındaki faaliyetler hakkında hazırlanmış Gelişme Raporu sunulmasının ardından 2011 Mali Rapor'u görüşülerek kabul edildi. Daha sonra UCLG-MEWA 2012 taslak Bütçesi görüşülerek onaylandı ve 16 yeni üyelik başvurusu kabul edildi. Bir sonraki yönetim kurulu toplantısının 2013 yılında yapılmasına karar verildi ve toplantı yerinin belirlenmesi hususunda 3 aylık süre içinde üyelere gelecek talepleri değerlendirmek için Genel Sekreterliğe yetki verildi. Toplantı bitiminde UCLG-MEWA Genel Sekreteri Mehmet Duman tarafından UCLG-MEWA eski Genel Sekreter Yardımcısı Sadun Emrealp'e teşekkür plaketi takdim edildi.

İRAN HEYETİN BİRLİĞİMİZE ZİYARETİ

Tahran Belediye Başkan Danışmanı Sayed Mousa Purmousavi ile İran Büyükşehir Belediyeleri Forum Sekreteryası Müdürü ve aynı zamanda Meşhed Belediye Başkan Danışmanı Seyedali Mirnejati, İran'da kurulması öngörülen Belediyeler Birliği çalışmaları kapsamında 29 Kasım-02 Aralık 2011 tarihleri arasında ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirdi. İran İslam Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği 1. Müsteşarı Mohammad Hashemi'nin de hazır bulunduğu çalışma ziyareti kapsamında, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Md. Yardımcısı Ömer Doğanay'ı makamında ziyaret eden heyet daha sonra Ankara Kalkınma Ajansı, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (T.O.D.A.İ.E.), İller Bankası'nda da görüşmelerde bulundu. Programın son gününde Birliğimizi ziyarete gelen heyet, Genel Sekreter Hayrettin Güngör ve Dış İlişkiler Müdürü Berrin Aydın'dan Türkiye'deki yerel yönetim yapısı ve Birliğimizin organizasyon yapısı hakkında bilgi aldı. Heyet, Tahran Belediye Başkanı Mohammed Bager Qalibaf'ın başkanlığını yürüttüğü İran Büyükşehir Belediyeleri Forum Sekreteryası ile Birliğimiz arasında bir işbirliği anlaşması imzalanması konusunda karşılıklı görüş birliğine vararak çalışmalarını tamamladı.

KASIM-ARALIK AYLARINDA 4000 BELEDİYE PERSONELİNE EĞİTİM VERİLDİ

Kuruluşundan bu yana binlerce belediye personelinin yararlandığı ve büyük ilgi gören TBB Belediye Akademisi eğitimleri; personelden resmi yazışma kurallarına, mali konulardan imar ve çevreye kadar varan geniş bir yelpazede sürdürdüğü seminerlerine devam ediyor.

Bu kapsamda TBB Belediye Akademisi ile bölgesel ve il düzeyinde olmak üzere çeşitli kategorilerde Kasım Aralık ayında düzenlenen yaklaşık 40 seminer, 4000’den fazla belediye personelinin katılımı ile gerçekleşti.

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ SEMİNERLERİ

AB Proje Hazırlama

5 gün süreyle gerçekleşen AB Proje Hazırlama (Proje Döngüsü Yönetimi) Seminerlerinde ele alınan konular ise şöyle: “AB Mali Yardımları, Proje Nedir? Proje Döngü Yönetimi, Mevcut Durum Analizi-Grup Çalışması ve Sunumları, Sorun Analizi ve Sorun Ağacı Grup Çalışması ve Sunumları, Hedef Analizi ve Hedef Ağacı Grup Çalışması ve Sunumları, Paydaş Analizi- Grup Çalışması ve Sunumları, Mantıksal Çerçeve Matrisi (Logframe) Nedir?, Varsayımlar, Göstergeler ve Doğrulama Kaynakları, Bütçe- Hibe Başvuru Rehberi- Hibe Başvuru Formu ve Kardeş Şehir ve Belediyeler Arası İşbirliği Yasal Mevzuat İyi Uygulamalar”

İhale

20 Aralık’ta start verilen İhale eğitim semineri ise 9 gün süreyle yapıldı. İhale seminerinde işlenen konular şöyle: “Kamu İhale Mevzuatına Giriş, İhale Usul ve Süreçleri, İhale ve Bütçe İlişkisi, Çerçeve Anlaşma İhalesi, İhale İlanları ve Ekap, Şartname ve Sözleşme Hazırlama, İhale Dışı Bırakılma, Doğrudan Temin Yöntemi, Mal Alımı ve Hizmet Alım İhaleleri ve Dikkat Edilecek Hususlar, Taşıt Edinimi ve Yönetimi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, Mal Alımı ve Yapıl İhaleleri, Danışmanlık ve Hizmet Alım İhalesi, İhalelerle Fiyat Farkı, Hizmet Alım İhalesi, Danışmanlık Hizmeti İhalesi, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Yapıl İhaleleri ve Hakediş Uygulamaları, İhalelerde Şikayet, İhalelerde Yasaklama”

İtfaiye

Birliğimizin Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı Simülasyon Merkezi ile işbirliğinde 18 gün süreyle

gerçekleşen TBB Belediye Akademisi İtfaiye Eğitimleri sürüyor.

Bu kapsamda 16 Ekim-5 Kasım ve 4-24 Aralık 2011 tarihleri arasında iki itfaiye eğitimi düzenlendi. Kasım ayında Kocaeli’nde gerçekleştirilen itfaiye eğitimine Kazakistan’dan da dört itfaiyeci katıldı.

Cezkazgan’dan Tolugo Lirva Lyazzat, Zhezkazgan’dan Toxeitov Kanat ve Chimkent’den Kylmagambetov Bakitzhan ile Derbisov Nurbulat’dan oluşan Kazak itfaiye heyeti eğitimin ardından Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin

Güngör’ü makamında ziyaret etti. Türkiye Belediyeler Birliği hakkında ayrıntılı bilgi alan heyet, Kazakistan’daki itfaiye sistemine ilişkin sorularımızı yanıtladı.

Personel

20-27 Aralık 2011 tarihlerinde 8 gün süreyle gerçekleşen Personel konulu seminerle “Belediyelerde İnsan Kaynakları Yönetimi, Belediyelerde İstihdam Politikaları, Belediyelerde Alternatif İstihdam Modelleri, Belediyelerde Personel Giderinin Yasal Sınırı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Belediyelerde Norm Kadro Uygulaması, Belediyelerde Memurların İşe Alınması, İntibak İşlemleri, Belediyelerde Memur Kadroların Kullanımında Özellikli Durumlar, Belediyelerde Özürlü-Eski Hükümlü-Terör Mağduru İstihdamı ile Daimi-Geçici İşçi İstihdamı, Görevde Yükselme-Unvan Değişikliği Usul ve Esasları, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ile 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Kanun Uygulanması, Memurların Disiplin İşlemleri, Belediye Başkan Vekili ve Belediye Başkan Yardımcısı Görevlendirmeleri, Zabıta-İtfaiye Personeli Alımı Usul ve Esasları, İnsan Kaynakları Yönetimi Açısından Belediyelerde Sosyal Güvenlik Kanunu, İş Kanunu ve Bilgi Edinme Kanunu Uygulamaları, Belediyelerde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması, Belediyelerde Sözleşmeli Personel Çalıştırılması, Memurların Görev Yerlerinin Değiştirilmesi, Vekalet ve İkinci Görev, 6245 sayılı Harcırah Kanunu Uygulamaları, Memurların Fazla Çalışma Ücretleri ile Tazminatlarının Ödenmesi” konuları ele alındı.

Resmi Yazışma, Bilgi Belge ve Arşiv Yönetimi

22-26 Aralık 2011 tarihlerinde düzenlenen Resmi Yazışma Bilgi/Belge ve Arşiv Yönetimi seminerinde “Zaman Yönetimi/Verimli Çalışma ve Belge Yönetimi, Belge Yönetimi ve Arşiv Terimleri, Yerel Yönetimlerde Resmi Yazışma Kuralları, Yerel Yönetimlerde Saklama Süreli Standart Dosya Planı Uygulaması, 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Belediye İş ve İşlemlerinde Uygulanması, Yerel Yönetimlerde Yazışma ve Belge Örnekleri ile Mevzuat Uygulamaları, Yerel Yönetimlerde Haberleşme Kodları Uygulamaları, Belge Yönetimi Çerçevesinde Yerel yönetimlerde Kamu Hizmet Standartları Hazırlama, Yerel Yönetimlerde Belge ve Bilgi Güvenliği, Yerel Yönetimlerde Birim-Kurum Arşiv Mekanları/ Standartları ve belge Muhafaza Ortamları, Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik ve Belediyelerde Uygulanması, Kurum Kültürü ve Belge Yönetimi ilişkisi, Yerel Yönetimlerde Standart Form kullanımı ve Belge Yönetimi ilişkisi, Yerel Yönetimlerde Ayıklama-İmha İşlemleri ve Uygulamalar, Belge Sayısallaştırma Çalışmaları ve e-Belediyecilik Uygulamaları” konularında eğitim verildi.

Temel Muhasebe ve Bütçe

9 gün süreyle gerçekleşen Belediye Temel Muhasebe ve Bütçe seminerinde ise “Stratejik Plan, Bütçe, Kişisel Gelişim, Temel Muhasebe, Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği, Mahalli İdarelerde Muhasebe Yönetmeliği ve Sistemi, Harcırah, İhale ve SGK ilişkisi, İhale Yöntemleri ve Doğrudan Temin, Mali Tablolarının Analizi, Bütçe içi İşletme, Taşınır Mal Yönetimi, Harcama Belgeleri Yönetmeliği, Birlik, Dernek, Vakıflara Yardım, Mahalli İdarelerin Vergi Karşısındaki Durumu, Kamu Zararı” konularında eğitim verildi.

TBB EĞİTİM

TBB Belediye Akademisi Kasım Aralık Ayları Seminerleri:

EĞİTİM ADI	EĞİTİM TARİHİ	YER	KATILIMCI SAYISI
İtfaiye	13 Kasım-5 Aralık 2011	Kocaeli	30
	4-24 Aralık 2011	Kocaeli	30
Personel	20-27 Aralık 2011	Ankara	70
İhale	20-28 Aralık 2011	Ankara	150
Belediye Temel Muhasebe ve Bütçe	20-28 Aralık 2011	Ankara	70
Resmi Yazışma Bilgi/Belge ve Arşiv Yönetimi	22-26 Aralık 2011	Ankara	70
AB Proje Hazırlama	22-26 Aralık 2011	Ankara	60

BÖLGESEL VE İL DÜZEYİNDE GERÇEKLEŞEN SEMİNERLER

Birliğimiz eğitim faaliyetleri TBB Belediye Akademisinin yanı sıra çeşitli bakanlıklar, kurumlar, bölge belediye birlikleri ve belediyeler ile işbirliği halinde bölgesel ve il düzeyinde devam ediyor. Bu kapsamda Kasım-Aralık ayında düzenlenen etkinliklere 3000'i aşkın belediye personeli katıldı.

Kasım- Aralık Ayları Bölgesel ve İl Düzeyinde Eğitim Seminerleri:

EĞİTİM ADI	EĞİTİM TARİHİ	YER	KATILIMCI SAYISI
Ankara Büyükşehir Belediyesi Hizmet içi Eğitim	3 Kasım 2011 11 Kasım 2011 16-18 Kasım 2011 21 Kasım 2011 23 Kasım 2011 30 Kasım 2011 07 Aralık 2011 14 Aralık 2011 21 Aralık 2011	Ankara	14 57 164 35 40 69 82 149 84
Adıyaman Belediyesi Hizmet içi Eğitim	18 Kasım 2011	Adıyaman	85
Kadirli Belediyesi Hizmet içi Eğitim	19 Kasım 2011	Osmaniye/Kadirli	30
Kadıköy Belediyesi Hizmet içi Eğitim	19-20 Kasım 2011	İstanbul	70
TBB Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	19-23 Kasım 2011	Ankara	216
Yıldırım Belediyesi Hizmet içi Eğitim	23 Kasım 2011	Bursa/Gemlik	100
Belediye Müfettişleri Eğitimi	23-27 Kasım 2011	Antalya	200
Ordu Belediyesi Hizmet içi Eğitim	26-27 Kasım 2011	Ordu	89
TBB-Çukurova Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	28 Kasım 2011	Adana	100
Kahramanmaraş Belediyesi Hizmet içi Eğitim	29 Kasım – 02 Aralık 2011	Kahramanmaraş	350
Meram Belediyesi Hizmet içi Eğitim	02 Aralık 2011	Konya	50
Datça Belediyesi Hizmet içi Eğitim	10-11 Aralık 2011	Datça	50
Şereflikoçhisar Belediyesi Hizmet içi Eğitim	14 Aralık 2011	Şereflikoçhisar	85
TÜYAP fuarı kapsamında TBB-Marmara Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	14-19 Aralık 2011	İstanbul	189

TBB-Bursa Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	16-18 Aralık 2011	İstanbul	134
Odunpazarı Belediyesi Hizmet içi Eğitim	17 Aralık 2011	Eskişehir	38
TBB-Konya Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	18-22 Aralık 2011	Afyonkarahisar	267
TBB-Ege Belediyeler Birliği İşbirliğinde Eğitim	20-24 Aralık 2011	Afyonkarahisar	300
Sivas Belediyesi Hizmet içi Eğitim	23 Aralık 2011	Sivas	48
Marmaris Belediyesi Hizmet içi Eğitim	24-25 Aralık 2011	Marmaris	50

İMAR VE ÇEVRE KONULU TEKNİK EĞİTİMLER

Çevre Koruma ve Katı Atık Yönetimi Seminerleri

Aralık ayı Belediye Akademisi eğitimlerinin sonuncusu 26-28 Aralık 2011 tarihleri arasında Adana'da yapıldı. Belediyelerde Çevre Koruma ve Katı Atık Yönetimi" konulu eğitim semineri 80 kişinin katılımıyla gerçekleşti. 3 gün süren seminer kapsamında belediyeler, bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından gelen eğiticiler tarafından Çevre ve İmar mevzuatı, çevre yatırımlarının finansmanı, işletilmesi, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri ve ilgili uygulama örnekleri konularda katılımcıları bilgilendirdi. Teorik eğitimlerin yanı sıra etkinlik kapsamında Adana Büyükşehir Belediyesi Entegre Katı Atık Tesisleri'nde bir de teknik saha çalışması yapıldı.

Birliğimizce "Çevre Koruma ve Katı Atık Yönetimi" konusunda düzenlenen eğitim seminerinin ilki ise 16-18 Kasım 2011 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleşti.

100 kişinin katılımı ile gerçekleşen seminerde ilgili kamu kurum, kuruluşları ve belediyelerden gelen uzmanlar, çevre ve imar mevzuatı, ambalaj atıkları, bitkisel yağlar, inşaat ve yıkıntı atıklarının kontrolü, hizmet birliği kurulumu, finansmanı ve yönetimi konularında bilgi ve deneyimlerini katılımcılarla paylaştılar.

Yapı Denetimi, Uygulamaları ve Cezalar masaya yatırıldı

Yapı Denetimi Uygulamaları ve Cezalar konusunda 19-20 Aralık 2011 tarihlerinde Ankara'da, 72 kişinin katılımı ile yapılan eğitim semineri 2 gün sürdü. Açılış konuşmasını Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör'ün yaptığı seminerde "Binalarda Enerji Verimliliği, Kaçak, Ruhsatsız ve Ruhsatına, Aykırı Yapı Kavramları, İmar Para Cezaları ve Yıkım Kararları, Yeni ve Mevcut Binalarda Yapı Denetim Uygulamaları ve Yapı Denetim Mevzuatı" konuları işlendi.

Kasım- Aralık aylarında düzenlenen imar ve çevre konulu eğitimler:

EĞİTİM ADI	EĞİTİM TARİHİ	YER	KATILIMCI SAYISI
IWES 2011 Çevre Teknolojileri Sempozyumu	01-04 Kasım 2011	İstanbul	100
Asfalt Eğitimi-5	22-26 Kasım 2011	Ankara	50
4. Ulaşım Sempozyumu	01-02 Aralık 2011	İstanbul	50
Yapı Denetimi, Uygulamaları ve Cezalar	19-20 Aralık 2011	Ankara	72
Belediyeler Çevre Koruma ve Katı Atık Yönetimi	16-18 Kasım 2011 26-28 Aralık 2011	Ankara Adana	100 80

Kasım-Aralık 2011 döneminde belediyelerimizi ilgilendiren gelişmeler

Türkiye Belediyeler Birliği ülkemizdeki bütün belediyeleri (2950) temsil etmek üzere 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesi hükmüne göre ulusal düzeyde kurulmuş tek yerel yönetim birliğidir. Belediyelerin tamamının doğal üye olduğu Birliğimizin görevleri arasında, belediyelerin menfaatlerini korumak, bu idarelerle ilgili yasa hazırlıklarında görüş bildirmek de yer almaktadır.

Bu kapsamda Birliğimizce belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında görüş ve öneriler hazırlanarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmekte ve bu amaçla yapılan toplantılara katılım sağlanmakta, gerek yazılı gerekse sözlü olarak görüş verilerek parlamentoda belediyelerimizin sesi olunmaktadır.

Atık Su Arıtma Tesisi Elektrik Giderleri

Kanunlar ve diğer mevzuatla verilen görev ve sorumlulukları kapsamında atık su altyapı sistemlerini kuran ve işleten belediyelerimizden Birliğimize yansıyan sorunların başında, bu tesislerce tüketilen elektrik bedellerinin önemli bir maliyet teşkil etmesi gelmektedir. Belediyelerimizin yaşadığı bu sorun çeşitli platformlarda gerek yazılı ve gerekse şifahi olarak dile getirilmiş ve çözüm önerilerimiz sunulmuştur.

23.10.2011 tarih ve 28093 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, atık su arıtma tesisi kuran ve işleten kurum, kuruluş ve işletmelerin atık su arıtma tesislerinde kullanılan ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi giderlerinin yüzde 50 oranında geri ödeneceğine ilişkin Bakanlar Kurulu kararı sorunun çözümünde önemli bir adım olmuştur,

Birliğimizce bu kararın alınmasında Çevre ve Şehircilik Bakanlığının sorunların çözümüne verdiği önem ve duyarlılığın büyük payı olduğu inancı ile Bakanlar Kurulu kararının alınmasında emeği geçenlere bütün belediyelerimiz adına teşekkürlerimiz anılan Bakanlığa arz edilmiştir.

Çocuklar ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı (ÇOGEP)

Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Türkiye Belediyeler Birliğinin katılımı ile çocuk ve gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerinin sağlanması, toplumsal açıdan korunmalarına ilişkin tedbirlerin yaşama geçirilmesi, bu kapsamda kendilerine sosyal ve eğitim desteği sağlanarak topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunulması, kente göçle gelmiş, uyum sağlayamamış veya diğer dezavantajlı toplum kesimlerinin şehir yaşamına dâhil edilmesi ve güvenli yaşama dolaylı olarak olumsuz yönde etki eden yoksunlukların azaltılması amacıyla "Güvenli Hayat ve Güvenli Bir Gelecek İçin Çocuklar ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı (ÇOGEP)" çalışmalarına başlanmıştır.

İşbirliği protokolü imzalandığında belediyelerimizle paylaşılacaktır.

Tip Tarifeler Yönetmeliği Taslağı

TBB, kendisine verilen görevlerini yerine getirirken alandaki uzmanlardan da yararlanmaktadır. Bu kapsamda kurduğumuz TBB Su ve Kanal İdareleri Komisyonunca her belediye/bağlı idarenin farklı hükümleri içeren tarifeler yönetmeliği ve abone sözleşmeleri olduğu, bu konuda uygulamada birlik bulunmadığı, her belediyede uygulama kabiliyeti olacak bir tarifeler ve abone hizmetleri yönetmeliği taslağının oluşturulması gerektiği değerlendirilerek Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı hazırlanmıştır.

Anılan taslağın bütün belediyelere ve bağlı idarelere önerilmesi planlandığından, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 27'nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince değerlendirilmesi talebi Sayıştay Başkanlığına bildirilmiştir.

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (Mali Hizmetler Uzman Yrd./İç denetçiler)

Mali hizmetler birimlerinin çalışma usul ve esasları, idarelerin teşkilat yapısı dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. 02/11/2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'de aynı unvanlı personelin mali haklarının düzenlenmesinde merkez-taşra teşkilatı ayrımı yapılmıştır.

Genel yönetim kapsamında (belediyeler dahil) çalıştırılacak mali hizmetler uzman yardımcısı ve mali hizmetler uzmanları ile iç denetçiler mevzuat bakımından aynı hükümlere tabi olup, bu düzenlemelerde anılan personelin merkez veya taşra teşkilatında çalışmaları bir kriter olarak değerlendirilmemiştir. Bu düzenlenmelere göre, hangi kurumda çalışırsa çalışsın bütün mali hizmetler uzman yardımcıları ve mali hizmetler uzmanları ile iç denetçilerin mesleğe giriş ve yeterlik sınavları ile çalışma usul ve esasları aynıdır.

"MADDE 60- Kamu idarelerinde aşağıda sayılan görevler, malî hizmetler birimi tarafından yürütülür:

- Bütçeyi hazırlamak, izleyen iki yılın bütçe tahminlerini yapmak, bütçe kayıtlarını tutmak.
- Bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak, ödenek gönderme belgelerini düzenlemek.
- Harcama yapılması ve gelir elde edilmesine ilişkin malî işlemleri yürütmek.
- Bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bunların raporlanmasını sağlamak.
- İdarenin bütçe kesin hesabını hazırlamak.
- Stratejik plan ve performans programlarının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek.
- İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin kayıtları tutmak.
- Mali kanunlar ile ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak."

Bu nedenle, olası yasal düzenlemelerde; mesleğe giriş ve yeterlik sınavları ile çalışma usul ve esasları bakımından bir farklılık bulunmayan adı geçen personelin mali haklarının dengelenmesinin, Anayasanın 10'uncu maddesinde karşılığını bulan eşitlik ilkesi ile 666 sayılı KHK'nin eşit işe eşit ücret olarak açıklanan amacına da uygun olacağı Maliye Bakanlığına bildirilmiştir.

LOBİ FAALİYETLERİ

Yine, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne Su ve Kanalizasyon İdarelerinde çalışan 1.Hukuk Müşaviri ve Daire Başkanları ile ilgili talep dile getirilmiştir.

Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon hizmetlerinin, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a göre kurulan idareler tarafından yerine getirildiği; bu idarelerin, büyükşehir belediyelerinin bağlı kuruluşu olup, büyükşehir belediyesinden ayrı bütçesi, teşkilatı ve kamu tüzelkişiliği olan kamu idareleri olduğu, bu idarelerde çalışan 1.Hukuk Müşavirleri ile Daire Başkanlarına, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşlerine istinaden makam ve görev tazminatı ödenmekte olduğu, ancak, 2006 yılından sonra yapılan Sayıştay denetimlerinde bu ödemelerin yapılamayacağı kanaatiyle oluşturulan raporlar karşısında uygulamada tereddüde düşüldüğü iletilmiştir.

Yine, 02/11/2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'de de açık bir düzenleme yer almaması sebebiyle; 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin uygulanmasını göstermek üzere çıkarılacak muhtemel tebliğde "2560 sayılı Kanun'a istinaden kurulan Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüklerinde çalışan 1. Hukuk Müşaviri ve Daire Başkanları, 657 sayılı Kanun ekinde yer alan IV sayılı makam tazminatı cetvelinin 5/D ve aynı cetvelin 7'nci sırasına göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak görev tazminatı almaya devam edeceklerdir" şeklinde düzenleme yapılması halinde uygulamada yaşanmakta olan tereddütlerin giderileceği ve soruna çözüm üretilmiş olacağı, bu önerimizin olası tebliğ hazırlığında dikkate alınması hususu iletilmiştir.

Maliye Bakanlığı ile Veri Paylaşımı Talebi

Belediyelerimizden Birliğimize iletilen taleplerde, öz gelirlerinin artırılması ve belediye hizmetlerinin gereği gibi yerine getirilebilmesi bakımından (ilan ve reklam, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının kontrolü, kamuya ait alanların işgalinin önlenmesi vs.) mükelleflere ilişkin bilgilerin tam ve doğru şekilde elde edilmesinin önemi vurgulanarak, Maliye Bakanlığınca tutulan mükellef kayıtlarının bir defaya mahsus belediyelerle paylaşılması istenmektedir.

Belediyelerin 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndan kaynaklanan sorumlulukları kapsamında öz gelirlerinin takip ve tahsili için sarf ettikleri çaba ve bu kapsamda anılan talep, Birliğimizce de uygun değerlendirilmiş, tutulan mükellef kayıtlarının bir defaya mahsus olmak üzere talep eden belediyelerle paylaşılması hususunda Maliye Bakanlığı'na bir yazı yazılmıştır.

Maliye Bakanlığının 15.11.2011 tarihli cevabi yazıları üzerine yapılan değerlendirme toplantısında protokol yapılarak elektronik ortamda paylaşımına açılacağı hususuna değinilmiş olup konuya ilişkin sistem çalışmaları sürdürülmektedir.

Bağlantı Anlaşmaları Konusunda Toplantı Talebi

Belediyelerimizden gelen yakınmalarda elektrik dağıtım şirketlerinin, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu gereği Hazine Müsteşarlığının ödeme sorumluluğunda olan genel aydınlatmalar için bağlantı anlaşması imzalamaları yönünde girişimde bulunduğu, bu anlaşma-

ların mevcut mevzuat kapsamında gerekli olup olmadığı ve sözleşmelerin mahiyeti ile getirdiği yükümlülükler konusunda bazı tereddütlerin yaşandığı dile getirilmektedir.

Bu nedenle, mevzuatın ve uygulamanın değerlendirilmesi ve belediyelere sağlıklı bilgi aktarımının sağlanması amacıyla İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu temsilen üst düzey temsilcilerin davet edilerek sorunun değerlendirilmesinin çözüme katkı sağlayacağından bahisle toplantı isteği Hazine Müsteşarlığına iletilmiştir.

Emekli Belediye Başkanları

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 39'uncu maddesinde, "Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tabi bir kadroya atanmaları halinde belediye başkanlığında geçen sürelerinin tamamı memuriyette geçmiş sayılır." hükmü yer almaktadır.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'na 1983 yılında 2898 sayılı Kanun'la eklenen Ek 48'inci maddesinin 18/5/1994 tarih ve 527 sayılı KHK ile değişik (b) bendine göre, belediye başkanı olarak iştirakçilikleri devam edenlere, öğrenim durumları ve kıdemleri itibarıyla, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını geçmemek üzere mülki idare hizmetleri sınıfı için tespit edilen ek gösterge rakamı uygulanmaktadır.

Yüksek okul mezunu olup, emeklilik açısından hizmet yılının 1'inci derecenin 4'üncü kademesini belediye başkanı olarak geçirenler; geriye dönük herhangi bir ödeme yapmaksızın, belediye başkanlığına atanmış gibi en yüksek göstergeden emekliliğe hak kazanmaktadır. Buna karşın emekliliğe hak kazanmadan bu görevi 5-10 yıl yürüten belediye başkanları en yüksek göstergeden yararlanamamaktadır.

Sorunun giderilmesi bakımından komisyonda görüşülmekte olan 1/536 esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına Birliğimizin önerisinin eklenmesi hususunda TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna yazı yazılmıştır.

Emeklilik

Son zamanlarda belediyelerimizden gelen yakınmalarda daha önceki çalışmaları Bağ-Kur ve SSK kapsamında geçen ancak belediye başkanı seçildiği tarihten bu yana 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile ilişkilendirilen belediye başkanlarının, önceki Bağ-Kur ve SSK hizmetlerinin dikkate alınmaksızın, Emekli Sandığı kıdemlerinin, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe gir-

LOBİ FAALİYETLERİ

diği 15 Ekim 2008'den sonraki yerel seçim tarihinden bu yana hesap edildiği ve durumun yaşlılık aylığı ve diğer mali haklar bakımından hak kayıplarına sebep olduğu bildirilmektedir.

2008 yılı Ekim ayındaki yerel seçimlerde ilk defa belediye başkanı seçilenlerin, mülga 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 76'ncı maddesine göre dikkate alınmayan Bağ-Kur ve SSK hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylığı ve emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınması yönünde yasal düzenleme yapılmasının sorunun çözümüne katkı sağlayacağı hususunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yazı yazılmıştır.

KDV Oranı

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin (g) bendinde katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolaması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak belediyelerin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

Son zamanlarda belediyelerden gelen yakınmalarda, atık su hizmetleri için KDV oranı yüzde 8 olarak belirlenmiş iken, evsel katı atık bertaraf hizmetleri için açık bir düzenleme bulunmadığı, bu nedenle yüzde 18 olan genel KDV oranının uygulanmasının gerektiği ancak bu oranın oldukça yüksek olması nedeniyle vatandaşların yoğun yakınmalarına neden olduğu bildirilmektedir.

27.10.2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin 22'inci maddesinde; atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılıр hükmü yer almaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 28'inci maddesinde, katma değer vergisi oranının, vergiye tabi her bir işlem için yüzde 10 olduğu, Bakanlar Kurulunun bu oranı dört katına kadar arttırmaya ve yüzde 1'e indirmeye, bu oranlar dâhilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Bakanlar Kurulunun 2007/13033 sayılı Kararı ile 31/12/2007 tarihinden geçerli olmak üzere, mal teslimi ve hizmet ifalarında uygulanacak KDV oranlarının gösterildiği listede ve 2011/2466 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen listede belediyeler ve bunların iktisadi işletmeleri tarafından verilen atık su hizmetleri için KDV oranı yüzde 8 olarak belirlenmiş ancak bu listelerde katı atık toplama ve bertaraf hizmetlerine ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Anılan kararlarda bu listelerde yer alanlar

hariç olmak üzere vergiye tabi işlemler için KDV oranı yüzde 18 olarak öngörüldüğünden katı atık hizmetlerine ilişkin KDV oranının genel vergi oranı olan yüzde 18 olarak hesaplanması gerekmektedir.

Bu nedenle, katı atık bertaraf hizmetlerine uygulanacak yüzde 18 nispetindeki genel KDV oranının düşürülmesinin sorunun çözümüne katkı sağlayacağı hususundaki yazımız Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'na iletilmiştir.

Yeni Anayasa Yapım Sürecinde TBB'nin Katkıları

Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınan yazıda yeni anayasa beklentisine karşılık vermek amacıyla oluşturulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Uzlaşma Komisyonunun her kurum, kuruluş ve şahsın yeni anayasa yapımı konusundaki görüş ve önerilerini değerlendirmek üzere Alt Komisyonlar marifeti ile çalışmalarına başladığı belirtilerek, Birliğimizin görüş ve önerilerinin bildirilmesi istenmiştir.

Birliğimizce konu ile ilgili kapsamlı çalışma yapılmış, bu çalışma Birlik yöneticilerimizle de paylaşılarak, görüş ve önerileri alınmıştır.

YOİKK Şirket İşlemleri Teknik Komitesi 1 Numaralı Eylem Planı

Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı tarafından yürütülen, Birliğimiz ve Büyükşehir Belediye Başkanlıklarının da katkısı sunduğu "Şirket Kuruluşu ve Şube Açılış Süreçlerinin Basitleştirilmesine ve Maliyetlerin Azaltılmasına Yönelik Çalışma" Projesinin son aşamasına gelinmiş, rapora ilişkin son değerlendirmeler ve yapılması istenen mevzuat değişiklikleri konusunda 19.12.2011 tarihinde Büyükşehir Belediye Başkanlıklarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda ruhsatlar bakımından belediye uygulamaları ve yaşanan sıkıntılar ele alınmıştır.

Proje kapsamında, belediyelerce işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken, ana şirketin kuruluşunda istenen belgelerden bazılarının şube açılış işlemleri sırasında mükerrer istenmesinin engellenmesi ve bu yolla bürokrasinin azaltılması amacıyla İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılabileceği; ancak, şubenin kendine münhasır ve ayrı bir adreste faaliyet gösteren işyeri olması nedeniyle de belediyelerce işyeri açma harcı, muayene ruhsat harcı, çevre temizlik vergisi tahsilatı yapılması ve hafta tatili izin belgesi, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi gibi belgelerin düzenlenmesinin mevzuat gereği olduğu, belediye gelirlerinin ilgili mevzuata aykırı olarak azaltılmaması gerektiğine ilişkin görüşlerimiz Başbakanlık İdareyi Geliştirme Başkanlığı'na iletilmiştir.

Rio +20 Zirvesi En İyi Uygulamaların Seçimi Süreci

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio +20 Zirvesi) 20-22 Haziran 2012 tarihlerinde rezilya'nın Rio de Janeiro kentinde düzenlenecektir. Zirvede temel olarak sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomi konuları işlenecektir.

T.C Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen Rio +20 Zirvesine yönelik ulusal hazırlık sürecinde, Zirvede sunulacak Ulusal Raporda yer almak üzere sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomi konularında hayata geçirilmiş "En İyi Uygulamaların" seçimi yapılacaktır.

Belediyelerimizin, sürdürülebilir kalkınma konusunda "en iyi uygulama" olabileceğini düşündükleri uygulamalarına ilişkin olarak hazırlayacakları başvuru dosyalarını 17 Şubat 2012 tarihine kadar Elif Özkul GÖKMEN'e (elifg@tbcsd.org) e-posta yoluyla göndermeleri gerekmektedir.

Ayrıntılı bilgi için: www.kalkinma.gov.tr / www.tbcsd.org /

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

Sorularınızı www.tbb.gov.tr adresinde yayımlanan web sitemizin sağ alt köşesinde bulunan “Soru Cevap Formu”nu online doldurarak Birliğimize iletebilirsiniz.

PERSONEL ve SGK MEVZUATI

SORU: İsmail TOPALCA / Kahramanmaraş Belediyesi İtfaiye Eri

21 Haziran 2010 tarihinde Belediyemiz İtfaiye Müdürlüğü çalışanlarına Görevde Yükselme Sınavı düzenledi. Boş bulunan her kadro için, kadro derecelerini belirtmek suretiyle müracaat ettik. 5. derecelik 2 kadro olduğundan bu kadroya 6 kişi müracaat etti. Müracaat edenlerden 5 kişi geçerli puanı aldı ve doğal olarak 2 kişi atanabildi. Bunun yanında 1 adet 4, 1 adet 6 ve sınav sonucunda amir olan 1 adet 3 derecelik kadrolar boş kaldı. 3 kişide geçerli puanı almasına rağmen ataması yapılmadı, bahsedilen boş kadrolara bu kişilerin ataması yapılabilir mi?

CEVAP: Uğur SÖKMEN / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete’de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”in 1’inci maddesinde Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak, mahalli idarelerde görev yapan Devlet memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş olmasına rağmen, 21’inci maddesinde, Zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği ayrıca düzenlenmiş bulunmaktadır.

Buna göre itfaiye personeli için ilgili mevzuat, İçişleri Bakanlığı tarafından 21 Ekim 2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliği’dir.

Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, 4’üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan tanımlardan;

- c) Görevde yükselme eğitimi: Görevde yükselmeye ilişkin olarak verilecek hizmet içi eğitimi,
- ç) Görevde yükselme sınavı: Görevde yükselme eğitimini tamamlayanların tabi tutulacağı yazılı sınavı,
- d) İtfaiye birim amirliği: Bu Yönetmeliğin 5’inci maddesinde belirtilen birimleri,

ifade etmektedir.

8’inci maddesine göre kadro ve unvanlar; Belediye itfaiye teşkilatı personel kadro ve unvanları, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Esaslara göre; daire başkanı, itfaiye müdürü, itfaiye şube müdürü, itfaiye amiri, itfaiye çavuşu ve itfaiye eri kadroları ile diğer kadrolardan oluşur.

Söz konusu yönetmeliğin görevde yükselme şartlarının belirlendiği 19’uncu maddesinde, “bu Yönetmeliğin 8’inci maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve itfaiye müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda aşağıdaki şartlar aranır.

b) İtfaiye amirliğine atanabilmek için;

- 1) En az lise mezunu olmak,
- 2) 4 yıllık yüksek öğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl itfaiye çavuşu olarak çalışmış olmak,
- 3) Yüksek öğrenim mezunu olanların 1-4 dereceli kadrolara atanmaları için 657 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinde belirtilen süre kadar hizmeti bulunmak,

- 4) mülga,
- 5) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,
- 6) Kadro durumu elverişli olmak.

Belediyeler, atanılacak görevin niteliği itibarıyla aranacak hizmet sürelerini, 657 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen hizmet sürelerini dikkate alarak belirler. Bu sürelerin en az iki yılının itfaiye teşkilatında geçmiş olması şarttır. Ancak, yeni kurulan belediyeler ile görevde yükselmeyle ilgili ilanlara yeterli sayıda başvuru olmaması halinde en az iki yıl çalışmış olmak şartı aranmaz."

20'nci maddesinin 5'inci fıkrasında ise, "Görevde yükselme eğitimine alınacakların sayısı, atama yapılacak boş kadro sayısının üç katını geçemez. Başvuranların sayısı atama yapılacak boş kadro sayısının üç katını geçtiği takdirde bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-1 Değerlendirme Formu doldurularak puanlama yapılır. Eğitime alınacak olanlar en çok puanı alandan başlayıp boş kadro sayısının üç katına indirilmek suretiyle insan kaynakları birimi tarafından duyurulur. Puanların eşit olması durumunda sırasıyla hizmet süresi fazla ve son sicil notu yüksek olana öncelik verilir." Hükümü yer almıştır

25'inci maddesinde ise, "Görevde yükselme eğitimini tamamlayanların görevde yükselbilmeleri için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yüksek öğretim kurumlarından birine yaptırılacak sınavlara katılmaları ve başarılı olmaları şarttır.

Görevde yükselme sınavı, bu Yönetmeliğin 23'üncü maddesinde yer alan konulardan yapılır.

Sınavda başarılı sayılmak için 100 puan üzerinden en az 70 puan alınması şarttır." Şeklindeki hükümle görevde yükselme sınavı düzenlenmiştir.

Sınav kurulu, sınav sonuçlarını sınavın yapıldığı tarihten itibaren en geç 10 gün içerisinde ilan edeceği ve ilgililere yazılı olarak bildireceği 26'ncı maddede düzenlendikten sonra, sınavı kazananların atanmasına 28'inci maddede yer verilmiş bulunmaktadır.

Sorunuzda belirttiğiniz bilgiye göre, "İtfaiye Amirliğine" atanabilmek için Yönetmeliğin 19'uncu maddesinde belirlenen görevde yükselme şartlarını taşıdığınız anlaşılmaktadır.

Ancak, yönetmeliğin 20'nci maddesindeki sınırlamaya göre, görevde yükselme eğitimine alınacakların sayısı, atama yapılacak boş kadro sayısının üç katını geçemeyeceğinden, itfaiye Amirliği için boş olarak 5'inci dereceli 2 kadro ilan edilmiş ise en fazla 6 kişi görevde yükselme eğitimine alınabilecektir. Bu eğitimi tamamlayanların görevde yükselme sınavına katılmaları ve başarılı olmaları genel şarttır. Sınava katılmakta tek başına yeterli değildir. Çünkü bu yapılacak görevde yükselme sınavında başarılı olabilmek için 100 puan üzerinden en az 70 puan alınması da bir başka şarttır. Sınavı kazananların atanması sırasında karşımıza çıkan bir başka şartta başarı sırasıdır. Mezkur yönetmeliğin 28'inci maddesine göre, yapılan sınav sonucunda başarılı bulunanlar arasından, en geç 3 ay içinde başarı sıralamasına göre boş kadro sayısı kadar atama yapılır.

Ayrıca, ilan edilen veya boşalan kadrolara, görevde yükselme sınavında başarılı olanlar atanmadan diğer mahalli idarelerden veya herhangi bir resmi kurumdan naklen veya açıktan atama yapılamayacağından, bu kadroların boşalması durumunda öncelik hakkı görevde yükselme sınavında başarılı olanlarındır.

Yönetmelik hükümlerinden, ilan edilen boş kadrolara atama yapıldıktan sonra bu kadroların boşalması durumunda sınavda başarılı olan diğer adaylar arasından başarı sırasına göre atama yapılabileceği anlaşılmaktadır.

SORU: **Cafer KIRKAŞ** / Kesecik Belediyesi Fen Memuru/KONYA

1995 yılından beri belde belediyesinde Teknik Hizmetler Sınıfında Fen Memuru olarak çalışmaktayım. Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 9 aylık kursunu başarıyla bitirdim. 2010 yılında Seydişehir Selçuk Üniversitesinin Makine Teknikerlik Bölümünden mezun oldum. Bugün itibarıyla Devlet Memurları Kanunu'nun 76'ncı maddesine istinaden Belediye Başkanı oluru ile Tekniker kadrosuna atanmak istiyorum. Başkaca belediyelerde unvan değişikliği

sınavına girmeden başkan oluru ile atamaların gerçekleştiğini biliyorum ve aynı haktan yararlanmak istiyorum.

CEVAP: **Uğur SÖKMEN** / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete’de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”in 4/1 maddesine göre, “...Bu Yönetmelikte geçen;

k) Unvan değişikliği: En az ortaöğretim düzeyinde mesleki veya teknik eğitim sonucu ihraz edilen unvanlara ilişkin kadrolara yapılan atamaları,

l) Unvan değişikliği sınavı: Bu Yönetmelik kapsamındaki personelin, en az orta öğretim düzeyinde mesleki veya teknik eğitim sonucu ihraz edilen unvanlara ilişkin görevlere atanmaları için eğitime tabi tutulmaksızın alınacakları yazılı sınavı...” ifade etmektedir.

Unvan Değişikliğine Tabi Kadrolar başlıklı 5/2 maddesinde; “Unvan değişikliğine tabi kadrolar şunlardır:

a) Sanat tarihçisi, arkeolog, dekoratör, desinatör, ekonomist, ev ekonomisti, fizikçi, grafiker, heykeltıraş, hidrobiyolog, hidrolog, istatistikçi, jeofizikçi, jeolog, jeomorfolog, kaptan, kimyager, laborant, matematikçi, mimar, mühendis, paleontolog, pilot, ressam, restoratör, şehir plancısı, teknik ressam, tekniker, teknisyen, topograf, peyzaj mimarı, ölçü ve ayar memuru,

b) Antropolog, bakteriolog, biolog, çocuk gelişimcisi, diş protez teknisyeni, diyetisyen, ebe, fizikoterapist, fizyoterapist, hemşire, odyolog, pedagog, psikolog, radyoterapist, sağlık fizikçisi, sağlık memuru, sağlık teknikeri, sağlık teknisyeni, sosyal çalışmacı, tıbbi teknolog, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni,

c) Sosyolog, programcı, kütüphaneci, mütercim, tercüman, avukat, imam, kameraman, çocuk eğitimcisi, çocuk eğitici, antrenör, fotoğrafçı, dalgıç, balık adam, bandocu, çocuk rehberi ve gözetimcisi...” unvanları sayılmak suretiyle unvan değişikliğine tabi kadrolar arasında “tekniker” unvanına da yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 8/1 maddesinde ise, Unvan değişikliği suretiyle atanacaklarda aranacak genel şartlar arasında “...b) Unvan değişikliği sınavında başarılı olmak,

c) Yükseköğrenim mezunu olanların 1-4 dereceli kadrolara atanmaları için 657 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinin (B) bendinde belirtilen süre kadar hizmeti bulunmak...” şartlarına yer verilmiştir.

Unvan değişikliği sınavına tabi olan kadrolara atanacaklarda aranacak özel şartların belirlendiği 9/1 maddesinde, “...e) Tekniker kadrosuna atanabilmek için; 1) En az iki yıl süreli mesleki veya teknik yükseköğretim mezunu olmak...” unvan değişikliği suretiyle atanacaklarda özel şart olarak belirlenmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin, unvan değişikliği sınavı başlıklı 16’ncı madde de; “(1) Bu Yönetmeliğin 5’inci maddesinde belirtilen unvan değişikliğine tabi kadrolara; bu unvanları en az ortaöğretim düzeyinde mesleki veya teknik eğitim sonucu ihraz etmiş bulunan personelin ataması, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, unvan değişikliği sınavı sonucuna göre yapılır. Unvan değişikliği sınavı yazılı olarak yapılır ve eğitim programı uygulanmaz.

(2) Unvan değişikliği sınavı; Bakanlık tarafından Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yükseköğretim kurumlarından birine yaptırılır. Unvan değişikliği sınavı, büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunan belediyeler için büyükşehir belediyeleri tarafından; büyükşehir belediye teşkilatı

bulunan özel idarelerde ise il özel idareleri tarafından, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına veya yükseköğretim kurumlarından birine yaptırılabilir.

(3) Bu sınavlara katılacaklarda, kurumda veya öğrenim durumları ile ilgili bulunmayan görevlerde belirli süre hizmet yapmış olma şartı aranmaz.

(4) Yapılacak sınavda başarılı olabilmek için 100 üzerinden 70 puan alınması şarttır..." hükmü yer almıştır.

Sorunuzda bahsettiğiniz bilgiye göre tekniker kadrosuna atanabilmek için Yönetmelikte özel şart olarak belirlenen en az iki yıl süreli mesleki veya teknik yükseköğretim mezunu olmak şartını taşıdığınız anlaşılmaktadır.

Ancak, tekniker kadrosu mezkur yönetmelikle unvan değişikliği sınavına tabi olan kadrolar arasında sayılmıştır. Tekniker kadrosuna atanabilmek için unvan değişikliği sınavında başarılı olmak genel şarttır. Sınava katılmakta tek başına yeterli değildir. Çünkü bu yapılacak unvan değişikliği sınavında başarılı olabilmek için 100 üzerinden 70 puan alınması da bir başka şarttır. Yönetmelik hükümlerinden, bu şartlar gerçekleşmeden tekniker kadrosuna atama yapılmasının mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, unvan değişikliği sınavına tabi tutulmadan ve başarı sağlamadan tekniker kadrosuna atama yapılamayacağı anlaşıldığından, Belediyenizde boş bulunan tekniker kadrosu için yukarıya alınan Yönetmelik hükümlerine göre açılacak unvan değişikliği sınavına katılmanız ve yapılacak sınavda başarı sağlamanız halinde tekniker kadrosuna atamanız yapılabilir.

SORU: Kerim TUNA

Belediyelerin norm kadrosundaki eğitmenin açılımı nedir? Belediyelerin norm kadrosunda olan ve idari personel listesindeki eğitmen kadrosunda kimler sözleşmeli çalıştırılabilir? Yani eğitmen kadrosu hangi branşları kapsar?

CEVAP: Uğur SÖKMEN / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

Eğitmen; eğitime işiyle uğraşan kimsedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde "...Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usûle göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir.

Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz. Bunlara ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere belediye meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli personel olarak çalıştırılanlar için iş sonu tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar

için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz ve aynı kişi birden fazla belediye veya bağlı kuruluştaki çalıştırılmaz.

Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdi menfaat temin edilmez. Bu personel hakkında bu Kanun'la düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır. Bu personele ait sözleşme örnekleri sözleşmenin imzalanmasını izleyen 30 gün içinde İçişleri Bakanlığına gönderilir..." hükmü yer almıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi çerçevesinde çalıştırılacak sözleşmeli personel için 1/7/2011 tarihinden itibaren unvanlar itibarıyla geçerli olan net ücret tavanları, asgari geçim indirimi tutarı uygulanmaksızın ve memur aylık katsayı rakamları dikkate alınmak suretiyle tavan ücretleri Maliye Bakanlığınca belirlenmektedir.

Maliye Bakanlığının 8.7.2011 tarihli ve B.07.0.BMK.0.19.115708-184/ 8988 sayılı genelgesiyle Belediyelerde Sözleşmeli Personel Ücret Tavanları belirlenmiş ve bu yazı eki tabloda belirlenen ücret tavanları gösterilmiştir.

İl özel idareleri ve belediyeler ile mahalli idare birliklerinin meclisleri veya büyükşehir belediyeleri bağlı kuruluşlarının yönetim kurulları, anılan madde çerçevesinde 1/7/2011 tarihinden sonra sözleşmeli personel olarak ilk defa istihdam etmeye başlayacakları kişiler için belirlenen ücret tavanlarını aşmamak kaydıyla net ücret tespitine yetkilidir.

Sorunuzda bahsettiğiniz sözleşmeli çalıştırılacak "eğitmen" belirlenen ücret tavanları tablosunda yer almaktadır.

Buna göre, 1/7/2011 tarihinden geçerli olmak üzere, 5393 sayılı Kanun çerçevesinde çalıştırılacak sözleşmeli personelin unvan bazında ücret tavanları tablosunda;

-Yükseköğrenim Mezunu Eğitmen 1.299,36 TL.

-Lise Dengi Mesleki Öğrenim Mezunu Eğitmen ise 1.282,28 TL.

olarak belirlenmiştir.

İstihdam iznine karar vermeye ilgili meclis veya yönetim kurulu yetkilidir.

İl özel idareleri, belediyeler ve mahalli idare birliklerinde, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında tam zamanlı veya aynı maddenin dördüncü fıkrası çerçevesinde kısmi zamanlı olarak istihdam edilmekte olan sözleşmeli personelin 1/7/2011 tarihinden sonraki net aylık sözleşme ücretlerinin hesabında ise, görev yaptıkları unvanı Devlet memuru olarak çalışanların aylıklarında 2011 yılının ikinci altı ayı için gerçekleşen aylık artış oranının dikkate alınması gerekmektedir. Bu durumdaki sözleşmeli personele, 1/7/2011 tarihinden geçerli olmak üzere, Haziran ayındaki sözleşme ücretinin %4 oranında artırılması suretiyle bulunacak tutar üzerinden net aylık sözleşme ücreti ödenecektir.

5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi çerçevesinde tam zamanlı sözleşmeli personel istihdamına ilişkin uygulamaların ilgili meclis veya yönetim kurulu kararı ile verilen iznin amacına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin tespiti için, tam zamanlı sözleşmeli personel istihdamına yönelik olarak alınacak meclis veya yönetim kurulu kararlarında her bir kadro unvanı için kaç adet tam zamanlı sözleşmeli personel istihdamına izin verildiği de açıkça karara bağlanacaktır.

Ayrıca, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel istihdamında, İçişleri Bakanlığının 31/10/2005 tarihli ve B.05.0.MAH.0.71.00.01/11493 sayılı Genel Yazısında da gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Dolayısıyla yukarıda yapılan açıklamalar neticesinde, 5393 sayılı Kanun çerçevesinde lise dengi mesleki öğrenim mezunları ile yükseköğrenim mezunları sözleşmeli eğitmen olarak çalıştırılabilecektir.

SORU: Mehmet Nihat ÖZSÜER / Mardin Belediyesi

Merhaba Mardin Belediyesinde yaklaşık 10 yıldan beri kadrolu işçi olarak çalışmaktayım. Şu an Açıköğretim Fakültesi 3.sınıf öğrencisiyim. Bulduğum kurumda memur olabilmem mümkün mü ? Mümkün ise bunun yasal prosedürü nedir?

CEVAP: Uğur SÖKMEN / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

Kısa bir soru ama hukuki açıdan cevabı zor bir soru olduğu için, sorunuzu resmi kurumda çalışan kadrolu işçi nasıl memur olur? şeklinde anladığınızı belirterek cevaplamaya çalışalım.

Kamu idarelerinde istihdam biçimi, memur, sözleşmeli personel, geçici personel ve sürekli ve geçici işçiler olmak üzere dört çeşittir.

Kadrolu personel olarak tarif edilen memurlarla ilgili olarak, 190 sayılı KHK nin Ek 7'nci maddesinde, kamu idarelerinin serbest memur kadrolarına yapacağı açıktan atama sayıları ve diğer kamu idarelerinden yapacağı nakil sayıları toplamı ile bu toplam sayıdan istisna tutulacak atamaları, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda gösterilmektedir. Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda, cari yıl personel ihtiyaçları, bir önceki yılda emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan personel sayısının yüzde ellisini (araştırma görevlisi kadroları için yüzde yüzünü) aşmamak kaydıyla açıktan veya naklen atama yoluyla karşılanır. Bu sınırlar içinde personel ihtiyacını karşılayamayacak idareler için ilave atama izni dağılımının Çalışma Bakanı ile Maliye Bakanının müşterek önerisi üzerine Başbakan Onayıyla idareler itibarıyla belirlenmektedir.

Aynı şekilde Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda, sürekli işçiler ile geçici işçilerin bütçede yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edileceği, sürekli işçi kadrolarının açıktan atama amacıyla kullanılması ve vizesi, bütçe imkânları göz önünde bulundurularak DPB görüşü üzerine Maliye Bakanlığının iznine bağlı olduğu yazılıdır.

Devlet memuru olabilmenin şartları 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinde Devlet memurluğuna alınma genel ve özel şartları olarak ayrı ayrı belirlenmiş, aynı Kanun'un 49-51'inci maddelerinde ise Devlet memuru olarak atanacakların açılacak Devlet memurluğu sınavlarına girmeleri ve sınavı kazanmaları şart olduğu hüküm altına alınmıştır. Sınavların ve başvuruların yapılmasına dair usul ve esaslar 3/5/2002 tarih ve 24744 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmeliğe göre, sınav sonuçları, sınav komisyonlarınca başarı sıralarına göre ilan edilir ve yazı ile de ilgililere bildirilir. İlan edilen sınav sonuçları müteakip sınav tarihine kadar geçerlidir. KPSS sonuçları iki yıl süreyle geçerlidir. ÖSYM, KPSS tarihi, başvuru tarihi ve başvurunun ne şekilde ve nereye yapılacağını Resmi Gazete ve tirajı yüksek üç gazetede duyurur. Sınav ÖSYM'ce eleme ve seçme grubu için yapılır. Devlet memuru olmak isteyenlerin, öncelikle (KPSS) katılmaları ve sınav sonucu aldıkları puana göre (A) grubu kadrolar için kamu idarelerinin; (B) grubu kadrolar için ise ÖSYM'nin ilanlarını takip etmeleri ve başvurmaları gerekir.

İşçi olabilmenin şartları ise, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarının düzenlendiği 4857 sayılı İş Kanunu'nda belirlenmiştir. İş arayanların elverişli oldukları işlere yerleştiril-

meleri ve çeşitli işler için uygun işçiler bulunmasına aracılık görevi, Türkiye İş Kurumu ve bu hususta izin verilen özel istihdam bürolarınca yerine getirilir. İşçi alınmasında uygulanacak usul ve esaslar 09.08.2009 tarih ve 27314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte düzenlenmiştir. Söz konusu yönetmeliğe göre, kamu kurum ve kuruluşlarının ortaöğretim ve daha yüksek eğitim düzeyindeki işçi talepleri KPSS puanıyla; ilköğretim ve daha alt eğitim düzeyindeki işçi talepleri ile eğitim şartı aranmaksızın kömür ve maden işletmelerinin yeraltı işlerinde çalıştırılacaklara ilişkin taleplere gönderilecek adaylar ise noter huzurunda çekilecek kura ile belirlenir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda, 657 sayılı Kanun’a tabi olmayan personelden 657 sayılı Kanun’a tabi bir göreve geçirilenlerin intibaklarının nasıl yapılacağı Ek geçici 1, 2 ve 3’üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Ancak, 657 sayılı Kanun’un asıl maddelerinde, resmi kurum ve kuruluşlarda işçi statüsünde çalışanların memuriyet statüsüne nakli veya doğrudan geçmeyi düzenleyen bir hüküm bulunmadığından doğrudan geçiş yapılamaz. Bir başka ifadeyle 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi olarak resmi kurum ve kuruluşlarda çalışan işçilerin memuriyet kadrolarına atanmaları mümkün değildir. Ancak belirli dönemlerde çıkarılan Kanunlarla resmi kurum ve kuruluşlarda çalışan işçilerin memuriyete geçişine izin verilmiştir. Resmi kurum ve kuruluşlarda çalışan işçiler ancak bir kanunla memuriyet kadrolarına geçirilebilirler. Bu Kanunlardan bazıları; 12.2.1982 tarihli ve 2595 sayılı Kanun, 12.2.1982 tarihli ve 241 sayılı KHK, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun gibi özel düzenleme içeren kanunlardır.

657 sayılı Kanun’un Ek geçici 1, 2 ve 3’üncü maddelerine göre, memuriyet dışında geçen hizmetler değerlendirilebilmekte ve işçilikte geçen süreler ister özel olsun ister resmi olsun sigortalı süreler, emekliliğe esas aylık ve kazanılmış hak aylık olmak üzere birkaç yönden memuriyete intibakları yapılmaktadır.

2595 sayılı Kanun’un Geçici 9’uncu maddesine göre; resmi kurumlarda işçi iken 1.3.1982 -1.9.1982 tarihlerinde memuriyete girenlerin intibakı 657 sayılı Kanun’un ek geçici 1, 2 ve 3’üncü maddesine göre kadro şartı ve yükselilebileceği dereceyi geçmemek üzere yapılmıştır.

241 sayılı KHK’nin 15’inci maddesine göre; resmi kurumlarda işçi iken 1.7.1984-31.12.1984 tarihlerinde memuriyete girenlerin intibakı 657 sayılı Kanun’un ek geçici 1, 2 ve 3’üncü maddesine göre kadro şartı ve yükselilebileceği dereceyi geçmemek üzere yapılmıştır. Ayrıca, 1.3.1975-1.3.1982 tarihlerinde memurluğa geçmiş olanların işçi olarak geçen hizmetleri öğrenim durumlarına göre yükselilebilecekleri tavanı aşmamak kaydıyla kadro şartı aranmaksızın değerlendirilmiştir.

4046 sayılı Kanun’un 22’nci ve geçici 9’uncu maddesine göre; Özelleştirilen kuruluşlarda (Kamu İktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarda) sözleşmeli statüde çalışmakta iken 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tabi kurumlara nakledilerek Devlet memuru statüsüne geçirilenlerin sözleşmeli statüde (kapsam dışı personel dahil) geçen hizmet süreleri; aynı Kanun’un ek geçici 1, 2 ve 3’üncü maddelerine göre, 458 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri de dikkate alınmak suretiyle, öğrenim durumlarına göre yükselilebilecekleri tavanı aşmamak kaydıyla kadro şartı aranmaksızın kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmektedir.

Güncel mevzuata göre işçilikle memuriyeti karşılaştırdığımızda, memuriyetten emekli olursanız emekli ikramiyesi alır ve bu süreler için kıdem tazminatı alamazsınız. Buna karşın, işçilikten sonra memuriyetiniz 3 yıl 6 aydan az olursa sigortalılıktan emekli olabilir, kıdem tazminatı da alabilirsiniz. 30 yıldan fazla hizmet için emekli ikramiyesi alamazsınız, fakat kıdem tazminatında süre bakımından üst sınır yoktur.

Bu itibarla yukarıda belirtilen hükümlerin ve yapılan açıklamaların birlikte değerlendirilmesi neticesinde, resmi kurumda çalışan kadrolu bir işçinin memur olabilmesi ancak özel bir kanunda geçişe izin verilmiş olmasına bağlı bulunmaktadır.

SORU: Ercan ÇELİK / Yazlıhüyük Belediyesi Muhasebeci /NEVŞEHİR

18 yıllık Devlet memuruyum. Şu anki derece/kademem: (2/2). 1999 yılından beri kesintisiz olarak Muhasebeci kadrosundayım. Ayrıca; 2008 yılından beride Vekaleten atandığım 3 Dereceli Mali Hizmetler Müdürlüğü kadrosunun gereklerini de resmen ifa etmekteyim. 4 yıllık fakülteyi yeni bitirdim. Müdürlük için 2012 yılında görevde yükselme sınavına gireceğim.

Vekâleten yürüttüğüm Mali Hizmetler Müdürlüğü kadrosunun Öht ve ek ödeme tutarını alabilir miyim?

CEVAP: Uğur SÖKMEN / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Vekalet Görevi ve Aylık Verilmesinin Şartları" başlıklı 86'ncı maddesinde, vekalet görevinin usul ve esasları ile bir görevi vekaleten yürütenlere hangi hallerde, hangi tarihten itibaren vekalet aylığı ödeneceği; 175'inci maddesinde de, vekalet aylığının nasıl hesaplanacağı ve ne miktarda ödeneceği konuları düzenlenmiş bulunmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı ve 175'inci maddelerine göre, kurum içinden vekalet aylığı verilerek suretiyle vekaleten atama, sadece mali, nakdi ve aynı sorumluluğu bulunan saymanlık kadroları için mümkündür. Boş bulunan saymanlık kadrolarına vekalet edenlere işe başladıkları tarihten itibaren, vekalet ettikleri görevin kadro derecesinin birinci kademe aylığının üçte biri vekalet aylığı olarak ödenir. Kurum içinden boş bulunan saymanlık kadrolarına vekalet edenlere ödenecek vekalet aylıklarının hesabında, gösterge ve ek göstergeler dikkate alınır, taban aylığı ve kıdem aylığı dikkate alınmaz. Vekalet aylığından; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63'üncü ve 104'üncü maddelerine göre gelir vergisi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun VI sayılı Listesine göre de damga vergisi kesilir.

160 seri No.lu DMK Genel Tebliğinin E-6'ncı maddesi gereğince, boş kadroya ait bir göreve kurum içinden vekalet ettirilenlere;

- Vekaletin, 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesine binaen yapılması ve bu hususun onayda belirtilmiş olması,
- Vekaletin, asili atamaya yetkili amir tarafından verilmesi,
- Vekillerin, genel ve ilgili özel mevzuatı uyarınca asaleten atanmada aranan tüm şartları (asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) bir arada taşımaları,

kaydıyla, vekalet ettikleri kadro veya görevler için öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, asli kadro veya görevleri karşılığında fiilen aldıkları zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki fark; 657 sayılı Kanun'un 175'inci maddesindeki 1/3 ve 2/3 oranlar dikkate alınmaksızın, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve vekalet görevinin fiilen yapıldığı sürece ödenir.

175'inci maddenin 2'nci fıkrasına göre, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

Buna göre, bir göreve vekalet eden Devlet memurlarına, vekalet ettikleri kadro veya görevler için öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, asli kadro veya görevleri karşılığında fiilen aldıkları zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki farkın, 657 sayılı Kanun'un 175'inci maddesindeki oranlar dikkate alınmaksızın, vekalet görevine başlanıldığı tarihten itibaren ve vekalet görevinin fiilen yapıldığı sürece ödemesi mümkün bulunmakla birlikte, bu ödemelerin yapılabilmesi için anılan hükümde yer alan tüm şartların (asaleten atanmada sınav şartı aranılan kadro veya görevler için bu sınavlara girebilme hakkının elde edilmiş olması dahil) yerine getirilmiş olması zorunlu bulunmaktadır.

4 Temmuz 2009 tarihli ve 27278 Sayılı Resmî Gazete’de İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme Ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”in 5/1-a (1) maddesine göre, yönetim hizmetleri grubunda görevde yükselmeye tabi kadrolar arasında “Müdür” unvanı da yer almıştır. 6/1-b maddesinde ise, “görevde yükselme eğitimini tamamlayarak, sınavında başarılı olmak” görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak genel şart olarak belirlenmiştir.

Görevde yükselme sınavına tabi olarak atanacaklarda aranacak özel şartların belirlendiği 7/1-a maddesinde “Müdür kadrosuna atanabilmek için;

- 1) 657 sayılı Kanun’un 68’inci maddesinin (B) bendinde belirtilen atanma şartlarını taşımak,
- 2) Fakülte veya dört yıllık yüksekokul mezunu olmak,
- 3) Teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere atanabilmek için; yükseköğretim kurumlarının, kadronun görev alanı ile ilgili eğitim ve öğretimde bulunan en az dört yıllık bölümlerinden veya bu bölümlere denkliği kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümlerinden mezun olmak,
- 4) Teknik öğrenim gerektiren müdürlüklere yapılacak atamalar dışında, diğer müdürlükler için son müracaat tarihi itibarıyla üç yılı uzman, şef, ayniyat saymanı, kontrol memuru ve muhasebeci kadrosunda olmak kaydıyla en az on yıl hizmeti bulunmak” yer almıştır.

Sorunuzda belirttiğiniz bilgilere göre, dört yıllık yüksekokul mezunu olduğunuz, üç yıldan fazla muhasebeci kadrosunda olmak kaydıyla en az on yıldan fazla hizmetiniz bulunduğu ve dolayısıyla asaleten atanmada aranan tüm şartları sınav şartı hariç taşıdığınız anlaşılmaktadır.

Mali Hizmetler Müdürlüğü kadrosu saymanlık niteliğine haiz kadro olduğu için; vekaletinizin, 657 sayılı Kanun’un 86’ncı maddesine binaen aylıklı vekalet yapıldığının onayda belirtilmiş olması ve Belediye Başkanı tarafından uygun görülmesi kaydıyla, Yazıhüyük Belediyesi 3’üncü dereceli Mali Hizmetler Müdürü kadrosuna (3’üncü derecenin 1’inci kademe aylığının 1/3’ü) aylıkla vekalet etmeniz ve vekalet ettiğiniz 3’üncü dereceli Mali Hizmetler Müdürü kadrosu için öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, muhasebeci kadrosu karşılığında fiilen aldığınız zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki fark; 657 sayılı Kanun’un 175’inci maddesindeki 1/3 ve 2/3 oranlar dikkate alınmaksızın, vekalet görevine başladığınız tarihten itibaren ve vekalet görevini fiilen yaptığınız sürece ödenmesi gerekir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3’üncü Maddesi Uyarınca Yapılacak Ek Ödemenin Uygulanmasına İlişkin Maliye Bakanlığı tarafından yapılan 22/10/2008 tarih ve B.07.0.BMK.0.15-115456-6/16352 sayılı Genelge 25/10/2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bilindiği üzere, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3’üncü maddesinde 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanun’un 46’ncı maddesinin dördüncü fıkrası ile yapılan değişiklikle, anılan maddenin birinci fıkrasında sayılan kamu idarelerinde çalışan personele “2660” gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda yapılan ek ödeme yerine, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %200’ünü geçmemek üzere her ay ek ödeme yapılabileceği öngörülmüş olup, ek ödemenin oranı ile esas ve usullerinin, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, personelin sınıfı, rütbesi, kadro veya görev unvanı, derecesi, atanma usulü ile emsali veya benzeri görev ve unvanlarda bulunan personele mali haklar kapsamında yapılan her türlü ödemeler dahil almakta oldukları toplam ödeme tutarları gibi kriterler birlikte veya ayrı ayrı dikkate alınarak belirlenmesi hususunda Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bakanlar Kuruluna tanınan yetki çerçevesinde yürürlüğe konulan 7/8/2008 tarihli ve 2008/14012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli “375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3’üncü Maddesi Uyarınca Yapılacak Ek Ödemeye İlişkin Karar”ın uygulanması sırasında ortaya çıkması muhtemel tereddütlerin giderilmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla yapılan açıklamaların 3’üncü maddesinde, Bir kadroya açıktan, kurum içinden veya kurum dışından vekâlet ettirilenlere vekâlet edilen görev nedeniyle 2008/14012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca ek ödeme yapılmayacağı belirtilmiştir..

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3'üncü maddesi uyarınca yapılan ek ödemenin uygulanmasına ilişkin Maliye Bakanlığınca çıkarılan ve 25.10.2008 tarihli ve 27035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genelgenin 3'üncü maddesine göre, boş bir kadroya kurum içinden vekâlet ettirilene vekâlet edilen görev nedeniyle 2008/14012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3'üncü maddesindeki ek ödeme yapılmayacaktır.

Dolayısıyla, 3'üncü dereceli Mali Hizmetler Müdürü kadrosu için öngörülen zam ve tazminatların toplam net tutarının, muhasebeci kadrosu karşılığında fiilen aldığınız zam ve tazminatların toplam net tutarından fazla olması halinde, aradaki farkı alabilirsiniz, yukarıda yaptığımız açıklamalara göre, vekâlet edilen Mali Hizmetler Müdürü görevi nedeniyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3'üncü maddesindeki ek ödemeden faydalanamayacağınız anlaşılmıştır.

SORU: Sevil ÜNVER / Bandırma Belediyesi Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı

Memur personele verilen 1/30 aylıktan kesme disiplin cezasında hangi kalemlerden kesinti yapılır?

CEVAP: Uğur SÖKMEN / Maliye Bakanlığı Daire Bşk.

Sorunuzdan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesinin (C) fıkrasına göre, aylıktan kesme cezasının uygulanmasında aylığın hangi unsurlarının dikkate alınacağı hususunda arkadaşlarınızın tereddüte düştüğü ve hangi unsurlardan kesinti yapacağınızı bilemediğiniz anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Kanun'un 2670 sayılı Kanun'un 31'inci maddesi ile değişik 125'inci maddesinin (C) fıkrasında, aylıktan kesme cezası, memurun brüt aylığından 1/30 -1/8 oranında kesinti yapılması olarak tanımlanmıştır.

Anılan fıkra, aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve hallerin;

- a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,
- b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,
- c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,
- d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,
- e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- g) (Mülga: 13/2/2011-6111/111 md.)
- h) (Mülga: 13/2/2011-6111/111 md.)
- ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak, olduğu şeklinde belirlenmiştir.

Aynı Kanun'un 147'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (A) bendinde, aylığın; bu Kanun'a tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibarıyla ödenen parayı ifade ettiği, 155'inci maddesinde, bu Kanun'un 36'ncı maddesinde yer alan sınıflara ait gösterge tablosundaki rakamların, genel bütçe kanununda o yıl için tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak miktar, sınıfların derece ve kademelerindeki memurların aylık tutarlarını göstereceği, 43'üncü maddesinde ise, bu Kanun'a tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylık ve ek göstergelerine yer verilerek (A) bendinde, aylık göstergesinin; bütün sınıflar itibarıyla her derece ve kademelerin aylıklarının hesaplanmasına esas teşkil edecek Aylık Gösterge Tablosunun I Numaralı Cetvelde gösterildiği ve (B) bendinde de, bu Kanun'a tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıklarının, hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu Kanun'a ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanacağı belirtilmiştir.

Mezkur Kanun'un 152'nci maddesinde; I, II de belirlenen zam ve tazminatların ödeneceği, III-Ortak Hükümlerin 562 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5'inci maddesi ile değişik üçüncü alt bendinde de, bu zam ve tazminatlara hak kazanmada ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanacağı öngörülmüştür.

Söz konusu Kanun'un Ek 26'ncı maddesinin (a) fıkrasında, bu Kanun'a ekli IV sayılı cetvelde unvanları yazılı görevlerde bulunanlara hizarlarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödeneceği, makam tazminatı ödemelerinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 4505 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin (a) fıkrasında, makam tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara 30 000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödeneceği, (b) fıkrasında da, bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatına ilişkin hükümler uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1'inci maddesinin (A) fıkrasında, 1000 gösterge rakamı üzerinden memuriyet taban aylığına ve her bir hizmet yılı için 15 (20) gösterge rakamı karşılığı kıdem aylığına, bu aylıklara hak kazanılmasında ve ödenmesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer personel kanunlarının aylıklarla ilgili hükümleri uygulanacağı, (C) fıkrasında temsil tazminatı almayan personele 15.000 gösterge rakamını geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilecek gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda görev tazminatı ödeneceği, bu tazminata hak kazanmada ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanacağı, aynı Kararnamenin 2'nci maddesinde de, (A) düzeyinde başarılı olanlara 1500, (B) düzeyinde başarılı olanlara 600, (C) düzeyinde başarılı olanlara 300 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek üzere Maliye Bakanlığının teklifi ve Başbakan onayı ile belirlenecek miktarlarda aylık yabancı dil tazminatı ödeneceği, yabancı dil tazminatına hak kazanmada ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanacağı hükmüne bağlanmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3'üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, 657 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık alan memurlara, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) yüzde 200'ünü geçmemek üzere her ay ek ödeme yapılacağı, beşinci fıkrasında da ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu itibarla yukarıda belirtilen hükümlerin ve yapılan açıklamaların birlikte değerlendirilmesi neticesinde, 657 sayılı Kanun'un 125'inci maddesinin (C) fıkrasına göre aylıktan kesme cezası ile tecziye edilen memurun brüt aylığının otuzda biri ile sekizde biri arasında yapılacak olan kesintinin hesabında;

- 1- Gösterge
- 2- Ek gösterge
- 3- Taban aylığı
- 4- Kıdem aylığı
- 5- Zam ve Tazminatları
- 6- Makam Tazminatı
- 7- Temsil Tazminatı
- 8- Görev Tazminatı
- 9- Yabancı dil tazminatı
- 10- Ek Ödeme

Unsurlarının dikkate alınması gerekmektedir.

SORU: Kerim TUNA

Konya Selçuk Üniversitesi Otomotiv Öğretmenliği (Lisans) 2006 mezunuyum. Zonguldak-Kozlu Belediyesinde geçici personel olarak çalışmaktayım. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası ile kendisine verilen yetki çerçevesinde İçişleri Bakanlığının yayınladığı 16.01.2007 tarih ve 2007/10 sayılı Genelgeye göre Kozlu Belediyesi d9 (40,000-49,999 nüfuslu) listesine giriyor ve idari personel listesinde eğitim kadrosu var. Bu kadro çerçevesinde Kozlu Belediyesinde KPSS ya da genel alım ilanı olmadan sözleşmeli olarak çalışabilir miyim?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde; "... Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usûle göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde; çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında aşağıda unvanları sayılan niteliklere haiz personel çalıştırılabilir. Bu unvanlar "avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker" unvanlarına haiz kişilerin sözleşmeli olarak çalıştırılabileceği ayrıca "gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir."

hükmü çerçevesinde bu unvanların dışında da kadro cetvellerinde ihdas edilmiş unvanların gerektirdiği mesleki ve teknik öğrenimlilerinde bu unvanlarda teknik personel veya uzman personel olarak çalıştırılabileceğini değerlendiriyoruz.

"Otomotiv Öğretmenliği" unvanını ihraz etmiş olmanız nedeniyle mesleki ve teknik bir görevi sözleşmeli personel olarak yürütebilirsiniz. Ancak bu hususta Belediyeniz norm kadro cetvelinde ihdas edilen kadrolardan mesleğinize ait uzmanlık görevinize ilişkin boş bir kadronun bulunması gerekir. Bu çerçevede boş bir kadro bulunması ve Belediye Başkanının da uygun görmesi ve Belediyeniz bütçe gelirlerinin personel giderlerini karşılama oranını da aşmaması halinde sözleşmeli olarak değerlendirilebileceğinizi düşünüyoruz.

SORU: Nur Sultan ŞANALIR

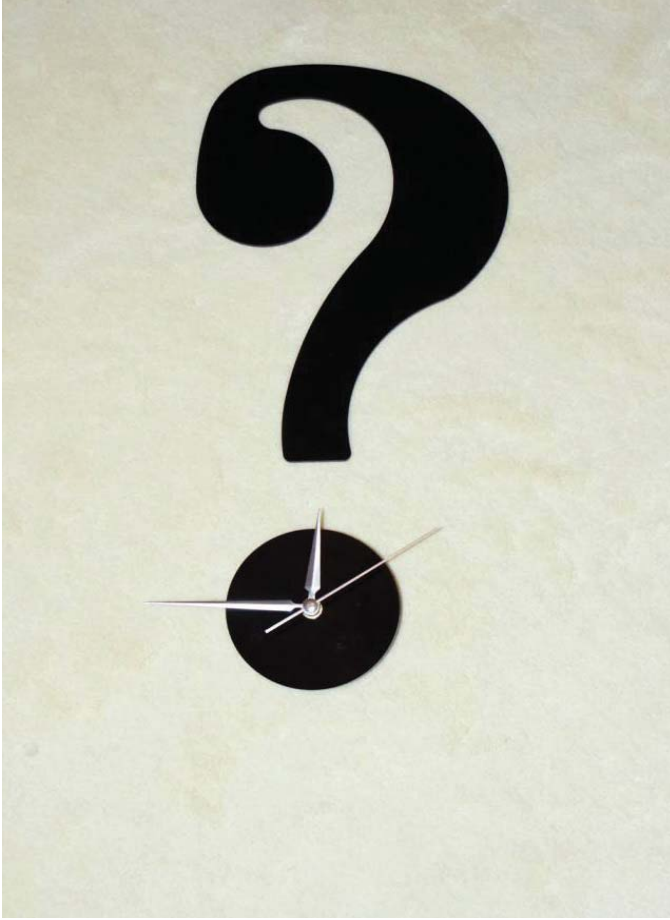
Mart 2009 tarihinde önlisans mezunu olarak göreve başladım. 2010 Eylül ayında açık öğretim 4 yıllık bitirerek intibak yaptırđım. Emsale takıldığı gerekçesi ile intibak tarihim 31 Temmuz'a çekildi. Gerçekten emsale takılıyor muyum? Bugün itibari ile kadro derecem kaç olması gerekiyor?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Değerli okurumuz, verdiğiniz bu bilgilerle kaç yıllık hizmetiniz var, liseyi ne zaman bitirdiniz bu bilgiler olmadan intibak ve kazanılmış hak aylık derecenizin hesaplanması ve emsale takılıp takılmadığınız bilinemez.

Bilindiği üzere 657 sayılı Kanun 36'ncı maddesinin 12/d alt bendinde; "d) (İptal: Ana. Mah.'nin 16/4/2003 tarih ve E.: 2003/22, K.: 2003/34 sayılı kararı ile; yeniden düzenleme: 17/9/2004 – 5234/1 md.) Memuriyette iken veya memuriyetten ayrılarak (87'nci maddeye tâbi kurumlarda çalışanlar dahil) üst öğrenimi bitirenler, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde bitirdikten sonra memuriyete giren emsallerinin ulaştıkları derece ve kademeyi aşmamak kaydıyla, bitirdikleri üst öğrenimin giriş derece ve kademesine memuriyette geçirdikleri başarılı hizmet sürelerinin tamamı her yıl bir kademe, her üç yıl bir derece hesabıyla ilave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademeye yükseltirler" hükmü yer almaktadır.

Lisans mezunu olmanız nedeniyle intibak tarihinizin 31.07 tarihinin esas alınması doğru bir uygulamadır. 31.07.2010 tarihinde 9. Derecenin birinci kademesinden başlatılırsınız. Memuriyette geçirdiğiniz başarılı hizmet yılınızın da her yılı bir kademe ve her üç yılı da bir derece yükselmesine karşılık gelecek şekilde toplam hizmetini-

zin kazanılmış hak aylık dereceniz ve intibakınızda değerlendirmesi yapılır. Ayrıca madde hükmü gereği emsalinizin de ulaşabileceği derece ve kademe geçemeyeceğinizden liseyi bitiriş tarihinizde ara vermeden 4 yıllık üniversite öğrenimine başlayan ve normal süresinde tamamlayan ve dört yıllık üniversite öğrenimini tamamlayıp ara vermeden memuriyete başlayan emsalinizin memuriyette başarılı geçen hizmetinin de memuriyette değerlendirilmesi suretiyle emsalinizin ulaşacağı derece veya kademe geçemeyeceğinizden emsaliniz seviyesine çekilmeniz sağlanır. Şayet emsalinizi geçmediyseniz ulaştığınız derece ve kademe üzerinden bitirdiğiniz üst öğrenim ve memuriyetteki başarılı hizmetiniz intibakınız ve kazanılmış hak aylık derece ve kademenizde değerlendirilir.

SORU: Ünal BAYRAM

20.05.2011 tarihinde KPSS Ortaöğretim 2010 Sınavına tabi, 11 dereceden itfaiye eri aldık, personelimiz aynı zamanda açıköğretimde okumakta olup, 28.08.2011 tarihinde bize önlisans diploması getirdi. (23.08.2011 mezuniyet tarihili) Bu personelin derecelendirmesi nasıl olmalıdır?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Değerli okurumuz; bilindiği üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinin 12/d alt bendinde; "d) (İptal: Ana. Mah'nin 16/4/2003 tarih ve E.: 2003/22, K.: 2003/34 sayılı kararı ile; yeniden düzenleme: 17/9/2004 – 5234/1 md.) memuriyette iken veya memuriyetten ayrılarak (87'nci maddeye tâbi kurumlarda çalışanlar dahil) üst öğrenimi bitirenler, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde bitirdikten sonra memuriyete giren emsallerinin ulaştıkları derece ve kademe aşmamak kaydıyla, bitirdikleri üst öğrenimin giriş derece ve kademesine memuriyette geçirdikleri başarılı hizmet sürelerinin tamamı her yıl bir kademe, her üç yıl bir derece hesabıyla ilave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademe yükseltilirler." hükümleri ile

Adaylığa kabul edilme şartlarının düzenlendiği 54'üncü maddesinde "Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya ve 47'nci maddeye göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur adayı olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde adaylık süresi bir yıldan az, iki yıldan da fazla olamaz. Bu süre içinde adaylık eğitimlerinden temel hazırlayıcı ve staj eğitimleri verilir.

İlgili personelin adaylığı 20.05.2012 tarihinden önce kaldırılamaz. Adaylığı kaldırılınca da bitirdiği üst öğrenim ve adaylıktaki süresi kazanılmış hak aylık derecesi ve intibakında değerlendirilir. Bahse konu memur adayları eğitimlerde başarılı, memuriyetle bağdaşmayan hal ve hareketleri olmaz, göreve devamsızlıkları olmaz ve disiplin cezası almamaları durumunda en erken 20.05.2012 tarihinde yani memuriyete başlama tarihini bir yılını doldurdukları tarihte adaylıkları kaldırılabilir. Adaylıklarının kaldırılmasını müteakip de bitirdikleri üst öğrenimlerine göre intibakları yapılır.

SORU: Turgay KARABACAK / Nejla DOĞAN

Belediyelerde kadrolu işçi olarak çalışan bir işçi, başka bir şehirdeki bir belediyeye geçiş yapabilir mi?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Değerli okurumuz, 4857 sayılı İş Kanunu'nda işçilerin kurumlar arası nakline ilişkin her hangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bulunduğunuz belediyeden bir başka belediyeye eş veya bir başka mazeret nedeniyle naklen atanmanızın mümkün olmayacağını değerlendiriyoruz.

SORU: Adem KEKEÇ

Askeriyeden istifa ederek, 657 sayılı Kanun'a tabi olarak belediyeye girdim. Girdiğim tarihten itibaren izin hakkım oluyor mu? İlk defa atanan memurlar gibi bir yılı beklemem gerekiyor mu?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere 657 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinde "Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir." hükmü ile yıllık izinlerin kullanılmasının düzenlendiği 103'üncü maddesinde ise; "Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. (Değişik cümle: 6/7/1995 - KHK - 562/2 md.) Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler ve 154 seri nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde yıllık izin verilmesinde esas alınacak hizmetin esas alınmasına ilişkin sürelerin tespitine ilişkin hükümler çerçevesinde, kamu kurum ve kuruluşlarında statünüz ne olursa olsun geçen hizmetlerinizin tamamı yıllık izin verilmesindeki esas hizmetin hesabında dikkate alınacaktır.

Şayet askeri kurumlarda ve halen çalıştığınız kurumdaki hizmet toplamınız bir yıl ve üzeri ise göreve başladığınız tarihten itibaren yıllık izin hakkınız bulunmaktadır. Yıllık izin verilmesi ise izin vermeye yetkili amirlerinizin takdirindedir. Kamu hizmetlerinde aksamaya neden olmayacak şekilde izin vermeye yetkili amiriniz izin verilmesinde takdir hakkına sahiptir. Bir yıl ve üzeri toplam hizmetiniz var ise izin kullanma talebinde bulunun ve izin vermeye yetkili amiriniz kamu hizmetini gerekçe göstererek yıllık izniniz öteleyebilir. Bu öteleme kamu hizmeti gerekçesi veya yürütülecek kamu hizmetinin yerine getirilmesinden sonra iznin kullandırılması gerekir. Amirlerin yıllık izin kullandırma takdir yetkileri mutlak ve sınırsız değildir. Kamu hizmetleri gerekçe gösterilerek ötelenebilir, izin yarıda kesilerek hizmetin gördürülmesi için personel yıllık izinde olsa bile yıllık izni kesilerek göreve çağrılabilir ve kullanamadığı yıllık izinlerini sonradan kullandırılmak koşuluyla.

SORU: Harun ULUSOY / Kırıkkale Belediyesi

Belediyemizde lise mezunu olan ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 35'inci maddesi gereğince Veri Tabanı Programcılığı meslek dalından kalfalık belgesi olan personelimizi, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre sözleşmeli olarak çalıştırabilir miyiz?

CEVAP: Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı

Bilindiği üzere 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde;

" ... Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net

tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usûle göre tespit olunur. Bu fıkra hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı unvanlar itibarıyla sınırlama getirebilir” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler çerçevesinde mesleki ve teknik bir öğrenimi 3795 sayılı Kanun kapsamında tamamlayan meslek lisesi mezunlarının “teknisyen”, 2 yıllık mesleki ve teknik üst öğrenimi bitirenlerin de “tekniker” olarak çalışması mümkündür. Lise veya yükseköğrenim düzeyinde mesleki veya teknik öğrenim mezunu olmayanların teknisyen veya tekniker olarak çalıştırılmalarının mümkün olamayacağını değerlendiriyoruz.

SORU: **Av. Nermin AKSÜT / Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşavirliği**

Sözleşmeli personele 6111 sayılı Kanun’la getirilen aile yardımı ödeneğinden SGK kesintisi yapılacak mı?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK/ TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)**

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 49’uncu maddesi çerçevesinde belediyelerde istihdam edilen sözleşmeli personelin sosyal güvenliği, 31.05.2006 tarihli 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında (4/1-a) sağlanmıştır. 4/1-a kapsamında sigortalı sayılanların sigorta primine esas kazançların tespitinde hangi ödemelerin prime tabi tutulacağı hangi ödemelerin prime tabi tutulmayacağı 5510 sayılı Kanun’un 80’inci maddesinde sayılı ve sınırlı olarak sayılmıştır. Bunun dışında bir de genel bir ilke belirlenmiştir. Bu ilke de şudur: “Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.”

375 sayılı KHK’ye 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun’un 118’inci maddesine eklenen Ek 8’inci maddesi hükmü ile ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışan sözleşmeli personel hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatları ile döner sermaye işletmelerinde sözleşmeli personel pozisyonlarında istihdam edilenlerden aile yardımı ödeneğinden veya başka bir ad altında da olsa aynı amaçla yapılan herhangi bir ödemeden yararlanamayanlara, Devlet memurlarına verilen aile yardımı ödeneği, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın aynı usul ve esaslar çerçevesinde ödenir.

Gerek 5510 sayılı Kanun gerekse de 6111 sayılı Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, özel kanunların genel kanunlara önceliği dikkate alındığında, 6111 sayılı Kanun’un 5510 sayılı Kanun’a göre daha özel bir kanun olduğu göz önüne alındığında, sözleşmeli personele ödenen aile yardımı ödeneğinden sigorta primi kesintisinin yapılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

SORU: **Zübeyde SİVRİ / Kestel Belediyesi Mali Hizmetler Müdürlüğü Gider Şefi**

18 Ağustos 2011 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan SGK Tebliğinde Belediyeleri ilgilendiren düzenlemeler nelerdir?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK/ TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)**

18.08.2011 tarih ve 28029 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan aylık prim ve hizmet belgesinin sosyal güvenlik kurumuna verilmesine ve primlerin ödenme sürelerine dair usul ve esaslar hakkında tebliğde değişiklik yapılmasına dair tebliğdir.

Bu Tebliğde belediyelerle ilgili olarak yapılan en önemli değişiklik şudur: Genel bütçeye dahil dairelerin, özel bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, fonların, belediyelerin, il özel idarelerinin, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşların, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin yüzde 50’sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşların işyerleri ve toplu iş sözleşmesi yapılan işyerleri ile 50 ve üzerinde sigortalının çalıştırıl-

diğı aylara ilişkin özel sektör işyerleri hariç olmak üzere, ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödemediği beyan edilen sigortalıların eksik çalıştıklarını ispatlayan belgelerin Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 10 nolu ekinde yer alan belge ile aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süre içinde işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne/Sosyal Güvenlik Merkezine elden verilmesi veya aynı süre içinde posta ile gönderilmesi gerekmektedir.

Buna göre, belediyelerde 4/1-a kapsamında istihdam edilen işçi ve sözleşmeli personel yönünden sigortalıların ay içerisinde 30 günden az çalışmaları halinde eksik günleri beyan etmeleri yeterli kabul edilerek belge sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

SORU: **Hasan Hüseyin KARSAVURAN** / *Tepekent Belediye Başkanı*

İşyerinin kapanması veya sezonun bitmesi nedeniyle işsizlik ödeneği ödenir mi? Ödenirse şartları nelerdir?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK/** *TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)*

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun "işsizlik ödeneğine hak kazanmanın şartları" başlığını taşıyan 51'inci maddesine göre, sigortalılardan hizmet akitleri bu Kanunda belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona erenler, Türkiye İş Kurumuna süresi içinde şahsen başvurarak yeni bir iş almaya hazır olduklarını kaydettirmeleri ve bu Kanunda yer alan prim ödeme koşullarını sağlamış olmaları kaydıyla işsizlik ödeneği almaya hak kazanırlar. Bu hallerden birisi de, işyerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olmasıdır.

Bunun dışında, hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olanlardan, son üç (3) yıl içinde;

- 600 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

Süre ile işsizlik ödeneği verilir.

Sigortalı işsiz, işsizlik ödeneğinden yararlanabilmesi için işten ayrılma bildirgesi ile birlikte hizmet akdinin feshedildiği tarihi izleyen günden itibaren otuz (30) gün içinde Türkiye İş Kurumuna doğrudan veya elektronik ortamda başvurması gerekir.

Sonuç olarak, işyerinin kapanması veya sezonun kapatılması nedeniyle işsiz kalan işçi için işsizlik ödeneği yukarıdaki şartlarla ödenmesi mümkündür.

SORU: **Ahmet ÇİFTÇİ** / *Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İns. Kyn. ve Eğ. Dairesi Başkanlığı Memur*

- 1)Staj yapan lise öğrencisinin sağlık primleri okul tarafından mı yoksa ana babası üzerinden mi sağlanacak?
- 2)Memur personelimizin üniversitede okuyan oğlu bir işyerinde yarım gün sigortalı olarak çalışmaktadır. Babası bakmakla yükümlü müdür?
- 3) Emekliye ayrılan memurların da işten ayrılışı yapılacak mı?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK/** *TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)*

1)5510 sayılı Kanun'un "bazı sigorta kollarının uygulanacağı sigortalılar" başlıklı 5'inci maddesine göre, 05/06/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanır. Bunlar 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar ve bunlardan bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yükseköğrenim sırasında staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri yükseköğretim kurumu prim ödeme yükümlüsüdürler.

Bu bilgiler altında, staj yapan lise öğrencisinin genel sağlık sigortası primi, bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda ise okul tarafından, bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda ise ana-babası üzerinden ödenecektir. Bakmakla yükümlü olunan kişi kavramı ise ayrıntılı olarak 2. Sorunun cevabında aşağıda açıklanmıştır.

2) 5510 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesine göre, bakmakla yükümlü olduğu kişi genel sağlık sigortalısının; sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;

- Eşini,

- 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 05/06/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklarını,

- Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve babasını ifade eder.

Buna göre, üniversitede okuyan oğlunun bir işyerinde her gün yarım gün kadar bir işyerinde çalışması durumunda, çalıştığı işyeri işvereni tarafından sigortalı yapılarak SGK bildirimlerini yerine getirmesi gerekir. Sonuç olarak, bu öğrenci bir işyerinde 4/1-a kapsamında sigortalı çalıştığı için, babası bakmakla yükümlü değildir.

3) 5510 sayılı Kanun'un "sigortalılığın sona ermesi" başlıklı 9'uncu maddesine göre, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların;

- Ölüm veya aylık bağlanmasını gerektiren hallerde görev aylıklarının kesildiği tarihi, 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 40'inci maddesinde belirtilen yaş hadleri ile sıhhi izin sürelerinin doldurulması halinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri takip eden aybaşından,

- Diğer hallerde ise görevden ayrıldıkları tarihten, itibaren sona erer.

Sigortalılığı sona erenlerin durumları işverenleri tarafından en geç on (10) gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir. Bu bildirim, sigortalı işten ayrılış bildirgesinin SGK'ye e-sigorta yolu ile gönderilmesi şeklinde yerine getirilir. Sonuç olarak, emekliye ayrılan memurların da işten ayrılış bildirgesinin görevden ayrıldıkları tarihten itibaren 10 gün içerisinde gönderilmesi gerekir.

SORU: Peyami YAZIHAN / Çankırı Belediyesi-Fen İşleri Müdürü

Belediyemiz kendi mülkiyetine bir bina inşaatı yapmış olup, kendisine ait bina için iskân ruhsatı vermek isterse SGK borcu yoktur yazısı alması gerekir mi?

CEVAP: Mahmut ÇOLAK/ TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "prim ve idari para cezası borçlarının hak edişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması" 90'inci maddesinin dördüncü fıkrası hükmüne göre; "valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma (SGK kastedilmektedir) borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur."

22.10.2008 tarih ve 27032 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe konulan "Ruhsat Vermeye Yetkili Mercilerce Verilen Ruhsatların Sosyal Güvenlik Kurumuna Gönderilmesi İle Geçici İskân veya Yapı Kullanma İzin Belgesinin Verilmesinde İlişiksizlik Belgesinin Aranılması Hakkında Tebliğ" in "geçici iskân ve yapı kullanma izin belgesinin verilmesinde ilişiksizlik belgesinin aranılması" başlıklı 7'nci maddesine göre; "valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından geçici iskân veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce, yapılan inşaat dolayısıyla ilgililerden Kuruma borçlarının bulunmadığına dair Kurumca düzenlenmiş ilişiksizlik belgesinin istenilmesi zorunludur. Bu nitelikteki yazı ibraz edilmedikçe ilgililere geçici iskan veya yapı kullanma izin belgesi verilmeyecektir."

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "yapı ruhsatı" başlıklı 21'nci maddesine göre; bu Kanun'un kapsamına giren bütün yapılar için 26'ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. "Ruhsat alma şartları" başlıklı 22'nci maddesine göre; yapı ruhsatı almak için belediye, valilik bürölerine yapı sahipleri veya kanuni vekillerince dilekçe ile müracaat edilir. "Kamuya ait yapı ve tesisler ile sanayi tesislerinde ruhsat" başlıklı 26'nci maddesine göre; kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılara, imar planlarında o maksada tahsis edilmiş olmak, plan ve mevzuata aykırı olmamak üzere mimari, statik, tesisat ve her türlü fenni mesuliyeti bu kamu kurum ve kuruluşlarınca üstlenilmesi ve mülkiyetin belgelenmesi kaydıyla avan projeye göre ruhsat verilir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ışığında belediyenize ait bir bina inşaatı için 3194 sayılı Kanun'un 26'nci maddesinde sayılan şartlar dahilinde avan projeye göre ruhsat verileceği ancak aynı Kanun'un 21'inci maddesine göre ise kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapılar için yapı ruhsatının alınma mecburiyetinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Buna göre, yapı ruhsatının alınma zorunluluğu bulunmaması nedeniyle, 5510 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatı gereğince de belediyenin bu yapıdan dolayı sigorta prim borcu olup olmadığı şartının aranmayacağı ve dolayısıyla SGK'dan belediye olarak prim borcu yoktur yazısının talep edilmeyeceği değerlendirilmektedir.

SORU: **Rahime ÇİÇEKBALI** / *Altındağ Belediyesi İns. Kyn. ve Eğ. Md. Tahakkuk Şefi*

5510 sayılı Kanun'dan sonra ilk defa devlet memur olanların prime esas kazançlarına dâhil edilecek ve edilmeyecek kalemler nelerdir?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK** / *TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)*

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "prime esas kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinde 4/1-c kapsamındaki sigortalıların (devlet memurları) prime esas kazançlarının belirlenme yöntemi hüküm altına alınmıştır. Söz konusu madde bağlamında prime tabi olan ve olmayan ödemeleri belediyeler açısından aşağıdaki tablodan görmek mümkün olacaktır. Şunu da ifade edelim ki, bu söylenenler 2008 yılı Ekim ayı başından önce (14 Ekim ve öncesi) devlet memuru olanlar için geçerli değildir. Bunlar için 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanmaya devam edilecektir.

Prime Tabi Tutulacak Ödemeler	Prime Tabi Tutulmayacak Ödemeler
Aylık gösterge üzerinden ödenen aylıklar	Bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar
Ek gösterge üzerinden ödenen aylıklar	Ek ödeme
Taban aylık tutarları	Vekâlet görevi karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler
Kıdem aylık tutarları	İkinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler
Makam tazminatı	
Temsil tazminatı	
Görev tazminatı	
657 sayılı Kanunun 152'nci maddesi gereğince ödenen tazminatlar	

SORU: **Mücahit BAŞIBÜYÜK** / *Beypazarı Belediyesi-İmar Müdürü*

İhale tarihi (19 Aralık 2011) itibarıyla işyerinde sigortalı çalıştıran gerçek kişi isteklinin 2.016 TL prim borcu bulunduğu SGK yazısından öğrenilmiştir. Söz konusu kişi ile ihale sözleşmesi imzalanabilir mi?

CEVAP: **Mahmut ÇOLAK** / *TBB Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi)*

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "ihaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde "Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan" isteklinin ihale dışı bırakılacağı hüküm altına alınmıştır. Kamu İhale Kurumu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının uygun gö-

rüşünü alarak sosyal güvenlik prim borcunun kapsamını ve tutarını belirlemeye yetkili kılınmıştır. Bu düzenleme, 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “İsteklilerden 4734 sayılı Kanun’un 10’uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre istenecek belgeler” başlıklı 17’nci maddesinde (17.3. fıkrasında) yapılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanları çalıştırmamasından dolayı gerçek kişiliği haiz işveren, kendi sigortalılığından dolayı ise, 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılması halinde; 5510 sayılı Kanun’un 82’nci maddesine göre tespit edilen sigorta primine esas aylık kazancın alt sınırının 3 katını aşmayan prim borçları ile bunların fer’ileri toplamından oluşan borçlar, kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olarak değerlendirilmeyecektir.

Sosyal güvenlik prim borcu olmadığına ilişkin olarak; gerçek kişi isteklilerin 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna prim borcu olmadığına dair belge, vermeleri yeterli olacaktır.

Sonuç olarak, 4/1-a kapsamında sigortalı çalıştırmamasından dolayı gerçek kişiliği haiz işveren aynı zamanda kendi sigortalılığından dolayı ise 4/1-b kapsamında sigortalı sayılması nedeniyle, ihale tarihi itibarıyla toplam $837 \times 3 = 2.511$ TL sosyal güvenlik prim borcu bulunmaması gerekir. Dolayısıyla, isteklinin bu rakamın altında borcu bulunuyorsa ihale sözleşmesinin imzalanması gerekir.

DİĞER MEVZUAT

SORU: Yusuf GİRGIN / Akhisar / MANİSA

Belediyemize ait düğün salonları vatandaşa kiralanmaktadır. Vergi Dairesi bu nedenle Belediyemizi kurumlar vergisi mükellefi yapmıştır. Ba ve Bs formlarını internet ortamında vermediğimizden dolayı 213 sayılı V.U.K’nun mükerrer 355/1-1 maddesi gereğince 2007-2008-2009 ve 2010 yılları için özel usulsüzlük cezası kesmiştir. Belediyeler Ba- Bs formu vermek zorunda mıdır? Vergi Dairesi Belediyemize bu bildirimlerin verileceğine dair her hangi bir yazı göndermemiş ve bu konu ile ilgili her hangi bir tebligatta yapmamıştır. 4 yıl sonra böyle bir uygulama yapılması doğru mudur?

CEVAP: Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

5520 sayılı Kurumlara Vergisi Kanunu’na göre; İktisadî kamu kuruluşları kurumlar vergisine tâbidir. (md. 1) İktisadî kamu kuruluşları; Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup, faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticarî, sınaî ve zirai işletmeler iktisadî kamu kuruluşudur. (md. 3)

Bir iktisadi kamu kuruluşunun varlığından söz edilebilmesi için kuruluşun; Kamu idareleri veya kamu kuruluşlarına ait veya bağlı olması, Sermaye şirketi veya kooperatif şeklinde kurulmamış olması, Ticari, sınaî veya zirai alanda devamlı olarak faaliyette bulunması gerekmektedir.

İktisadî kamu kuruluşlarının kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmaması mükellefiyetlerini etkilemeyecektir. Mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesi de bunların iktisadî niteliğini değiştirmeyecektir.

İl özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların oluşturdukları birlikler veya bunlara bağlı kuruluşlar tarafından işletilen,

- Kanal, boru ve benzeri yollarla dağıtım yapan su işletmeleri,
- Belediye sınırları içinde faaliyette bulunan yolcu taşıma işletmeleri,
- Kesim, taşıma ve muhafaza işleriyle sınırlı olmak üzere mezbahalar

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kurumlar vergisinden muaf tutulmuştur.

Kanun'un 4'üncü maddesinde ki muafiyetler arasında da sayılmadığından dolayı İktisadî kamu kuruluşu olan Düğün salon işletmeleri kurumlar vergisine tâbidir.

Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanır. (md. 6)

Kurumlar vergisi, mükellefin veya vergi sorumlusunun beyanı üzerine tarh olunur. Beyanname, ilgili bulunduğu hesap döneminin sonuçlarını içerir. Her mükellef vergiye tâbi kazancının tamamı için bir beyanname verir. Kurumlar vergisi beyannamesi, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen dördüncü ayın birinci gününden yirmibeşinci günü akşamına kadar mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilir. Mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi, kurumun kanunî veya iş merkezinin bulunduğu yerin vergi dairesidir. (md. 14)

Kurumlar vergisi, bağlı olunan vergi dairesine beyannamenin verildiği günde, beyanname posta ile gönderilmişse, vergiyi tarh edecek daireye geldiği tarihi izleyen üç gün içinde tarh edilir.

Kurumlar vergisi, beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar ödenir. (md. 20)

Dolayısıyla yukarıda yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere belediyeler İktisadî kamu kuruluşu sayılan ve muafiyet kapsamında bulunmayan faaliyetlerinden dolayı Kurumlar vergisi beyannamesini bağlı olduğu vergi dairesine vermek zorundadır. Vergi Dairesi Belediyeyi beyannamenin verileceğine dair her hangi bir yazı gönderme zorunluluğu bulunmamaktadır. Zaman aşımı süresi dolmadığından dolayı Vergi Dairesinin uygulamasında bir yanlışlık bulunmamaktadır.

SORU: Yüksel BOZDAŞ / ERZİNCAN

1- Belediye Meclisi kararları 7 gün içinde Valiliğe verilmesi gerekir, 5 günlük kesinleşme süresinden sonra mı 7 günlük süre başlar?

2-Belde belediyelerinde bütçe Ekim ayında mı Kasım ayında mı görüşülür?

CEVAP: Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

1- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclis kararlarının kesinleşmesi" başlıklı 23'üncü maddesinde; Belediye başkanının, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere beş gün içinde meclise iade edebileceği, yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararların kesinleşeceği, kararların kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülki idare amirine gönderileceği ve mülki idare amirine gönderilmeyen kararların yürürlüğe girmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Belediye başkanının meclise görüşülmek üzere iade edilmesi istenen kararların kesinleşme tarihi, ikinci kararın tarihidir.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 17'nci maddesinde de belirtildiği üzere Belediye başkanı belirtilen süreyi beklemeksizin meclis kararını mülki idare amirine gönderirse gönderme tarihinde, bu süre zarfında meclise göndermez ve herhangi bir işlem de yapmazsa geri gönderme süresinin sonunda karar kesinleşir. Dolayısıyla Meclisin almış olduğu kararların tam metni, kararın kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde belediye başkanı tarafından il merkezi belediyeler ile merkez ilçeye bağlı olan belediyelerde valiye, ilçe merkezi ve ilçeye bağlı belediyelerde kaymakama gönderilir ve uygun araçlarla halka duyurulur. Vali veya kaymakama gönderilmeyen kararlar yürürlüğe girmez.

Meclis kararları iki suret olarak mülki idare amirliğine gönderilir. (Yön. Md. 18)

2- 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Bütçenin hazırlanması ve kabulü" başlıklı 62'nci maddesinde;

Belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe tasarısı eylül ayının birinci gününden önce encümene sunulup, İçişleri Bakanlığına gönderileceği, encümenin, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte kasım ayının birinci gününden önce belediye meclisine sunacağı hükme bağlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de; Encümen tarafından görüşülerek üst yöneticiye sunulan bütçe tasarısının, büyükşehir belediyeleri ve diğer belediyelerde Kasım ayı toplantısında görüşülmek üzere Kasım ayının birinci gününden önce meclise sunulacağı, büyükşehir ve diğer belediye meclislerinin Kasım ayı toplantısının ilk oturumunda bütçe tasarısını, incelenmek üzere plan ve bütçe komisyonuna havale edeceği, (md. 27) Komisyonun kendisine havale edilen bütçe tasarısını beş iş gününden fazla olmamak üzere meclisin belirleyeceği süre içinde inceleyerek görüşünü içeren bir rapor düzenleyip meclise sunacağı, bu sürenin sonunda hazırlanacak rapor meclise

sunulmadığı takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınacağı, (md. 28) meclisin bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresinin plan ve bütçe komisyonu toplantı süresi de dahil olmak üzere en çok yirmi gün olduğu ve meclisin bu süre içinde bütçeyi görüşüp karara bağlayacağı (md. 29) hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla yukarıda bahsedilen söz konusu düzenlemeler uyarınca belde belediyelerinde bütçenin kasım ayı toplantısında görüşüp karara bağlanması gerekmektedir.

SORU: İbrahim TAN / Yeşilova Belediye Başkanı/BURSA

Belde belediye başkanlığım sürecinde, menfaat karşılığı teknik alanda (belde imarı dışında) şantiye sorumluluğu alıp alamayacağımı bilmek istiyorum. Bilgilenmek için gereğini rica ederim.

CEVAP: Recep DEMİR / İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

İlk önce hangi faaliyetin şantiye sorumluluğu tam olarak belirtilmediğinden dolayı sorunuza 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 28'inci maddesi hükmü doğrultusunda açıklamada bulunulacaktır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 28'inci maddesinde; Belediye Başkanının yanı sıra meclis üyelerinin yükümlülükleri düzenlenmiş, Belediye başkanının görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren iki yıl süreyle, belediye ve bağlı kuruluşlarına karşı doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen hükmün değerlendirilmesi sonucu, 5393 sayılı Kanun'la, belediye başkanının görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren 2 yıl süre ile ayrıldıkları belediyelerde taahhüde giremeyeceği, komisyonculuk ve temsilcilik yapılamayacağı ile ilgili bir kısıtlama getirilmiştir. Söz konusu düzenleme ile nüfuz istismarının önlenmesinin amaçlanmıştır. Bu kısıtlamada sadece görev yapılan belediye ile ilgilidir.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce verilen 05.05.2005 tarihli ve 81189 sayılı görüşünde özetle; "mimar, inşaat mühendisi, harita mühendisi, şehir plancısı, müteahhitlik gibi meslek gruplarına dâhil olan belediye başkanları ve meclis üyelerinin, proje hazırlanması, fenni mesuliyet, yapı denetimi vb. konularda görev üstlenmesi, belediye ile bir taahhüde girmeyi gerektireceğinden, yukarıda belirtilen sürelerle bu görevleri üstlenemeyecekleri değerlendirilmektedir." Denilmiştir.

Konu ile ilgili olarak; İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin "Meslek sahibi meclis üyelerinin çalışması" konulu 24.11.2006 tarihli ve 11145 sayılı görüşünde özetle; 5393 sayılı Kanun'un 28'inci maddesiyle belediye başkanı ve meclis üyelerine getirilen yasağın mimar-inşaat mühendisi-harita mühendisi-müteahhit gibi hiçbir meslek grubuna ayrıcalık tanımadığı ve hepsini kapsadığı ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü görüşünde belirtilen "28'inci maddeyle getirilen kısıtlamanın, sadece görev yapılan belediye ile sınırlı olması nedeniyle de bu kişilerin mesleki faaliyetlerinin engellenmiş olamayacağı, üstlenilen görevin bir gereği olduğu" tespitinin de isabetli olduğu düşünülmektedir, denilmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 14/09/2009 tarihli ve 54299 sayılı Burdur Valiliğine verilen görüşünde de özetle; meclis üyeleri arasından görevlendirilen belediye başkan yardımcılarının bu görevlendirmeleri devam ederken esnafılık, mühendislik, avukatlık gibi esas mesleklerini icra etmelerine yasal bir engelin bulunmadığı belirtilmiştir.

Dolayısıyla yukarıda yapılan açıklamalar ve yer verilen görüşler doğrultusunda; mimar, inşaat mühendisi, harita mühendisi, şehir plancısı, müteahhitlik gibi meslek gruplarına dâhil olan belediye başkanlarının, görevi sırasında ve görevinden ayrıldığı tarihten itibaren iki yıl süreyle proje hazırlanması, fenni mesuliyet, yapı denetimi vb. konularda mesleki faaliyetler çerçevesinde görev üstlenmesi, bu gibi işlerin belediye ile bir taahhüde girmeyi gerektireceğinden, sadece görev yapılan belediye açısından engellenmiştir. Görev yapılan belediye dışındaki belediyeleri ilgilendiren mesleki faaliyetler kapsamındaki iş ve işlemlerin yapılması ise görev yapılan belediye ile bir taahhüde girme olarak değerlendirilmeyeceğinden dolayı yürütebilecektir.

SORU: Zeki GÜLEN / *Tavla Belediyesi Mali Hizmetler Müdürü/HATAY*

Belediyeler, katı atık ve dönüşümle ilgili kitapları, okullara konu ile ilgili eğitim ve öğretime katkı yapmak amacıyla satın alıp bağışlayabilir mi?

CEVAP: Recep DEMİR / *İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü*

Belediyenin görev ve sorumluluklarının düzenlendiği 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14/b maddesinde; Belediyenin, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabileceği veya yaptırabileceği, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabileceği, gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme vereceği ve gerekli desteği sağlayacağı hükme bağlanmıştır.

Kanun'la verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderlerde Belediyenin giderleri arasında sayılmıştır. (md 60/p)

Bu kapsamda belediyeler Devlete ait her derecedeki okulların araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayıp, gerektiğinde öğrencilere eğitim için gerekli desteği sağlayabilecektir.

Sorduğunuz soruda sorgulanması gereken husus; katı atık ve dönüşümle ilgili kitapların okulların malzeme ihtiyacı ile öğrencilere gerekli destek kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceğidir.

Okul öncesi eğitim kurumlarında ve ilköğretim okullarında çevre bilinci, çevre yönetimi ve sürdürülebilir kalkınma eğitimi vermek için uygulanan Eko-Okullar Programını yürüten okulların söz konusu sorunuzda bahsettiğiniz katı atık dönüşümü ile ilgili olan kitapların içeriğinde; "Çöp-Atık" konusunda atıkların ayrıştırılması ve toplanması ve geri dönüşüm uygulama çalışmaları varsa bu kapsamda değerlendirilebileceği aksi durumda söz konusu kitapların diğer okullar açısından eğitim ve öğretime katkı yapmak amacıyla satın alıp bağışlanmasının mümkün olmadığı düşünülmektedir.

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

Hazırlayan : Mustafa Reşit HAZER
İçişleri Bakanlığı Başkontrolörü

KASIM

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER

R.G. Yayın Tarih-No	01.11.2011– 28102(Mükerrer)
KHK Tarih ve No	26.09.2011– 655
Adı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
Özü	MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir. ... MADDE 15- (1) Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır: ... c) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, gerçek ve tüzel kişilerce yaptırılacak(a) bendinde yazılı ulaştırma altyapılarının proje ve şartnamelerini incelemek veya incelettirmek ve onaylamak. ç) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idarelerinin metro ve şehir içi raylı ulaşım sistemi kurma taleplerini değerlendirmek ve uygun olanlarını Bakanlar Kurulunun iznine sunmak. d) Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve il özel idareleri tarafından yaptırılacak metro ve şehir içi raylı ulaşım sistemlerinin proje ve şartnamelerini incelemek veya incelettirmek ve onaylamak. ... (2) Birinci fıkranın (f) bendi kapsamındaki metro ve şehir içi raylı ulaşım sistemlerinin Bakanlıkçayapımının tamamlanmasından sonra, Bakanlıkbağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşları dışında bir kuruluşa mülkiyetinin maliyet bedeli üzerinden devri Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak düzenlenecek protokoller ile gerçekleştirilir. Devralan kuruluş, merkezi yönetim bütçesinden karşılanan proje maliyetlerinin ifa edildiği tarihe kadar, devredilen projeden sağlanan tüm brüt gelirleri Hazine Müsteşarlığınca belirlenen hesaba aktarır. Bu hasılatın protokolle tespit edilen oran esas alınarak belirlenen tutarı, hesabın bulunduğu banka tarafından Hazine Müsteşarlığı hesaplarına aktarılır. Söz konusu oranı belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Devralan kuruluşun belediye bağlı idaresi, belediye bağlı idaresinin ve/veya belediyenin sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirket olması halinde ve herhangi bir sebeple faaliyetlerinin sonlandırılması halinde, bu fıkra kapsamında ilgili kuruluş tarafından yerine getirilmesi gereken tüm yükümlülükler ilgili belediye tarafından üstlenilmiş sayılır. ... c) Hangi konularda ve ne şekilde yapılacağı ile sınırlarını açıkça belirtmek şartıyla; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarındaki birimleri, belediyelerin denetim birimlerini de denetimle yetkilendirebilir ve bunlara mensup kamu personeli eliyle denetim yaptırabilir ve ihlal veya idari para cezası karar tutanağı düzenlettirebilirler. ... GEÇİCİ MADDE 5- (1) Büyükşehir belediyelerinin 13/7/2010 tarihi itibarıyla yapımı devam etmekte olan şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro projeleri, Bakanlıkça devralınabilir.

(2) Bakanlar Kurulunca devralınabileceğine karar verilen her bir proje bakımından ayrı ayrı geçerli olmak üzere, yüklenicilerin belediyelerle akdedilmiş bulunan sözleşmeleri ile aynı şartlarda işi yürütmeye yazılı olarak muvafakat etmeleri kaydı ile Bakanlık; söz konusu projelerin mevcut sözleşmeleri ile devralınmasına da karar verebilir.

(3) Devir alım ve yapımı tamamlanmış olanlarının devir işlemleri, bu Kanun Hükmünde Kararname'nin 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve ikinci fıkrasında belirtilen hükümler çerçevesinde düzenlenecek protokoller ile gerçekleştirilir.

(4) Devir konusunda belediyelerle yapılacak protokoller ile belediyelerin yüklenicilerle yapmış bulundukları sözleşmelerin Bakanlıkça devralınması amacı ile Bakanlık ile yükleniciler arasında yapılacak sözleşmeler ve bu devirlerle ilgili yapılacak diğer işlemler damga vergisi ve harçlardan müstesnadır.

R.G. Yayın Tarih-No	02.11.2011– 28103(Mükerrer)
KHK Tarih ve No	24.10.2011– 661
Adı	Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
Özü	MADDE 60- 5216 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. "Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine İçişleri Bakanı tarafından atanır. Genel sekreter kadrosuna atananlar, genel idare hizmeti sınıfına dahil bakanlık genel müdürleri, genel sekreter yardımcısı kadrosuna atananlar bakanlık müstakil daire başkanları, 1. hukuk müşaviri ve daire başkanlığı kadrosuna atananlar ise bakanlık daire başkanları için ilgili mevzuatında öngörülen ek gösterge, makam, görev ve temsil tazminatları ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 152'nci maddesi uyarınca ödenen zam ve tazminatlardan aynen yararlanırlar."

R.G. Yayın Tarih-No	02.11.2011– 28103(Mükerrer)
KHK Tarih ve No	11.10.2011– 662
Adı	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
Özü	MADDE 55- 6200 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "Madde 38- DSİ'nin gelirleri şunlardır: ... k) Ortaklıklardan ve tesislerin işletmelerinin devredildiği mahallî idareler ve teşekküller ile şirketlerden alınacak bedeller ve paylar. ... MADDE 61- 4848 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve anılan Kanun'a 11'inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir. "Telif Hakları Genel Müdürlüğü MADDE 11- Telif Hakları Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:... g) Kamu kurum ve kuruluşları, mahallî idareler, meslek birlikleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,... MADDE 65- 4059 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının; a) (b) bendinde yer alan "Kamu İktisadi Teşebbüsleri Genel Müdürlüğünün görevleri;" ibaresi, "Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğünün görevleri; kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili olarak" şeklinde, "kamu iktisadi teşebbüslerinin

ibaresi “kamu iktisadi teşebbüslerinin faaliyetlerinin” şeklinde, “sürekli” ibaresi “sürekli” şeklinde, “tarımsal destekleme politikalarının oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin çalışmalar yapmak, Petrol Kanunu ile ilgili olarak vergi hükümleri dışındaki mali hükümlerin uygulanmasını sağlamak, sosyal güvenlik sisteminin finansmanına ilişkin olarak Müsteşarlık faaliyet alanına giren konularda çalışmalar ve uygulamalar yapmak” ibaresi “Hazinenin sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu kamu kuruluş ve işletmelerinin faaliyet gösterdikleri sektörlerle ilişkin politika geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak, sermayesinin yarısından fazlası, mahallî idareler dâhil kamuya ait olan veya faaliyet alanı itibarıyla ticarî nitelik taşıyıp Sayıştay Başkanlığınca denetlenen ve kapsamı Müsteşarlıkça belirlenecek olan kamu kuruluş ve işletmelerinin malî ve malî olmayan verilerini toplamak, izlemek ve değerlendirmek, sosyal güvenlik, sosyal yardım ve hizmetler, sağlık ve istihdam politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak” şeklinde değiştirilmiştir...

R.G. Yayın Tarih-No	02.11.2011– 28103(Mükerrer)
KHK Tarih ve No	11.10.2011– 666
Adı	Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname
Özü	Birçok kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılarak aynı unvan ve aynı kadroda olanların ücretlerinin eşitlenmesi amacıyla çıkarılmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI

R.G. Yayın Tarih-No	30.11.2011– 28128
B.K.K. Tarih ve No	14.11.2011– 2011/2464
Adı	Bazı Mahallî İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar
Özü	6 adet mahallî idare birliği kurulmasına izin verilmesi hakkında karar.

YÖNETMELİKLER

R.G. Yayın Tarih-No	04.11.2011– 28105
Yayımlayan	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan
Adı	Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	17/6/2004 tarihli ve 25495 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği’nde değişiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	05.11.2011– 28106
Yayımlayan	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında
Adı	Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Asansör Bakım ve İşletme Yönetmeliğinin Yönetmeliğinde değişiklikler yapılmıştır. -Aynı Yönetmeliğin 4’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “MADDE 4 (1) Bu Yönetmelikte geçen; ... g) Bina sorumlusu: Asansörün, güvenli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla düzenli olarak bakımını, onarımını ve yıllık kontrolünü yaptırmaktan sorumlu olan, binanın maliki veya kat maliki/malikleri veya bunların yetki verdiği gerçek veya tüzel kişiyi, ...

h) İlgili idare: Belediyeleri veya belediye sınırları dışında kalan alanlardaki yapılar için valilikleri veya ilgili kanunlar çerçevesinde yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi verme yetkisine sahip diğer kurum ve kuruluşları, ...

R.G. Yayın Tarih-No	16.11.2011– 28114
Yayımlayan	Kalkınma Bakanlığından
Adı	Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
Özü	MADDE 1 – 8/11/2008 tarihli ve 27048 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde değişiklikler yapılmıştır. ...
R.G. Yayın Tarih-No	26.11.2011– 28124
Yayımlayan	Çevre ve Şehircilik Bakanlığından
Adı	Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	MADDE 1 – 2/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği’nin 2’nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir. “16/6/2005 tarihli ve 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 73’üncü maddesi kapsamında Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen ve belirlenen alanlarda yapılacak dönüşüm ve iyileştirme uygulamaları ile, 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu, 20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu, 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm proje ve uygulamaları, finans merkezleri ve benzeri özel proje alanları, merkezî idarenin yetkisi içindeki kamu yatırımları ve özel yapım gerektiren yapılaşmalara ilişkin uygulamalarda bunlara ilişkin imar planı hükümleri, bu planlarda hüküm bulunmayan hususlarda bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.”
R.G. Yayın Tarih-No	27.11.2011– 28125
Yayımlayan	İçişleri Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Devlet Personel Başkanlığı)’ndan
Adı	Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik
Özü	MADDE 1 – 22/2/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 5’inci maddesinin birinci fıkrasındaki “2009” ibaresi “2010” olarak değiştirilmiş ve aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-1’deki Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Tasnif Cetvelleri ekteki şekilde değiştirilmiştir. MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 12’nci maddesine aşağıdaki ikinci ve üçüncü fıkralar eklenmiştir. “(2) Bu Yönetmelik kapsamında teftiş kurulu başkanlığı ve/veya müdürlüğü bulunan mahalli idareler mevzuata uygun olarak hazırladıkları teftiş kurulu yönetmeliklerini İçişleri Bakanlığından alınacak uygun görüşten sonra yürürlüğe koyarlar. Söz konusu yönetmelik için uygun görüş alınmadan müfettiş ve müfettiş yardımcılığı kadrolarına atama yapılamaz.

(3) Mali hizmetler uzmanı ve mali hizmetler uzman yardımcısı kadrolarına atanma ile ilgili hususlar 25/8/2007 tarihli ve 26624 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği'nde belirlenen usul ve esaslara göre yapılır."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 19'uncu maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 22'nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(1) Kapsama dahil kurum ve kuruluşlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesi ve 22/8/2011 tarihli ve 2011/2192 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Özürliülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Merkezi Sınav ve Kura Usulü Hakkında Yönetmelik ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesi ile 25/4/2009 tarihli ve 27210 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurtiçinde İşe Yerleştirme Hizmetleri Hakkında Yönetmelik ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile 10/2/1995 tarihli ve 95/6542 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Korunmaya Muhtaç Çocukların İşe Yerleştirilmesine İlişkin Tüzük hükümlerinde n doğan yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla kendileri için tespit edilen norm içerisinde yeterli sayıda boş kadroyu tahsis ederler."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 26'ncı maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin geçici 5'inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-2'deki (A) Grubu: Büyükşehir Belediyeleri Norm Kadro Standartları Cetveli aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

R.G. Yayın Tarih-No	29.11.2011– 28127
Yayımlayan	Bakanlar Kurulundan
Adı	Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	MADDE 1 14/8/1981 tarihli ve 8/3456 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ulusal ve Resmi Bayramlarda Yapılacak Törenler Yönetmeliğinin eki 1 İşaretili Listenin 3'üncü sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. "3. Büyükşehir belediye başkanı, bakan yardımcısı, il belediye başkanı, büyük şehirlerin genel törenleri dışında özellikle ilçelerde yapılan törenlerde büyükşehir belediye başkanından sonra ilçe belediye başkanı,"

TEBLİĞLER-TALİMATLAR-GENELGELER

R.G. Yayın Tarih-No	05.11.2011– 28106
Yayımlayan	Sosyal Güvenlik Kurumundan
Tebliğ No	-
Adı	Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Özü	25/3/2010 tarihli ve 27532 sayılı 1. Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği"nde değişiklikler yapılmıştır.

R.G. Yayın Tarih-No	17.11.2011– 28115
Yayımlayan	Maliye Bakanlığından
Tebliğ No	410

Adı	Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği
Özü	Yeniden değerlendirme oranı 2011 yılı için % 10,26 (on virgöl yirmi altı) olarak tespit edilmiştir.

YARGI KARARI

R.G. Yayın Tarih-No	15.11.2011– 28113
Esas Sayısı	2010/75
Karar Sayısı	2011/42(Yürürlüğü Durdurma)
Karar Günü	3.11.2011
Dairesi	Anayasa Mahkemesi Başkanlığından
Özü	29/6/2001 günlü, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrasına, 30/6/2004 günlü, 5205 sayılı Kanun'un 1'inci maddesiyle eklenen "... ile tek parselde, bodrum katı dışında en çok iki katlı ve toplam ikiyüz metrekaresi geçmeyen müstakil yapılar ..." ibaresi, 3/11/2011 günlü, E. 2010/75, K. 2011/150 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu ibarenin, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA, OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

KARARLAR

R.G. Yayın Tarih-No	18.11.2011– 28116
Yayımlayan	İçişleri Bakanlığından
Adı	Denizli İli Acıpayam İlçesi Dodurgalar Beldesinin İsmi'nin "Dodurga" Olarak Değiştirilmesine Dair Karar
Özü	Denizli İli Acıpayam İlçesi Dodurgalar Beldesinin isminin "Dodurga" olarak değiştirilmesi, 5393 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesi uyarınca uygun görülmüştür.

R.G. Yayın Tarih-No	22.11.2011– 28120
Yayımlayan	Kültür ve Turizm Bakanlığından
Adı	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 1/11/2011 Tarihli ve 2 Sayılı İlke Kararı
Özü	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 19/1/2010 tarih ve 761 sayılı İlke Kararının iptaline, Sit alanlarına ilişkin tüm ölçeklerde yapılmış; koruma bölge kurullarının uygun görüşü alınarak yürürlüğe giren planların yargı kararları ile uygulamasının durdurulması veya iptal edilmesi halinde uygulamaların "Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname"nin 42'nci maddesi ile değişik 2863 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi kapsamında değerlendirilmesine, karar verildi.

GENELGELER

Hazırlayan : Av. Nigar GÖRGÜN

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.02.01.01.00-349-26471
Konu : Genel Aydınlatma Ödemeleri Hk.

24/10/2011

İlgi : Hazine Müsteşarlığının 14.10.2011 tarih ve 42500 sayılı yazısı.

Genel aydınlatma ödemeleriyle ilgili olarak belediye ve il özel idarelerince elektrik dağıtım şirketleri arasında 31.12.2011 tarihine kadar bağlantı anlaşması yapılması, ayrıca belediye ve il idarelerinin kendi sorumluluk alanlarında yer alan park, bahçe, tarihi ve ören yerleri, reklam panoları gibi aydınlatma yerlerinin cadde ve sokak aydınlatması tesislerden ayrıştırılması için dağıtım şirketleri nezdinde gerekli girişimlerde bulunulması konularında Hazine Müsteşarlığının alınan ilgi yazı ve eki ilişikte gönderilmiştir.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.HZN.0.07.04.01/158-01-04
Konu : Bağlantı Anlaşmaları

14.10.2011*42500

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

Malumları olduğu üzere, 12.04.2002 tarihli ve 2002/4100 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2/f maddesinde genel aydınlatma yerleri "il, ilçe, belde ve köylerdeki cadde ve sokak ile kamuya ait ücretsiz girilen park ve bahçe gibi halka açık yerler" olarak tanımlanmakta ve aynı Kararın 3/f maddesinde aydınlatma yerlerinin elektrik enerjisi tüketim bedellerinin belediye sınırları içerisinde ilgili belediye, belediye sınırları dışında ise ilgili İl özel idaresi tarafından karşılanması öngörülmektedir. 09.07.2008 tarihli ve 5784 sayılı Kanunla 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa eklenen geçici 17'nci madde ile "kamunun genel kullanıma yönelik cadde ve sokak aydınlatması" giderlerinin 01.01.2009-31.12.2015 döneminde Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanması, kamuya ait park, bahçe, tarihi ve ören yerleri gibi halka açık yerler ile reklam ve benzeri amaçlı panoların genel aydınlatmalarına ilişkin tüketim giderlerinin ise ilgili belediye ve il özel idarelerince karşılanmasına devam edilmesi hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, cadde ve sokak aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonlarının 2009 ve 2010 yılı elektrik enerjisi tüketimlerine ilişkin olarak ilgili dağıtım şirketlerine ödenmek üzere Müsteşarlığımızca TEDAŞ Genel Müdürlüğüne sırasıyla 708.006.910,44 TL ve 804.116,520 TL ödeme yapılmıştır.

Yukarıda bahsi geçen mevzuattan da anlaşılacağı üzere, aydınlatma yerlerinde yer alan aydınlatma tesislerine ilişkin abonelik yükümlülüğü halen belediye ve il özel idarelerinde olmakla birlikte, bu yerlerden cadde ve sokak aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonuna ait tüketim giderleri geçici bir süre için ilgili belediye ve il Özel İdaresi adına Hazine Müsteşarlığı bütçesine konulan bir ödenekten karşılanmaktadır. Bu çerçevede, 10.07.2009 tarihli 27284 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Aydınlatma Yönetmeliğinin geçici 1'inci maddesine dayanılarak Müsteşarlığımızca hazırlanan "Aydınlatma Bedellerinin Dağıtım Şirketlerine Ödenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi'nin (Genelge) geçici 4'üncü maddesinde (Ek-1);

"Dağıtım şirketleri, 31.12.2011 tarihine kadar tüketim bedelleri Müsteşarlıkça ödenen genel aydınlatma tesis ve teçhizata ilişkin ilgili belediye veya il özel idaresi ile bağlantı anlaşması yapmakla yükümlüdür. İlgili belediye veya il özel idaresi ile bağlantı anlaşması olmayan tesis ve teçhizata ait faturalara ilişkin 31.12.2011 tarihinden sonra Müsteşarlıkça herhangi bir ödeme yapılmaz."

Denilmektedir. Söz konusu hüküm uyarınca, 31.12.2011 tarihinden sonra ilgili belediye ve İl özel idaresi ile bağlantı anlaşması bulunmayan genel aydınlatma abonelerinin tüketimlerine ilişkin Müsteşarlığımızca herhangi bir ödeme yapılması imkânı bulunmamaktadır. Ancak dağıtım şirketleri tarafından Müsteşarlığımıza, çok sayıda belediye ve il özel idaresinin genel aydınlatma tesislerine ilişkin bağlantı anlaşması yapmayı reddettiği bilgisi iletilmiştir. Bu bağlamda, 31.12.2011 tarihinden sonra genel aydınlatma abonelerinin tüketimlerine ilişkin Müsteşarlığımızca yapılan ödemelerin devam edebilmesini teminen, Bakanlıklarınca belediye ve il özel idarelerine bölgelerindeki genel aydınlatma tesislerine ilişkin bağlantı anlaşmalarını yapmaları yönünde bilgi verilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Müsteşarlığımızca genel aydınlatma ödemelerinin belediyeler ve il özel idareleri adına yapılıyor olması nedeni ile dağıtım şirketleri tarafından düzenlenen ve bedelleri tarafımızca ödenen genel aydınlatma faturalarının asılları, Genelgemizin 5'inci maddesi uyarınca ilgili belediye ve il özel idarelerine iletilmektedir. Söz konusu faturaların gerçek değerleri yansıtmadığına ilişkin TEDAŞ tarafından yapılan saha denetimlerinde;

- Abone kayıtlarında olup sahada bulunmayan,
- Abone kayıtlarında belirtilen ancak şirket tarafından tarifesi değiştirilmiş,
- Abone kayıtlarında belirtilen sayaç çarpanı ile sahadaki çarpanı farklı olan,
- Abone kayıtlarında belirtilen son endeks ile sahadaki endeksi farklı olan,
- Aydınlatma Yönetmeliği hükümlerine göre tamamı genel aydınlatma kapsamına girmeyen,
- Aydınlatma Yönetmeliği hükümlerine göre kısmen genel aydınlatma kapsamına girmeyen ve
- Sayaç seri numarası mükerrer olan abonelerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede, kamu kaynaklarının daha etkin bir şekilde kullanılmasını teminen belediye ve il özel idarelerinin iletilen genel aydınlatma faturalarına ilişkin gerekli kontrolleri yapmaları ve tespit ettikleri sorunları TEDAŞ'a bildirmeleri büyük önem arz etmektedir.

Bununla beraber, yukarıda da belirtildiği gibi TEDAŞ tarafından yapılan denetimlerde; park, bahçe, tarihi ve ören yerleri gibi 4628 sayılı Kanunun geçici 17'nci maddesi uyarınca aydınlatma tüketim bedelleri belediyeler ve il özel idareleri tarafından karşılanması gereken aydınlatma yerlerine ilişkin faturaların ödenmek üzere Müsteşarlığımıza iletildiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, denetimler sonrası olası sorunların engellenmesini teminen, belediye ve il özel idarelerinin kendi sorumluluk alanlarında yer alan park, bahçe, tarihi ve ören yerleri, reklam panoları gibi aydınlatma yerlerinin cadde ve sokak aydınlatması tesislerinden ayrıştırılması için dağıtım şirketleri nezdinde gerekli girişimlerde bulunmaları gerekmektedir.

Bilgilerini ve yukarıda yer alan hususlara ilişkin belediye ve il özel idarelerine Bakanlıklarınca bilgi verilmesi hususunda gereğini arz ederim.

Selim YEŞİLBAŞ
Müsteşar a.
Kamu İktisadi Teşebbüsleri
Genel Müdürü

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.09.0.MHG.0.11.02.00
Konu : Yetki Belgeli Usta hk.

19/10/2011

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
(Atatürk Bulvarı No: 229 06680 Kavaklıdere/ANKARA)

3194 sayılı İmar Kanununun 28'inci maddesi gereği 01/01/2012 tarihinden itibaren inşaat ve tesisat işlerinde çalışan ustaların yetki belgesi olması zorunludur. Bu husus 16/12/2010 tarih ve 27787 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yapı Müteahhitlerinin Kayıtları ile Şantiye Şefleri ve Yetki Belgeli Ustalar Hakkında Yönetmelik" ile açıklanmaktadır.

GENELGELER

Anılan Yönetmeliğin, Geçici 1'inci maddesinde;

a) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında edinilmiş diploma, ustalık belgesi, yetki belgesi, sertifika, bağımsız işyeri açma belgesi, kalfalık, ustalık belgelerinden birisi,

b) 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 4'üncü maddesi ile 31/12/2008 tarihli ve 27097 6'ncı Mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliğinin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre faaliyet gösteren kurslardan aynı Yönetmeliğin 23'üncü maddesine göre alınan kurs bitirme belgeleri,

c) Kuruluş kanunlarında veya ilgili kanunlarca yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları ile Milli Eğitim Bakanlığının (MEB) ilgili biriminin onayının alınması şartıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, eğitim amaçlı faaliyet gösteren vakıf ve dernekler, işçi ve işveren kuruluşları ile bünyelerinde kurulu iktisadi işletmeler veya işveren tarafından düzenlenen eğitim faaliyetleri sonucunda verilen belgeler,

ç) Uluslararası kurum ve kuruluşlardan alınan ve MEB tarafından denkliği sağlanan belgeler,

d) Yukarıdaki bentlerde sayılan belgelerden herhangi birine sahip olmamakla birlikte, inşaat ve tesisat işlerinde bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce çalışmış olduğunu, müteahhitten alınacak yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak belge ile kanıtlayıp, bu yazı veya belgelerle 1/1/2015 tarihinden önce müdürlük (Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü) veya ilgili idareye başvurarak adına (Yönetmelik eki) EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi düzenlenenlere, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından 32-40 saatlik eğitim sonucunda verilen belgeler,

ustalık yetki belgesi olarak kabul edilecek belgeler olarak sayılmaktadır.

01/01/2012 tarihinden itibaren inşaat ve tesisat işlerinde yapım işi üstlenen yapı müteahhitlerinin yetki belgesiz usta çalıştırmalarına izin verilmemesi, ilgili idarelerce ve yapı denetim kuruluşlarınca şantiyelerde yapılacak kontrollerle, ustaların yaptıkları işe uygun yetki belgelerinin bulunup bulunmadığının denetlenmesi, hiçbir belge sahibi olmayan ustalar nedeniyle 3194 Sayılı İmar Kanununun 28 ve 42'nci maddeleri gereği cezalı duruma düşülmemesi için, belge sahibi olmayan ustaların biran evvel Yönetmeliğin, Geçici 1'inci maddesinin (d) fıkrasında yer alan Yönetmelik eki EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesini almaya yönlendirilmeleri gerekmektedir.

EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi alınabilmesi için, inşaat ve tesisat işlerinde çalıştığına ilişkin müteahhitten alınacak yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak belge ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 1/1/2015 tarihine kadar Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü veya yapı ruhsatı düzenlemeye yetkili idareye başvurulması zorunludur.

Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ustalık yetki belgesi olarak doğrudan kabul edilen belgelerden herhangi birine sahip olmamakla birlikte, inşaat ve tesisat işlerinde Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce çalışmış olduğunu, müteahhitten alınacak yazı veya sosyal güvenlik kuruluşundan alınacak belge ile kanıtlayıp, bu yazı veya belgelerle 1/1/2015 tarihinden önce müdürlük veya ilgili idareye başvurarak adına EK-3 Geçici Ustalık Yetki Belgesi düzenlenenlere;

Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı kurum ve kuruluşlar tarafından verilecek 32-40 saatlik eğitim öngörülmektedir. Bu eğitim sonucunda verilen belgeler yetki belgesi olarak kabul edilecektir.

Bu kapsamda MEB'in belirlediği ve uygulanmakla olan eğitim programı dâhilinde EK-3 belgesine sahip olanlardan, öncelikle demir, betonarme kalıbı, çatı, duvar, boya, sıva, yalıtım vb. inşaat işleri ile sıhhi, kalorifer ve elektrik tesisatlarına ilişkin ustalık branşlarında gerekli eğitim faaliyetleri başlatılıp, hızlandırılarak gerekli süreler boyunca sürdürülmesine yönelik olarak tüm iş ve işlemler zaman kaybedilmeksizin Valiliğinizce koordine edilerek sürdürülecektir.

Konu ile ilgili iş ve işlemlerde Valiliğinize gönderilmiş olan Bakanlığımız 06/07/2011 tarih ve 12984 sayılı Genelgesinde (2011/7) açıklanan esaslara uyulması, konunun önemine ve aciliyetine binaen gerekli duyuruların

İlinizdeki tüm Kaymakamlıklara, İl Özel İdaresine, Belediyelere, Yapı Denetim Kuruluşlarına, Meslek Odalarının Temsilciliklerine, ilgililerin bağlı bulundukları sivil toplum örgütlerine, varsa Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerine ve Serbest Bölge Müdürlüklerine yapılması, imkânlar dâhilinde medya ve kamuoyuna açık alanlarda ilan edilmesi hususlarında,

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

İrfan UZUN
Bakan a.
Müsteşar Yrd.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.01.00/26108

19/10/2011

Konu : Özürlü personel istihdamı

İlgi : 07/10/2011 tarihli ve 23043 sayılı yazınız.

İlgi yazınız eki Şereflikoçhisar, Kaçarlı, Gülhüyük, Devekovan ve Çalören Belediyelerinde istihdam edilen özürlü personele ilişkin bilgi formları incelenmiştir.

Bilindiği gibi, Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Merkezi Sınav ve Kura Usulü Hakkında Yönetmelik 03/10/2011 tarihli ve 28073 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmeliğin 24'üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılan 20/08/2004 tarihli ve 2004/7754 sayılı Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmeliğin 26'ncı maddesine öngörülen "İstihdam Edilen Özürlü Memurlara İlişkin Bilgi Formu"nun gönderilmesine yönelik düzenleme de uygulanmaz hale gelmiştir.

Bundan böyle, yeni Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılması hususunun iliniz dâhilindeki belediyelere duyurulmasını rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.01.00/900/6380/27820

11/11/2011

Konu : Belediye İtfaiye Yönetmeliği

.....VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye İtfaiye Yönetmeliğinin "Yazılı ve Sözlü Sınav" başlıklı 16 ncı maddesinin (2.), (3.), (4.), (5.), (6.), (7.), (8.), ve (9.) fıkralarının yürütülmesi Danıştay Onikinci Dairesinin 21/09/2011 tarihli ve E:2011/5607 sayılı Kararı ile durdurulmuştur.

Konu ile ilgili olarak, Danıştay Onikinci Dairesinin yukarıda yer verilen Kararı uyarınca işlem yapılmasının iliniz dâhilindeki belediyelere duyurulmasını önemle rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.00.00.00-258-27485
Konu : Hizmet Pasaportu

03/11/2011

İlgi : 20.10.2011 tarih ve 6541 sayılı yazınız

Emniyet Genel Müdürlüğü ilgi genelgesi ektedir. Konunun iliniz özel idaresi ile iliniz dâhilindeki belediyelere duyurulması hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.1.EGM.0.24-54108-(41932)-6541
Konu : Hizmet Pasaportu

20/10/2011

MAHALLİ İDARELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :

- 27.12.2004 tarih ve B.05.1.EGM.0.13.04.03.35243-228646 sayılı genelgemiz.
- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 20.06.2005 tarih ve B.05.0.MAH.07.60.00/5003-50520-2005/62 sayılı genelgesi.
- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 25.10.2007 tarih ve B.05.0.MAH.07.6000/25597/50000 sayılı yazısı,
- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 15.06.2006 tarih ve B.05.0.MAH.07.6000/5633-50665 sayılı yazısı
- İl Valiliklerini muhatap 12.06.2009 tarih ve B.05.1.EGM.0.13.04.03.41932.14314-102369 sayılı yazımız.
- 28.05.2010 tarihli ve B.05.1.EGM.0.13.2358/15266-99193 sayılı Yeni Tip Pasaport Uygulama Talimatı.
- Türkiye Belediyeler Birliğinin 06.10.2011 tarih ve M.06.6.TBB.0.71/499-2367 sayılı yazısı.

İlgi (e) kayıtlı genelge ile Belediye Meclis üyelerinin yurtdışına görevlendirme onaylarının Belediye Meclis Kararı alındıktan sonra Vali tarafından onaylanmasının gerekli olduğu 81 il Valiliğine bildirilmiştir.

Ancak İllerimizden gelen yazılarda Belediye Meclis Üyeleri dışında belediyelerce adlarına hizmet pasaportu düzenlenmesi istenilen diğer şahısların görev onaylarının Valilik onayına sunulup sunulmayacağı hususunda tereddütler hâsıl olduğu bildirilmektedir.

Belediyelerin seçilmiş ve atanmış personelinin yurtdışı görevlendirmeleri nasıl ve ne şekilde yapılacağı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün ilgi (b) genelgesi ile (c)'de kayıtlı yazılarda belirtilen hususlar doğrultusunda yapılacağı 81 İl Valiliğine bildirilmiş olup ilgi (d)'de kayıtlı yazı ile belediye ve bağlı kuruluşlarında çalışan personelin hizmet pasaport talep forumlarının ilgili Belediye Başkanınca imzalanmasının uygun olacağı belirtilmiştir.

5682 sayılı Pasaport Kanununun 14/B maddesinde "hizmet damgalı pasaportlar; kendilerine diplomatik veya hususi damgalı pasaport verilmesi mümkün olmayan kimselere, Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmi vazife ile dış memleketlere gönderildiklerinde veya dış memleketlerde vazifeye alındıklarında verilir" hükmü amirdir.

İlgi (f)'de kayıtlı Yeni Tip Pasaport Uygulama Talimatımızın hizmet pasaportu müracaatına esas olan belgeler bölümünde hizmet pasaportu müracaatlarında görev onayı istenmeyeceği talimatı İllerimize verilmiştir.

Bu doğrultuda;

Belediyelerce adlarına hizmet pasaportu düzenlenmesi istenen belediye çalışanlarına hizmet pasaport talep formunun belediye başkanı ya da yetki vereceği kişi tarafından imzalanması yeterli sayılacaktır.

İlgi (a)'da kayıtlı genelgemiz doğrultusunda belediyelerce yurtdışına resmi vazife ile görevlendirilen personelin yurtdışı görevini tamamlamasına müteakip geçerliliği devam eden hizmet pasaportlarının belediyelerce muhafaza edilerek bu pasaportların özel seyahatlerde kullanılmasının önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını ve belediyelere bildirilmesini Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünden, yukarıdaki hükümler doğrultusunda işlem yapılarak herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesini 81 İl Valiliğinden, konu hakkında bilgi edinilmesini Türkiye Belediyeler Birliğinden rica ederim.

Mustafa B.DEMİRER
Vali
Bakan a.
Müsteşar Yardımcısı

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.02.01.00-349-28350

17/11/2011

Konu : Yol Harcamalarına katılma payı

İlgi : Sayıştay Başkanlığının 24.10.2011 tarihli ve 75069 sayılı yazısı.

Yol harcamalarına katılma payı hakkında Sayıştay Başkanlığından alınan ilgi yazı ekte gönderilmiş olup, uygulamanın ilgi yazıda yer alan açıklamalar doğrultusunda yapılması hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C. Sayıştay Başkanlığı'nın 24.10.2011 tarih ve D.7/2011-33-75069 sayılı yazısı.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

İzmir Urla Belediye Saymanlığı 2006 yılı hesabına ilişkin raporun 3'üncü maddesinin 7.Dairede yargılanması sırasında, belediyece yapılan yol harcamaları ile ilgili olarak alt yapı imalatı yapıldığı halde üzerinde bulunan gayrimenkuller için harcama payı hesaplanmayan mahaller olması nedeniyle tahakkuk ettirilmeyen yol harcamalarına katılma payı olan 1.196.793,83 YTL'nin hüküm dışı bırakılmasına karar verilmişti.

Bu kez yazılan ek rapor ve ekleri üzerinde yapılan incelemede,

Belediye tarafından yol harcamalarına katılma payına ilişkin olarak yeni hesaplamalar yapıldığı, bu hesaplamalara ilişkin tutarlarla ilgili tahsilâtlara başlandığı, tahsil edilmeyen tutarların ise zamanaşımına uğramadığından takip edildiği anlaşılmakla birlikte; aynı konunun diğer bazı belediyelerde de bulunduğu anlaşıldığından belediyelerin uyarılmasını teminen konunun İçişleri Bakanlığına yazılmasına karar verildiğinden, anılan karar uyarınca işlem yapılması ve sonucundan Başkanlığımıza bilgi verilmesini,

Sayıştay 7.Daire kararı gereğince arz olunur.

GENELGELER

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.07.01.00-010.06-28358
Konu : Köy Yerleşik Alanları

17/11/2011

İlgi : Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 10/10/2011 tarihli ve 1214 sayılı yazısı.

Köy yerleşik alan sınırlarının tespiti yapılmadan önce 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında tarım dışı amaçla kullanım izni alınması gerektiği ile ilgili olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 10/10/2011 tarihli ve 1214 sayılı yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

Sayı : B.12.0.TRG.0.09.00.00/1214
Konu : Köy Yerleşik Alanları

10/10/2011

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 25'inci maddesi ile 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 8'inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (c) bendi ile "Tarım arazileri, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirtilen izinler alınmadan tarımsal amaç dışında kullanılmak üzere planlanamaz" hükmü getirilmiştir.

17.08.2011 tarih ve 28028 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 22'nci maddesi ile değiştirilen 3194 sayılı Kanunun 27'nci maddesinin 5'inci fıkrasında ise, "İl çevre düzeni planında açıkça belirtilmediği takdirde, ihtiyaç duyulması halinde köyün gelişme potansiyeli ve gelişme düzeyi de dikkate alınarak köy yerleşik alan sınırları ve özel kanunlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu alanlarda yapılaşma kararı ve ifraz şartları belediye sınırı il sınırı olan yerlerde büyükşehir belediye meclisi, diğer yerlerde il genel meclisi kararı ile belirlenir." hükmü bulunmaktadır.

Bu nedenle, köy yerleşik alan sınırları tespit edilirken 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında tarım dışı amaçla kullanım izni alınması gerekmektedir.

Bu konuda Bakanlığımız taşra teşkilatının talimatlandırılmasını arz ederim.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.09.0.MHG.0.12.04.00/8800
Konu : Laboratuvar Denetimleri

20.12.2011

.....VALİLİĞİNE

GENELGE NO: 2011/18

İlgi :

(a) 17.08.2011 tarihli ve 28028 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 648 sayılı “Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname”,

(b) 12.09.2011 tarihli ve 6404 sayılı 2011/4 nolu Genelge,

(c) 17.02.2011 tarihli ve 741 sayılı Genelge,

Bilindiği üzere, ilgi (a)'da kayıtlı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26. maddesi ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 4. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda yayınlanan ilgi (b)'de kayıtlı Genelgenin 5. maddesinde “Kanunun 4 üncü maddesinde “İl Yapı Denetim Komisyonları, yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verilmesi hariç Kanunda belirtilen diğer görevleri yapar” hususu düzenlenmiş olup, il yapı denetim komisyonları, hizmetin yerinde ve en kısa sürede verilmesi, sorunların yerinde çözümlenmesi, uygulama süreçlerinin uzamaması ve ileride telafisi imkansız durumlarla karşı karşıya kalınmaması amacıyla yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verilmesi görevi dışında kalan ceza uygulamaları dahil merkez yapı denetim komisyonunca gerçekleştirilen bütün görevleri yürüteceklerdir.” denilmektedir.

Bu değişikliğe istinaden ilgi (c) genelgenin yürürlükten kaldırılarak uygulamaların aşağıda açıklanan hükümler doğrultusunda yürütülmesi gerekmektedir.

1- İzin Belgesi verilmesi aşamasında yapılacak incelemeler ile ara denetimler ve kısmi denetimler dahil her türlü Laboratuar incelemeleri için İl Yapı Denetim Komisyonu Başkanlıkları adına Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerince değerlendirme heyetleri oluşturulacaktır.

2- Değerlendirme heyetlerinde görev alacak değerlendirmeciler, ilgili standart ve deneyler konusunda bilgili ve tecrübeli mühendislerden oluşacaktır.

3- İllerde ara denetimler, senede en az bir kere olmak üzere İl Yapı Denetim Komisyonlarınca oluşturulacak bir program doğrultusunda yapılacaktır. Ara denetim sayıları İl Yapı Denetim Komisyonu kararı ile arttırılabilecektir.

4- Kısmi inceleme (Denetçi Mühendis değişikliği, kapsam genişletme, adres değişikliği, numune toplama istasyonu izin belgesi) için müracaatlar İl Yapı Denetim Komisyonu Başkanlıklarına, izin belgesi müracaatları ise Merkez Yapı Denetim Komisyonu Başkanlığına yapılacaktır.

5- Değerlendirme heyetlerince yerinde yapılacak inceleme sonucu düzenlenecek değerlendirme raporları en geç on gün içinde, Laboratuar izin belgesi müracaatları için Merkez Yapı Denetim Komisyonu Başkanlığına, diğer müracaatlar için ise İl Yapı Denetim Komisyonu Başkanlıklarına bildirilecektir.

6- Kapsam genişletme ve adres değişikliği incelemeleri için hazırlanan inceleme raporlarının onaylı suretleri Laboratuar İzin Belgeleri ve eki Deney Kapsam Listelerinin asıllarıyla beraber Merkez Yapı Denetim Komisyonu Başkanlığına gönderilecektir.

7- Belge ve Vize ücretleri Bakanlığımızca her yıl yayımlanan Döner Sermaye Birim Fiyatlarına göre hesaplanarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına yatırılması sağlanacak ve makbuz fotokopileri Merkez Yapı Denetim Komisyonu Başkanlığına iletilecektir.

8- İnceleme Ücretleri Bakanlığımızca her yıl yayımlanan Döner Sermaye birim fiyatlarına göre hesaplanarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesabına yatırılması sağlanacak ve makbuzları illerde oluşturulacak dosyalarında muhafaza edilecektir.

9- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizce yukarıda belirtilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli düzenleme ve görevlendirmeler bir an önce yapılacaktır.

Uygulamada yukarıda belirtilen esaslara uyulması, konu ile ilgili çalışma ve denetimlerin bu yaklaşımla yürütülmesi, Genelgemizin iliniz dâhilindeki tüm Kaymakamlıklara, Belediyelere, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne, Organize Sanayi Bölge Müdürlüğüne ve ilgili kurum ve kuruluşlara duyurulması; uygulama ile görevli personele imza karşılığı tebliğ edilmesi hususlarında gereğini önemle rica ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

BELEDİYE BAŞKAN VE BELEDİYE MECLİS ÜYELERİ İLE ZABITA KİMLİK KARTLARININ DAĞITIMI TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİNCE YAPILMAKTADIR...

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05. MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre; Belediye Başkanı kimlik kartlarının;

İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.00.02/80 381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;

İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0. MAH.0.65.001/ 80000-13139 sayılı görüş yazısı ile Zabıta kimlik kartlarının; hazırlanıp dağıtılması yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyelerine verilecek kimlik kartları ile bir adet rozet ve oto çıkartma ücretsiz olup, birden fazla rozet ve oto çıkartma bedeli 5'er TL'dir. Ayrıca bir adet zabıta kartı da ücretsizdir.

Başvuru için gereken belgelerin Türkiye Belediyeler Birliği Atatürk Bulvarı No:229 06680 Çankaya/ ANKARA adresine gönderilmesi halinde kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf
- Zabıta kimlik kartı almak için gerekli belge:
- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı

Ücretsizdir

Ücretsizdir

Ücretsizdir

TBB BELEDİYELER BİRLİĞİ

GÜNCEL YAYINLARIMIZ

Birliğimizin yayınları ücretsiz olup belediyelerimize birer adet gönderilmektedir.

Kitaplarımız dijital ortamda www.tbb.gov.tr adresinde yayınlarımız bölümünde yer almaktadır.

TBB BELEDİYE AKADEMİSİ EĞİTİMLERİ SÜRÜYOR

Eğitimlerimiz web sitemizde yayımlanarak tüm
üyelerimize duyurulmaktadır.

Akademi eğitimleri ve diğer eğitim
etkinliklerinin başvurusu için
"TBB e-eğitim sistemine"
kayıt olmayı unutmayınız.

üyelik için;

www.tbb.gov.tr

- Üyelik panelini lütfen eksiksiz doldurunuz. • Üyelik bilgilerinizi bir defa girmeniz yeterlidir.
- Onay verdiğinizde başvuruza ilişkin e-mail ve sms size ulaşacaktır.

Atatürk Bulvarı No: 229
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00(pbx)
Faks: (0312) 419 21 30
e-posta: dergi@tbb.gov.tr

OKULLAR ORTAK YAŞAM ALANINA DÖNÜŞÜYOR

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Atatürk Bulvarı No:229

Kavaklıdere/ANKARA

Tel:(0312) 419 21 00

Faks:(0312) 419 21 30